

การศึกษาเปรียบเทียบภาพสะท้อนทางวัฒนธรรม
ผ่านสำนวนไทย จีน และอังกฤษ

โดย

สิริวรรณพิชา ธนจิราวัฒน์

สนับสนุนงบประมาณโดย

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

ประจำปีงบประมาณ 2558

THE COMPARATIVE STUDY OF CULTURAL REFLECTION
FROM THAI, CHINESE AND ENGLISH PROVERBS

By

Zirivarnphicha Thanajirawat

Granted by

Rajamangala University of Technology Rattanakosin

Fiscal year “2015”

กิตติกรรมประกาศ

โครงการวิจัยเรื่อง “การศึกษาเปรียบเทียบภาพสะท้อนทางวัฒนธรรมผ่านสำนวนไทย จีน และ อังกฤษ” ได้รับเงินทุนสนับสนุนการวิจัยจากงบประมาณรายได้ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 จาก มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ผู้วิจัยขอขอบคุณคณะกรรมการการจัดสรรทุน และ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ที่เล็งเห็นความสำคัญของงานวิจัยชิ้นนี้ และจัดสรรทุนให้ ดำเนินการวิจัยจนสำเร็จ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณและขอบคุณบุคคลและองค์กรต่อไปนี้ที่มีคุณูปการต่อ โครงการวิจัยฯ

ขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ที่ให้เงินทุนสนับสนุนในการทำวิจัย งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอขอบคุณคณาบดีคณะศิลปศาสตร์ รองคณบดี เพื่อนอาจารย์ เจ้าหน้าที่คณะศิลปศาสตร์ และ ครอบครัวธนจิราวัฒน์ทุกท่านที่ให้ความสนใจตลอดระยะเวลาในการทำงานวิจัย

คุณความดีที่เกิดจากการทำวิจัยครั้งนี้ขอมอบแด่ครูอาจารย์ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาทุกท่าน จนทำให้ผู้วิจัยมีความรู้ความสามารถทำวิจัยสำเร็จลงได้ จึงใคร่ขอกราบขอบพระคุณทุกท่านไว้ ณ โอกาสนี้

นางสาวสิริวรรณพิชา ธนจิราวัฒน์

สิงหาคม 2559

บทคัดย่อ

รหัสโครงการ : Uni ๐๐๗/๒๕๕๘

ชื่อโครงการ : “การศึกษาเปรียบเทียบภาพสะท้อนทางวัฒนธรรมผ่านสำนวนไทย จีน และอังกฤษ”

ชื่อนักวิจัย : “สิริวรรณพิชา ธนจิราวัฒน์”

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาเปรียบเทียบภาพสะท้อนทางวัฒนธรรมผ่านสำนวนไทย จีน และอังกฤษ โดยมีวัตถุประสงค์ คือ 1) ศึกษาการจัดแบ่งประเภทของภาษาภาพพจน์ในสำนวนไทย สำนวนจีน และสำนวนอังกฤษ 2) ศึกษาเปรียบเทียบความเหมือนของภาษาภาพพจน์ที่สะท้อนความนึกคิด วัฒนธรรม ความเชื่อและวิถีชีวิตระหว่างคนไทย คนจีนและคนอังกฤษ และ 3) ทราบว่าสำนวนไทย สำนวนจีน และสำนวนอังกฤษนั้น สะท้อนความนึกคิด วัฒนธรรม ความเชื่อและวิถีชีวิตของคนทั้งสามชาติ คือ คนไทย คนจีนและคนอังกฤษอย่างไร เนื่องด้วยในปัจจุบันทั้งในวัฒนธรรมไทย จีน และอังกฤษนั้น มีการใช้สำนวนโวหารอยู่มาก สำนวนเหล่านั้นถูกนำมาใช้ในการติดต่อสื่อสารโดยต้องมีการตีความ สำนวนยังแสดงให้เห็นถึงพื้นฐานความเป็นจริงทางประสบการณ์ของมนุษย์อีกด้วย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้กรอบการวิเคราะห์ข้อมูล Descriptive Analysis และ Descriptive Linguistics Analysis Approaches นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้วิเคราะห์ข้อมูลในการจัดแบ่งประเภทของภาษาภาพพจน์ของสำนวนไทย สำนวนจีน และสำนวนอังกฤษ ที่มีความหมายคล้ายคลึงกันที่มีผลต่อวัฒนธรรม โดยใช้การจัดแบ่งประเภทภาษาภาพพจน์ในสำนวนไทย สำนวนจีน และสำนวนอังกฤษ โดยยึดตามคำนิยามราชบัณฑิตยสถาน (2545) ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ สำนวนไทย จำนวน 670 สำนวน สำนวนจีนที่จำนวน 673 สำนวน และสำนวนอังกฤษจำนวน 736 สำนวน

ผลการวิจัยสามารถแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ 1) ผลการศึกษาการจัดแบ่งประเภทของภาษาภาพพจน์ในสำนวนไทย สำนวนจีน และสำนวนอังกฤษ พบว่าภาษาภาพพจน์ในสำนวนไทยมี 11 ประเภท ภาษาภาพพจน์ในสำนวนจีนมี 7 ประเภท และภาษาภาพพจน์ในภาษาอังกฤษมี 9 ประเภท ภาษาภาพพจน์ 4 ประเภท คือ อุปมา (metaphor) นามนัย (metonymy) อติพจน์ (hyperbole) ภาวะแย้ง (antithesis) และ การใช้ภาษาลักษณะการพรรณนา (Describing) หรือตรงไปตรงมา พบทั้งในสำนวนไทย สำนวนจีนและสำนวนอังกฤษ สำหรับสำนวนไทยและสำนวนอังกฤษที่มีประเภทภาษาภาพพจน์เหมือนกัน คือ ปฏิพจน์ (oxymoron) อุปมา (simile) บุคลาธิษฐาน (personification) และการแฝงนัย (irony) ในขณะที่ภาษาภาพพจน์ที่เหมือนกันที่พบในสำนวนไทยและสำนวนจีน คือ สัมพจน์ (synecdoche) และภาษาภาพพจน์ที่เหมือนกันที่พบในสำนวนจีนและสำนวนอังกฤษ คือ แนวเทียบ

(analogy) สำหรับที่พบเฉพาะในสำนวนไทย คือ สมณานาม (antonomasia) และ ปฏิทรรศน์ (paradox) ในขณะที่ สัญลักษณ์ (symbol) พบเฉพาะในสำนวนจีน 2) ผลการศึกษาเปรียบเทียบความเหมือนของภาษาภาพพจน์ที่สะท้อนความนึกคิด วัฒนธรรม ความเชื่อและวิถีชีวิตระหว่างคนไทย คนจีน และคนอังกฤษ พบว่า มีการใช้ภาษาภาพพจน์ที่เหมือนกัน สามารถแบ่งเป็นหมวดหมู่ที่พบได้ 10 ประเภท คือ ประสบการณ์ชีวิต การแสดงออกและลักษณะนิสัย การดำรงชีวิต คนกับการกระทำ คนกับอารมณ์ ความรู้สึก คนกับคำพูด คนกับความเชื่อ ลักษณะคน การคบคน และ ทศนะคติและความเชื่อ และ 3) ผลการศึกษาสำนวนไทย สำนวนจีน และสำนวนอังกฤษที่สะท้อนความนึกคิด วัฒนธรรม ความเชื่อและวิถีชีวิตของคนทั้งสามชาติ พบว่า ประเภทที่พบมากที่สุด คือ คนกับการกระทำ ที่สะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรม การนับถือศาสนาและความเชื่อของทั้งชาวไทย ชาวจีนและชาวอังกฤษ ที่มีจุดมุ่งหมายหลักคือ สอนให้คนทำความดี ซึ่งการกระทำนั้น คนเราก็คงสามารถกระทำได้ดีและชั่ว จึงมีส่งผลให้มีสำนวนเกี่ยวกับการกระทำมีมากที่สุด สำหรับประเภทของการดำรงชีวิต การคบคนและประสบการณ์ชีวิต พบว่าทั้งสามประเภท จะต้องดำเนินร่วมกันไปกับการกระทำของคน นอกจากนี้ จากสภาพทางสังคมในปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไป เงินเป็นสิ่งที่สำคัญ หรือเรียกอีกอย่างว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญมากในการดำรงชีวิตในปัจจุบัน และสังคมปัจจุบันเป็นสภาพที่คนที่มีความสามารถสูงก็จะมีโอกาสที่ดีกว่าคนที่มีความสามารถน้อย และยังได้รับโอกาสที่ดีกว่าด้วย นอกจากนี้สภาพในปัจจุบันคนที่มีอำนาจเหนือกว่าก็มักจะอยู่เหนือคนที่มีอำนาจน้อยกว่าด้วย ดังนั้นเราควรที่จะต้องรู้สภาพและรู้จักศัตรูด้วย

คำสำคัญ : “สำนวน” “ภาษาภาพพจน์” “สำนวนเปรียบเทียบ” “สำนวนไทย” “สำนวนจีน”
 “สำนวนอังกฤษ” “การเปรียบเทียบสำนวน” “ภาพสะท้อนทางวัฒนธรรม”

Email Address : “Zirivarnphicha.tha@rmutr.ac.th”

ระยะเวลาโครงการ : ตุลาคม ๒๕๕๗ – สิงหาคม ๒๕๕๘

Abstract

Code of project : Uni ๐๐๗/๒๕๕๘
Project name : “THE COMPARATIVE STUDY OF CULTURAL REFLECTION FROM THAI, CHINESE AND ENGLISH PROVERBS”
Researcher name : “Zirivarnphicha Thanajirawat”

This research is “The Comparative study of Cultural Reflection from Thai, Chinese and English Proverbs” aims to study 1) classify the typologies of figurative language of Thai Chinese and English proverbs, 2) the comparison of similarity of figurative language that reflects the thoughts, cultures, beliefs, and ways of life among Thai, Chinese and English people who use proverbs to communicate with each other, and 3) the cultural reflection from similar meaning proverbs of Thai, Chinese and English proverbs. As in Thai, Chinese and English cultures, there are many proverbs that still being said at the present. Those proverbs used though interpretation. Further, the proverbs still express the truth based on the practical experience of humanity or common sense.

This research is quantitative research and describes by using the descriptive analysis and descriptive linguistics analysis approaches for the similar meaning of proverbs. Moreover, the data were classified and analyzed the typologies of the figurative language of Thai, Chinese and English proverbs which have similar meaning to reflect on their cultural phenomena by using the figurative language of Coining the Expression of the Royal Academy (2002). The data of this research were 670 Thai proverbs, 673 Chinese proverbs and 736 English proverbs.

The result of this research showed that into three parts; 1) The result of the classification the typologies of figurative language in Thai, Chinese and English proverbs found that Thai proverb has 11 categories, Chinese proverb has seven categories, and English proverb has nine categories. There are four categories (metaphor, metonymy, hyperbole, and antithesis) were found in all of them. Moreover, Describing was found in all of Thai, Chinese and English Proverbs. Oxymoron, simile, personification, and irony

were found in Thai and English proverbs, while synecdoche was found in Thai and Chinese proverbs and analogy was found in Chinese and English proverb. Antonomasia and paradox were found only in Thai proverb, while symbol was found only in Chinese proverb. 2) The result of the comparison of similarity of figurative language that reflects the thoughts, cultures, beliefs, and ways of life among Thai, Chinese and English people who use proverbs to communicate with each other found that there are ten categories i.e. experience of life, expressions, living, men and doing, men and their emotions, men and speeches, men and beliefs, characteristics, making friends, and attitudes. And 3) The result of cultural reflection from similar meaning proverbs of Thai, Chinese and English proverbs found that The most founding was men and doing, reflecting about the religion venerating culture and tradition of Thai, Chinese and English. The principle teaching of all religions is to do goodness and abstain badness because people are able to do good and bad, therefore it impacted having the proverbs regarding men and doing as the most. Next were living, making friends, and experience of life, they went along with doing of human. Proverbs about living reflected livelihood culture of Thai, Chinese and English that were similar concept and their proverbs presented the casual living from day to day, the wealthy living culture of Thai, Chinese and English that was no hurry or no need preparing for the future livelihood. The society at present has changed, Thai, Chinese and English people have to fight against the living conditions changing of economy. Nowadays society is competitive, money is an important factor in present life. More talent people would have a better opportunity than less ones, and more powerful people will be over the less ones, therefore we ought to know and recognize the enemy.

Keywords: “PROVERB” “COMPARATIVE PROVERB” “THAI PROVERB” “CHINESE PROVERB” “ENGLISH PROVERB”

E-mail Address : “Zirivarnphicha.tha@rmutr.ac.th”

Period of project : October 2014 – August 2016

สารบัญ

		หน้า
กิตติกรรมประกาศ		ก
บทคัดย่อภาษาไทย		ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ		ง
สารบัญ		ฉ
สารบัญตาราง		ฉ
สารบัญแผนภาพ		ช
สารบัญแผนภูมิ		ช
บทที่ 1	บทนำ	1
	1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
	2. วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย	2
	3. ประโยชน์ของการวิจัย	2
	4. แนวคิดที่นำมาใช้ในการวิจัย	3
	5. นิยามศัพท์	3
	6. ขอบเขตของการวิจัย	3
	7. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับภาษาไทย	3
	8. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับภาษาจีน	8
	9. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับภาษาอังกฤษ	13
บทที่ 2	การทบทวนวรรณกรรม	15
	1. คำนิยามและประเภทของภาษาภาพพจน์	15
	2. คำนิยามและลักษณะทั่วไปของสำนวน	27
	3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาภาพพจน์ สำนวนไทย สำนวนจีน และสำนวนอังกฤษ	28

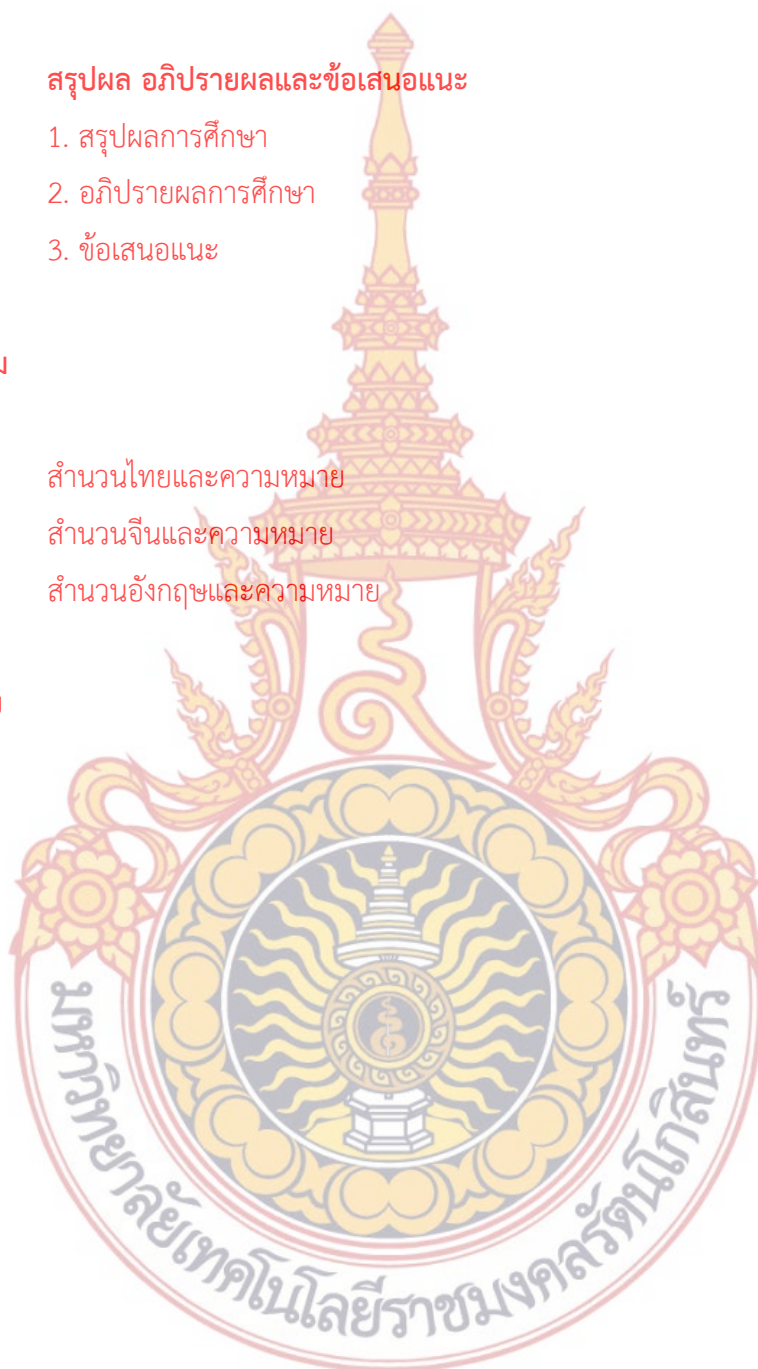

สารบัญ (ต่อ)

		หน้า
บทที่ 3	วิธีการดำเนินการวิจัย	35
	1. ประเภทของการวิจัย	35
	2. แหล่งข้อมูล	35
	3. วิธีดำเนินการวิจัย	35
บทที่ 4	ประเภทของภาษาภาพพจน์ในสำนวนไทย สำนวนจีน และสำนวนอังกฤษ	38
	1. การจัดประเภทของสำนวนไทย	38
	2. การจัดประเภทของสำนวนจีน	53
	3. การจัดประเภทของสำนวนอังกฤษ	60
	4. สรุปการจัดประเภทของภาษาภาพพจน์ในสำนวนไทย สำนวนจีน และสำนวนอังกฤษ	69
บทที่ 5	สำนวนไทย สำนวนจีน และสำนวนอังกฤษที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน	
	ต่อภาพสะท้อนวัฒนธรรม	71
	1. ประสบการณ์ชีวิต	71
	2. การแสดงออก และลักษณะนิสัย	72
	3. การดำรงชีวิต	72
	4. คนกับการกระทำ	73
	5. คนกับอารมณ์ความรู้สึก	74
	6. คนกับคำพูด	74
	7. คนกับความเชื่อ	75
	8. ลักษณะคน	75
	9. การคบคน เพื่อนฝูง มิตรสหาย และเครือญาติ	76
10. ทักษะคติ ความคิด และความเชื่อ	76	

สารบัญ (ต่อ)

		หน้า
บทที่ 6	สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	78
	1. สรุปผลการศึกษา	78
	2. อภิปรายผลการศึกษา	81
	3. ข้อเสนอแนะ	81
บรรณานุกรม		82
ภาคผนวก ก	สำนวนไทยและความหมาย	87
ภาคผนวก ข	สำนวนจีนและความหมาย	119
ภาคผนวก ค	สำนวนอังกฤษและความหมาย	155
ประวัติผู้วิจัย		205

สารบัญตาราง

ตารางที่

หน้า

1. ตารางแสดงประเภทของการใช้ภาษาภาพพจน์ตามคำนิยามของราชบัณฑิตยสถาน (2545) ในสำนวนไทย สำนวนจีน และสำนวนอังกฤษ

79

สารบัญแผนที่

แผนที่

	หน้า
1. การกระจายภาษาในกลุ่มภาษาตระกูลไท-กะได	8
2. แผนที่แสดงตระกูลภาษา Sinitic	12
3. แผนที่แสดงประเทศจีน	13
4. ประเทศที่มีผู้พูดภาษาอินโด-ยูโรเปียน	15

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่

- 1. The Sino-Tibetan family (ดัดแปลงจาก Benedict, 1972)

หน้า

9

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ตามที่ทราบกันดีแล้วว่า ภาษาเป็นปรากฏการณ์ที่มีอยู่ในความนึกคิดของมนุษย์ เพราะมนุษย์ได้ใช้ภาษาเป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความรู้สึก และความต้องการของบุคคลหนึ่งหรือชุมชนชุมชนหนึ่งไปสู่อีกบุคคลหนึ่งหรืออีกชุมชนหนึ่ง จึงอาจกล่าวได้ว่า ภาษาเป็นสื่อที่เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของมนุษย์เข้าด้วยกัน ดังนั้นเราอาจกล่าวได้ว่า ภาษาเป็นสมบัติของมนุษย์ เป็นเครื่องมือที่มนุษย์ใช้สื่อสารกัน มนุษย์ในทุกสังคมมีภาษาเฉพาะของตนเช่นเดียวกับมีวัฒนธรรมเฉพาะของตน

การติดต่อสื่อสาร เป็นสิ่งที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของมนุษย์อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ และในการติดต่อสื่อสารกับคนในสังคมเดียวกันที่ใช้ภาษาเดียวกันกันบางครั้งก็มีการใช้ภาษาหรือถ้อยคำที่มีความหมายไม่เหมือนกับภาษาที่ใช้จริง ซึ่งคนในสังคมเดียวกันหรือคนที่มีความเข้าใจในสังคมนั้นอย่างแท้จริงจึงจะสามารถที่จะเข้าใจความหมายที่ไม่ตรงกับข้อความที่พูดได้

ภาษาไทย ภาษาจีน และภาษาอังกฤษก็เช่นเดียวกันตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันมีการใช้ภาษาที่เราเรียกว่า สำนวน สุภาษิต คำพังเพย เพื่อนำมาใช้ในการสื่อความระหว่างผู้พูดกับผู้ฟังที่ส่วนใหญ่มักจะเป็นคนในสังคมเดียวกัน เพราะจะสามารถเข้าใจความหมายที่แฝงหรือภาพในใจออกมาที่ไม่ตรงกับข้อความนั้นได้

สำนวนนับเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของแต่ละชาติแต่ละภาษา ซึ่งเปรียบเสมือนกระจกเงาอันสะท้อนให้เห็นถึงภูมิปัญญา วัฒนธรรม ประเพณี ปรัชญาชีวิต ฯลฯ ของชนชาตินั้นๆ คนที่อยู่ต่างชาติต่างภาษาก็อาจมีสำนวนที่มีความหมายเหมือนกันหรือคล้ายคลึงกันได้ แต่อาจมีรายละเอียดปลีกย่อยที่แตกต่างกันไปตามความรู้สึกนึกคิดและปัจจัยแวดล้อมอันเป็นลักษณะเด่นประจำชาตินั้นๆ ได้

การใช้ภาษาภาพพจน์ (Figurative language) ถือเป็นกลวิธีหนึ่งในการใช้ถ้อยคำในการถ่ายทอด “จินตนาการ” และ “ภาพภายในใจ” ของผู้พูดหรือผู้ใช้ถ้อยคำนั้นในวัตถุประสงค์เพื่อที่ให้ผู้ฟังหรือผู้รับถ้อยความเกิดจินตนาการหรือความหมายที่แฝงอยู่ นอกจากนี้ การใช้ภาษาภาพพจน์ยังเป็นกลวิธีที่ช่วยให้มองเห็น “ภาพ” และเข้าถึงความรู้สึก ความคิด รวมทั้งสิ่งที่ผู้พูดต้องการถ่ายทอดออกมาได้อย่างชัดเจน

ยิ่งขึ้น และภาษาภาพพจน์ยังเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรม ความเชื่อ สภาพแวดล้อมและวิถีชีวิตของคนในเผ่าพันธุ์ สังคม และชาติต่าง ๆ อีกด้วย

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกศึกษาลักษณะการใช้ภาษาภาพพจน์ในสำนวนไทย สำนวนจีน และสำนวนอังกฤษ ที่มีความหมายเหมือนกันเนื่องด้วยในปัจจุบันนี้ทั้งในวัฒนธรรมไทย จีน และอังกฤษนั้น มีการใช้สำนวนโวหารอยู่มากมายตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาสำนวนไทย สำนวนจีน และสำนวนอังกฤษ นำมาวิเคราะห์โดยการใช้ภาษาภาพพจน์สะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรม ความเชื่อ ความนึกคิด สภาพแวดล้อมและวิถีชีวิตของคนไทย จีน และอังกฤษว่ามีความเหมือนและ/หรือแตกต่างกันอย่างไร เพราะบางครั้งเราอาจจะใช้สำนวนต่าง ๆ เหล่านี้ด้วยความเคยชิน แต่เราไม่ได้ทราบถึงสิ่งที่สะท้อนทางวัฒนธรรมที่อยู่ในสำนวนเหล่านั้น

2. วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการจัดแบ่งประเภทของภาษาภาพพจน์ในสำนวนไทย สำนวนจีน และสำนวนอังกฤษ
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความเหมือนของภาษาภาพพจน์ที่สะท้อนความนึกคิด วัฒนธรรม ความเชื่อและวิถีชีวิตระหว่างคนไทย คนจีนและคนอังกฤษ
3. เพื่อทราบว่าสำนวนไทย สำนวนจีน และสำนวนอังกฤษนั้น สะท้อนความนึกคิด วัฒนธรรม ความเชื่อและวิถีชีวิตของคนทั้งสามชาติ คือ คนไทย คนจีนและคนอังกฤษอย่างไร

3. ประโยชน์ของการวิจัย

1. ทราบประเภทของภาษาภาพพจน์ในสำนวนไทย สำนวนจีน และสำนวนอังกฤษ
2. ทราบถึงความเหมือนของภาษาภาพพจน์ที่สะท้อนความนึกคิด วัฒนธรรม ความเชื่อและวิถีชีวิตระหว่างคนไทย คนจีนและคนอังกฤษ
3. ทราบว่าสำนวนไทย สำนวนจีน และสำนวนอังกฤษนั้น สะท้อนความนึกคิด วัฒนธรรม ความเชื่อและวิถีชีวิตของคนทั้งสามชาติ คือ คนไทย คนจีนและคนอังกฤษอย่างไร

4. แนวคิดที่นำมาใช้ในการวิจัย

งานวิจัยนี้ได้ใช้แนวคิดการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis Approach) และแนวคิดการวิเคราะห์เชิงภาษาศาสตร์พรรณนา (Descriptive Linguistics Analysis) เพื่ออธิบายความคล้ายคลึง และความแตกต่างในด้านเนื้อหาของสำนวนและลักษณะการใช้ภาษาภาพพจน์ในสำนวนไทย สำนวนจีน และสำนวนอังกฤษและกรอบทฤษฎีอรรถศาสตร์ (Semantics) ในการแบ่งประเภทของภาษาภาพพจน์ ตามการบัญญัติประเภทของภาษาภาพพจน์ของราชบัณฑิตยสถาน

5. นิยามศัพท์

ภาษาภาพพจน์ (figurative language) คือ ถ้อยคำที่ทำให้เกิดภาพ หรือการใช้ถ้อยคำที่ให้ผู้อ่านเกิดจินตนาการ เกิดอารมณ์ความรู้สึกต่อข้อความที่ได้อ่านได้ฟังอย่างกระจ่างชัด

สำนวน คือ คำที่พูดหรือกล่าวออกมาทำนองเป็นโวหาร เป็นคำพังเพยเปรียบเทียบ จึงฟังแล้วมักจะไม่ได้ความหมายของตัวมันเอง ต้องนำไปประกอบกับบุคคล กับเรื่องคดี เตือนใจเช่นเดียวกับคำที่เป็นสุภาษิต

6. ขอบเขตของการวิจัย

1. ผู้วิจัยศึกษาเฉพาะสำนวนไทย สำนวนจีน และสำนวนอังกฤษที่มีความหมายเหมือนกัน
2. ผู้วิจัยศึกษาการจัดแบ่งภาษาภาพพจน์ตามการจัดประเภทของภาษาภาพพจน์ตามการบัญญัติของราชบัณฑิตยสถาน

7. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับภาษาไทย

ภาษาไทย เป็นภาษาราชการของประเทศไทย และภาษาแม่ของชาวไทย และชนเชื้อสายอื่นในประเทศไทย ภาษาไทยเป็นภาษาในกลุ่มภาษาไท ซึ่งเป็นกลุ่มย่อยของตระกูลภาษาไท-กะได

ตระกูลภาษาไท-กะได (อังกฤษ: Tai-Kadai languages) หรือรู้จักกันในนาม กะได (Kadai), ขร้าไท (Kradai) หรือ ขร้า-ไท (Kra-Dai) เป็นตระกูลภาษาของภาษาที่มีเสียงวรรณยุกต์ที่พบในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และตอนใต้ของประเทศจีน ในช่วงแรก ตระกูลภาษาไท-กะไดเคยถูกกำหนดให้เป็นอยู่ในตระกูลภาษาจีน-ทิเบต แต่ปัจจุบันได้แยกมาเป็นอีกตระกูลภาษาหนึ่ง และยังมีผู้เห็นว่าตระกูลภาษาไท-กะไดนี้มีความสัมพันธ์กับตระกูลภาษาออสโตรนีเซียน โดยอยู่ในกลุ่มภาษาที่เรียกว่า "ออสโตร-ไท" หรือจัดเป็นตระกูลภาษาใหญ่ออสโตริก

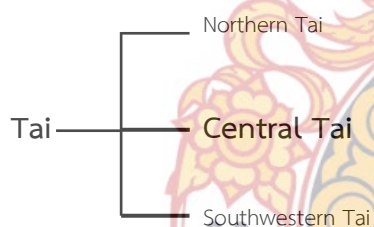

ภาษาไทย หรือ จ้วง-ไท (ภาษาไทย หรือ ภาษาไต) เป็นสาขาหนึ่งของตระกูลภาษาไท-กะได (Tai-Kadai language family) ภาษาไทรวมถึงภาษาไทยมาตรฐาน หรือ สยาม (ภาษาประจำชาติของประเทศไทย) ภาษาลาวหรือเวียงจันทน์ (ภาษาประจำชาติสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว) ภาษาชนในพม่า (Shan) และ จ้วง (Zhuang) ซึ่งเป็นภาษาหลักในมณฑลกว่างสี (Guangxi) ในทางใต้ของประเทศจีน

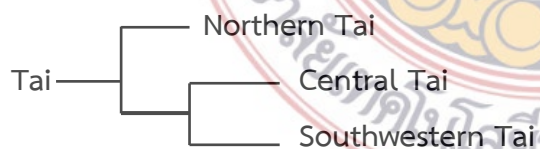
Haudricourt (1956) ได้แบ่งภาษาตระกูลไท ออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ฟาง กวย ลี (Li Fang-Kuei, 1977) แบ่งภาษาตระกูลไท(Tai) ออกเป็นสาขาไทเหนือ (Northern) ไทกลาง (Central) และไทตะวันตกเฉียงใต้ (Southwestern) ดังนี้

เก็ดนีย์ (Gedney, 1989) ได้พิจารณาว่าไทกลาง และไทตะวันตกเฉียงใต้เป็นกลุ่มย่อยซึ่งเป็นตระกูลพี่น้องกับกลุ่มไทเหนือ ดังนี้

ตระกูลภาษาไท-กะไต ประกอบด้วยกลุ่มภาษาที่จัดแบ่งไว้ 5 สาขา ดังนี้

1. กลุ่มภาษาขร้า (อาจเรียกว่า กะไต หรือ เก-ย้ง)
2. กลุ่มภาษากัม-สุย (จีนแผ่นดินใหญ่ อาจเรียกว่า ตัง-สุย)
3. กลุ่มภาษาไทล (เกาะไหหลำ)
4. กลุ่มภาษาไท (จีนตอนใต้และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้)
5. ภาษาอังกฤษ (เกาะไหหลำ อาจเรียกว่า ภาษาเบ)

กลุ่มภาษาไท สามารถแบ่งเป็นกลุ่มย่อย ได้ 3 กลุ่ม (Li Fang-Kuei, 1977) โดยแต่ละกลุ่มย่อย ประกอบไปด้วยภาษาต่างๆ ดังนี้

กลุ่มภาษาไทเหนือ

- ภาษาแสก (ลาว)
- ภาษาเย (Yay) (ไทย)
- ภาษาจ้วงเหนือ (จีน)
- ภาษาบูยี (Buyi) (จีน)
- ภาษาไทแมน (ลาว)

กลุ่มภาษาไทกลาง

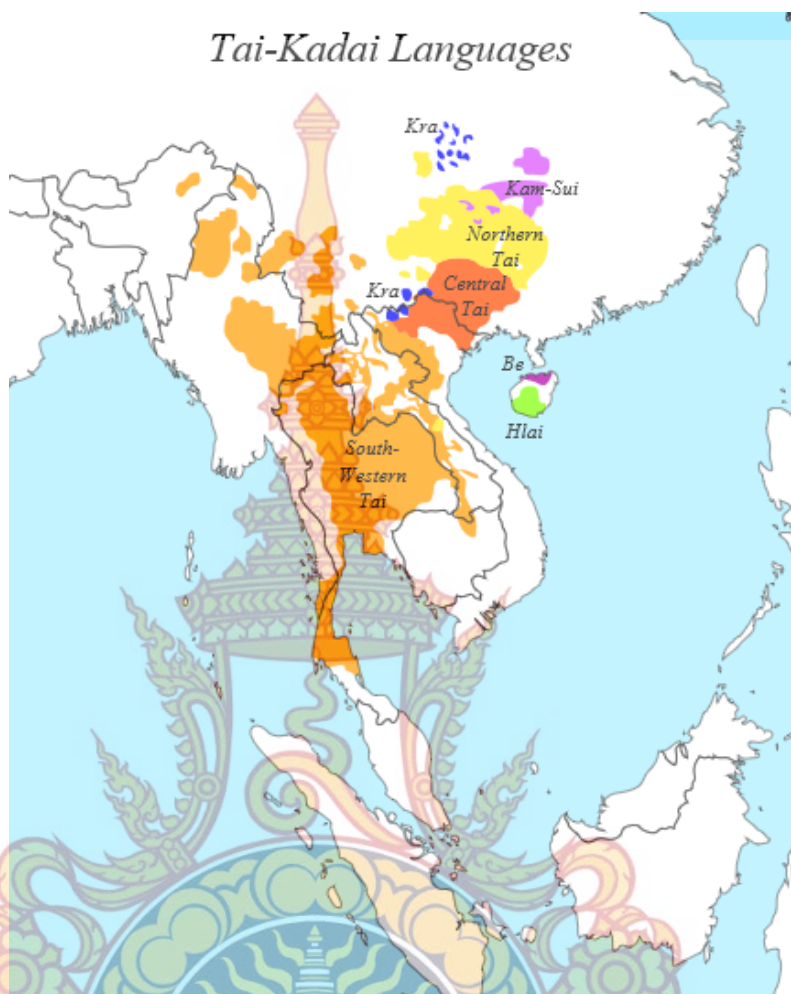
- ภาษาจ้วงใต้ (จีน)
- ภาษาม่านเขาลาน (เวียดนาม)
- ภาษานุง (เวียดนาม)
- ภาษาตัย (เวียดนาม)
- ภาษาซิ่นลาว (Ts'ün-Lao) (เวียดนาม)
- ภาษานาง (เวียดนาม)

กลุ่มภาษาไทยตะวันตกเฉียงใต้

- ภาษาไทหย่า (จีน)
- ภาษาพูโก (ลาว)
- ภาษาปาดี้ (จีน)
- ภาษาไททัญญ (เวียดนาม)
- ภาษาต๋ยซาปา (เวียดนาม)
- ภาษาไทโหลง (ไทหลวง) (ลาว)
- ภาษาไทฮ้องจีน (จีน)
- ภาษาตุง (อินเดีย)
- ภาษายอง (ไทย)
- ภาษาไทยถิ่นใต้ (ปักซีใต้) (ไทย)
- กลุ่มภาษาไทกลาง-ตะวันออก
  - กลุ่มภาษาเชียงแสน
  - ภาษาไทดำ (เวียดนาม)
  - ภาษาไทยถิ่นเหนือ (ภาษาล้านนา, ภาษาไทยวน) (ไทย, ลาว)
  - ภาษาพวน (ไทย)
  - ภาษาไทโขง (ไทย)
  - ภาษาไทย (ไทย)
  - ภาษาไทฮ่างตง (เวียดนาม)
  - ภาษาไทขาว (ภาษาไทค่อน) (เวียดนาม)
  - ภาษาไทแดง (ภาษาไทโต) (เวียดนาม)
  - ภาษาต๋ยเต็ก (เวียดนาม)
  - ภาษาตูลาว (เวียดนาม)
- กลุ่มภาษาลาว-ผู้ไท
  - ภาษาลาว (ลาว)
  - ภาษาญ้อ (ไทย)
  - ภาษาผู้ไท (ไทย)
  - ภาษาอีสาน (ภาษาไทยถิ่นอีสาน) (ไทย, ลาว)

- กลุ่มภาษาไทตะวันตกเฉียงเหนือ (พายัพ)
  - ภาษาอาหม (รัฐอัสสัม เป็นภาษาสูญแล้ว; ภาษาอัสสัมซึ่งเป็นภาษาที่ชาวอาหมใช้ในปัจจุบัน จัดอยู่ในตระกูลภาษาอินโด-ยูโรเปียน)
  - ภาษาอ้ายต่น (รัฐอัสสัม)
  - ภาษาลื้อ (ภาษาไทลื้อ) (จีน, เวียดนาม, ไทย, ลาว, พม่า)
  - ภาษาคำตี้ (รัฐอัสสัม, พม่า)
  - ภาษาเจิน (พม่า)
  - ภาษาค้ายัง (รัฐอัสสัม)
  - ภาษาฟาเก (รัฐอัสสัม)
  - ภาษาไทใหญ่ (ภาษามาน) (พม่า)
  - ภาษาไทไตคัง (ภาษาไทเหนือ) (จีน, เวียดนาม, ไทย, ลาว)

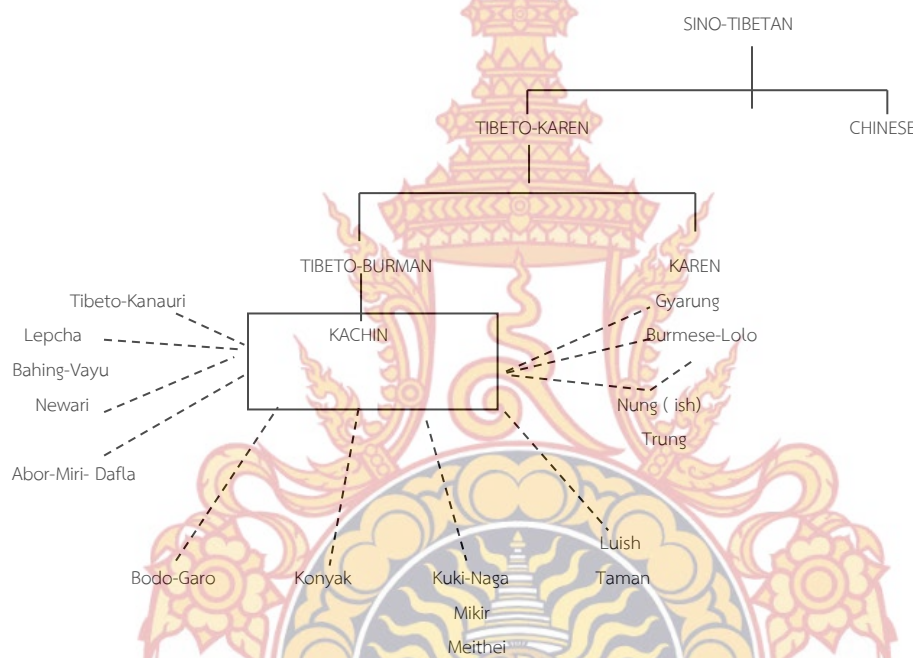
แผนที่ 1 การกระจายภาษาในกลุ่มภาษาตระกูลไท-กะได ดัดแปลงจาก https://en.wikipedia.org/wiki/Tai_languages#/media/File:Taikadai-en.svg

8. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับภาษาจีน

ตระกูลภาษาจีน-ทิเบตเป็นตระกูลภาษาใหญ่ภาษาหนึ่งในโลกประกอบไปด้วยภาษาต่างๆ มากกว่า 250 ภาษา ซึ่งอยู่ทางเอเชียตะวันออก มีจำนวนประชากรที่พูดภาษาตระกูลนี้เป็นภาษาแรก รวมกันมีมากกว่า Indo-European เพราะแต่ผู้ที่พูดภาษา Sinitic หรือ Chinese dialect ก็มีจำนวนมากกว่า 1.1 พันล้านคน Sino-Tibetan สามารถจำแนกได้เป็น 2 ตระกูลใหญ่ คือ Sinitic และ Tibeto Burman

Benedict ได้กล่าวถึง “Sino” หรือ “Sinitic” ว่าเป็นตระกูลภาษาที่ประกอบไปด้วยภาษาจีนที่ หลากหลายโดยใช้คำว่า “Dialect” ส่วนคำว่า “Tibetan” จะกล่าวถึงตระกูลภาษา Tibeto – Burman. Tibeto – Burman ประกอบไปด้วยภาษาร้อย ๆ ภาษา นอกเหนือจากภาษาทิเบตและพม่า ยังมีอาณา เขตกว้างขวางมาก นั่นคือ มีในประเทศจีน อินเดีย บริเวณภูเขาหิมาลัย และคาบสมุทรทางเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้

Benedict ได้แบ่งตระกูลภาษา Sino – Tibetan ออกเป็นตระกูลต่าง ๆ ตาม แผนภูมิ 1. (ดัดแปลงจาก Benedict, 1972) ได้ดังนี้

แผนภูมิ 1 The Sino-Tibetan family (ดัดแปลงจาก Benedict, 1972)

สุริยา รัตนกุล (1994 : 248-253) ได้แบ่งภาษาตระกูลจีน (Sinitic language) ได้เป็นภาษา ใหญ่ๆ ที่สำคัญ 7 ภาษา (dialect) คือ

1. ภาษาจีนกลาง   Mandarin
2. ภาษาหู   Wu
3. ภาษาเสียง   Hsiang
4. ภาษากั้น   Kan
5. ภาษาฮักกะ   Hakka
6. ภาษากวางตุ้ง   Yu_eh

7. ภาษามิน

Min

1. ภาษาจีนกลาง (Mandarin) Mandarin เป็นชื่อที่ใช้เรียกภาษาจีนกลางในภาษาอังกฤษ ภาษาอังกฤษรับคำว่า Mandarin มาจากภาษาโปรตุเกสและภาษาโปรตุเกสก็รับคำว่า muntri มาจากภาษามลายูอีกทอดหนึ่ง muntri แปลว่า ขุนนาง ที่เรียกภาษาจีนกลางว่า Mandarin หรือภาษาขุนนางก็เพราะแปลถอดความมาจากคำว่า Kua&n-hua3 ซึ่งเป็นภาษาจีนแปลได้ว่าภาษาของขุนนาง (Civil servant language) ปัจจุบันนี้ไม่มีชื่อภาษาจีนที่ใช้เรียกภาษานี้ในปัจจุบันคือ Kuo&yu& (หรือภาษาประจำชาติ National language) ภาษาจีนกลางเป็นภาษาพูดของคนที่อยู่บริเวณปักกิ่ง เนื่องจากกรุงปักกิ่งเป็นเมืองหลวงของประเทศจีน ภาษานี้จึงได้รับสถาปนาเป็นภาษาราชการของประเทศจีนด้วย ภาษาจีนกลางเป็นภาษาท้องถิ่นภาคเหนือ (northern dialect) ทั้งนี้โดยนับแม่น้ำแยงซีเกียงเป็นหลัก ประชากรของสาธารณรัฐประชาชนจีนมากกว่า 70 % ใช้ภาษานี้ ภาษาจีนกลางจะใช้พูดเหนือแม่น้ำแยงซีเกียงขึ้นไป (above Yangtze Kiang river) และมีใช้บริเวณใต้แม่น้ำแยงซีเกียงลงมาบ้าง (below Yangtze Kiang river) คือ ที่ใช้พูดในมณฑลเกียงสี (Kiangsi or Jiangxi) เกียงซู (Kiangsu or Jiangsu) มณฑลฮูเป่ (Hupei or Hubei) เสฉวน (Szechwan) ยูนนาน (Yunnan) ไท่เป่ (Kweichow) ทางตะวันตกเฉียงเหนือของมณฑลกวานสี (the northwest of Kwangsi) และฮุนาน (Hunan) ภาษาจีนกลางเป็นภาษาใหญ่สามารถแบ่งออกเป็นภาษาท้องถิ่น (dialect) ย่อย ๆ ดังนี้

1.1 ภาษาจีนกลางฝ่ายเหนือ (Northern Mandarin) ดังที่พบทั่วไปในปักกิ่ง (Beijing) มณฑลโฮเป่ (Hopei) โห่หนาน (Hanan) ซานตุง (Shantung) และแมนจูเรีย (Manchuria) ภาษาจีนกลางที่พูดที่กรุงปักกิ่งถือว่าเป็นภาษามาตรฐานจีนกลาง ภาษาจีนกลางมีระบบเสียงพยัญชนะต้น 22 เสียง และมีระบบเสียงวรรณยุกต์ 4 เสียง

1.2 ภาษาจีนกลางฝ่ายตะวันตกเฉียงเหนือ (Northwestern Mandarin) ดังที่พบทั่วไปในมณฑลชานสี (Shansi) เซนสี (Shesi) กันซู (Kansu) ซิงไฮ (Ts'inghai) และนิงเซีย (Ningsia) ซึ่งอยู่ติดกับมองโกเลีย

1.3 ภาษาจีนกลางฝ่ายตะวันตกเฉียงใต้ (Southwestern Mandarin) ดังที่พบทั่วไปในมณฑลเสฉวน (Szechwan) ยูนนาน (Yunan) ไท่เป่ (Kwaizao) และในบริเวณตะวันตกเฉียงเหนือของมณฑลกวานสี (northwestern of Kwangsi) และบริเวณตะวันตกเฉียงเหนือของมณฑลฮุนาน

(northwestern of Hunan) และในบริเวณมณฑลฮูเป่ย์ทั้งหมด ยกเว้นตอนตะวันออกเฉียงใต้เท่านั้น (all Hupei except northeastern)

1.4 ภาษาจีนกลางทางตอนใต้ของกลุ่มแม่น้ำแยงซีเกียง(Lower Yangtze Mandarin) พบทั่วไปในมณฑลอันฮวย (Anhui) และเกียงซู (Kiangsu) กับบริเวณตอนใต้ของกลุ่มแม่น้ำแยงซีเกียง (the southern of Yangtze Kiang river) ตั้งแต่ฉิวเฉียวถึงเฉินเซียง (Chiuchiang to Chenchiang)

2. ภาษาหวู (Wu) ภาษาหวู ใช้พูดกันในมณฑลเกียงซู (Kiangsu or Jiangsu), และเซเกียง (Chekiang or Zhejians) มีประชากรที่พูดภาษานี้คิดเป็น 8% ของประชากรทั้งหมดของสาธารณรัฐประชาชนจีน

3. ภาษาเสียง (Hsiang) ภาษาเสียง ใช้พูดกันในมณฑลฮูหนานเท่านั้น แต่มีจำนวนประชากรจีนที่พูดภาษานี้ คิดเป็น 5% ของประชากรจีนทั้งหมด ภาษาเสียงแบ่งออกเป็นภาษาเก่า (Old Hsiang) กับภาษาใหม่ (New Hsiang) ภาษาเก่า (Old Hsiang) ยังคงรักษาระบบเสียงโฆษะ (Voiced) ตั้งเดิมเอาไว้ ทั้งในพยัญชนะเสียงหยุดและในพยัญชนะเสียงเสียดแทรก ภาษาใหม่ (New Hsiang) ซึ่งใช้พูดกันในเมืองใหญ่ ๆ เช่น เมือง Changsha, Hsiangtan, Hengyang, Shaoyang, Iyang ฯลฯ ในภาษาใหม่นี้เสียงหยุดที่เป็นเสียงโฆษะ (Voiced stops) จะกลายเป็นเสียงอโฆษะ สติล (Voiceless unaspirated) ระบบเสียงของภาษาใหม่ใกล้เคียงกับภาษาจีนกลางมากกว่าภาษาเก่า

3. ภาษาคัน (Kan) ภาษาคัน ใช้พูดในมณฑล Kiangsi และในบริเวณตะวันออกเฉียงใต้ของมณฑล Hupei มีประชากรพูดภาษานี้เพียง 2% ในภาษาคันนี้เสียงหยุดโฆษะตั้งเดิม (Voiced stop) จะกลายเป็นเสียงอโฆษะ ฐนิต (Voiceless aspirated) คล้ายกับที่เป็นในภาษาฮักกะ ในทางคำศัพท์ ภาษาคันค่อนข้างใกล้เคียงกับภาษาหวู ภาษา Lower Yangtze Mandarin และภาษาเสียง

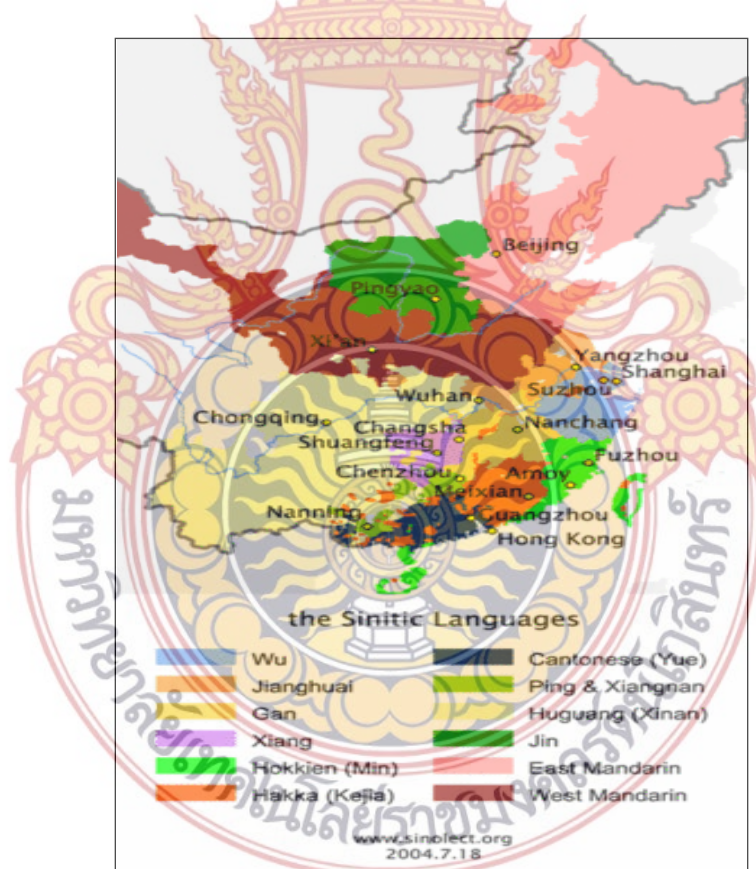
4. ภาษาฮักกะ (Hakka) ภาษาฮักกะ ใช้พูดกระจายกันในหลายถิ่นมีมากที่สุดในบริเวณด้านตะวันออกเฉียงใต้ และด้านเหนือของมณฑล Kwangtung นอกนั้นก็พบบ้างที่มณฑล Fukien มณฑล Kiangsi มณฑล Kwangsi มณฑล Hunan และมณฑล Szechwan บนเกาะ Taiwan ก็มีการพูดภาษานี้ คิดจำนวนประชากรที่พูดภาษานี้แล้ว คือ 4% ของประชากรของสาธารณรัฐประชาชนจีนทั้งหมด และ

เนื่องจากคนจีนที่พูดภาษาฮักกะอพยพมาตั้งรกรากในคาบสมุทรมาลาเลย์และสิงคโปร์ ภาษาจีนที่พูดจากันในประเทศมาเลเซียและสิงคโปร์จึงเป็นภาษาฮักกะนี้

5. ภาษากวางตุ้ง (Yu_eh) พูดกันในมณฑลกวางตุ้งทางใต้ของมณฑลกวางสีที่เกาะฮ่องกง (the southern part of Guangxi in Hongkong) และมาเก๊า (Makau) พูดกัน 5 % ของประชากรจีนทั้งหมด ถ้านับภาษาที่เป็นที่รู้จักกันนอกประเทศจีนแล้ว ภาษากวางตุ้งเป็นภาษาจีนที่คนทั่วโลกรู้จักกันมากที่สุด

6. ภาษามิน (Min) ภาษามิน พูดกันที่มณฑลฝูเจี้ยน Amoy และบนเกาะไต้หวันตะวันตกของ กวางตุ้ง ทางใต้ของเซี่ยงไฮ้ ได้รับอิทธิพลของภาษาชนกลุ่มน้อยเหมือนกัน คือ จากภาษา Chung, Li , Tung และ Shui สามารถแบ่งออกได้เป็น Min Pei (มินเหนือ) และ Min Nan (มินใต้)

แผนที่ 2

แผนที่แสดงตระกูลภาษา Sinitic

(The Sinitic Language; <http://www.sinolect.org>)

แผนที่ 3

แผนที่แสดงประเทศจีน

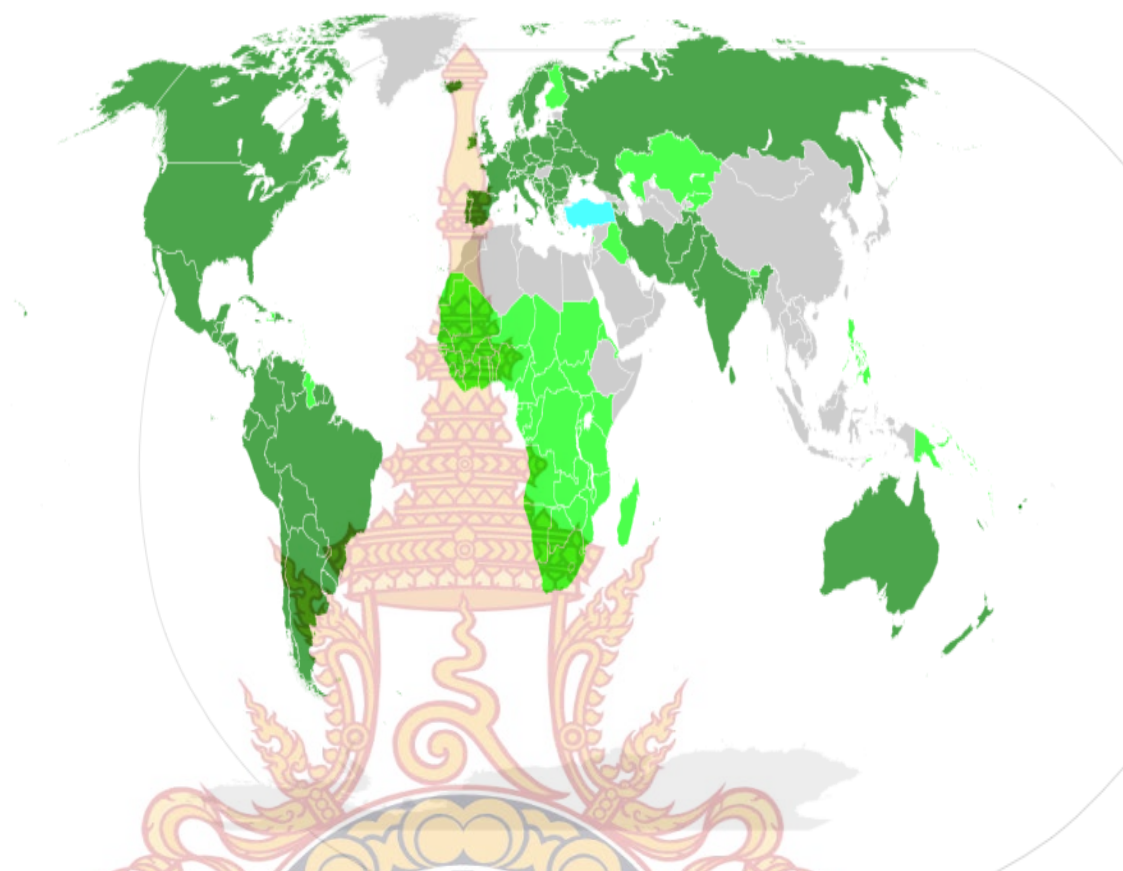
(Chinese Language & History: <http://www.alsintl.com/languages/chinese.htm>)

9. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับภาษาอังกฤษ

ภาษาอังกฤษ หรือ ภาษาอังกฤษใหม่ เป็นภาษาในกลุ่มภาษาเจอร์แมนิกตะวันตก อยู่ในตระกูลภาษาอินโด-ยูโรเปียน ใช้ครั้งแรกในอังกฤษสมัยต้นยุคกลาง และปัจจุบันเป็นภาษาที่ใช้กันแพร่หลายที่สุดในโลก ประชากรส่วนใหญ่ในหลายประเทศ รวมทั้ง สหราชอาณาจักร สหรัฐอเมริกา แคนาดา ออสเตรเลีย ไอร์แลนด์ นิวซีแลนด์ และประเทศในแคริบเบียน พูดภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่หนึ่ง ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ที่มีผู้พูดมากที่สุดในโลก รองจากภาษาจีนกลางและภาษาสเปน มักมีผู้เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองอย่างกว้างขวาง และภาษาอังกฤษเป็นภาษาราชการของสหภาพยุโรป หลายประเทศเครือจักรภพแห่งชาติ และสหประชาชาติ ตลอดจนองค์การระดับโลกหลายองค์การ

ตระกูลภาษาอินโด-ยูโรเปียน หรือ ตระกูลภาษาอินเดี-ยุโรป ประกอบด้วยภาษาและภาษาย่อยรวม 443 ภาษา (ตามการประมาณของ SIL) ที่พูดโดยคนประมาณ 3 พันล้านคน ซึ่งรวมถึงตระกูลภาษาหลักๆ ของยุโรป และเอเชียตะวันตก ซึ่งจัดอยู่ในตระกูลใหญ่ ภาษาปัจจุบันที่อยู่ในตระกูลใหญ่นี้ มีเช่น ภาษาเบงกาลี ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส ภาษาเยอรมัน ภาษาฮินดี ภาษาโปรตุเกส ภาษารัสเซีย และภาษาสเปน (แต่ละภาษามีคนพูดมากกว่า 100 ล้านคน)

แผนที่ 4 ประเทศที่มีผู้พูดภาษาอินโด-ยูโรเปียน(https://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%95%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%81%E0%B8%B9%E0%B8%A5%E0%B8%A0%E0%B8%B2%E0%B8%A9%E0%B8%B2%E0%B8%AD%E0%B8%B4%E0%B8%99%E0%B9%82%E0%B8%94%E0%B8%A2%E0%B8%B9%E0%B9%82%E0%B8%A3%E0%B9%80%E0%B8%9B%E0%B8%B5%E0%B8%A2%E0%B8%99#/media/File:IE_countries.svg)

ในบทที่ 2 จะกล่าวถึงความหมาย คำนิยามเกี่ยวกับภาษาภาพพจน์ และสำนวน รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นพื้นฐานในการดำเนินกรวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กล่าวถึงความสำคัญของภาษาภาพพจน์ (Figurative language) และสำนวนไทย โดยในบทนี้ จะกล่าวถึงคำนิยามและประเภทของภาษาภาพพจน์ รวมถึงสำนวนไทยด้วย โดยได้แบ่งเนื้อหาของการทบทวนวรรณกรรมออกเป็น 3 ประเด็นดังนี้

1. คำนิยามและประเภทของภาษาภาพพจน์
2. คำนิยามและลักษณะทั่วไปของสำนวนไทย
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาภาพพจน์ สำนวนไทย สำนวนจีน และสำนวนอังกฤษ

1. คำนิยามและประเภทของภาษาภาพพจน์

คำว่า figurative language นั้นบรรดานักวิชาการได้ให้คำนิยามไว้หลากหลาย โดยใช้คำเรียกในภาษาไทยแตกต่างกัน จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่ามิให้ผู้ให้คำนิยามของภาษาภาพพจน์มีดังต่อไปนี้

ลักษณะ ไตวิวัฒน์และพรทิพย์ ไชยรัตน์ (2537) ได้ให้คำนิยามเกี่ยวกับภาษาภาพพจน์ไว้ว่า เป็นการเขียนเปรียบเทียบ เพื่อประกอบข้อความเพื่อช่วยแสดงความรู้สึกนึกคิดของผู้เขียนให้เด่นชัดขึ้น และแสดงให้เห็นถึงจินตนาการที่กว้างกว่าถ้อยคำธรรมดา ซึ่งช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจและมีความรู้สึกถึงสิ่งที่ต้องงานเขียนมากขึ้น

ชำนาญ รอดเหตุภัย (2522) ได้ให้ความหมายว่า ภาษาภาพพจน์นั้น หมายถึง กลวิธีในการประพันธ์ที่ทำให้เกิดภาพขึ้นในใจของผู้อ่าน หรือทำให้เกิดความซาบซึ้งประทับใจมากขึ้นกว่าการเขียนอย่างธรรมดา ภาษาภาพพจน์มีความสำคัญต่องานประพันธ์ดังนี้

1. ช่วยให้งานประพันธ์มีรสชาติ ไม่จืดชืด
2. ช่วยให้เกิดความรู้สึกนึกคิดและจินตนาการได้ลึกซึ้งมากกว่าการเขียนแบบธรรมดา
3. ช่วยให้เกิดความประทับใจและซาบซึ้งในงานประพันธ์
4. ช่วยให้เกิดความไพเราะสละสลวยทั้งในด้านเสียงและความหมาย

กาญจนา วิชญูปกรณ์ (2542) ได้กล่าวเกี่ยวกับภาษาภาพพจน์ไว้ในวรรณกรรมว่า เป็นศิลปะในการใช้ภาษาอย่างหนึ่ง ที่ใช้กลวิธีการเปรียบเทียบเพื่อให้ถ้อยคำและความหมายนั้น ๆ เกิดพลัง เกิดภาพที่แจ่มชัดและลึกซึ้งขึ้นในใจผู้อ่าน นอกจากนี้ยังช่วยให้เกิดการตอบสนองทางอารมณ์ตามที่คุณเขียนต้องการ ดังนั้นภาษาภาพพจน์จึงมีความหมายไม่เป็นไปตามตัวอักษรและการเรียงลำดับความคิดแตกต่างไปจากภาษาธรรมดา

ดวงใจ ไทอุบุญ (2543) ได้ให้ความหมายของภาษาภาพพจน์ไว้ว่า เป็นถ้อยคำที่แสดงความรู้สึกนึกคิดและการแสดงเรื่องราวให้มีอรรถรส โดยผู้เขียนต้องรู้จักใช้กลวิธีในการเลือกสรรถ้อยคำอย่างมีศิลปะ เพื่อให้เกิดความงาม และจินตภาพในการเขียนที่ทำให้ผู้อ่านเกิดความประทับใจ ซาบซึ้งมากกว่าการกล่าวถ้อยคำอย่างตรงไปตรงมา

เปลื้อง ณ นคร (2545) ได้ให้ความหมายว่า “ภาพพจน์นั้นไม่ได้เพ่งเล็งถึงภาพหรือรูป แต่หมายถึงความรู้สึกนึกคิดต่าง ๆ ที่จะเกิดเป็นรูปร่างขึ้นในใจ ในการที่จะพูด เขียนหรือแสดงควมอย่างมีภาพพจน์นั้น ก็คือการพูดโดยใช้คำที่ให้ความหมายโดยนัย...”

นอกจากนี้ ยังมีนักวิชาการต่างประเทศได้ให้คำนิยามเกี่ยวกับภาษาภาพพจน์ไว้ดังนี้

Harry Shaw.(1972) In Dictionary of Literary terms said that Figurative language is the deliberate and intentional departure from normal word meanings or word order so as to gain freshness and strength of expression. Figurative language is writing (or speech) that makes use of figurative language are to employ ornamental

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้คำว่า “ภาษาภาพพจน์” ตามการบัญญัติศัพท์ของราชบัณฑิตยสถาน (2545) ซึ่งได้นิยามความหมายของภาษาภาพพจน์ (figurative language) ไว้ดังนี้

“ภาษาที่ผิดแผกไปจากปกติหรือผิดไปจากภาษาตามตัวอักษร ในด้านการเรียบเรียงลำดับคำหรือความหมายของคำ ทั้งนี้เพื่อให้เป็นสำนวนที่แปลกใหม่และมีพลัง เพื่อให้มองเห็นภาพ เพื่อพรรณนาโดยการเปรียบเทียบ และเพื่อให้เห็นความคล้ายคลึงในสิ่งที่ไม่คล้ายคลึงกัน ภาษาภาพพจน์ คือข้อเขียนที่นำเอาภาพพจน์ (figure of speech) อย่างเดียวหรือหลายอย่างมาใช้ ภาพพจน์เหล่านี้ที่รู้จักกันมากที่สุด ได้แก่

ภาวะแย้ง (antithesis) อุปมา (simile) อุปลักษณ์ (metaphor) บุคลาธิฐาน (personification) และการกล่าวซ้ำ (repetition)”

ประเภทของภาษาภาพพจน์ตามการบัญญัติของราชบัณฑิตยสถาน (2545) ได้ดังนี้

1. การอ้างถึง (allusion) คือ การกล่าวถึงเรื่องอื่นนอกเรื่องที่เขียน เช่น กล่าวถึงบุคคล เหตุการณ์ นิทาน หรือวรรณกรรมอื่น ๆ ตัวอย่างเช่น การอ้างถึงในบทละครพูดเรื่อง *จัดการรับเสด็จ* พระราชินีพณีในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ตอนที่พระยาศรีบุรีรัมย์พูดกับคุณหญิงห้อย ภรรยา ขณะที่คุณหญิงห้อยกำลังเย็บม่านเตรียมบ้านเพื่อรับเสด็จมีดังนี้

พระยาศรี แม่ห้อย ทำไมมานั้นหล่อนจึงเย็บชานัก
แม่ห้อย นี้คุณนี้กว่าดิฉันเป็นนารายณ์สี่กรหรือ

การอ้างถึงเป็นการแสดงความรอบรู้ของผู้เขียน จุดประสงค์ทั่วไปของการอ้างถึงก็เพื่อที่จะขยายงานเขียนวรรณกรรมนั้นให้ชัดเจนยิ่งขึ้น หรือให้เกิดความหลากหลาย หรือให้ถ้อยคำมีน้ำหนักหรือให้น่าสนใจประทับใจยิ่งขึ้น และการอ้างถึงอาจจะทำให้งานเขียนนั้นดีเด่นลึกซึ้งขึ้น ผู้เขียนมักจะคาดว่าคุณผู้อ่านมีพื้นความรู้ร่วมกับผู้เขียน และมีความรู้เกี่ยวกับสัญลักษณ์ทางวรรณคดีที่ใช้กันอยู่ทั่วไป ตลอดจนมีความสามารถที่จะเข้าใจเรื่องที่น่ามาอ้างถึงนั้นได้ด้วย

2. แนวเทียบ (analogy) คือ การเปรียบเทียบของสองสิ่งซึ่งเหมือนกันในบางแง่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นวิธีการที่ใช้ในการเขียนแบบอธิบาย (exposition) และการพรรณนา (description) โดยนำเอาสิ่งที่ยังไม่คุ้นเคยมาอธิบายหรือพรรณนา โดยอาศัยการเปรียบเทียบกับสิ่งที่คุ้นเคยกว่า ในการเขียนแบบโต้แย้ง (argumentation) และตรรกศาสตร์ แนวเทียบมักใช้เพื่อเหตุผลในการโต้เถียง แนวเทียบใช้กันมากในบทร้อยกรอง (verse) และงานเขียนแบบอื่น ๆ ที่ใช้จินตนาการ (imagination) อุปมา (simile) เป็นแนวเทียบที่กล่าวออกมาอย่างชัดแจ้ง ส่วนอุปลักษณ์ (metaphor) เป็นแนวเทียบที่แสดงโดยนัย ตัวอย่างแนวเทียบเช่น

มีบุตรที่ไม่มีความเฉลียวฉลาด หรือไม่ประพฤติในทางธรรมจรรยา จะได้รับผลเป็น
คุณประโยชน์อะไรเล่า (เปรียบเหมือนมี) จักขุมืดจะมีประโยชน์อย่างไร แท้จริง มีไว้ให้รำคาญเท่านั้น

มีบุตรที่ฉลาดกว่าคนเดียว ย่อมดีกว่าแม้จะมีบุตรที่โง่งงตั้งร้อยคน, ดวงจันทร์ดวงเดียว
ย่อมกำจัดความมืดให้ปราศหายไปได้, แต่ดวงดาวนับร้อยย่อมไม่ได้เลย

“ก็จริงอยู่ผู้หญิงไซ่ดอกไม้
และก็ไซ่ผู้ชายไซ่ผาหิน
ต่างก็คือสิ่งที่มีชีวิติน
อยู่บนธรณินแผ่นดินเดียว” (เรียงร้อยถ้อยคำ: วาณิช จรุงกิจอนันต์)

“เกิดมาเป็นคนทั้งที่ต้องให้มีคนรัก คนที่มีแต่ศัตรูหรือมีแต่คนชิงชังรังเกียจจะหา
ความสุขไม่ได้หรอกในชีวิตเขา เพราะจะถูกสาปแช่ง ถูกบงการร้ายอยู่ตลอดเวลา ตัวเองก็มีแต่ความ
หวาดระแวง ความไม่สบายใจ ผิดกับคนดีที่ได้รับ แต่คำยกย่องสรรเสริญซึ่งเป็นเหมือนปุ๋ยที่ทำให้ชีวิต
เจริญงอกงามยิ่ง ๆ ขึ้น” (อยู่กับก๋ง: ไมตรี ลิมปิชาติ)

สรุปได้ว่า analogy เป็นการเปรียบเทียบสิ่งใดก็ตามไม่ว่าจะเป็นเหตุการณ์ความคิด หรือเรื่องราว
ต่าง ๆ มาเปรียบเทียบนั้น เป็นการเปรียบเทียบข้อความมิใช่เปรียบเทียบคำเหมือนอุปมา และมักนิยมใช้
สุภาพชิต คำพังเพยมาเปรียบ

3. ภาวะแย้ง (antithesis) คือ กลการประพันธ์ที่ใช้คำหรือข้อความที่มีความหมายตรงกันข้าม
หรือแตกต่างกัน มาเปรียบเทียบกันเพื่อให้ความหมายคมชัดขึ้น ตัวอย่างเช่น

เสียแรงรูปงามนามก็เพราะ
ละมุนเหมาะใจชวนให้ลิ้มแสน
ที่ตีตีลิ้นในดินแดน
ที่ชั่วใครจะแมนก็ไม่มี

รักคุณเท่าฟ้า
คิดถึงเธอใจจะขาด
รักคุณสุดหัวใจ

ถ้าฉันมีสืบน้าอย่างทศกัณฐ์
สืบน้านั้นฉันจะหันม้ายิ้มให้เธอ

“ขอเดชะพระพุทธคุณช่วย
 मैंนมอดม้วยกลับชาติวาสนา
อายุยืนหมื่นเท่าเสาศิลา
อยู่คู่ฟ้าดินได้ตั้งใจปอง”

(นิราศภูเขาทอง)

“ตราบขุนคีรีขึ้น ชาติสลาย แลแม่
รักบ่หายตราบหาย หกฟ้า
สุริยจันทรขจาย จากโลก ไปฤา
ไฟแล่นล้างสี่หล้า ห่อนล้างอาลัย”

(นิราศนรินทร์)

8. การแฝงนัย (irony) ในความหมายแคบ หมายถึง ภาพพจน์ (figure of speech) ชนิดหนึ่ง ซึ่งความคิดที่เจตนาจะสื่อสารนั้นแตกต่างหรือตรงกันข้ามกับความหมายตามตัวอักษรของคำที่ใช้ ในความหมายกว้าง หมายถึง การขัดกันระหว่างความเป็นจริงกับสิ่งที่ปรากฏให้เห็น คำ irony มาจากภาษากรีกว่า eironeia ซึ่งเป็นคำที่แสดงคุณลักษณะของการพูดและการทำของ eiron อันเป็นตัวละครเข้าแบบในสุชนาฏกรรมกรีก

9. อุปนิเสธ (litotes) คือ ภาพพจน์ (figure of speech) ที่มีข้อความกล่าวให้น้อยกว่าความเป็นจริงเพื่อการเน้น ความหมายตรงกันข้ามกับอติพจน์ (hyperbole) อุปนิเสธมักใช้ในภาษาพูดประจำวันในรูปปฏิเสธเชิงบอกเล่า และตามปรกติจะมีเจตนาประชดประชันแฝงอยู่ด้วย ตัวอย่างเช่น ‘not

least' ใช้แทน 'great', 'not to fail' ใช้แทน 'succeed splendidly', 'not unbecoming' ใช้แทน 'thoroughly appreciate' และที่ใช้กันมากที่สุดคือ 'not bad' แทน 'very good'

ตัวอย่างอุปนิเสธในภาษาไทย เช่น 'ไม่เลว' ใช้แทน 'ดี' 'เขาไม่ใช่คนโง่' แสดงว่า 'เขาเป็นคนฉลาด'

10. อุปลักษณ์ (metaphor) คือ ภาพพจน์ (figure of speech) ที่นำเอาสิ่งที่ต่างกันสองสิ่งหรือมากกว่า แต่มีคุณสมบัติบางประการร่วมกันมาเปรียบเทียบกัน โดยเปรียบเทียบว่าสิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่งโดยตรง เช่น

เขาเป็นสิงห์ทะเลทราย
 เธอเป็นแก้วตาและดวงใจของพ่อแม่
 หน้าบานเป็นจานชิง
 ปากเล็กเท่ารูเข็ม

หรือตัวอย่างในวรรณคดี

“พิศให้ไหวว่าไหว
 พิศอ่อนคือศศิธร
 ทินกร
 แจ่มฟ้า”
 (ลิลิตพระลอ)

“ลิวลิวจันทร์แจ่มฟ้า
 เหมือนพักตราหน้านวลผจง
 สูงสวยรววยรูปทรง
 ส่งสีจ้ำเท่าสีจันทร์”
 (กาพย์เห่เรือ)

“จะพลิกพลิวชีวาเป็นอาวุธ
 ประหารบุตรเจ้าลังกา”

(พระอภัยมณี)

Dundes (1994:53) และ Abrahams (1972:119) กล่าวว่าอุปลักษณ์ในลักษณะหนึ่งของ สุภาษิต คือ มีรูปแบบของความเท่ากัน คือ สิ่งหนึ่งเท่ากับอีกสิ่งหนึ่ง

อุปลักษณ์อาจเป็นการกล่าวตรงๆ โดยบอกว่าสิ่งหนึ่งเท่ากับอีกสิ่งหนึ่ง โดยใช้คำบ่งชี้ “เป็น” ใน ภาษาไทย “verb to be” ในภาษาอังกฤษ และ 是 ในภาษาจีน หรือบอกเป็นนัย โดยเป็นการ เปรียบเทียบสองสิ่งที่ไม่เหมือนกัน แต่มีลักษณะบางประการร่วมกัน

11. นามนัย (metonymy) คือ ภาพพจน์ (figure of speech) ที่ใช้คำหรือวลีซึ่งบ่งลักษณะหรือ คุณสมบัติของสิ่งใดสิ่งหนึ่งมาแสดงความหมายแทนสิ่งนั้นทั้งหมด หรือกล่าวถึงสิ่งหนึ่งโดยใช้คำอื่นแทน แต่คำๆ นั้นต้องเป็นที่รู้จักของคนทั่วไป เพราะเมื่อเอ่ยถึงย่อมจะรู้ว่าหมายถึงใคร สิ่งใด

11.1 กล่าวถึงชื่อคน แต่ความหมายคือการกระทำหรือผลงานของคน ๆ นั้น เช่น

สุนทรภู่เป็นกวีเอกที่คนไทยรู้จักกันดี

หมายถึง ผลงานที่สุนทรภู่แต่งจนได้รับการยกย่องว่าเป็นบิดาแห่ง

กลอนสุภาพ

สัปดาห์นี้ทาทา ยัง มาแรง

หมายถึง เพลงที่ทาทา ยัง ร้องกำลังได้รับความนิยมมาก

11.2 กล่าวถึงชื่อสถานที่ แต่ความหมายคือคนที่อยู่ที่นี่ เช่น

ส.ส เมืองระยอง

หมายถึง ส.ส ที่เป็นคนใต้

บ้านซอยราชครู

หมายถึง บ้านคุณชาติชาย ชุณหะวัณ

11.3 ใช้คำที่มีความหมายอย่างหนึ่ง ให้มีความหมายอีกอย่างหนึ่งในลักษณะคล้าย
สัญลักษณ์ เช่น

น้ำใจน้องพี่สืชมพู่

หมายถึง นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ฉันทนาเดินขบวนประท้วงขอเปลี่ยนผู้บริหารโรงงาน

หมายถึง คนงานหญิงของโรงงานทอผ้า

11.4 กล่าวถึงสิ่งหนึ่งแต่มีความหมายเป็นอีกอย่างหนึ่ง เช่น

หัวโขน

หมายถึง ตำแหน่ง บทบาทหน้าที่ที่ปฏิบัติอยู่

เจ้าเหนือหัว

หมายถึง พระเจ้าแผ่นดิน

ถูกเลื่อยขาเก้าอี้

หมายถึง ถูกกีดกันแก่งัดให้พ้นจากตำแหน่ง

11.5 กล่าวถึงผลิตภัณฑ์หรือวัตถุ แต่ความหมายคือผลผลิตประเภทเดียวกันหรือ
หมายถึงสิ่งอื่น เช่น

เขาไม่ชอบดูหนังจอแก้ว

หมายถึง เขาไม่ดูภาพยนตร์ที่ฉายทางโทรทัศน์

อย่าใส่แป้นมากเกินไป

หมายถึง ผงซักฟอกทั่วไป

12. การเลียนเสียงธรรมชาติ (onomatopoeia) หรือนักวิชาการท่านอื่นเรียกว่า “สัทพจน์” คือ การเปรียบเทียบที่เลียนเสียงหรือแสดงลักษณะอาการต่างๆ ทำให้ รู้สึกเหมือนได้เห็นได้ยินเสียงของสิ่งนั้นๆ จริง เช่น

ฝนตกดังแปะ ๆ ลมพัดเสียงหวีดหวิว

“น้ำพุพุ่งซ่า ไหลมาฉ่ำฉาน
เห็นตระการ มั่นไหลจอกโครม
มั่นไหลจอก ๆ จอก ๆ โครม ๆ”

(เพลงเขมรไทรโยค)

“ทั้งยุงชุมรุ่มกัตปัดเปรี้ยะประ
เสียงผัวะผะพื้บพื้บปุบปับแปะ”

(นิราศเมืองเพชร)

“บัดเดี่ยวดั่งห่างแห่งวังเวงแว่ว”

(พระอภัยมณี)

13. ปฏิพจน์ (oxymoron) หรือ ปฏิวาหะ คือ ภาพพจน์ (figure of speech) ซึ่งนำเอาคำ และความหมายที่ไม่สอดคล้องกันและดูเหมือนจะขัดแย้งกันมารวมไว้ด้วยกันเพื่อให้เกิดผลเป็นพิเศษ เช่น

สงครามเย็น

ไฟใต้น้ำ

ดีเป็นบ้า

น้อยมาก

นักบุญใจบาป

น่ารักน่าชัง

14. ปฏิทรรศน์ (paradox) คือ คำกล่าวที่มองอย่างผิวเผินแล้วจะขัดกันเอง หรือไม่น่าจะเป็นไปได้ แต่ถ้าพิจารณาให้ดีจะเป็นคำกล่าวที่มีความหมายลึกซึ้งและเป็นไปได้ เช่น

น้ำร้อนปลาเป็น น้ำเย็นปลาตาย
ยิ่งรีบยิ่งช้า

ความไม่แน่นอน คือสิ่งที่แน่นอน
ที่ที่อันตรายที่สุด คือที่ที่ปลอดภัยที่สุด
เสียน้อยเสียยาก เสียมากเสียง่าย
รักยาวให้บั้น รักสั้นให้ต่อ

15. บุคลาธิษฐาน (personification) คือ การสมมุติสิ่งไม่มีชีวิต ความคิด นามธรรม หรือสัตว์ ให้มีสติปัญญา อารมณ์ หรือกิริยาอาการเหมือนมนุษย์ บุคลาธิษฐานนิยมใช้กันเป็นประจำในภาษา โดยเฉพาะในวรรณกรรมประเภทบทร้อยกรอง ตัวอย่างบุคลาธิษฐานในภาษาไทยได้แก่ ตู๊กตาเรียงระบำ ทะเลครวญ ฟ้าร้องไห้ และอื่น ๆ คือ

บทร้อยกรอง ลมหนาว และเจ้าพระยา ในคำหยาด ของเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ ดังนี้

ลมหนาวเริ่มล่องมาจากฟ้าแล้ว   พรหมจวบแผ่วเจ้าพระยาโรยฝ้าฝัน
คลื่นคลีเกลียวแก้วม้วนกับนวลจันทร์   กระซิบสั้นซ่ากระเซ็นเป็นลำนำ

ตัวอย่างอื่น ๆ เช่น

สายลมหยอกล้อต้นข้าวในทุ่งสีทอง
ซากปรักหักพังของอิฐ และเศษปูนกำลังสะอื้นไห้ในยามนี้
พระอาทิตย์แยมยิ้มอยู่บนฟ้า

“ลำดวนเอยจะด่วนไปก่อนแล้ว

เกตแก้วพิภุลย์สู่สนสี
จะโรยร้างห่างสิ้นกลิ่นมาลี

จำปีเอยก็ปีจะมาพบ

ที่มีกลิ่นก็จะวายหายหอม

จะพลอยตรอมเหือดสิ้นกลิ่นตรลบ

ที่มีดอกก็จะวายระคายครบ
จะเหี่ยวแห้งเขาซบสลับไป” (ขุนช้างขุนแผน)

16. อุปมา (simile) คือ ภาพพจน์ (figure of speech) ที่นำเอาสิ่งต่างกันสองสิ่งมาเปรียบเทียบกันโดยใช้คำเชื่อม เช่น เสมือน ปาน ราว เหมือน ดุจ เปรียบดั่ง

รวดเร็wpานกามนิตหนุ่ม
(กามนิต เป็นอุปมา รวดเร็ว เป็นอุปไมย)

พักตร์งามดั่งดวงเดือน
(ดวงเดือน เป็นอุปมา พักตร์ เป็นอุปไมย)

เนตรประหนึ่งตากวาง
(ตากวาง เป็นอุปมา เนตร เป็นอุปไมย)

เสียงหวานปานนกโกกิลลา
(นกโกกิลลา เป็นอุปมา เสียง เป็นอุปไมย)

ความรักเหมือนโคถึก
(โค เป็นอุปมา ความรัก เป็นอุปไมย)

“สุวรรณหงส์ทรงพู่ห้อย
งามชดช้อยลอยหลังสินธุ์
เพียงหงส์ทรงพรหมินทร์
ลีนลาศเลื่อนเตือนตาชม”
(กาพย์เห่เรือ: เจ้าฟ้าธรรมาธิเบศร์)

17. สัญลักษณ์ (symbol) คือ สิ่งที่มีชีวิตหรือไม่มีชีวิตซึ่งเป็นตัวแทนหรือสิ่งแทนของอีกสิ่งหนึ่ง ตัวอย่างเช่น ตราชูคือสัญลักษณ์ของความยุติธรรม ลูกโลกและคทาคือการปกครองแบบราชาธิปไตย นักเขาคือสันติภาพ แพะคือต้นหาระคะ สิงโตคือกำลังและความกล้าหาญ สุนัขบูลด็อกคือการยึดติดอย่างเหนียวแน่น ดอกกุหลาบคือความงาม เป็นต้น

18. สัมพจน์ (synecdoche) คือ ภาพพจน์ (figure of speech) ที่ใช้ส่วนย่อยให้หมายถึงส่วนเต็ม หรือ การนำส่วนเด่น ๆ ส่วนหนึ่งมาใช้เพื่อให้มีความหมายคลุมหมุดทุกส่วน เช่น ในภาษาไทยมีการใช้ “หลังคาเรือน” แทน “บ้าน” หรือใช้คำว่า “หัวหอมหัวดำ” แทนคำ “คนแก่และคนหนุ่มสาว” เป็นต้น

19. ภาพพจน์ลดค่า (tapinosis) คือ ภาพพจน์ (figure of speech) แบบหนึ่งซึ่งใช้ตีพจน์มาทำให้สิ่งที่กล่าวถึงนั้นดูด้อยค่าหรือด้วยความสำคัญลง

Mieder, Wolfgang and Alan Dundes (1994:53) และ Abrahams (1972:119) กล่าวว่า ลักษณะหนึ่งของสุภาษิต คือ มีรูปแบบของความเท่ากัน คือ สิ่งหนึ่งเท่ากับอีกสิ่งหนึ่ง

ผู้วิจัยจะใช้ประเภทของภาพพจน์ และคำนิยามของประเภทของภาษาภาพพจน์ตามการบัญญัติของราชบัณฑิตยสถานนี้ ในการจำแนกประเภทของภาษาภาพพจน์ที่ปรากฏในสำนวนไทยสำนวนจีนและสำนวนอังกฤษที่มีความหมายคล้ายคลึงกันต่อไป

2. คำนิยามและลักษณะทั่วไปของสำนวน

สำนวน ตามการบัญญัติศัพท์ของราชบัณฑิตยสถาน (2545) ซึ่งได้นิยามความหมายของสำนวนไว้ดังนี้

สำนวน หมายถึง โวหาร คำกริยา ทำนองพูด ถ้อยคำที่เรียบเรียง ถ้อยคำที่มีความหมายไม่ตรงตัว แต่ก็เข้าใจกัน หรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า สำนวน คือถ้อยคำ กลุ่มคำ หรือความที่เรียบเรียงขึ้นในเชิงอุปมาอุปมัยโดยมีนัยแฝงเร้นซ่อนอยู่อย่างลึกซึ้ง แอบคาย เพื่อให้ผู้รับได้ไปตีความ ทำความเข้าใจด้วยตนเองอีกชั้นหนึ่ง ซึ่งอาจแตกต่างกันไปความหมายเดิมหรืออาจคล้ายคลึงกับความหมายเดิมก็ได้ สันนิษฐานว่า สำนวนนั้นมีอยู่ในภาษาพูดก่อนที่จะมีภาษาเขียนเกิดขึ้นในสมัยสุโขทัย โดยเมื่อพิจารณาจากข้อความ

ในศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหงแล้ว ก็พบว่ามีส่วนนไทยปรากฏเป็นหลักฐานอยู่ เช่น ไพร่ฟ้าหน้าใส หมายถึง ประชาชนอยู่เย็นเป็นสุข

<http://www.eduzones.com/vichakan/thai/qoute.php> ได้ให้ความหมายของคำว่า ส่วนน ดังนี้

ส่วนน หมายถึง ถ้อยคำที่พูดไว้ตายตัว สลับที่หรือตัดคำได้ออกไม่ได้ ส่วนนรวมถึง สุภาชิต ภาชิต คำพังเพย มีลักษณะคมคาย กินใจ ถ้อยคำกระชับรัด ไพเราะ รื่นหู นับเป็นมรดกทางภาษาที่สมควรเรียนรู้สืบไว้ และควรค่าแก่การรักษา

ส่วนน อาจมีจำนวน 2 ถึง 12 คำ อาจมีเสียงสัมผัสหรือไม่มีก็ได้ เช่น คลุกคลีตีโมง คว้าน้ำเหลว สร้างวิมานในอากาศ ดูช้างให้ดูหาง ดูนางให้ดูแม่ รำไม่ดี หมูไม่กิน ตำนานพริกละลายแม่น้ำ

ส่วนน เป็นการใช้ภาษากล่าวถึงเรื่องราว เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างกระชับรัด ได้ความหมาย ซึ่งสรุปครอบคลุมเหตุการณ์ อาจใช้ถ้อยคำคล้องจอง เพื่อให้จำง่าย และใช้กันอย่างแพร่หลาย ตัวอย่างของ ส่วนนต่าง ๆ พร้อมความหมายดังนี้

กังกังกกเวียน

ขมั้นกับปูน

คลุมถุงชน

ทุกข์สุขเป็นไปตามกรรมที่สร้างไว้

ไม่ถูกกัน

แต่งงานกันโดยการบังคับของผู้ใหญ่

ฯลฯ

<http://www.thaigoodview.com/library/studentshow/st2545/5-5/no44/favorite.html> ได้ให้ความหมายของคำว่า ส่วนน ดังนี้

ส่วนน หมายถึง คำที่พูดหรือกล่าวออกมาทำนองเป็นโวหาร เป็นคำพังเพยเปรียบเทียบ จึงฟังแล้วมักจะ ไม่ได้ความหมายของตัวเอง ต้องนำไปประกอบกับบุคคล กับเรื่องหรือเหตุการณ์จึงจะได้ความหมายเป็นคติ เตือนใจเช่นเดียวกับคำที่เป็นสุภาชิต

วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี (<https://th.wikipedia.org>) สำนวนไทย คือถ้อยคำหรือข้อความที่กล่าวสืบทอดกันมาช้านานแล้ว มีความหมายไม่ตรงตามตัวหรือมีความหมายอื่นแฝงอยู่ นอกจากความหมายแล้ว วิกิพีเดียยังได้จัดแบ่งประเภทของสำนวนไทยไว้ดังนี้

1. การแบ่งตามมูลเหตุ

- 1.1 หมวดที่เกิดจากธรรมชาติ เช่น ตื่นแต่ไก่โห่ ปลากระตี่ได้น้ำ แมวไม่อยู่หนูร่าเริง ไก่แก่แม่ปลาช่อน
- 1.2 หมวดที่เกิดจากการกระทำ เช่น ไกลปืนเที่ยงสาวไส้ให้กาบิน ชักใบให้เรือเสีย ปิดทองหลังพระ สี่เท้ายังรู้พลาด นักปราชญ์ยังรู้พลั้ง
- 1.3 หมวดที่เกิดจากสภาพแวดล้อม เช่น ตีวัวกระทบคราด ไกล่ไกล่อกินต่าง ฆ่าควายอย่าเสียตายพริก
- 1.4 หมวดที่เกิดจากอุบัติเหตุ เช่น ตกน้ำไม่ไหล ตกไฟไม่ไหม้ น้ำเชี่ยวอย่าขวางเรือ
- 1.5 หมวดที่เกิดจากระเบียบแบบแผนประเพณีความเชื่อ เช่น กงเกวียนกำเกวียน คู่แล้วไม่แคล้วกัน ปลุกเรื่อนตามใจผู้อยู่
- 1.6 หมวดที่เกิดจากความประหลาด เช่น หงิมหงิมหีบชั้นปลา มัน ตักน้ำใส่กะโหลกชะงอกดูเงา คบคนดูหน้าซื้อผ้าดูเนื้อ ขี้เกียจล้นหลังยาว

2. มีเสียงสัมผัส

- 2.1 คำสัมผัส เช่น คอขาดบาดตาย มั่งมีศรีสุข ทำมาค้าขาย
- 2.2 6-7 คำสัมผัส เช่น ปากเป็นเอก เลขเป็นโท คดในข้องอในกระดุก แพ้เป็นพระชนะเป็นมาร ชิงกีร์ช่าก็แรง
- 2.3 8-9 คำสัมผัส เช่น ไก่งามเพราะชน คนงามเพราะแต่ง รักวัวให้ผูก รักลูกให้ตี ตักน้ำใส่กะโหลก ชะงอกดูเงา

3. ไม่มีเสียงสัมผัส

- 3.1 2 คำเรียงกัน เช่น กัดฟัน ของร้อน ก่อหวอด
1. หมวดที่เกิดจากธรรมชาติ เช่น ตื่นแต่ไก่โห่ ปลากระตี่ได้น้ำ แมวไม่อยู่หนูร่าเริง ไก่แก่แม่ปลาช่อน

2. หมวดที่เกิดจากการกระทำ เช่น ไกลปิ่นเที่ยงสาวใส่ให้กาบิน ชักใบให้เรือเสีย ปิดทองหลังพระ สี่เท้ายังรู้พลาด นักปราชญ์ยังรู้พลั้ง
  3. หมวดที่เกิดจากสภาพแวดล้อม เช่น ตีวัวกระทบคราด ไกล่เกลือกินต่าง ฆ่าควายอย่าเสียตายพริก
  4. หมวดที่เกิดจากอุบัติเหตุ เช่น ตกน้ำไม่ไหล ตกไฟไม่ไหม้ น้ำเชี่ยวอย่าขวางเรือ
  5. หมวดที่เกิดจากระเบียบแบบแผนประเพณีความเชื่อ เช่น กงเกวียนกำเกวียน คู่แล้วไม่แคล้วกัน ปลูกเรือนตามใจผู้อยู่
  6. หมวดที่เกิดจากความประพฤติ เช่น หิมะหิมะหิมะขึ้นปลามัน ตักน้ำใส่กะโหลกชะงอกดูเงา คบคนดูหน้าซื้อผ้าดูเนื้อ ชี้เกียดสันหลังยาว
- 3.2 3 คำเรียงกัน เช่น ไกลปิ่นเที่ยง ก้างขวางคอ ดาบสองคม พริกกับเกลือ
  - 3.3 4 คำเรียงกัน เช่น ไกล่เกลือกินต่าง ผักชีโรยหน้า เข้าค่ายเข้าเขม
  - 3.4 5 คำเรียงกัน เช่น ชักแม่น้ำทั้งห้า ลางเนื้อชอบลางยา ขว้างงูไม่พันคอ
  - 3.5 6-7 คำเรียงกัน เช่น ยกภูเขาออกจากรอก วันพระไม่มีหนเดียว ตำนานพริกละลายแม่น้ำ

Xia ㄒㄧㄚˋ da ㄉㄚˋ Ha ㄏㄚˊ nyu ㄋㄩˊ & Ci ㄘㄩˊ dia ㄉㄧㄚˊ & n (Zho ㄓㄨㄛˋ ngguo ㄋㄍㄨㄛˋ she ㄕㄟˊ hui ㄏㄨㄟˊ Ke ㄎㄜˊ xue ㄒㄩㄝˊ yua ㄩㄚˊ n Yu ㄩˊ & ya ㄩㄚˊ n Ya ㄩㄚˊ n jiu ㄐㄩˊ suo ㄙㄨㄛˋ &, 1983) ได้ให้ความหมายของสำนวนไว้ว่า สำนวน (成语) หมายถึง ประโยคสั้นๆ หรือกลุ่มคำที่สั้น กระชับ และมีรูปแบบที่แน่นอน ซึ่งนิยมใช้กันมาเป็นเวลานาน สำนวนจีนส่วนใหญ่แล้วจะประกอบด้วยคำสี่คำ และโดยทั่วไปจะมีแหล่งที่อ้างอิงได้มีสำนวนบางสำนวนที่ไม่สามารถเข้าใจความหมายได้โดยตรงและมีบางสำนวนที่จำเป็นต้องทราบถึงแหล่งที่มาจึงจะเข้าใจความหมายได้

Cihai (Xia Zhengnong, 1989 : 1864) ก็ได้ให้คำจำกัดความของ 成语 “สำนวน” ไว้ว่า สำนวน หมายถึง รูปแบบหนึ่งของกลุ่มคำที่ตายตัว ในภาษาจีนมีสำนวนเป็นจำนวนมากที่ประกอบด้วยคำสี่คำและมีการประกอบที่แตกต่างกันออกไป สำหรับด้านความหมายของสำนวนนั้นบางสำนวนเพียงแค่อ่านก็สามารถเข้าใจความหมายได้ เช่น 千姿万红 qian ㄑㄧㄢ 姿 ㄗㄩ 万 ㄨㄢˋ ho ㄏㄨㄛˋ ng บรรยายถึงบุพผานานพันธุ สีสันสวยสดงดงาม แต่ก็มีบางสำนวนที่จำเป็นต้องรู้ประวัติหรือแหล่งที่มาจึงจะเข้าใจความหมายได้ เช่น 颇富辰舟 po ㄆㄛˊ fu ㄈㄨˊ & che ㄔㄝˊ n zho ㄓㄨㄛˋ ใช้อุปมาว่าไปตายเอาดาบหน้า เป็นต้น

Ghazala (Ghazala, 1995: 142) said Idioms and Proverbs are special, fixed, unchanged phrases which have special fixed, unchanged meaning. They differ from idioms in that they display shared cultural wisdom. Therefore, proverbs are easily understandable and, sometimes, the first part of the proverb might be enough to express the whole meaning. For instance, 'do not count your chickens' is used instead of 'do not count your chickens before they have hatched'. Even if proverbs may be considered as culture-specific because they are very bound to culture, many proverbs have equivalents in different languages. Idioms and proverbs are not always transparent, and their meanings are sometimes ambiguous. Idioms and proverbs are also a part of figurative language that produces cultural information, and their use shows that the person is a part of that social group that used them (Hartch and Brown 1995:202-203).

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า สำนวน คือ ถ้อยคำที่เรียบเรียงขึ้น หรือ คำที่พูดที่กล่าวออกมา โดยมีความหมายพิเศษไม่ตรงกับความหมายที่ใช้ตามปกติ ทั้งนี้อาจจะเป็นคำที่มีความหมายโดยนัย หรือ ความหมายในเชิงเปรียบเทียบ เป็นลักษณะคำพูดที่รวมใจความยาว ๆ ให้สั้นกระชับรัด บางสำนวนก็อาจหมายถึง สุภาพจิตและคำพึงเพยด้วย

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาภาพพจน์ สำนวนไทย สำนวนจีน และสำนวนอังกฤษ

ชญญพร ปริญญาวุฒิชัย (2543) ศึกษาเปรียบเทียบสำนวนที่มีตัวเลขในภาษาจีนและภาษาไทย โดยมีวัตถุประสงค์ศึกษาเปรียบเทียบสำนวนซึ่งมีตัวเลขในภาษาจีนที่ประกอบด้วยคำสี่คำกับสำนวนที่มีตัวเลขในภาษาไทย และเพื่อวิเคราะห์ให้เห็นถึงลักษณะที่เหมือนกันและแตกต่างกันของสำนวนที่มีตัวเลขในภาษาทั้งสอง ผลการวิจัยพบว่าลักษณะทั่วไปของสำนวนที่มีตัวเลขในภาษาจีนและภาษาไทยมีทั้งที่เหมือนกันและแตกต่างกันในด้านรูปแบบ การเลือกใช้คำ การซ้ำคำ หน้าที่ทางไวยากรณ์ และภาพลักษณ์เชิงอุปมา นอกจากนี้ยังพบว่าในบางครั้งตัวเลขในสำนวนอาจมีความหมายแฝงอื่นนอกเหนือไปจากความหมายที่เกี่ยวกับจำนวนหรือปริมาณ ผลจากการเปรียบเทียบความหมายของสำนวนที่มีตัวเลขในภาษาจีนกับสำนวนที่มีตัวเลขในภาษาไทยสรุปได้เป็น 3 ประเภท คือ สำนวนจีนและสำนวนไทยที่มีความหมายเหมือนกันหรือคล้ายคลึงกันและตัวเลขที่ใช้ก็เหมือนกัน สำนวนจีนและสำนวนไทยที่มีความหมายเหมือนกันหรือคล้ายคลึงกันแต่ตัวเลขที่ใช้ต่างกัน และสำนวนที่มีตัวเลขในภาษาจีนและภาษาไทยที่มีความหมายเหมือนกันหรือคล้ายคลึงกันแต่สำนวนไทยไม่มีตัวเลขปรากฏ

สุมาลี ศรีปานเงิน (2543) ศึกษาเปรียบเทียบสำนวนจีนที่มีคำว่า “xin” กับสำนวนไทยที่มีความหมายตรงกัน ที่ประกอบด้วยคำ 4 คำ กับสำนวนไทยที่มีความหมายตรงกัน โดยการเปรียบเทียบสำนวนจีนที่มีคำบอกอวัยวะ-ใจ (xin) กับสำนวนไทยที่มีความหมายตรงหรือคล้ายคลึงกันโดยสำนวนไทยอาจมีคำบอกอวัยวะ-ใจเช่นเดียวกัน หรือแตกต่างกันหรือไม่มีสำนวนจีนกับสำนวนไทย การวิจัยสรุปผลได้ว่าทั้งจีนและไทยต่างมีความเข้าใจที่คล้ายคลึงกันเกี่ยวกับคำนิยามหรือความหมายของคำว่า ใจ ที่มีอยู่ในสำนวนว่านอกจากจะหมายถึงอวัยวะที่ทำหน้าที่สูบฉีดโลหิตไปเลี้ยงร่างกายแล้วยังมีความหมายเชิงนามธรรมที่หมายถึงสิ่งที่ทำหน้าที่รู้ รู้สำนึกและคิดซึ่งต่างจากข้อเท็จจริงทางวิทยาศาสตร์ที่ว่า ส่วนที่ทำหน้าที่หรือสั่งการให้มนุษย์เรารู้ รู้สำนึกก็คิดได้นั้นคือสมองซึ่งเป็นที่รวมประสาทต่างๆให้เกิดความรู้สึก ฯลฯ ดังนั้น ผลการเปรียบเทียบระหว่างสำนวนจีนกับสำนวนไทยจึงสะท้อนให้เห็นถึงทัศนคติ ภูมิปัญญา และคุณธรรมจริยธรรมของคนจีนและคนไทยที่มีความคล้ายคลึงกันเป็นส่วนใหญ่

กรรณิการ์ โกวิทกุล (2544) ได้ศึกษาเรื่องการเปรียบเทียบภษิต-คำพังเพยจีนกับสำนวน-ภษิตไทย โดยศึกษาลักษณะทั่วไปของภษิต-คำพังเพยจีน ลักษณะเด่นทางด้านการใช้ภาษาตลอดจนการจัดหมวดหมู่ และเปรียบเทียบถึงความหมายที่คล้ายคลึงกันระหว่างภษิต-คำพังเพยจีนกับสำนวน-ภษิตไทย เพื่อให้เห็นถึงลักษณะที่เหมือนและต่างกันของภษิต-คำพังเพยจีนกับสำนวน-ภษิตไทย ผลการศึกษาพบว่าภษิต-คำพังเพยจีนสามารถจัดได้เป็น 8 หมวดหมู่ และมีกลวิธีการใช้ภาษาที่นิยมใช้กันอยู่ 9 ชนิด การเปรียบเทียบภษิต-คำพังเพยจีนที่มีความหมายเทียบได้กับสำนวน-ภษิตไทย สามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ ประเภทที่มีความหมายเหมือนหรือคล้ายกับสำนวน-ภษิตไทยและสิ่งทีนำมาเปรียบเทียบเหมือนกัน ประเภทที่มีความหมายเหมือนหรือคล้ายกับสำนวน-ภษิตไทย แต่สิ่งทีนำมาเปรียบเทียบกันแตกต่างกัน ประเภทที่มีความหมายเหมือนหรือคล้ายกับสำนวน-ภษิตไทย แต่ไม่มีการเปรียบเทียบในสำนวน-ภษิตไทย ผลจากการเปรียบเทียบทางด้านความหมายข้างต้นนี้สะท้อนให้เห็นถึงความเหมือนและความแตกต่างของคนจีนและคนไทยในด้านสภาพแวดล้อม วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ชีวิตความเป็นอยู่ตลอดจนทัศนคติต่อสัตว์และแนวคิดต่างๆ

พิริยา สุรขจร (2544) ศึกษาสำนวนจีนและสำนวนไทยที่มีคำเกี่ยวกับสัตว์ : การศึกษาเปรียบเทียบ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะทั่วไปของสำนวนจีนและสำนวนไทยที่มีคำเกี่ยวกับสัตว์ และวิเคราะห์ความเปรียบเทียบในสำนวนจีนและสำนวนไทยที่มีคำเกี่ยวกับสัตว์ 4 ชนิด คือ ม้า เสือ มังกร และ ปลา รวมทั้งศึกษาภาพสะท้อนจากสำนวนจีนและสำนวนไทยที่มีคำเกี่ยวกับสัตว์ในด้านสิ่งแวดล้อม ขนบธรรมเนียม ประเพณีวัฒนธรรมและวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของชนชาติทั้งสอง การวิจัยสรุปผลได้ว่า

ลักษณะทั่วไปของสำนวนจีนและสำนวนไทยมีทั้งที่เหมือนและต่างกัน ส่วนการเปรียบเทียบความหมายของสำนวนจีนที่มีค่าเกี่ยวกับสัตว์ 4 ชนิด คือ ม้า เสือ มังกร และปลา กับสำนวนไทยนั้น สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท คือสำนวนจีนและสำนวนไทยที่มีค่าเกี่ยวกับสัตว์ชนิดอื่นๆ และสำนวนจีนที่มีค่าเกี่ยวกับสัตว์ชนิดนั้น ๆ แต่สำนวนไทยไม่ใช่ค่าเกี่ยวกับสัตว์เลย ในด้านการศึกษาภาพสะท้อนของสำนวนจีนและไทย สำนวนต่างๆ สะท้อนให้เห็นถึงสภาพแวดล้อม วัฒนธรรมตลอดจนทัศนคติและค่านิยมต่างๆ ของชาวจีนและชาวไทยได้

โสภณา ศรีจำปา (2545) ได้ศึกษาการมองสุภาษิต สำนวน คำพังเพยไทยบนพื้นฐานทางวัฒนธรรมของสุภาษิต สำนวนเวียดนาม จากการศึกษาเปรียบเทียบสุภาษิตเวียดนามและไทย ส่วนใหญ่จะมีความคล้ายคลึงในโดยเฉพาะในเรื่อง “ความดี” ที่ได้รับอิทธิพลจากคำสอนในพุทธศาสนาเหมือนกัน แม้จะต่างนิกายกัน นอกจากนี้พฤติกรรมของคนในสังคมไม่ว่าจะเป็นสังคมไทยหรือเวียดนาม ไม่ว่าในอดีตหรือปัจจุบันไม่ได้แตกต่างกันมากนัก สิ่งที่แตกต่างกันระหว่างสุภาษิตไทยกับเวียดนามคือเรื่องของคนกับธรรมชาติ และอาหารการกินที่สุภาษิตไทยไม่มีสอนอย่างละเอียดเหมือนสุภาษิตเวียดนาม ทั้ง ๆ ที่เป็นสังคมเกษตรกรรมเหมือนกัน จึงทำให้ไม่พบสุภาษิตที่เกี่ยวข้องกับอาชีพเกษตรกรรมโดยตรง หรืออาจเป็นไปได้ว่า ภูมิศาสตร์ที่แตกต่างกันมีผลต่อความนึกคิดของคนในสังคมแตกต่างกันไปด้วย สังคมใดที่ความอุดมสมบูรณ์ เช่น สังคมไทยเราไม่ต้องวิตกกังวลกับสิ่งที่ยังมาไม่ถึง ไม่ต้องเตรียมการไว้สำหรับอนาคต เช่น มีสำนวนว่า “ตำข้าวสารกรอกหม้อ” สะท้อนให้เห็นว่าชีวิตไม่ต้องดิ้นรนอะไรมากแค่หากินเป็นมื้อๆ หมดแล้วก็หาใหม่หรือตำข้าวใหม่ ในขณะที่เกษตรกรเวียดนามมีชีวิตขึ้นอยู่กับความไม่แน่นอนของภูมิอากาศ ดังนั้นจึงมีสุภาษิตที่สอนให้นึกถึงอนาคต เพื่ออาหารไว้เฝ้ารอไม่มีบ้าง มิใช่มีเท่าไรก็บริโภคหมด เป็นต้น

ศิริจันทร์ ชันตี (2546) ได้ศึกษา ภาษาภาพในวรรณคดีเวียดนาม (Figurative language in Vietnamese Poem, TRUYEN KIEU) โดยศึกษาการที่จะเข้าใจภาษาในวรรณคดีนั้นว่าจำเป็นอย่างไรที่จะต้องเข้าใจความหมายของภาษาภาพในวรรณคดี ในการศึกษาครั้งนี้ของศิริจันทร์ มีจุดประสงค์เพื่อค้นหาและจัดแบ่งประเภทของภาพพจน์ในวรรณคดีร้อยกรอง เรื่อง TRUYEN KIEU ซึ่งเป็นสุดยอดของวรรณคดีร้อยกรองของเวียดนาม จากนั้นนำภาพพจน์แบบอุปมา (simile) และอุปลักษณ์ (metaphor) ซึ่งเป็นภาพพจน์ที่พบได้บ่อยทั้งในวรรณคดีและภาษาปัจจุบัน มาศึกษาเปรียบเทียบหาความเหมือนและความแตกต่าง ซึ่งจากการศึกษาครั้งนี้พบว่า มีการใช้ภาพพจน์แบบสัญลักษณ์ (symbol) มากที่สุดในวรรณคดีเรื่องนี้ และจากการศึกษาเปรียบเทียบภาพพจน์แบบอุปมา (simile) และอุปลักษณ์ (metaphor)

ในเรื่องกับภาษาพูดปัจจุบันพบว่า มีความแตกต่างในเรื่องของโครงสร้างประโยคและในการใช้คำศัพท์ที่นำมาเปรียบเทียบ ซึ่งปัจจัยสำคัญที่ทำให้โครงสร้างของประโยคและการใช้คำเปรียบเทียบในอุปมา (simile) และอุปลักษณ์ (metaphor) ในวรรณคดีและในภาษาพูดปัจจุบันแตกต่างกันนั้น สรุปได้ว่า เนื่องจากกาลเวลาที่เปลี่ยนแปลงทำให้ชาวเวียดนามใช้คำเปรียบเทียบที่เป็นไปตามสมัยนิยม กอปรกับ โครงสร้างของกฎเกณฑ์ลักษณะของเรื่องทำให้ต้องมีการละคำกริยาในประโยค

ศิริพรรณ สุวรรณาลัย (2546) ได้ศึกษาวิธีการแปลภาษาภาพพจน์ในพระราชนิพนธ์แปล เรื่องเวนิสวานิช (Translation Techniques of Figurative language in Venice Vanich by H.M. King Rama VI) โดยศึกษาวิธีการแปลภาษาภาพพจน์ในพระราชนิพนธ์แปลเรื่องเวนิสวานิช ใน พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งทรงแปลจากเรื่อง The Merchant of Venice ประพันธ์โดย วิลเลียม เชกสเปียร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและวิเคราะห์การแปลภาษาภาพพจน์จากภาษาอังกฤษเป็น ภาษาไทย ผลการศึกษาพบว่า ในบทละครเรื่อง The Merchant of Venice มีการใช้ภาษาภาพพจน์ ทั้งสิ้น 9 ประเภท ได้แก่ การอ้างถึง แนวเทียบ ภาวะแย้ง ความนึกเปรียบเทียบ อติพจน์ อุปลักษณ์ บุคลาธิษฐาน อุปมา และสัมพจน์ ในพระราชนิพนธ์แปลเรื่องเวนิสวานิช มีการใช้ภาษาภาพพจน์ทั้งสิ้น 10 ประเภท โดยมีภาษาภาพพจน์ 9 ประเภทเช่นเดียวกับบทละครต้นฉบับ ส่วนประเภทของภาษา ภาพพจน์ที่พบในบทพระราชนิพนธ์แปลแต่ไม่พบในบทละครต้นฉบับ คือ ภาษาภาพพจน์ประเภทการ เลียนเสียงธรรมชาติ นอกจากนี้ ยังพบว่าพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงใช้กลวิธีการ แปลภาษาภาพพจน์ ดังนี้คือ 1) การแปลแบบตรงตัว 2) การแปลแบบตีความ 3) การแปลแบบตรงตัว ประกอบการตีความ และ 4) การแปลด้วยโวหารเทียบเคียง นอกจากนี้ ยังพบว่า พระองค์ทรงใช้การละไม่ แปล การแปลขาด และการแปลบรรยายโวหารเป็นภาษาภาพพจน์ กลวิธีการแปลที่พระองค์ทรงใช้เป็น ส่วนใหญ่ได้แก่ การแปลแบบตรงตัว ดังนั้นจะเห็นได้ว่า นอกจากพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงแปลภาษาภาพพจน์โดยทรงยึดตามประเภทของภาษาภาพพจน์ในต้นฉบับแล้ว ยังทรงรักษา ความหมายของภาษาภาพพจน์ได้ตรงตามต้นฉบับอีกด้วย

อุรา เต่นวิทย์เลิศล้ำ (2548) ศึกษาเปรียบเทียบสำนวนที่มีคำว่า เงิน ทอง และของมีค่าใน ภาษาจีนกับในภาษาไทย โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาเปรียบเทียบสำนวนที่มีคำว่า เงิน ทอง และของมีค่า ในภาษาจีนที่มากกว่า 3 คำขึ้นไป กับสำนวนที่มีคำว่า เงิน ทอง และของมีค่าในภาษาไทย และเพื่อ วิเคราะห์ให้เห็นถึงลักษณะที่เหมือนกันและแตกต่างกันของสำนวนที่มีคำว่า เงิน ทอง และของมีค่าใน ภาษาทั้งสอง ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะรูปแบบทั่วไปของสำนวนที่มีคำว่า เงิน ทอง และของมีค่าใน

ภาษาจีนกับภาษาไทย มีทั้งที่เหมือนกันและแตกต่างกันในด้านการใช้คำว่า เงิน ทอง และของมีค่าคำเดียว ในสำนวนและการใช้คำว่า เงิน ทอง และของมีค่าสองคำในสำนวน ผลจากการศึกษาเปรียบเทียบ ความหมายของสำนวนจีนที่มีคำว่า เงิน ทอง และของมีค่ากับสำนวนไทยที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน สรุปได้เป็น 3 ประเภท คือ สำนวนจีนกับสำนวนไทยที่มีความหมายเหมือนกันหรือคล้ายคลึงกันและใช้คำว่าเงิน ทอง และของมีค่าเหมือนกัน สำนวนจีนกับสำนวนไทยที่มีความหมายเหมือนกันหรือคล้ายคลึงกันแต่ คำว่า เงิน ทอง และของมีค่าที่ใช้ต่างกัน และสำนวนไทยไม่ได้กล่าวถึงคำว่า เงิน ทองและของมีค่า นอกจากนี้ยังมีสำนวนที่มีคำว่า เงิน ทอง และของมีค่า ซึ่งไม่มีสำนวนที่มีความหมายเดียวกันในอีกภาษาหนึ่ง สรุปได้เป็น 2 ประเภทคือ สำนวนจีนที่มีคำว่า เงิน ทองและของมีค่า ซึ่งไม่มีสำนวนจีนในความหมายเดียวกัน ประการสุดท้ายความหมายของคำว่า เงิน ทองและของมีค่า ในสำนวนจีนและสำนวนไทยสื่อความหมายทั้งโดยตรงและโดยนัย

Wen Zhao (2013) ได้ศึกษาเปรียบเทียบโครงสร้างลึกของผลกระทบทางวัฒนธรรมในสำนวน อังกฤษและสำนวนจีน (A Comparative Study of the Deep Structure of Culture Reflected in English and Chinese Social Proverbs) ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาความเหมือนและความต่างทาง วัฒนธรรมระหว่างสำนวนอังกฤษและสำนวนจีน โดยทำการศึกษาโครงสร้างลึกของผลกระทบทาง วัฒนธรรมและการหักเหทางวัฒนธรรม ซึ่งผลพบว่า โครงสร้างลึกของวัฒนธรรมตะวันตกและวัฒนธรรม จีนมีลักษณะเด่นที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน ทั้งทางด้านผลกระทบทางวัฒนธรรมและการหักเหทาง วัฒนธรรม

เมื่อเราได้ทราบถึงความหมาย คำนิยาม และประเภทต่าง ๆ ของภาษาภาพพจน์ และงานวิจัย ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกันแล้ว ก่อนที่เราจะไปกล่าวถึงการวิเคราะห์การจัดประเภทภาษาภาพพจน์ในสำนวนไทย และสำนวนจีนที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน เราจะมาดูวิธีการดำเนินการวิจัยเพื่อดูวิธีการดำเนินการวิจัย ศึกษางานวิจัยนี้กัน

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาการจัดแบ่งประเภทของภาษาภาพพจน์ในสำนวนไทย สำนวนจีนและสำนวนอังกฤษ ที่ต้องการศึกษาการจัดแบ่งประเภทของภาษาภาพพจน์ ศึกษาเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างของภาษาภาพพจน์ และทราบว่าสำนวนไทย สำนวนจีน และสำนวนอังกฤษนั้น สะท้อนความนึกคิด วัฒนธรรม ความเชื่อและวิถีชีวิตของคนทั้งสามชาติ คือ คนไทย คนจีนและคนอังกฤษอย่างไรนั้น ผู้วิจัยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ประเภทของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้กรอบการวิเคราะห์ข้อมูล Descriptive Analysis และ Descriptive Linguistics Analysis Approaches นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้วิเคราะห์ข้อมูลในการจัดแบ่งประเภทของภาษาภาพพจน์ของสำนวนไทย สำนวนจีน และสำนวนอังกฤษ ที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน ที่มีผลต่อวัฒนธรรม โดยใช้การจัดแบ่งประเภทภาษาภาพพจน์ในสำนวนไทย สำนวนจีน และสำนวนอังกฤษ โดยยึดตามคำนิยามราชบัณฑิตยสถาน (2545) ผู้วิจัยศึกษาและวิเคราะห์การจัดแบ่งประเภทของภาษาภาพพจน์ในสำนวนไทย สำนวนจีน และสำนวนอังกฤษ เพื่อต้องการทราบความหมายคล้ายคลึงกัน เพื่อต้องการทราบถึงแนวคิดวัฒนธรรม ความเชื่อและวิถีชีวิตของคนไทยคนจีนและคนอังกฤษ ที่สะท้อนออกมาเป็นตัวภาษา ซึ่งเป็นภาษาที่มีความหมายไม่ตรงตามตัวอักษร

2. แหล่งข้อมูล

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ดังนี้

2.1 ศึกษาคำนิยามและการแบ่งประเภทภาษาภาพพจน์ของ นักวิชาการไทย และนักวิชาการต่างประเทศ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจำแนกประเภทของภาษาภาพพจน์ที่พบในสำนวนไทยและสำนวนจีนที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน

2.2 ศึกษาสำนวนไทยสำนวนจีน และสำนวนอังกฤษต่าง ๆ โดยรวบรวมจากทั้งในหนังสือต่าง ๆ พจนานุกรม และจากเว็บไซต์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังต่อไปนี้

1. เก็บรวบรวมสำนวนไทยต่างๆ โดยรวบรวมจากทั้งในหนังสือหลักภาษาไทยต่าง ๆ พจนานุกรม และจากเว็บไซต์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลของสำนวนไทยที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้มีจำนวน 670 สำนวน

2. เก็บรวบรวมสำนวนจีนต่าง ๆ โดยรวบรวมจากทั้งในหนังสือต่าง ๆ พจนานุกรม และจากเว็บไซต์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลของสำนวนจีนที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้มีจำนวน 673 สำนวน

3. เก็บรวบรวมสำนวนอังกฤษต่าง ๆ โดยรวบรวมจากทั้งในหนังสือต่าง ๆ พจนานุกรม และจากเว็บไซต์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลของสำนวนอังกฤษที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้มีจำนวน 736 สำนวน

4. ตรวจสอบภาษาภาพพจน์ที่ปรากฏในสำนวนไทย สำนวนจีน และสำนวนอังกฤษ โดยยึดตามคำนิยามของราชบัณฑิตยสถาน (2545)

3.2 การแบ่งประเภทข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำสำนวนที่ได้มาจัดแบ่งประเภทตัวอย่างภาษาภาพพจน์ในสำนวนไทย โดยยึดตามคำนิยามราชบัณฑิตยสถาน (2545) ที่กำหนดไว้ ทั้ง 19 ประเภท ดังนี้

1. การอ้างถึง (allusion)
2. แนวเทียบ (analogy)
3. ภาวะแย้ง (antithesis)
4. สมญานาม (antonomasia)
5. สมมุติภาวะ (apostrophe)
6. ความนึกเปรียบเทียบ (conceit)
7. อติพจน์ (hyperbole)
8. การแฝงนัย (irony)
9. อุปนิเสธ (litotes)
10. อุปลักษณ์ (metaphor)
11. นามนัย (metonymy)
12. การเลียนเสียงธรรมชาติ (onomatopoeia)
13. ปฏิพจน์ (oxymoron)
14. ปฏิทรรศน์ (paradox)

15. บุคลาธิษฐาน (personification)
16. อุปมา (simile)
17. สัญลักษณ์ (symbol)
18. สัมพจน์ (synecdoche)
19. ภาพพจน์ลดค่า (tapinosis)

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หลังจากขั้นตอนการเก็บรวบรวมและแยกประเภทข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลถึงการใช้ภาษาภาพพจน์ในสำนวนไทย สำนวนจีน และสำนวนอังกฤษที่มีความหมายคล้ายคลึงกันนั้น ว่ามีการสะท้อนความนึกคิด วัฒนธรรม ความเชื่อและวิถีชีวิตอย่างไรของคนไทย คนจีนและคนอังกฤษ

2. วิเคราะห์ข้อมูลถึงการใช้ภาษาภาพพจน์ในสำนวนไทย สำนวนจีน และสำนวนอังกฤษที่มีความหมายความหมายแตกต่างกันนั้น ว่ามีการสะท้อนความนึกคิด วัฒนธรรม ความเชื่อและวิถีชีวิตอย่างไร

3.4 สรุปผลการศึกษาและอภิปรายผลการศึกษา

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์มาสรุป และอภิปรายผลการศึกษา จากความหมาย คำนิยาม และการแบ่งประเภทของคำว่า ภาษาภาพพจน์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงวิธีการดำเนินการวิจัย แสดงให้เห็นว่า ภาษาภาพพจน์แสดงให้เห็นถึงการใช้ภาษาหรือถ้อยคำที่แสดงให้เห็นภาพ โดยภาษาหรือถ้อยคำนั้นไม่ตรงตามตัวของภาษา ซึ่งมีความสำคัญต่อการใช้ภาษาทั้งในอดีตและปัจจุบัน ดังนั้น สำนวนไทย สำนวนจีนและสำนวนอังกฤษก็เช่นกัน เป็นสำนวนหรือคำพูด ซึ่งคนไทย คนจีนและคนอังกฤษใช้กันมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน มีทั้งสำนวนเดิมตั้งแต่อดีต และสำนวนใหม่ที่มีเพิ่มขึ้น ซึ่งสำนวนเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งที่คนไทย สำนวนจีนและสำนวนอังกฤษนำมาใช้ในการประกอบกรพูดไม่ว่าจะเป็น ภาษาพูด หรือภาษาเขียน ทั้งในวรรณกรรม หรือการสื่อสารต่าง ๆ ก็ตาม ดังนั้น ในบทต่อไปจะเป็นการวิเคราะห์ในการจัดประเภทของภาษาภาพพจน์ในสำนวนไทย สำนวนจีนและสำนวนอังกฤษ โดยยึดตามคำนิยามของราชบัณฑิตยสถานที่กำหนดไว้

บทที่ 4

ประเภทของภาษาภาพพจน์ในสำนวนไทย สำนวนจีน และสำนวนอังกฤษ

ในบทนี้จะกล่าวถึงการจัดประเภทของภาษาภาพพจน์ในสำนวนไทย สำนวนจีน และสำนวนอังกฤษ ตามการจัดประเภทของภาษาภาพพจน์ตามการบัญญัติของราชบัณฑิตยสถาน คือ การจัดประเภทของสำนวนไทย การจัดประเภทของสำนวนจีน และการจัดประเภทของสำนวนอังกฤษ ได้ดังนี้

1. การจัดประเภทของสำนวนไทย

สำนวนไทยที่พบนั้น สามารถนำมาจัดประเภทของภาษาภาพพจน์ได้ดังนี้

1.1 สมณานาม (antonomasia) คือ ภาพพจน์ (figure of speech) แบบหนึ่งซึ่งใช้วิสามานยนามแทนคำแสดงลักษณะชื่อ ตำแหน่ง งาน หรือยศศักดิ์ เช่น เรียกชายเจ้าชู้ว่า “คัสซาโนวา” เรียกผู้เผด็จการทรราชว่า “ฮิตเลอร์” เรียกคนรูปชั่วตัวดำว่า “จรกา” หรือเรียกผู้หญิงหลายใจว่า “กาگی” ประเภทของภาษาภาพพจน์แบบสมณานามที่พบในสำนวนไทย มีดังนี้

ลำดับที่	สำนวนไทย	ความหมาย
1	จอมพระราม	มีความทุกข์ยากลำบากเต็มที่
2	ตกใต้เถรเทวทัต	ตกนรกขุมต่ำสุด
3	สอนหนังสือสั่งฆราวาส	สอนผู้มีความรู้ความสามารถที่อยู่แล้ว
4	พระมาลัยมาโปรด	ผู้ที่มาช่วยเหลือในยามที่กำลังตกทุกข์ ได้ยาก ได้หันท่วงที
5	ยักษ์ปักหลั่น	ผู้ที่มีรูปร่างใหญ่โต
6	ยักษ์มักกะสัน	ผู้ที่มีใจคอดุร้าย

1.2 อุปลักษณ์ (metaphor) คือ ภาพพจน์ (figure of speech) ที่นำเอาสิ่งที่ต่างกันสองสิ่งหรือมากกว่า แต่มีคุณสมบัติบางประการร่วมกันมาเปรียบเทียบกัน โดยเปรียบเทียบว่าสิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่งโดยตรง อุปลักษณ์ที่พบในสำนวนไทยมีดังนี้

ลำดับที่	สำนวนไทย	ความหมาย
1	เข้าหังส์เป็นหงส์เข้ากาเป็นกา	ใกล้ชิดคนดีสามารถทำให้คนกลายเป็นคนดีได้ ใกล้ชิดคนชั่ว สามารถทำให้คนกลายเป็นคนชั่วได้
2	ผิดเป็นครู	จดจำบทเรียนในอดีตไว้เป็นอุทาหรณ์ เพื่อถือเป็นกระจกเงาในอนาคต
3	ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน	ถึง พึ่งตนเองดีกว่าพึ่งผู้อื่น
4	ต่อให้ภูเขาทั้งลูกกลายเป็นทอง หรือฝนตกลงมาเป็นเหรียญเงิน ก็ยังไม่พอกแก่ความต้องการของคนคนเดียว	ความละโมภโลกมากของคนเราที่ไม่รู้จักอิ่มจัดพอ
5	ถือผิดเป็นครู	รับเอาบทเรียนจากท่านกลางความล้มเหลว ก็สามารถจะแปรความล้มเหลวให้เป็นความสำเร็จได้
6	ข้างนอกสุกใส ข้างในเป็นโพรง	มองจากภายนอกคล้ายเข้มแข็งมีพลัง แต่ความจริงอ่อนปวกเปียก
7	เงินเป็นแก้วสารพัดนึก	เงินทองเนรมิตได้สารพัด
8	กลมเป็นลูกมะนาว, กลิ้งเป็นลูกมะนาว	หลบหลีกไปได้คล่องจนจับไม่ติด (ใช้ในทางไม่ดี)
9	เกลือเป็นหนอน	คนในบ้านหรือพวกเดียวกัน คิดคดทรยศ
10	กินเหมือนหมอยู่เหมือนหมา	และทะเลไม่มีระเบียบ
11	ขมเป็นยา	คำติมักทำให้ได้สติหรือสำนึกตัว
12	คอเป็นเอ็น	ขึ้นเสียงเถียงอย่างไม่ยอมลดละ, เถียงเก่ง
13	เงียบเป็นเป่าสาก	เงียบสนิท
14	ช้าเป็นการ นานเป็นคุณ	ค่อย ๆ คิดค่อย ๆ ทำ ดีกว่าด่วนทำ
15	ซึ้งกเป็นนก ซี้ไม้เป็นไม้	ไม่ว่าผู้มีอำนาจจะว่าอย่างไร ผู้น้อยก็ต้องคล้อยตามไปอย่างนั้นเพราะกลัวหรือประจบ
16	ตกเป็นเบี้ยล่าง	ตกเป็นรอง, เสียเปรียบ
17	ตัวเป็นเกลียว	ทำงานอยู่ตลอดเวลา

ลำดับที่	สำนวนไทย	ความหมาย
18	ตาเป็นมัน	อาการที่จ้องมองสิ่งที่ถูกใจอย่างจดจ่อ
19	ตาเป็นลั้บประด	มีพรรคพวกที่คอยสอดส่องเหตุการณ์ให้อยู่รอบข้าง
20	ที่เท่าแมวดิ้นตาย	ที่ดินหรือเนื้อที่เล็กน้อย
21	ปากเป็นชกยนต์	ว่ากล่าวสั่งสอนไม่รู้จักหยุด
22	เป็นกอบเป็นกำ	เป็นผลดี, เป็นขึ้นเป็นอัน, เป็นก้อนใหญ่ทำประโยชน์ต่อไปดี
23	เป็นเงาตามตัว	คอยติดตามอยู่ตลอดเวลา, เพิ่มขึ้นหรือลดลงตามไปด้วย
24	เป็นดั่งหน้า	ออกหน้ามาคอยป้องกัน
25	เป็นหุ่นให้เชิด	อยู่ในฐานะหรือตำแหน่งที่ต้องทำตามที่เขาสั่ง
26	เป็นหูเป็นตา	ช่วยสอดรับฟังและดูแลรักษาแทน
27	ผ่อนหนักเป็นเบา	ลดความรุนแรงหรือร้ายแรงลง, ลดหย่อนลง
28	พลิกหน้ามือเป็นหลังมือ, กลับหน้ามือเป็นหลังมือ	เปลี่ยนแปลงหรือทำให้ผิดไป จากเดิมอย่างตรงกันข้าม
29	พูดเป็นต้อยหอย	พูดฉอดๆไม่ได้หยุดปาก
30	พูดเป็นนัย	พูดแสดงให้รู้ชั้นเชิงอยู่ในที่
31	แพ้เป็นพระ ชนะเป็นมาร	การยอมแพ้ทำให้เรื่องสงบ, การไม่ยอมแพ้ทำให้เรื่องไม่สงบ
32	ราบเป็นหน้ากลอง	ราบเรียบ,หมดเสียงนทนาม
33	รู้หลบเป็นปีก รู้หลีกเป็นหาง	รู้จักหลบหลีกเอาตัวรอดหรือ ปรับตัวให้เข้ากับเหตุการณ์
34	ว่าแต่เขาอืเหนาเป็นเอง	พูดว่ากล่าวผู้อื่นไม่ให้ทำอย่างใด แต่ตนกลับทำหรือเป็นเสียเอง
35	วุ่นเป็นจุกจุกจุก	วุ่นละมุนวุ่นวาย
36	ไล่เป็นน้ำเหลือง	อดอยากยากแค้น, ไม่มีอะไรกิน
37	ไล่เป็นหนอน	ญาติมิตรหรือเพื่อนร่วมงานที่คิดคดทรยศ

ลำดับที่	สำนวนไทย	ความหมาย
38	หวานเป็นลมขมเป็นยา	คำดีมักทำให้ได้สติหรือสำนึกตัว
39	เห็นกงจักรเป็นดอกบัว	เห็นผิดเป็นชอบ
40	ฝนทั่งให้เป็นเข็ม	เพียรพยายามสุดความสามารถ จนกว่าจะสำเร็จผล
41	สูงเท่านกเขาเหิน	สูงระดับนกเขาบิน
42	สูงเทียมเมฆ	สูงมาก
43	ความไม่มีโรคเป็นลาภอันประเสริฐ	มนุษย์เราหากไม่มีอะไรมาเบียดเบียนหรือทำร้ายร่างกายเรา เราก็ไม่เจ็บปวดทุกข์ทรมาน
44	บิดามารดาคือพรหมของบุตร	บิดามารดาเป็นผู้มีพระคุณอันยิ่งใหญ่ของบุตร
45	สามีเป็นช้างเท้าหน้า ภรรยาเป็นช้างเท้าหลัง	ในครอบครัวสมัยก่อนสามีจะเป็นคนทำงานหาเงินจนเจือครอบครัวเป็นหลัก ส่วนภรรยาจะทำงานบ้าน เลี้ยงลูก ดังนั้นสามีจึงเป็นผู้นำ หากเลี้ยงคนในครอบครัว นำพาให้ครอบครัวอยู่กินอย่างมีความสุข
46	หวานผ่าซาก	โผงผางไม่เกรงใจใคร(ใช้แก่กริยาพูด)
47	สิบเบี้ยใกล้มือ	ของหรือประโยชน์ที่ควรได้ก็เอาไว้มาก่อน
48	แกว่งตีนหาเสี้ยน, แกว่งเท้าหาเสี้ยน	ร่นหาเรื่องเดือดร้อน

1.3 นามนัย (metonymy) คือ ภาพพจน์ (figure of speech) ที่ใช้คำหรือวลีซึ่งบ่งลักษณะหรือคุณสมบัติของสิ่งใดสิ่งหนึ่งมาแสดงความหมายแทนสิ่งนั้นทั้งหมด หรือกล่าวถึงสิ่งหนึ่งโดยใช้คำอื่นแทนแต่คำๆ นั้นต้องเป็นที่รู้จักของคนทั่วไป เพราะเมื่อเอ่ยถึงย่อมจะรู้ว่าหมายถึงใคร สิ่งใด นามนัยในสำนวนไทยที่พบมีดังนี้

ลำดับที่	สำนวนไทย	ความหมาย
1	กระดุกสันหลังของชาติ	ส่วนสำคัญที่สุดของชาติ มักหมายถึงชวาณา
2	จมูกมด	ที่เหวตัวหรือรู้ตัวทันเหตุการณ์
3	ตัวจักรใหญ่	บุคคลสำคัญชั้นมันสมองหรือหัวหน้า ในการดำเนินกิจการ

ลำดับที่	สำนวนไทย	ความหมาย
4	ถอนทอง	ไม่นับถือความเป็นผู้ใหญ่, พูดยกให้เสียผู้ใหญ่
5	ถอดเขี้ยวถอดเล็บ	ละพยศ, ละความเก่งกาจ, เลิกแสดงฤทธิ์ แสดงอำนาจอีกต่อไป
6	นกด่อ	คนที่ทำหน้าที่ติดต่อหรือชักจูง หลอกล่อคนอื่น ให้หลงเชื่อ (ใช้ในทางไม่ดี)
7	นกรู้	ผู้ที่มีไหวพริบบริวเท่าทันเหตุการณ์หรือภัยที่จะมาถึงตน
8	นกดองหัว	คนที่เข้าด้วยกับทั้ง ๒ ฝ่ายที่ไม่เป็นมิตรกัน โดยหวังประโยชน์เพื่อตน
9	แม่สายบัวแต่งตัวค้ำ	ผู้ที่ตั้งตัวคอยผู้มารับออกนอกบ้าน แต่เขาไม่มาตามนัดหรือแต่งตัวเตรียม จะไปไหนแต่แล้วไม่ได้ไป
10	ยักษ์ปักหลั่น	ผู้ที่มีรูปร่างใหญ่โต
11	ยักษ์มักกะสัน	ผู้ที่มีใจคอร้าย
12	เสื่อรู้	คนที่มีไหวพริบหรือฉลาดเอาตัวรอด
13	หล้าแพรก	สามัญชน
14	หนอนบ่อนไส้	คนในบ้านหรือพวกเดียวกัน คิดคดทรยศต่อกัน
15	หนอนหนังสือ	คนที่ชอบหมกมุ่นอยู่กับหนังสือ
16	หนักแผ่นดิน	ไม่มีประโยชน์แก่ชาติบ้านเมือง
17	แกะดำ	คนที่ทำอะไรผิดเพื่อนผิดฝูงในกลุ่มนั้นๆ (ใช้ในทางไม่ดี)
18	ไก่แก่แม่ปลาช่อน	หญิงค่อนข้างมีอายุที่มารยาและเล่ห์เหลี่ยมมาก และมีกิริยาจัดจ้าน
19	ไก่อรงบ่อน	ผู้ที่อยู่ในฐานะตัวสำรอง ซึ่งจะเรียกมาใช้เมื่อไรก็ได้

ลำดับที่	สำนวนไทย	ความหมาย
20	ไก่อ่อน	อ่อนหัด, ยังไม่ชำนาญ
21	ตลาดหน้าคูก	แพง, ตลาดที่ถือโอกาสโก่งราคาแพงกว่าปกติ และผู้ซื้อจำเป็น
22	ตัวตายตัวแทน	ผู้ที่รับช่วงทำงานติดต่อกันไปไม่ขาดตอน
23	พ่อพวงมาลัย	ชายที่ปล่อยชีวิตตามสบายไม่ยอมตั้งตัว หรือ ทำการงานเป็นหลักเป็นฐาน
24	ทุบหม้อข้าว	ทำลายอาชีพ, ตัดอาชีพ
25	มีสสิ่งพึงบรรจบให้ครบบาท	รู้จักเก็บออมแม้จะเป็นเพียงเงินเล็ก ๆ น้อย ๆ

1.4 ปฏิพจน์ (oxymoron) หรือ ปฏิวาหะ คือ ภาพพจน์ (figure of speech) ซึ่งนำเอาคำ และ ความหมายที่ไม่สอดคล้องกันและดูเหมือนจะขัดแย้งกันมารวมไว้ด้วยกันเพื่อให้เกิดผลเป็นพิเศษ ปฏิพจน์ หรือ ปฏิวาหะ ที่พบสำนวนไทย มีดังนี้

ลำดับที่	สำนวนไทย	ความหมาย
1	ขมื่นกับปูน	ไม่ลงโบสถ์กัน หรือเข้ากันไม่ได้ ไม่ถูกกัน หรือ ชอบวิวาทกันอยู่เสมอเมื่ออยู่ใกล้กัน
2	ตัดเป็นตัดตาย	ตัดขาดจากกันอย่างเด็ดขาด
3	ที่เล่นที่จริง	แสร้งทำเป็นเล่น ๆ หรือล้อหลอกเป็นการลงเชิง แต่เมื่อเห็นเขาเผลอตัวหรือไม่ว่าก็เอาจริง, เล่นก็ได้ จริงก็ได้

1.5 ปฏิทรรศน์ (paradox) คือ คำกล่าวที่มองอย่างผิวเผินแล้วจะขัดกันเอง หรือไม่น่าจะเป็นไปได้ แต่ถ้าพิจารณาให้ดีจะเป็นคำกล่าวที่มีความหมายลึกซึ้งและเป็นไปได้ ปฏิทรรศน์ที่พบในสำนวนไทย มีดังนี้

ลำดับที่	สำนวนไทย	ความหมาย
1	ชิงกีรา ช่าก็แรง	เมื่อคู่อาฆาตมาเจอกัน แสดงท่าทางโกรธแค้น ใส่กันอย่างออกนอกหน้า

ลำดับที่	สำนวนไทย	ความหมาย
2	หน้าขึ้นนอกตรม	ในใจขุ่นเคือง แต่ไม่กล้าพูดออกมา ใช้บรรยายสภาพกลักรู้สึกผิดของคนผู้ตกเป็นเบี้ยล่าง
3	หวานอมขมกลืน	
4	เรือล่มเมื่อจอด ตาบอดเมื่อแก่	จวนจะสำเร็จลุล่วงอยู่แล้ว จู่ ๆ ก็ประสบกับความล้มเหลวเข้า
5	ทำคุณบูชาโทษ	ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยกุศลเจตนา แต่กลับไม่ได้รับการตอบสนองที่ดี
6	เหล้าเก่าในขวดใหม่	เปลี่ยนเพียงรูปแบบหรือยี่ห้อ แต่ไม่ได้เปลี่ยนเนื้อหาสาระ
7	หน้าเนื้อใจเสือ	เสแสร้งแกล้งทำเป็นเมตตากรุณา มีคุณธรรม
8	มือถือสากปากถือศีล	น้ำใจงาม
9	กลืนไม่เข้าคายไม่ออก	เดินหน้าก็ยาก ถอยหลังก็ลำบาก
10	ปากปราศรัย น้ำใจเชือดคอ	ปากพูดไพเราะน่าฟัง แต่ใจคอยคิดมุ่งทำร้าย
11	ปากหวานกันเปรี้ยว	ปากกับใจไม่ตรงกัน
12	ชาวดินหมายปองดอกฟ้า	ไม่เจียมกะลาหัว
13	กระต่ายหมายจันทร์	
14	ต้นคดปลายตรง	คนเสเพลตดสันใจกลับเนื้อกลับตัวเป็นคนดีนั้น เป็นสิ่งที่มีค่ายิ่ง
15	ใจคนยากแท้หยั่งถึง	จิตใจคนเรายากนักที่จะสามารถรู้ใจของเขาได้
16	วัวหายล้อมคอก	เมื่อเกิดเรื่องผิดพลาดเสียหายขึ้นแล้ว จึงหาทางป้องกัน
17	กินบนเรือนขึ้นบนหลังคา	เนรคุณ ออกตัญญู
18	กินที่ลับใจที่แจ้ง	เปิดเผยเรื่องที่ทำกันในที่ลับ
19	เกลียดตัวกินไข่ เกลียดปลาไหลกินน้ำแกง	เกลียดตัวเขาแต่อยากได้ผลประโยชน์จากเขา
20	เขียนด้วยมือลบด้วยตีน	ยกย่องแล้วกลับทำลายในภายหลัง
21	ตื่นแต่ตึก สึกแต่หนุ่ม	เร่งรัดทำการงานให้เหมาะสมกับวัยและเวลา

ลำดับที่	สำนวนไทย	ความหมาย
22	ถีลอดตาข้าง ห่างลอดตาเส้น	ดูเหมือนละเอียดรอบคอบ แต่ไม่ละเอียด รอบคอบจริง, ประหยัดในสิ่งที่ไม่ควรประหยัด ไม่ประหยัด ในสิ่งที่ควรประหยัด
23	ทั้งขึ้นทั้งล่อง	มีความเกี่ยวข้องด้วยเสมอไม่พ้นไปได้ (ใช้ใน ทำนองไม่ได้)
24	ทำนั่นทำนี่	โยกโย้, อย่างนั้นอย่างนี้
25	โปรดสัตว์ได้บาป	ทำดีแต่กลับเป็นร้าย
26	น้ำขุ่นไว้ใน น้ำใสไว้นอก	แม้จะไม่พอใจก็แสดงสีหน้ายิ้มแย้ม
27	น้ำเย็นปลาตาย	คำพูดที่ไพเราะอ่อนหวาน ซึ่งถูกใจผู้ฟัง
28	น้ำร้อนปลาเป็น	คำพูดที่ตรงไปตรงมา แบบขวานผ่าซาก อาจ ไม่ถูกใจผู้ฟัง แต่ไม่เป็นพิษเป็นภัย
29	ปากหวานกันเปรี้ยว	พูดจาอ่อนหวานแต่ไม่จริงใจ
30	เปิดขันประชันไก่	ผู้ที่มีความรู้ความสามารถน้อยแต่อวดแสดง แข่งกับผู้ที่มีความรู้ความสามารถสูง; หากคนตีมีความสามารถไม่ได้ ก็เอาคนที่ต่อยกว่ามาแทน
31	ฝนตกก็แข่ง ฝนแล้งก็ดำ	การทำอะไรๆ จะให้ถูกใจคนทั้งหมดนั้นเป็นไปไม่ได้ทำอะไรๆ ก็ไม่ถูกใจสักอย่าง
32	ฝนตกอย่าเชื่อดาว มีเมียสาวอย่าเชื่อแม่ยาย	อย่าไว้วางใจใครหรืออะไรจนเกินไป
33	ฝนสั่งฟ้า ปลาสั่งหนอง, น้ำสั่งฟ้า ปลาสั่งฝน	สิ่งเสียเป็นครั้งสุดท้าย, ทำการอันใดที่เป็นสิ่งสำคัญเพื่อไว้อาลัยก่อนจากกัน
34	ไฟร้อนจะนอนเมีย ไฟเย็นจะคืนตาย	มุ่งหวังจะสบายต้องทำงาน ถ้าเกียจคร้านจะลำบากยากจน
35	พระศุภร์เข้าพระเสาร์แทรก	ความทุกข์ยากลำบากหรือเคราะห์ร้าย ที่เกิดขึ้นกันเข้ามาในขณะเดียวกัน
36	พระอิฐพระปูน	นิ่งเฉย, วางเฉยไม่เดือดร้อน, ไม่รู้สึกยินดียินร้าย

ลำดับที่	สำนวนไทย	ความหมาย
37	พ่อแจ้แม่อู	ต่างพันธุ์กัน, พันทาง
38	มากขี้ควายหลายขี้ช้าง	มากมายเสียเปล่าใช้ประโยชน์ไม่ได้
39	มากหอมมากความ	มากคนมากเรื่อง
40	เมื่อพีเนื้อหอม เมื่อผอมเนื้อเหม็น	ยามรวยคนมาห้อมล้อมประจบประแจง ยามจนคนพากันหน่ายหนี
41	เมื่อเอยเมื่อนั้น	ซักช้า อืดอาด ยืดขาด
42	รู้ยาวรู้สั้น	รู้จักผ่อนสั้นผ่อนยาว
43	รู้หาญรู้ฉลาด	กล้าในที่ควรกล้า กลัวในที่ควรกลัว
44	ลูกผีลูกคน	เอาเป็นที่แน่นอนไม่ได้, กำกั่งกัน
45	สวรรค์อยู่ในอกนรกอยู่ในใจ	ความดีความชั่วอยู่ที่ใจตนเอง
46	เสื่อจนท่า ข้างจนทาง	ไม่มีทางเลือก, หหมดทางไป
47	หนักไม่เอา เบาไม่สู้	เกียจคร้านต่อการทำงานทุกชนิด
48	หน้าซื่อใจคด	มีหน้าตาดีซื่อ ๆ แต่ในใจคิดโกง
49	หน้าเนื้อใจเสือ	มีหน้าตาอึ้งแวมแจ่มใส แต่ในใจดุร้าย
50	หน้าไหว้หลังหลอก	ต่อหน้าทำอย่างหนึ่ง ลับหลังทำอีกอย่างหนึ่ง
51	เอาหูไปนา เอาตาไปไร่	แสร้งทำเป็นไม่รู้ไม่เห็น
52	ผิดเป็นครู	จดจำบทเรียนในอดีตไว้เป็นอุทาหรณ์ เพื่อถือเป็น เป็นกระจกเงาในอนาคต
53	ยิ่งรีบ ยิ่งช้า	รีบมากที่สุดท้ายก็ผิดพลาด ต้องมาทำให้ เสียเวลาเพิ่ม
54	รักวัวให้ผูก รักลูกให้ตี	หากลูกทำผิดก็ควรอบรมสั่งสอน ดุตำว่ากล่าว และลงโทษเมื่อกระทำความผิดตามสมควร

1.6 อุปมา (simile) คือ ภาพพจน์ (figure of speech) ที่นำเอาสิ่งต่างกันสองสิ่งมาเปรียบเทียบกันโดยใช้คำเชื่อม เช่น เสมือน ปาน ราว เหมือน ดุจ เปรียบดั่ง อุปมาที่พบในสำนวนไทย มีดังนี้

ลำดับที่	สำนวนไทย	ความหมาย
1	บัณฑิตไม่หวั่นไหวไปกับคำนิทาสรรเสริญ ดุจภูเขาไม่หวั่นไหวเพราะแรงลม	ความมั่นใจว่า ไม่ว่าจะเกิดสภาพการณ์ใด ก็ ล้วนไม่มีผลกระทบทั้งสิ้น
2	ชื่อเหมือนแหม่นอนหวาด	ทำเป็นชื่อ
3	สู้เหมือนหมาหมาจตรอก	ฮึดสู้อย่างไม่คิดชีวิต
4	รู้อย่างเปิด	รู้ไม่จริงสักอย่างเดียว
5	ความรักเหมือนโรคา บันดาลตาให้มีมน	ความรักทำให้คนตาบอด แม้จะมีอุปสรรคมา ขวางขวางแต่ก็จะฝ่าฟันมันไป เหมือนวัวหนุ่ม ที่มีกำลังแม้จะขังไว้ในคอกก็จะพยายามแหก คอก ยอมเจ็บเพื่อให้ได้มาซึ่งคำว่ารัก
6	จากเรือนเหมือนจากรัง	การจากบ้านเหมือนนกที่จากรัง ซึ่งขาดความ อบอุ่นและความสุขสบาย
7	เจียบเป็นป่าสาก หรือ เจียบเป็นเป่าสาก	เจียบสนิท

1.7 อติพจน์ (hyperbole) คือ ภาพพจน์ (figure of speech) ซึ่งมีข้อความที่กล่าวให้เกินจริงสำหรับเน้นความ เพื่อเน้นความรู้สึก ทำให้ข้อความนั้น มีน้ำหนักหรือเกิดความซาบซึ้ง ซึ่งผู้อ่านผู้ฟังทราบดีกว่าถ้อยคำหรือข้อความนั้นไม่เป็นจริง เห็นภาพพจน์ได้ง่าย อติพจน์ที่พบในภาษาไทย มีดังนี้

ลำดับที่	สำนวนไทย	ความหมาย
1	ซึกแม่น้ำทั้งห้า	พูดจาหวานล่อมหรือยกยอบุญคุณ เพื่อขอสิ่งที่ ประสงค์
2	งมเข็มในมหาสมุทร	ค้นหาสิ่งที่ยากจะค้นหาได้, ทำกิจที่สำเร็จได้ยาก
3	ฝนทั่งให้เป็นเข็ม	เพียรพยายามสุดความสามารถ จนกว่าจะ สำเร็จผล

ลำดับที่	สำนวนไทย	ความหมาย
4	ล้วงคองเห่า	ผู้ที่เข้าไปลองดีก่อปัญหาให้กับผู้ที่มีอำนาจเหนือกว่าตน ทั้งๆที่รู้หรืออาจไม่รู้ ซึ่งต่อมาผู้ที่ทำลงไปอาจจะถูกผู้มีอำนาจตอบโต้ในภายหลังได้
5	เสน่ห์ปลายจวัก ผัวรักจนตาย	เสน่ห์ที่เกิดจากฝีมือการปรุงอาหารให้โอชารส
6	เหน้อยเพราะทำงานหนักแบบหามรุ่งหามค่ำไม่ได้พักผ่อน	

1.8 บุคลาธิษฐาน (personification) คือ การสมมุติสิ่งไม่มีชีวิต ความคิด นามธรรม หรือสัตว์ให้มีสติปัญญา อารมณ์ หรือกิริยาอาการเหมือนมนุษย์ บุคลาธิษฐานที่พบในภาษาไทยมีดังนี้

ลำดับที่	สำนวนไทย	ความหมาย
1	มะพร้าวต้นตก ยากต้นมี	เห่อหรือตื่นเต้นในสิ่งที่ตนไม่เคยมี ไม่เคยได้จนเกินพอดี
2	หน้าต่างมีหู ประตูมีตา	การพูดหรือทำอะไรต้องระมัดระวัง เพราะแม้จะดูเสมือนว่าปกปิดมิดชิด คืออยู่ในกำแพงหรือปิดประตูแล้ว ก็ยังอาจมีคนล่วงรู้ได้
3	กำแพงมีหู ประตูมีช่อง, กำแพงมีหู ประตูมีตา	การจะพูดหรือทำอะไรให้ระมัดระวังแม้จะเป็นความลับ เพียงไรก็อาจมีคนล่วงรู้ได้

1.9 สัมพจน์ (synecdoche) คือ ภาพพจน์ (figure of speech) ที่ใช้ส่วนย่อยให้หมายถึงส่วนเต็ม หรือ การนำส่วนเด่น ๆ ส่วนหนึ่งมาใช้เพื่อให้ความหมายคลุมหมดยกส่วน สัมพจน์ที่พบในภาษาไทย มีดังนี้

ลำดับที่	สำนวนไทย	ความหมาย
1	กระชังหน้าใหญ่	จัดจ้าน, ออกหน้ารับเสียเอง
2	กระเชอกันร้ว	สุรุษสุร้าย, ไม่รู้จักเก็บหอมอมริบ, ขาดการประหยัด

ลำดับที่	สำนวนไทย	ความหมาย
3	กระดั่งกาลนไฟ	หญิงที่ แต่งงานหรือผ่านผู้ชายมามากแล้ว ย่อมรู้จักชั้นเชิงทางปรนนิบัติและเอาอกเอาใจ ผู้ชายได้ดีกว่าหญิงที่ยังไม่เคยแต่งงาน
4	กระดุกร้องได้	ผลสะท้อนของฆาตกรรมที่ทำให้ จับตัว ผู้กระทำผิดมาลงโทษได้ คล้ายกับว่ากระดุก ของผู้ตายร้องบอก
5	แกะดำ	คนที่ทำอะไรผิดเพื่อนผิดฝูงในกลุ่มนั้นๆ (ใช้ ในทางไม่ดี)
6	คางเหลือง	ป่วยหรือเจ็บจนแทบเสียชีวิต
7	ปลุกเรื้อนคร่อมตอ	กระทำการล่วงล้ำ ก้าวกายหรือทับสิทธิของ ผู้อื่น จะรู้เท่าถึงการณ์หรือไม่ก็ตาม
8	ปลุกเรื้อนตามใจผู้อยู่ ผูกอยู่ตามใจผู้นอน	ทำตามความพอใจของผู้ที่ได้รับผล หรือที่ เกี่ยวข้องโดยตรง
9	ปลุกเรื้อนพอตัว หวีหัวพอเกล้า	ทำการใดให้พอสมควร แก่ฐานะของตน

1.10 การแฝงนัย (irony) ในความหมายแคบ หมายถึง ภาพพจน์ (figure of speech) ชนิดหนึ่ง ซึ่งความคิดที่เจตนาจะสื่อสารนั้นแตกต่างหรือตรงกันข้ามกับความหมายตามตัวอักษรของคำที่ใช้ ใน ความหมายกว้างซึ่งพบในสำนวนไทยดังนี้

ลำดับที่	สำนวนไทย	ความหมาย
1	ตบหัวแล้วลูบหลัง	ทำหรือพูดให้กระทบกระเทือนใจหรือเสียหาย ในตอนแรก แล้วมาหรือพูดเป็นการปลอบใจ ภายหลัง
2	ปากหวานกันเปรี้ยว	พูดจาอ่อนหวานแต่ไม่จริงใจ
3	ซุบมือเปิบ	ฉวยประโยชน์จากคนอื่น โดยไม่ต้องลงทุนลง แรง
4	ชาติหน้าตอนบ่ายๆ	สิ่งที่เป็นไปไม่ได้

1.11 ภาวะแย้ง (antithesis) คือ กลการประพันธ์ที่ใช้คำหรือข้อความที่มีความหมายตรงกันข้ามหรือแตกต่างกัน มาเปรียบเทียบกันเพื่อให้ความหมายคมชัดขึ้น ประเภทของภาษาภาพพจน์แบบภาวะแย้งที่พบในสำนวนไทย มีดังนี้

ลำดับที่	สำนวนไทย	ความหมาย
1	ข้างนอกสุกใส ข้างในเป็นโพรง	ได้เห็นกับตาน่าเชื่อถือยิ่งกว่าได้ยินกับหู

1.12 นอกจากนี้สำนวนไทยยังมีการใช้ภาษาที่เป็นลักษณะการพรรณนา หรือการบอกกล่าวแบบตรงไปตรงมา ไม่มีการเปรียบเทียบ ซึ่งปรากฏพบดังนี้

ลำดับที่	สำนวนไทย	ความหมาย
1	ลิปปากว่าไม่เท่าตาเห็น	ได้เห็นกับตาน่าเชื่อถือยิ่งกว่าได้ยินกับหู
2	สอนหนังสือสัมฆราช	อวดสิ่งที่ตนคิดว่าเก่งแก่ผู้ที่ชำนาญการ
3	สอนจะเข้าช่วยน้ำ	มากกว่าตน
4	เอามะพร้าวห้าวไปขายสวน	การรับมือกับเหตุการณ์ที่คับขันเฉพาะหน้า
5	หิวน้ำค่อยชุดบ่อ	อย่างถูกเงินถูกละหุกโดยไม่ทันได้คิดให้รอบคอบ
6	เนื้อไม่ได้กิน หนังไม่ได้รอนั่ง เอากระดูกแขวนคน	ทำเรื่องหนึ่งเรื่องใดไปแล้ว ไซ้แต่จะไม่ได้ประโยชน์เท่านั้น หากยังต้องได้รับความยุ่งยากเดือดร้อน
7	ไม่ฟังอีร้าคำอีรม	ไม่คำนึงถึงอะไรทั้งสิ้น
8	เข้าขามเย็นขาม	ปฏิบัติตามกิจวัตรไปวัน ๆ แบบขอไปที
9	สืขอให้ความฟัง	พูดเหตุผลกับคนที่ไม่รู้เหตุผล หรือพูดในสิ่งที่ผู้ฟังฟังไม่รู้เรื่องเลย มีนัยหยาบหยันอยู่ในที่ปัจจุบันยังใช้เยาะเย้ยผู้พูดที่ไม่พิจารณาดูว่าผู้ฟังเป็นใคร อย่างไร
10	ชี้ข้างจับตักแตน	ไม่จำเป็นต้องทำเรื่องเล็กให้เป็นเรื่องใหญ่
11	ยื่นกระต่ายขาเดียว	ยื่นกรานในความเห็นของตนเอง

ลำดับที่	สำนวนไทย	ความหมาย
12	ย้อมแมวขาย	เอาของเลวมาหลอกขายเป็นของดี หรือใช้ข้ออ้างสวยหรูบังหน้าเพื่อทำเรื่องชั่ว
13	ซี้จุกตุตจิ้งซุดส้วม	จวนตัวแล้วค่อยมาคิดวิธีแก้
14	อย่าสาวไส้ให้กากิน	เรื่อราวอภัยภายใน เอาไปเผยแพร่ข้างนอกไม่ได้
15	มือใครยาวสาวได้สาวเอา	ผู้ที่ปฏิบัติกรวดเร็วไปถึงจุดหมายก่อน
16	คบคนพาลพาลพาไปหาผิด คบบัณชิต บัณชิตพาไปหาผล	ใกล้ชิดคนดีสามารถทำให้คนกลายเป็นคนดีได้ ใกล้ชิดคนชั่ว สามารถทำให้คนกลายเป็นคนชั่วได้
17	คบคนให้ดูหน้า ซื้อผ้าให้ดูเนื้อ	การทำงานโดยยึดถือสภาพรูปธรรม
18	ไปไหนมา สามวาสองศอก	คนละเรื่อง ไม่เกี่ยวกันเลย
19	ตีตนก่อนไข้	วิตกกังวลเกินเหตุโดยไม่จำเป็น
20	เหนือฟ้ามีฟ้า เหนือคนมีคน	ไม่ว่าจะเก่งขนาดไหน ก็มักมีผู้ที่เก่งยิ่งกว่าเขาเสมอ
21	รู้คน รู้หน้า ไม่รู้ใจ	ประเมินคนโดยมองจากรูปโฉมเท่านั้นไม่ได้
22	สี่ตีนยังรู้พลาด นักปราชญ์ยังรู้พลั้ง	คนเรามิใช่ปราชญ์ ใครจะสามารถไม่มีความผิดพลาดเลยเล่า
23	ปลาใหญ่กินปลาเล็ก	ผู้ที่อ่อนแอถูกผู้ที่เข้มแข็งข่มเหงคะนองร้าย
24	ฆ่าช้างเอางา	มุ่งหวังแต่จะเอาประโยชน์เฉพาะหน้า โดยทำลายผลประโยชน์ระยะยาว
25	ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว	การกระทำของคนเรา ถ้าทำดีคิดดีก็จะได้สิ่งดี ๆ ตอบสนอง แต่ถ้าทำชั่วคิดชั่ว ก็ย่อมต้องได้สิ่งที่ไม่ดีตอบสนองเช่นกัน
26	เจ้าวัดไม่ดี หลวงชีสกปรก	ผู้ใหญ่ที่อยู่ข้างชนประพดติมิชอบ ผู้น้อยที่อยู่ข้างล่างก็จะเสียแบบในทางเสีย
27	ศรศิลป์ไม่กินกัน	ไม่ลงโบสถ์กัน หรือเข้ากันไม่ได้ ไม่ถูกกัน หรือชอบวิวาทกันอยู่เสมอเมื่ออยู่ใกล้กัน

ลำดับที่	สำนวนไทย	ความหมาย
38	ยุให้รำดําให้รั่ว	ยุเหยยให้ผู้อื่นแตกความสามัคคีกัน
39	ยุแยงตะแคงรั่ว	
30	เสียมเขาควายให้ชนกัน	
31	ตีสูให้กากิน	เสียแรงเปล่า ๆ โดยไม่ได้รับผลใด ๆ เลย
32	เกี้ยวแฝกมุงป่า	
33	ตําน้ำพริกละลายแม่น้ำ	
34	ผีซ้ําด้ําพลอย	
35	พระศุกร์เข้าพระเสาร์แทรก	ภัยพิบัติประดังกันเข้ามา
36	ไม่มีขยะมูลฝอย หมาไม่ซี้	เรื่องราวที่เกิดขึ้นนั้น จะต้องมีส่วนเหตุอย่าง แน่นอน
37	ไก่เห็นตีสู งูเห็นนมไก่	ต่างฝ่ายต่างตระหนกแก่ใจ แต่ไม่พูดออกมา อย่างเปิดเผย หรือหมายถึง ต่างฝ่ายต่างรู้ ความลับซึ่งกันและกัน
38	น้ำท่วมปาก	พูดไม่ออก อาจเพราะเกรงจะมีภัยแก่ตนเอง และผู้อื่น
39	ความว้ายยังไม่หาย ความควายเข้ามาแทรก	ถึง เรื่องราวมีความยกย่อน ปัญหาหนึ่งยังไม่ ทันได้แก้ อีกปัญหาหนึ่งก็เกิดแทรกขึ้นมา
40	หนามยอกเอาหนามบ่ง	การเอาวิธีการที่ฝ่ายตรงข้ามใช้ตอบโต้ฝ่ายตรง ข้ามด้วยวิธีการทำนองเดียวกัน
41	ชักน้ำเข้าลึก ชักศึกเข้าบ้าน	การนำคนชั่วเข้ามาเสียเอง หรือการขัดศัตรู เข้าบ้าน
42	ลูกไม้หล่นไม่ไกลต้น	ลูกย่อมไม่ต่างกับพ่อแม่มากนัก
43	เชื่อไม้ทิ้งแถว	
44	ฆ่าควายอย่าเสียดาบพริก	การใช้เงินไม่เหมาะสม ยอมจ่ายเงินก้อนโต แต่กลับตระหนกในค่าใช้จ่ายเล็ก ๆ น้อย ๆ

ลำดับที่	สำนวนไทย	ความหมาย
45	มีดาหามีแวงไม่	ความรู้ประสบการณ์น้อย ไม่รู้จักบุคคลที่เก่งกาจ มีบทบาทสำคัญ หรือฐานะตำแหน่งสูง
46	ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จอยู่ที่นั่น	ผู้มีปณิธานความตั้งใจในที่สุดก็ประสบผลสำเร็จ
47	ตักน้ำไม่ไหล ตักไฟไม่ไหม้	สามารถผ่านการทดสอบต่าง ๆ นานาได้
48	น้ำลึกหยั่งได้ น้ำใจยากแท้หยั่งถึง	คนเรารู้หน้าไม่รู้ใจ ยากที่จะรู้ธาตุแท้คน
49	เอาหูไปนา เอาตาไปไร่	ได้ยินแล้ว แต่ไม่สนใจใยดี
50	สวยแต่รูปจูปไม่หอม	ภายนอกดูดี แต่ความจริง ใช้การไม่ได้

2. การจัดประเภทของสำนวนจีน

สำนวนจีนที่พบบน สามารถนำมาจัดประเภทของภาษาภาพพจน์ได้ดังนี้

2.1 แนวเทียบ (analogy) คือ การเปรียบเทียบของสองสิ่งซึ่งเหมือนกันในบางแง่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นวิธีการที่ใช้ในการเขียนแบบบรรยาย (exposition) และการพรรณนา (description) โดยนำเอาสิ่งที่ยังไม่คุ้นเคยมาอธิบายหรือพรรณนา โดยอาศัยการเปรียบเทียบกับสิ่งที่คุ้นเคยกว่า ในการเขียนแบบโต้แย้ง (argumentation) และตรรกศาสตร์ แนวเทียบมักใช้เพื่อเหตุผลในการโต้เถียง แนวเทียบใช้กันมากในบทร้อยกรอง (verse) และงานเขียนแบบอื่น ๆ ที่ใช้จินตนาการ (imagination) อุปมา (simile) เป็นแนวเทียบที่กล่าวออกมาอย่างชัดเจน ส่วนอุปลักษณ์ (metaphor) เป็นแนวเทียบที่แสดงโดยนัย ตัวอย่างแนวเทียบประเภทของภาษาภาพพจน์แบบแนวเทียบที่พบในสำนวนจีน มีดังนี้

ลำดับที่	สำนวนจีน	ความหมาย
1	半斤八两	ระบบเก่า 16 ตำลึงเป็น 1 ชั่ง ครึ่งชั่งเท่ากับ 8 ตำลึง หมายถึงสิ่งของ 2 อย่างมีน้ำหนักเท่ากัน อุปมาว่ากำกึ่งพอดพอดเหมือนกัน

ลำดับ ที่	สำนวนจีน	ความหมาย
2	冰冻三尺，非一日之寒	น้ำแข็งจับตัวจนหนาสามเชี๊ยะ หมายความว่าเกิดจากความหนาวในวันเดียว อุปมาว่า เรื่องราวมิได้เกิดขึ้นโดยบังเอิญ หากแต่มีมูลเหตุอันลึกซึ้งยาวนาน หรือเรื่องราวมิได้เกิดขึ้นในชั่ววันชั่วคืน หากแต่ก่อขึ้นแบบค่อยเป็นค่อยไป
3	恩将仇报	恩 หมายถึง บุญคุณ ความดี 将 หมายถึง เอา ถือ 报 หมายถึง ตอบแทน ทั้งสำนวนหมายความว่า ตอบแทนบุญคุณด้วยความอาฆาตเคັน การเนรคุณ
4	饥寒交迫	交 หมายถึง พร้อมกัน 迫 หมายถึง บีบคั้น ทั้งสำนวนหมายความว่า ความหิวโหยและความหนาวเหน็บคุกคามบีบคั้นพร้อมกัน ชีวิตยากจนคั้นเคັน
5	打肿脸充胖子	ชอบ คลั่งไคล้ในเกียรติยศจอมปลอม ทั้งๆ ที่ไม่มีสถานะนั้น แต่ดันพยายามสร้างภาพให้เห็นว่า มี
6	放长线钓大鱼	วางสายยาวเพื่อตกปลาใหญ่ หมายถึง วางแผนในระยะยาวโดยไม่หวังเห็นผลอย่างรวดเร็ว เพื่อให้ได้รับประโยชน์ใหญ่หลวงยิ่งขึ้น
7.	人心难测水难量	หยิ่งใจคนยากดุจหยิ่งน้ำลึก
8.	哑巴吃黄连	คนไข้กินบอระเพ็ด ขมอยู่ใจแต่พูดไม่ออก
9.	以眼还眼，一环呀	ตาต่อตา ฟันต่อฟัน หมายถึง เอาวิธีการที่ฝ่ายตรงข้ามใช้ตอบโต้ฝ่ายตรงข้าม

2.2 สัญลักษณ์ (symbol) คือ สิ่งที่มีชีวิตหรือไม่มีชีวิตซึ่งเป็นตัวแทนหรือสิ่งแทนของอีกสิ่งหนึ่ง ตัวอย่างเช่น ตราชูคือสัญลักษณ์ของความยุติธรรม ลูกโลกและคทาถือการปกครองแบบราชาธิปไตย นกเขาคือสันติภาพ แพะคือต้นหาระคะ สิงโตคือกำลังและความกล้าหาญ สุนัขบูลด็อกถือการยึดติดอย่างเหนียวแน่น ดอกกุหลาบคือความงาม เป็นต้น ประเภทของภาษาภาพพจน์แบบสัญลักษณ์ที่พบในสำนวนจีน มีดังนี้

ลำดับที่	สำนวนจีน	ความหมาย
1	不看僧面看佛面	僧 หมายถึงภิกษุสงฆ์ 佛 หมายถึงพระพุทธรูป ทั้งสำนวนแปลว่า ไม่เห็นแก่หน้าภิกษุสงฆ์ ก็ควรต้องเห็นแก่พระพุทธรูป เป็นสำนวนที่ใช้ขอร้องผู้อื่นให้ผ่อนปรนเป็นพิเศษ โดยเห็นแก่ผู้หลักผู้ใหญ่
2	不见棺材不掉泪	ไม่เห็นโลงศพไม่หลั่งน้ำตา มักใช้ตำหนิตัวบุคคลที่ไม่รู้จักเปลี่ยนแปลงท่าที ถ้าไม่รอให้เกิดภัยพิบัติเสียก่อน
3	不入虎穴，焉得虎子	虎穴 แปลว่า ถ้ำเสือ มีความหมายว่า สถานที่อันตราย 演得 หมายความว่า ที่ไหน , อย่างไร 虎子 หมายความว่า ลูกเสือ อุปมาบุคคลสำคัญหรือสิ่งของล้ำค่า สำนวนนี้มีความหมายว่า ถ้าไม่เสี่ยงอันตราย ก็ไม่อาจจะบรรลุผลสำเร็จได้
4	吃一堑，长一智	堑 หมายถึง หลุมพราง มีความหมายแทนความล้มเหลวหรือความพ่ายแพ้ ทั้งสำนวนมีความหมายว่า ประสบความล้มเหลวหนหนึ่ง ความรับรู้ก็เพิ่มขึ้นหน่อยหนึ่ง

ลำดับที่	สำนวนจีน	ความหมาย
5	初生之犊不畏虎	犊 หมายถึง ลูกวัว ทั้งสำนวนหมายความว่า ลูกวัวแรกเกิดไม่กลัวเสือเพราะไม่รู้ถึงความดุร้ายของเสือ หมายความว่า คนหนุ่มสาวซึ่งกล้าหาญไฟแรงแต่ขาดประสบการณ์
6.	引狼入室	ชักนำหมาป่าเข้ามาในห้อง หมายความว่า นำคนชั่วเข้ามาเสียเอง

2.3 ภาวะแย้ง (antithesis) คือ กลการประพันธ์ที่ใช้คำหรือข้อความที่มีความหมายตรงกันข้ามหรือแตกต่างกัน มาเปรียบเทียบกับกันเพื่อให้ความหมายคมชัดขึ้น ประเภทของภาษาภาพพจน์แบบภาวะแย้งที่พบในสำนวนจีน มีดังนี้

ลำดับที่	สำนวนจีน	ความหมาย
1	成事不足，败事有余	成事 หมายถึง ทำเรื่องให้สำเร็จลุล่วง 败事 หมายถึง ทำให้เสียการ ทั้งสำนวนมีความหมายว่า มิได้ทำให้เรื่องราวสำเร็จ แต่กลับทำให้เสียการ
2	成则为王，败则为寇	寇 หมายถึง โจร ทั้งสำนวนมีความหมายว่า ชนะเป็นเจ้า แพ้เป็นโจร
3	吃力不讨好	吃力 หมายถึง เปลืองแรง 讨好 หมายถึง ได้รับผลตอบแทนที่ดี ทั้งสำนวนหมายความว่า แม้ได้พยายามทำอย่างเต็มที่แล้วทว่ามิเพียงแต่จะไม่ได้รับผลดังที่คาดหวังเท่านั้น หากยังถูกคนเขาต่อว่าเอาอีก
4	老马识途	途 หมายถึง หนทาง ทั้งสำนวนหมายความว่า ม้าแก่รู้ทาง หมายถึง คนที่โชกโชกด้วยประสบการณ์จนรู้สภาพเป็นอย่างดี สามารถเกิดบทบาทในการชี้นำได้

ลำดับที่	สำนวนจีน	ความหมาย
5	外强中乾	มองจากภายนอกดูจะมีพลังเข้มแข็ง แต่แท้จริงอ่อน ปวกเปียก

2.4 อุปลักษณ์ (metaphor) คือ ภาพพจน์ (figure of speech) ที่นำเอาสิ่งที่ต่างกันสองสิ่งหรือมากกว่า แต่มีคุณสมบัติบางประการร่วมกันมาเปรียบเทียบกับกัน โดยเปรียบเทียบว่าสิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่งโดยตรง อุปลักษณ์ที่พบในสำนวนจีนมีดังนี้

ลำดับที่	สำนวนจีน	ความหมาย
1	失败是成功之母	ผิดเป็นครู
2	班弄是非	นินทาคนลับหลัง มีเจตนายุแหย่ให้เกิดความ ขัดแย้ง ทะเลาะวิวาท

2.5 นามนัย (metonymy) คือ ภาพพจน์ (figure of speech) ที่ใช้คำหรือวลีซึ่งบ่งลักษณะหรือคุณสมบัติของสิ่งใดสิ่งหนึ่งมาแสดงความหมายแทนสิ่งนั้นทั้งหมด หรือกล่าวถึงสิ่งหนึ่งโดยใช้คำอื่นแทนแต่คำๆ นั้นต้องเป็นที่รู้จักของคนทั่วไป เพราะเมื่อเอ่ยถึงย่อมจะรู้ว่าหมายถึงใคร สิ่งใด นามนัยในสำนวนจีนที่พบมีดังนี้

ลำดับที่	สำนวนจีน	ความหมาย
1	逼上梁山	梁山 เป็นชื่อสถานที่ ปัจจุบันอยู่ในอำเภอเหลียงซาน มณฑลซานตง มีความหมายถึงการถูกบีบให้ดำเนินการต่อต้าน หรือ กระทำเรื่องบางอย่างด้วยความจำใจ
2	病入膏肓	อาการป่วยหนักหน่วงจนสุดวิสัยจะเยียวยาแล้ว หรือหมายถึง เรื่องราวร้ายแรงจนถึงขั้นไม่อาจกอบกู้ได้แล้ว
3	猫哭老鼠假慈悲	แมวไม่อยู่หนูร่าเริง

2.6 อติพจน์ (hyperbole) คือ ภาพพจน์ (figure of speech) ซึ่งมีข้อความที่กล่าวให้เกินจริงสำหรับเน้นความ เพื่อเน้นความรู้สึก ทำให้ข้อความนั้นมีน้ำหนักหรือเกิดความซาบซึ้ง ซึ่งผู้อ่านผู้ฟังทราบดีกว่าถ้อยคำหรือข้อความนั้นไม่เป็นจริง เห็นภาพพจน์ได้ง่าย อติพจน์ที่พบในภาษาจีน มีดังนี้

ลำดับที่	สำนวนจีน	ความหมาย
1	口若悬河	若 หมายถึง ประหนึ่ง 悬河 หมายถึง น้ำตก ทั้งสำนวนหมายถึง พูดเป็นน้ำไหลไฟดับ
2	一手遮天	มือเดียวไม่สามารถปิดฟ้าได้ หมายถึง สิ่งเล็กๆ ไม่สามารถปิดบังความผิดที่ยิ่งใหญ่ได้

2.7 สัมพจน์ (synecdoche) คือ ภาพพจน์ (figure of speech) ที่ใช้ส่วนย่อยให้หมายถึงส่วนเต็ม หรือ การนำส่วนเด่น ๆ ส่วนหนึ่งมาใช้เพื่อให้ความหมายคลุมหมดยุ่ส่วน สัมพจน์ที่พบในสำนวนจีนมีดังนี้

ลำดับที่	สำนวนจีน	ความหมาย
1	班门弄斧	班 หมายถึง 鲁班 ช่างฝีมือลือชื่อของรัฐหลู่ ในยุคชุนชิว ทั้งคำแปลว่า ร้าขวานหน้าบานหลู่ ปาน อุปมาอวดสิ่งที่ตนคิดว่าเก่งแก่ผู้ที่ชำนาญ การมากกว่าตน บางครั้งก็ใช้เป็นคำถ่อมตัว

2.8 นอกจากนี้สำนวนจีนยังมีการใช้ภาษาที่เป็นลักษณะการพรรณนา หรือการบอกกล่าวแบบตรงไปตรงมา ไม่มีการเปรียบเทียบ ซึ่งปรากฏพบดังนี้

ลำดับที่	สำนวนจีน	ความหมาย
1	百闻不如一见	ได้ยินมาร้อยครั้ง ยังสู้เห็นด้วยตาตนเองเพียงครั้งเดียวไม่ได้ พรรณนาว่าได้เห็นกับตาเชื่อถือนิ่งกว่าได้ยินกับหู
2	半途而废	废 หมายถึง เลิก , ละทิ้ง ทั้งสำนวนมีความหมายว่า เลิกล้มกลางคัน หรือ ไม่สามารถยืนหยัดในสิ่งที่ทำอยู่ให้ถึงที่สุด
3	半信半疑	เชื่อครึ่งไม่เชื่อครึ่ง หมายความว่า ยากจะวินิจฉัยว่า เรื่องราวเป็นจริงหรือเป็นเท็จ คือกึ่งเชื่อกึ่งไม่เชื่อ
4	仇人相见，分外眼红	分外 หมายถึง เป็นพิเศษ 眼红 หมายถึง สีหน้าท่าทางโกรธแค้น ทั้งสำนวนหมายถึง เมื่อคู่อาฆาตมาเจอกัน แสดงท่าทางโกรธแค้นใส่กันอย่างออกนอกหน้า
5	当局者迷，旁观者清	ผู้เป็นเจ้าของเรื่องมักจะมองปัญหาไม่รอบด้าน เพราะคำนึงถึงผลได้ผลเสียมากเกินไป ผู้ที่จับตาดูอยู่ข้างๆ กลับเห็นปัญหาชัดเจนยิ่งกว่าเจ้าของเรื่อง
6	当一天和尚撞一天钟	ปฏิบัติตามกิจวัตรไปวันๆ แบบขอไปที
7	顾此失彼	มัวดูแลทางนี้ เลยกิ่งทางโน้นไป หรือกล่าวได้ว่าไม่สามารถดูแลได้อย่างทั่วถึง
8	贵人多忘事	พวกผู้ดีมักวางมาตรฐานหยิ่งยโส สัมมิตรภาพเก่าๆ ในอดีต

ลำดับที่	สำนวนจีน	ความหมาย
9	好汉不吃眼前亏	เมื่อตกที่นั่งเสียเปรียบ แล้วสามารถยอมลดราวาคอกชั่วคราว เพื่อจะได้ไม่เป็นเบี้ยล่างในขณะนั้น
10	好心不得好报	ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยกุศลเจตนา แต่กลับไม่ได้รับการตอบสนองที่ดี
11	恨铁不成钢	เจ็บใจที่ไม่สามารถหลอมเหล็กให้กลายเป็นเหล็กกล้าได้ หมายถึง ไม่สบอารมณ์ต่อความไม่เอาถ่านของผู้ที่ตนหวังเอาไว้โดยมีความรู้สึกทั้งเสียตายและเสียใจรวมกัน
12	惶惶不可终日	หวาดหวั่น วิตกกังวลจนกระทั่งจะดำเนินชีวิตให้ผ่านไปสักวันก็ยากลำบาก
13	挥霍无度	ถลุงเงินทองตามแต่ใจชอบ หมายถึง ใช้เงินอย่างสุดแสนสุรุ่ยสุร่าย
14	鸡犬之声相闻，老死不相往来	อยู่ใกล้ขนาดเสียงไก่เสียงหมาดังได้ยิน แต่ไม่ไปมาหาสู่กันจนชั่วชีวิต หมายถึง ไม่เข้าใจซึ่งกันและกัน ไม่แลกเปลี่ยนข่าวสารซึ่งกันและกัน ระหว่างบุคคลหรือหน่วยงาน
15	己所不欲，勿施于人	สิ่งที่ตนไม่ชอบ อย่ายัดเยียดให้ผู้อื่น
16	家丑不可外扬	เรื่องราวไม่ดีภายใน เอาไปเผยแพร่ข้างนอกไม่ได้
17	假仁假义	เสแสร้งแกล้งทำเป็นเมตตาปราณี มีคุณธรรม มีน้ำใจ
18	嫁鸡随鸡，嫁狗随狗	สตรีเมื่อแต่งงานไปแล้ว ไม่ว่าสามีจะดีหรือเลวก็ได้แต่ติดสอยห้อยตามไปตลอดกาล
19	口蜜腹剑	ปากพูดไพเราะน่าฟัง แต่ใจคอยคิดมุ้งร้ายหมายขวัญ
20	口是心非	ปากพูดอย่าง ใจคิดอีกอย่าง
21	前怕狼，后怕虎	ขี้ลาดตาขาว วิตกกังวลไปต่างๆ นานา

ลำดับที่	สำนวนจีน	ความหมาย
22	前人栽树，后人乘凉	คนรุ่นก่อนปลูกต้นไม้ คนรุ่นหลังได้พักร่ม หมายถึง คนรุ่นก่อนสร้างความผาสุกให้แก่คนรุ่น หลัง
23	人生七十古来稀	คนที่มีอายุถึง 70 ปีนั้นหาหายาก
24	若要人不知，除非己莫 为	ไม่อยากให้คนเขารู้ นอกจากตนเองไม่กระทำ หมายถึง เมื่อประพฤตชั่วไปแล้ว มักจะปกปิด พฤติกรรมชั่วนั้น
25	天有不测风云	บนท้องฟ้ามีการเปลี่ยนแปลงของลมฟ้าอากาศ โดยที่เราคาดไม่ถึง
26	先下手为强	ชิงลงมือก่อนเป็นต่อ
27	心照不宣	ต่างฝ่ายต่างตระหนักแก่ใจ แต่ไม่พูดออกมา อย่างเปิดเผย
28	仰不愧于天，俯不愧于 人	แหงหน้าไม่อายฟ้า ก้มหน้าไม่อายคน หมายถึง คนเราเมื่อตรวจสอบตัวเองแล้ว ไม่ได้ประพฤติ ในเรื่องเลวใดๆ ก็ไม่มีอะไรที่จะต้องละอายใจ
29	养兵千日，用在一时	เลี้ยงทหารเป็นพันๆ วัน เพื่อใช้งานเพียงชั่วครั้ง ชั่วคราว หมายถึง การบ่มเพาะสะสมเป็น ระยะเวลายาวนาน เพียงเพื่อความต้องการในชั่ว ครั้งชั่วคราว
30	一个巴掌拍不响	ตบมือข้างเดียวไม่ดัง หมายถึง ปัญหาไม่ได้เกิด จากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเท่านั้น ต้องรับผิดชอบ ด้วยกันทั้งสองฝ่าย
31	有其父必有其子	มีบิดาอย่างนี้ ก็จะต้องมีบุตรชายแบบเดียวกัน

3. การจัดประเภทของสำนวนอังกฤษ

สำนวนอังกฤษที่พบบนนั้น สามารถนำมาจัดประเภทของภาษาภาพพจน์ได้ดังนี้

3.1 อุปมา (Simile) คือ ภาพพจน์ (figure of speech) ที่นำเอาสิ่งต่างกันสองสิ่งมาเปรียบเทียบกันโดยใช้คำเชื่อม เช่น เสมือน ปาน ราว เหมือน ดุจ เปรียบดั่ง อุปมาที่พบในภาษาอังกฤษมีดังนี้

ลำดับที่	สำนวนภาษาอังกฤษ	ความหมาย
1	Like a dog in a manger	ทำงานตัวเป็นเกลียว หรือทำงานอย่างหนัก
2	Like father, like son	ลูกไม่ยอมหล่นไม่ไกลต้น
3	Like master, like man	เจ้าว่าดีไม่ตี หลวงชี้สกรปรก
4	Every ass likes to hear himself bray	คนโง่ชอบบอวดฉลาด
5	As well be hanged for a sheep as a lamb.	ตกกระไดพลอยโจน
6	As you make your bed, so you must lie in it.	ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว
7	A man is as old as he feels, and a woman is as old as she looks.	หญิงแก่ที่กาย ชายแก่ที่ใจ
8	A miss is as good as a mile.	สอบเกือบได้ ก็หมายความว่าตก
9	Nothing is given so freely as advice.	ไม่มีอะไรให้ได้ง่ายเท่าคำแนะนำ
10	When in Rome do as the Romans do.	เข้าเมืองตาหลิวก็ต้องหลิวตาตาม
11	A spirit that looks exactly like a living person.	เหมือนกันราวกับแกะ
12	As diligent as an ant.	ขยันเหมือนมด
13	As well be hanged for a sheep as a lamb.	ตกกระไดพลอยโจน
14	As you make your bed, so you must lie in it.	ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว

ลำดับที่	สำนวนภาษาอังกฤษ	ความหมาย
15	As you sow, so(shall) you reap	หว่านผลอย่างไร ย่อมได้ผลอย่างนั้น
16	Like mother, like daughter.	ดูข้างให้ดูหาง ดูนางให้ดูแม่

3.2 อุปลักษณ์ (metaphor) คือ ภาพพจน์ (figure of speech) ที่นำเอาสิ่งที่ต่างกันสองสิ่งหรือมากกว่า แต่มีคุณสมบัติบางประการร่วมกันมาเปรียบเทียบกัน โดยเปรียบเทียบว่าสิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่งโดยตรง อุปลักษณ์ที่พบในภาษาอังกฤษมีดังนี้

ลำดับที่	สำนวนภาษาอังกฤษ	ความหมาย
1	Brevity is the soul of wit	พูดสั้น ๆ นั้นฟังง่ายเข้าใจดี
2	Beauty without grace is violet without smell	สวยแต่รูป จวบไม่หอม คือ ความงามที่ขาดคุณความดี ไม่ต่างอะไรจากดอกไม้งามไม่มีกลิ่น
3	Health is wealth	ร่างกายสมบูรณ์ คือ ทรัพย์สมบูรณ์
4	Speech is silver; silence is golden	พูดไปสองไพเบี้ย นิ่งเสียตำลึงทอง คือ ใ้หนึ่งดีกว่าได้เสียง พูดไปก็เหนื่อยเปล่า ไร้ประโยชน์
5	You never miss the water till the well runs dry	แกงจืดจึงรู้คุณเกลือ
6	A bad penny always comes back	ขว้างจุมไม่พ้นคอ
7	To beat around the bush	การทูลรอบๆพุ่มไม้แต่ความหมายที่แท้จริงก็คือ การหลีกเลี่ยงการพูดถึงประเด็นหลัก
8	Every cloud has a silver lining	หลังจากสิ่งที่เลวร้ายเกิดขึ้น มันก็จะผ่านไปและเรื่องดีก็จะเข้ามาหาเรา หรือในเรื่องร้ายก็มีเรื่องดีอยู่
9	Rome was not built in a day	กรุงโรมไม่ได้สร้างเสร็จในวันเดียว ทุกสิ่งทุกอย่างจำเป็นต้องใช้เวลาถึงจะเห็นผล
10	Make hay while the sun shines	น้ำขึ้นให้รีบตัก คือในขณะที่มีโอกาสดี อยากจะทำสิ่งใดก็รีบทำเสีย อย่าชักช้า

ลำดับที่	สำนวนภาษาอังกฤษ	ความหมาย
11	Still waters run deep	น้ำนิ่งไหลลึก หมายถึงสิ่งที่เราเห็นภายนอกดูธรรมดา เหมือนไม่มีอะไร แต่ข้างในอาจซ่อนสิ่งที่เราคาดไม่ถึงเอาไว้
12	All that glitters is not gold.	สิ่งแวววาวทั้งหลายมิใช่ทองเสมอไป
13	The grass is greener on the other side.	ของต้องห้าม ย่อมใจ ให้ประสงค์
14	Beauty is but skin deep.	สวยแต่รูป จวบไม่หอม
15	Beauty is in the eye of the beholder.	กลางเนื้อ ชอบกลางยา
16	A bird in the hand is worth two in the bush.	สิบเบี้ยไถ่่มือ ยี่สิบไกล่มือ
17	Blood is thicker than water.	เลือดข้นกว่าน้ำ
18	The bull must be taken by the horns.	ยามพจญความยากวิบากนั้น จงสู้มันสุดชีวิตอย่าหนีหน้า
19	A bully is always a coward	พาลชนคือคนขลาด
20	The child is father of the man.	เด็กวันนี้คือผู้ใหญ่วันหน้า
21	Cleanliness is next to godliness.	สะอาดกายเจริญวัย สะอาดใจเจริญสุข
22	Death is the great leveller.	ทุกคนไปทันกันหมดที่เชิงตะกอน
23	Discretion is the better part of valour.	กล้านักมักบั่น
24	Every man is his own worst enemy.	ศัตรูร้าย คือนิสัยชั่ว ของตัวเอง
25	Experience is the mother of wisdom.	ผิดเป็นครู
26	The eye is bigger than the belly.	คนตะกละมักไม่ประมาณท้อง
27	Forbidden fruit is sweetest.	ยิ่งห้ามเหมือนยิ่งยุ
28	Forewarned is forearmed.	กันไว้ดีกว่าแก้

ลำดับที่	สำนวนภาษาอังกฤษ	ความหมาย
29	A friend in need is a friend indeed'	เพื่อนแท้คือเพื่อนในยามยาก
30	Half a loaf is better than no bread.	จงพอใจในสิ่งที่ได้มา แม้จะไม่สมใจเท่าใดนัก
31	He that has a great nose thinks everybody is speaking of it.	จงอย่าทำตัวเป็นวัวสันหลังหวะ
32	He who hesitates is lost.	ความลังเล นำไปให้พลาดหวัง
33	Hunger is the best sauce.	ความหิวทำให้อาหารออกรส
34	In wine there is truth.	คนเมามากพูดจริง
35	It is easy to be wise after the event. It is too late to lock the stable when	อวดรู้ทีหลังเหตุเกิดมันง่ายมาก
36	It is no use crying over spilt milk.	ผิดพลาดไปแล้ว ก็แล้วกันไป จะร้องไห้ไปทำไม ร้องไปก็ไม่ได้คืนมา
37	the horse has been stolen.	วัวหายล้อมคอก
38	It is useless to flog a dead horse.	อย่าฟันฝอยหาตะเข็บ เราก็จิต คิดดูเล่าเขาก็ใจ
39	A jack of all trades is master of none.	อย่าจับปลาหลายมือ
40	Knowledge is power.	วิทยาการคือทางไปสู่อำนาจ
41	A liar is not believed when he tells the truth.	เด็กเลี้ยงแกะ
42	Love is blind.	ความรักทำให้คนตาบอด
43	No new is good news.	ไม่มีข่าว นั่นแหละข่าวดี
44	Nothing is given so freely as advice.	ไม่มีอะไรให้ได้ง่ายเท่าคำแนะนำ
45	Patience is a virtue.	จงตั้งมั่นในขันติ
46	The pen is mightier than the sword.	ปากกาน่ากลัวกว่ากระบองปืน
47	rich man's joke is always funny.	มีเงินเขาก็ขันว่าน่อง มีทองเขาก็ขันว่าพี

ลำดับที่	สำนวนภาษาอังกฤษ	ความหมาย
48	To err is human.	สี่เท้ายังรู้พลาด นักปราชญ์ยังรู้พลั้ง สองขาโค่นได้ก็ต้องเซไปบ้าง
49	Truth is stranger than fiction.	ความเป็นจริง ประหลาดยิ่ง กว่านิยาย
50	Variety is the spice of life.	ใครจะทนกินน้ำพริกถ้วยเดียวได้
51	Virtue is its own reward.	กุศลกรรมทำให้เกิดกุศลจิต
52	When the cat is away the mice will play.	แมวไม่อยู่ หนูร่าเริง
53	A man's home is his castle.	บ้านคือวิมานของเรา
54	A rich man's joke is always funny.	มีเงินเขาก็ขันขำน้อง มีทองเขาก็ขันขำพี่
55	Experience is the best teacher.	ผิดเป็นครู
56	Forbidden fruit is sweetest.	ยิ่งห้ามเหมือนยิ่งยุ
57	Honesty is the best policy.	ซื่อกินไม่หมด คดกินไม่นาน
58	Knowledge is power.	วิทยาการคือทางไปสู่อำนาจ
59	Speech is silver, silence is golden.	พูดไปสองไพเบี้ย นิ่งเสียตำลึงทอง หมายความว่า ให้หนึ่งดีกว่าได้เสียง พูดไปก็เหนียวเปล่า ไร้ประโยชน์
60	Union is strength	สามัคคีคือพลัง / รวมกันเราอยู่ แยกหมู่เราตาย
61	Times is money	เวลาเป็นเงินเป็นทอง
62	Your wit as your weapon.	ปัญญาประหนึ่งดังอาวุธ

3.3 อติพจน์ (hyperbole) คือ ภาพพจน์ (figure of speech) ซึ่งมีข้อความที่กล่าวให้เกินจริง สำหรับเน้นความ เพื่อเน้นความรู้สึก ทำให้ข้อความนั้นมีน้ำหนักหรือเกิดความซาบซึ้ง ซึ่งผู้อ่านผู้ฟังทราบ ดีกว่าถ้อยคำหรือข้อความนั้นไม่เป็นจริง เห็นภาพพจน์ได้ง่าย อติพจน์ที่พบในภาษาอังกฤษ มีดังนี้

ลำดับที่	สำนวนภาษาอังกฤษ	ความหมาย
1	To cut off one's nose to spite one's face	ตายเป็นชดป่าช้า ความหมายว่า ประชดทำสิ่งที่จะนำความเสียหายมาสู่ตนเอง ในขณะที่รู้สึกโกรธ หรือ ต้องการแก้แค้น
2	Search for a needle in a haystack	งมเข็มในมหาสมุทร
3	To cry one's eyes out	น้ำตาเป็นสายเลือด ความหมายว่า ร้องไห้อย่างเศร้าโศกเสียใจมาก ร้องไห้จนน้ำตาไหลพรากไม่หยุด
4	To cry a river over someone	ร้องไห้ให้น้ำตาเป็นเฝ้าเต่า

3.4 บุคลาธิษฐาน (personification) คือ การสมมุติสิ่งไม่มีชีวิต ความคิด นามธรรม หรือสัตว์ให้มีสติปัญญา อารมณ์ หรือกิริยาอาการเยี่ยงมนุษย์ บุคลาธิษฐานที่พบในภาษาอังกฤษมีดังนี้

ลำดับที่	สำนวนภาษาอังกฤษ	ความหมาย
1	Walls have ears	หน้าต่างมีหู ประตูมีช่อง(ตา)
2	The pot calls the kettle black.	ว่าแต่เขา อีเหเนาเป็นเอง
3	Money talks.	มีเงินมีทองเจรจาได้ มีไม้มีไร่ปลูกเรือนงาม
4	Experience is the mother of wisdom.	ลิบรู้ไม่เท่าชำนาญ , ลิบปากว่าไม่เท่าตาเห็น ลิบตาเห็นไม่เท่ามือคลำ

3.5 ปฏิพจน์ (oxymoron) หรือ ปฏิวาหะ คือ ภาพพจน์ (figure of speech) ซึ่งนำเอาคำ และความหมายที่ไม่สอดคล้องกันและดูเหมือนจะขัดแย้งกันมารวมไว้ด้วยกันเพื่อให้เกิดผลเป็นพิเศษ ปฏิพจน์ หรือ ปฏิวาหะ ที่พบในภาษาอังกฤษ มีดังนี้

ลำดับที่	สำนวนภาษาอังกฤษ	ความหมาย
1	More haste, less speed	การที่เราทำอะไรบางอย่างรวดเร็ว อาจจะทำให้เราเสียเวลาไปในท้ายที่สุด (ยิ่งทำเร็วเท่าไร ยิ่งช้าเพิ่มขึ้นเท่านั้น)

ลำดับที่	สำนวนภาษาอังกฤษ	ความหมาย
2	Forbidden fruit is sweetest	ยิ่งห้ามเหมือนยิ่งยุ
3	The greatest talkers are the least doers	คนพูดมากมักทำน้อย
4	The pen is mightier than the sword.	ปากกาน่ากลัวกว่ากระบองปืน

3.6 ภาวะแย้ง (antithesis) คือ กลการประพันธ์ที่ใช้คำหรือข้อความที่มีความหมายตรงกันข้ามหรือแตกต่างกัน มาเปรียบเทียบกับกันเพื่อให้ความหมายคมชัดขึ้น ประเภทของภาษาภาพพจน์แบบภาวะแย้งที่พบในสำนวนอังกฤษ มีดังนี้

ลำดับที่	สำนวนภาษาอังกฤษ	ความหมาย
1	Jack of all trades, and master of none	รอบรู้ไปหมดทุกอย่าง แต่ไม่รู้จักสักอย่าง หรือ รู้ อย่างเปิด
2	Penny wise and pound foolish	คนตัวใหญ่มักมองข้ามเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ หรือ ชี้ ข้างจับตักแตน หรือ เสียน้อยเสียยากเสียมาก เสียง่าย
3	One man's meat is another man's poison	กลางเนื้อชอบกลางยา
4	No new is good news.	ไม่มีข่าว นั้นแหละข่าวดี

3.7 การแฝงนัย (irony) ในความหมายแคบ หมายถึง ภาพพจน์ (figure of speech) ชนิดหนึ่ง ซึ่งความคิดที่เจตนาจะสื่อสารนั้นแตกต่างหรือตรงกันข้ามกับความหมายตามตัวอักษรของคำที่ใช้ ในความหมายกว้างซึ่งพบในสำนวนอังกฤษดังนี้

ลำดับที่	สำนวนภาษาอังกฤษ	ความหมาย
1	A kiss after a kick	เป็นเด็กควรรู้จักกาลเทศะ
2	He has honey in the mouth and a rozor at the girdle	ปากหวานกันเปรี้ยว

ลำดับที่	สำนวนภาษาอังกฤษ	ความหมาย
3	To reap what others have an sown	ซุบมือเปิบ
4	When pigs fly	ชาติหน้าต่อนบาย, เป็นไปไม่ได้

3.8 นามนัย (metonymy) คือ ภาพพจน์ (figure of speech) ที่ใช้คำหรือวลีซึ่งบ่งลักษณะหรือคุณสมบัติของสิ่งใดสิ่งหนึ่งมาแสดงความหมายแทนสิ่งนั้นทั้งหมด หรือกล่าวถึงสิ่งหนึ่งโดยใช้คำอื่นแทนแต่คำๆ นั้นต้องเป็นที่รู้จักของคนทั่วไป เพราะเมื่อเอ่ยถึงย่อมจะรู้ว่าหมายถึงใคร สิ่งใด นามนัยในสำนวนอังกฤษที่พบมีดังนี้

ลำดับที่	สำนวนภาษาอังกฤษ	ความหมาย
1	Take care of the pence, and the pounds will take care of themselves	มีสตึงพึงประจบให้ครบบาท
2	To take the bread out of one's mouth	ทุบหม้อข้าว

3.9 แนวเทียบ (analogy) คือ การเปรียบเทียบของสองสิ่งซึ่งเหมือนกันในบางแง่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นวิธีการที่ใช้ในการเขียนแบบบรรยาย (exposition) และการพรรณนา (description) โดยนำเอาสิ่งที่ยังไม่คุ้นเคยมาอธิบายหรือพรรณนา โดยอาศัยการเปรียบเทียบกับสิ่งที่คุ้นเคยกว่า ในการเขียนแบบโต้แย้ง (argumentation) และตรรกศาสตร์ แนวเทียบมักใช้เพื่อเหตุผลในการโต้เถียง แนวเทียบใช้กันมากในบทร้อยกรอง (verse) และงานเขียนแบบอื่น ๆ ที่ใช้จินตนาการ (imagination) อุปมา (simile) เป็นแนวเทียบที่กล่าวออกมาอย่างชัดแจ้ง ส่วนอุปลักษณ์ (metaphor) เป็นแนวเทียบที่แสดงโดยนัย ตัวอย่างแนวเทียบประเภทของภาษาภาพพจน์แบบแนวเทียบที่พบในสำนวนอังกฤษ มีดังนี้

ลำดับที่	สำนวนภาษาอังกฤษ	ความหมาย
1	Better be sure than sorry.	กันไว้ดีกว่าแก้
2	Better be the head of a dog than the tail of a lion.	เป็นราชาในกระท่อม ดีกว่าเป็นขี้ข้าในปราสาท
3	Better bend than break.	จงเป็นเยี่ยงต้นอ้อที่ลู่ลม / ยอมงอ ไม่ยอมหัก

ลำดับที่	สำนวนภาษาอังกฤษ	ความหมาย
4	Better late than never.	สายดีกว่าขาด
5	Better the devil you know than the devil you don't know.	รู้จักไม่รู้ เลือกที่รู้ไว้ดีกว่า
6	Better the foot slip than tongue	พลั้งปากเสียสิน พลั้งตีนตกต้นไม้ หมายความว่า พุดหรือทำอะไรโดยไม่ระมัดระวังย่อมเกิดความเสียหาย
7	Blood is thicker than water.	เลือดข้นกว่าน้ำ

3.10 นอกจากนี้สำนวนไทยยังมีการใช้ภาษาที่เป็นลักษณะการพรรณนา หรือการบอกกล่าวแบบตรงไปตรงมา ไม่มีการเปรียบเทียบ ซึ่งปรากฏพบดังนี้

ลำดับที่	สำนวนภาษาอังกฤษ	ความหมาย
1	Children should be seen and not heard.	เป็นเด็กควรรู้จักกาลเทศะ
2	A friend in need is a friend indeed.	เพื่อนแท้คือเพื่อนในยามยาก หรือ เพื่อนยามยากคือเพื่อนแท้ มีความหมายว่า คนที่ไม่หนีและช่วยเหลือเรายามอัปจนคนนั้นคือเพื่อนแท้
3	Actions speak louder than words.	การกระทำสำคัญกว่าการพูด
4	All things are difficult before they are easy.	ลำบากก่อนไปสบายเมื่อปลายมือ
5	Big fish eat little fish	ปลาใหญ่กินปลาเล็ก
6	Cut your coat according to your cloth.	นุ่งน้อยทำรงน้อยแต่พอตัว / นุ่งเจียม ห่มเจียม
7	Diamond cuts diamond.	เพชรตัดเพชร
8	Disaster situations make heroes out of ordinary people.	สถานการณ์สร้างวีรบุรุษ
9	Don't hit a man when he is down.	อย่าล้มซ้ำได้ คนล้มอย่าซ้ำ
10	Don't ride the high horse.	อย่าใฝ่สูงให้เกินศักดิ์

ลำดับที่	สำนวนภาษาอังกฤษ	ความหมาย
11	Don't step over a fallen man.	ไม่ลืมหืมตาได้ คนลืมหืมตาอย่าข้าม
12	Flying termites fly into the fire.	แมลงเม่าบินเข้ากองไฟ
13	He who would climb the ladder must begin at the bottom.	การขึ้นบันได ต้องไต่ไปที่ละขั้น
14	Half a loaf is better than no bread.	จงพอใจในสิ่งที่ได้มา แม้จะไม่สมใจเท่าใดนัก
15	Health is better than wealth.	ร่างกายสมบูรณ์ ดีกว่าทรัพย์สมบูรณ์
16	If you can't bite, never show ur teeth.	อย่าเขียนเสือให้วัวกลัว
17	If you don't have a lot of water, don't try putting out a fire.	น้ำน้อยย่อมแพ้ไฟ
18	It's never too late to mend.	ไม่มีอะไรสายเกินแก้
19	It is never too old to learn.	ไม่มีใครแก่เกินเรียน
20	It is too late to lock the stable when the horse has been stolen.	วัวหายล้อมคอก
21	Look at the direction of the winds.	ดูทิศทางลม
22	Nothing is given so freely as advice.	ไม่มีอะไรให้ได้ง่ายเท่าคำแนะนำ
23	You don't know if you don't try.	ไม่ลอง ไม่รู้
24	You never know what you can do till you try.	ไม่ลอง ไม่รู้

4. สรุปการจัดประเภทของภาษาภาพพจน์ในสำนวนไทย สำนวนจีน และสำนวนอังกฤษ

ประเภทของภาษาภาพพจน์ในสำนวนไทย สำนวนจีน และสำนวนอังกฤษ พบว่า ภาษาภาพพจน์ในสำนวนไทยมี 11 ประเภท ภาษาภาพพจน์ในสำนวนจีนมี 7 ประเภท และภาษาภาพพจน์ในภาษาอังกฤษมี 9 ประเภท ภาษาภาพพจน์ 4 ประเภท คือ อุปลักษณ์ (metaphor) นามนัย (metonymy) อติพจน์ (hyperbole) ภาวะแย้ง (antithesis) และ การใช้ภาษาลักษณะการพรรณนา (Describing) หรือตรงไปตรงมา พบทั้งในสำนวนไทย สำนวนจีนและสำนวนอังกฤษ สำหรับสำนวนไทยและสำนวนอังกฤษที่มีประเภทภาษาภาพพจน์เหมือนกัน คือ ปฏิพจน์ (oxymoron) อุปมา (simile)

บุคลาธิษฐาน (personification) และการแฝงนัย (irony) ในขณะที่ภาษาภาพพจน์ที่เหมือนกันที่พบในสำนวนไทยและสำนวนจีน คือ สัมพจน์ (synecdoche) และภาษาภาพพจน์ที่เหมือนกันที่พบในสำนวนจีนและสำนวนอังกฤษ คือ แนวเทียบ (analogy) สำหรับที่พบเฉพาะในสำนวนไทย คือ สมณนาม (antonomasia) และ ปฏิทรรศน์ (paradox) ในขณะที่ สัญลักษณ์ (symbol) พบเฉพาะในสำนวนจีน

ซึ่งจากผลข้างต้นพบว่า ทั้งสำนวนไทย สำนวนจีนและสำนวนอังกฤษ คนส่วนใหญ่จะเลือกใช้ อุปมา (metaphor) นามนัย (metonymy) อติพจน์ (hyperbole) ภาวะแย้ง (antithesis) ซึ่งเป็นประเภทของภาษาภาพพจน์ที่ศึกษามากที่สุด นอกจากนี้ยังพบว่า ในสำนวนไทย สำนวนจีน และสำนวนอังกฤษที่มีความหมายคล้ายคลึงกันจะมีการใช้สำนวนที่เป็นภาษาแบบตรงไปตรงมาหรือการใช้ภาษาลักษณะการพรรณนา (Describing) มากกว่า อันเนื่องจากความง่ายต่อการเข้าใจ และไม่ต้องการตีความมาก เหมือนกับภาษาภาพพจน์ เพราะสำนวนที่เป็นแบบลักษณะที่ตรงไปตรงมานั้น จะเหมาะสมแก่ความเข้าใจของคนในทุกระดับชั้นเพราะเป็นภาษาง่าย

ในบทต่อไปนั้น จะเป็นการกล่าวถึงสำนวนไทย สำนวนจีน และสำนวนอังกฤษที่มีความหมายคล้ายคลึงกันนั้น สะท้อนความนึกคิด วัฒนธรรม ความเชื่อและวิถีชีวิตของคนไทย คนจีนและคนอังกฤษอย่างไร หลังจากที่เราได้จัดแบ่งประเภทของภาษาภาพพจน์กันไปแล้ว

บทที่ 5

สำนวนไทย สำนวนจีน และสำนวนอังกฤษ ที่มีความหมายคล้ายคลึงกันต่อภาพสะท้อนวัฒนธรรม

ในการศึกษาสำนวนไทย สำนวนจีนและสำนวนอังกฤษที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน สามารถแบ่งออกตามลักษณะภาพสะท้อนทางวัฒนธรรม เช่น ความคิด วัฒนธรรม ความเชื่อ และการดำรงชีวิตของคนไทย คนจีน และคนอังกฤษ พบว่าสามารถแบ่งเป็นหมวดหมู่ที่พบได้ 10 ประเภท คือ ประสบการณ์ชีวิต การแสดงออกและลักษณะนิสัย การดำรงชีวิต คนกับการกระทำ คนกับอารมณ์ความรู้สึก คนกับคำพูด คนกับความเชื่อ ลักษณะคน การคบคน และทัศนคติและความเชื่อ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ประสบการณ์ชีวิต

เนื่องด้วยคนไทย คนจีน และคนอังกฤษ ต่างมีประวัติศาสตร์อันยาวนานของตน ดังนั้นเรื่องของการสืบทอดประสบการณ์ชีวิตจึงเป็นสิ่งสำคัญ เพราะจะช่วยให้คนรุ่นใหม่ไม่ต้องเสียเวลาคำทางอีก ดังนั้นในตัวอย่างที่พบเกี่ยวกับประสบการณ์ชีวิตมีดังนี้

ลำดับที่	สำนวนไทย	สำนวนจีน	สำนวนอังกฤษ
1	สิบปากว่าไม่เท่าตาเห็น	百闻不如一见	A picture is worth a thousand words.
2	ผิดเป็นครู	吃一堑，长一智	Experience is the best teacher
3	สี่ตีนยังรู้พลาด นักปราชญ์ยังรู้พลั้ง	人非圣贤，孰能无过	No man is infallible
4	มีตาหามีแวไม่	有眼不识泰山	To have eyes but not see

ในเรื่องสำนวนที่เกี่ยวกับประสบการณ์นั้น สำนวนที่กล่าวถึงโดยส่วนใหญ่จะพูดเกี่ยวกับการกระทำที่ผ่านมาแล้ว และถ้าการกระทำนั้นมันเกิดเหตุที่ผิดพลาด เราก็จะเก็บประสบการณ์นั้นมาเป็นสิ่งที่สอนให้เราจดจำและเติมเต็มในส่วนที่ขาดไปในการกระทำครั้งต่อไป ซึ่งแสดงให้เห็นถึงทัศนคติของทั้งคน

ไทย คนจีน และคนอังกฤษ ที่มองเห็นและให้สำคัญกับสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นแล้วในอดีต และนำมาเป็นสิ่งเตือนใจ หรือนำมาปรับปรุงให้สิ่งใหม่ที่จะเกิดขึ้นนั้นสมบูรณ์และดียิ่งขึ้น

2. การแสดงออก และลักษณะนิสัย

2.1 การอวดอ้างตนเอง

ลำดับที่	สำนวนไทย	สำนวนจีน	สำนวนอังกฤษ
1	สอนจระเข้ให้ว่ายน้ำ	班门弄斧	To teach one's grandmother to suck eggs.

2.2 ลักษณะนิสัย

ลำดับที่	สำนวนไทย	สำนวนจีน	สำนวนอังกฤษ
1	ฆ่าควายอย่าเสียตายพริก	有钱买马, 没钱置鞍	Killing a buffalo, never care to use a lot of chilies.

ในการแสดงออกและลักษณะนิสัยแสดงให้เห็นว่า คนไทย คนจีนและคนอังกฤษนั้นให้ความสำคัญกับสิ่งนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ทั้งการแสดงออกและลักษณะนิสัยที่พบนี้เป็นสิ่งที่ไม่สมควรปฏิบัติ คือ การแสดงออกที่เป็นการอวดอ้างตัว และลักษณะนิสัยตระหนี่ ขี้เหนียวกับเรื่องที่ไม่สมควร ซึ่งเป็นการสั่งสอนให้นำไปสู่การเข้าสังคมร่วมกับผู้อื่นต่อไป

3. การดำรงชีวิต

ลำดับที่	สำนวนไทย	สำนวนจีน	สำนวนอังกฤษ
1	ปลาใหญ่กินปลาเล็ก	弱肉强食	With the small interest ruined by the big interests

ลำดับที่	สำนวนไทย	สำนวนจีน	สำนวนอังกฤษ
2	ไก่อเห็นตีนงู งูเห็นนมไก่	心照不宣	Knowing each other's secrets
3	เงินเป็นแก้วสารพัดนึก	有钱使得鬼推磨	A golden key opens every door.

ในการดำรงชีวิตของชาวไทย ชาวจีนและชาวอังกฤษจากสำนวนที่ใช้นั้นแสดงให้เห็นถึงวัฒนธรรมการใช้ชีวิตของชาวไทย ชาวจีนและชาวอังกฤษที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน นั่นคือ จากสำนวนตัวอย่างข้างบน แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนที่ว่า ในการดำรงชีวิตในปัจจุบันนี้ เงินเป็นสิ่งที่สำคัญ หรือเรียกอีกอย่างว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญมากในการดำรงชีวิตในปัจจุบัน และสังคมปัจจุบันเป็นสภาพที่คนที่มีความสามารถสูงก็จะมีโอกาสที่ดีกว่าคนที่มีความสามารถน้อย และยังได้รับโอกาสที่ดีกว่าด้วย นอกจากนี้สภาพในปัจจุบันคนที่มีอำนาจเหนือกว่าก็มักจะอยู่เหนือคนที่มีอำนาจน้อยกว่าด้วย ดังนั้นเราควรที่จะต้องรู้สภาพและรู้จักศัตรูด้วย

4. คนกับการกระทำ

4.1 คนกับการกระทำแบบทั่วไป

ลำดับที่	สำนวนไทย	สำนวนจีน	สำนวนอังกฤษ
1	จี่ซ้างจับตักแตน	割鸡焉用牛刀	To take a sledgehammer to crack a walnut.
2	ยื่นกระต่ายขาเดียว	固执己见	To put (his) foot down
3	วัวหายล้อมคอก	亡羊补牢	To lock the stable (barn) door after the horse is stolen.

4.2 คนกับการกระทำความดีและความชั่ว

ลำดับที่	สำนวนไทย	สำนวนจีน	สำนวนอังกฤษ
1	ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว	善有善报，恶有恶报	He that sows good seed, shall reap good corn.
2	ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จอยู่ที่นั่น	有志者事竟成	Where there is a will, there is a way.
3	กินบนเรือน ชีบนหลังคา	吃里爬外	To be ungrateful

การกระทำของคนเรานั้นเป็นสิ่งที่สำคัญ และทัศนคติของชาวไทยและชาวจีนก็ให้ความสำคัญต่อสิ่งนี้เป็นอย่างมาก เพราะการกระทำนั้นมีผลทั้งส่วนตนและส่วนรวม นอกจากนี้ผลของการกระทำนั้น จะดีหรือชั่วนั้นก็ขึ้นอยู่กับสิ่งที่เรากระทำลงไป ซึ่งในทัศนคตินี้มีผลมาจากการนับถือศาสนาพุทธของทั้งชาวไทยและชาวจีนด้วย เนื่องจากศาสนาพุทธสอนให้คนกระทำความดีละเว้นความชั่ว ดังนั้นสำนวนที่เกี่ยวกับการกระทำจึงมีเป็นจำนวนมาก

5. คนกับอารมณ์ความรู้สึก

ลำดับที่	สำนวนไทย	สำนวนจีน	สำนวนอังกฤษ
1	ชิงก็รา ข่าก็แรง	仇人相见，分外眼红	Neither is willing to give ground
2	รักวัวให้ผูก รักลูกให้ตี	孩子不打变调皮。	A fond mother produced mischief.
3	หนามยอกเอาหนามบ่ง	以眼还眼，以牙还牙	To pay back in his own coin

จิตใจของคนเราเป็นสิ่งที่สำคัญ เพราะจิตใจของมนุษย์นั้นมีความรู้สึกต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นรัก โลก โกรธ เกลียด ซึ่งความรู้สึกเหล่านี้มียากที่เรจะสามารถรู้จิตใจของคนอื่นได้

6. คนกับคำพูด

ลำดับที่	สำนวนไทย	สำนวนจีน	สำนวนอังกฤษ
1	สี่ซอกให้ควายฟัง	对牛弹琴	To be useless to teach or advice a stupid person
2	ปากกับใจไม่ตรงกัน , ปากหวานกันเปรี้ยว	口是心非	To affirm with one's lips but deny in one's heart

คำพูดของคนเรานั้นเป็นสิ่งที่สำคัญมาก เพราะเป็นสิ่งที่เราสามารถจะสื่อสารกับบุคคลอื่น ดังนั้นวัฒนธรรมการพูดของชาวไทยและชาวจีน จึงสะท้อนถึงความรู้สึก นึกคิดของบุคคลที่พูดนั้น บางครั้งคนเราอาจจะพูดตรงกับสิ่งที่เราคิด หรืออาจจะไม่ตรงกับสิ่งที่เราคิดอยู่จริงก็ได้ และคำพูดเมื่อพูดไปแล้ว อาจจะเกิดทั้งผลดี และผลเสียต่อทั้งผู้พูดและบุคคลอื่นก็ได้ ดังนั้น คำพูดอาจพูดได้ว่าเป็นอาวุธอย่างหนึ่งของมนุษย์เลยทีเดียว

7. คนกับความเชื่อ

ลำดับที่	สำนวนไทย	สำนวนจีน	สำนวนอังกฤษ
1	ทำคุณบูชาโทษ	好心不得好报	To cherish (nurture) a viper (a serpent, a snake) in one's bosom.
2	ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว	善有善报, 恶有恶报	He that sows good seed, shall reap good corn.

ความเชื่อของคนไทย คนจีนและคนอังกฤษ ส่วนมากพื้นฐานมากจากการนับถือศาสนา ถึงแม้ว่าชาวไทยชาวจีน และชาวอังกฤษนั้นจะนับถือคนละศาสนา หรือถ้าเป็นชาวไทยและชาวจีนอาจจะมี การนับถือศาสนาพุทธเหมือนกันต่างนิกายกัน แต่คำสั่งสอนหลักยังคงเหมือนกัน คือการทำความดี

8. ลักษณะคน

ลำดับที่	สำนวนไทย	สำนวนจีน	สำนวนอังกฤษ
1	หน้าเนื้อใจเสือ	假仁假义	A wolf in sheep's clothing
2	มือถือสาก ปากถือศีล		Practice what you preach.

สำนวนเกี่ยวกับลักษณะของคนไทย คนจีนและคนอังกฤษ ย่อมมีลักษณะและบุคลิกที่แตกต่างกัน รวมถึงลักษณะนิสัยด้วย ดังนั้นสำนวนที่เกี่ยวกับลักษณะของคนจึงปรากฏให้เราได้พบ เพราะสำนวนเหล่านี้เป็นการสอนให้เรารู้จักลักษณะของคนแล้ว ยังส่งผลให้เรารู้จักการคบคนต่อไปอีกด้วย

9. การคบคน เพื่อนฝูง มิตรสหาย และเครือญาติ

ลำดับที่	สำนวนไทย	สำนวนจีน	สำนวนอังกฤษ
1	คบคนพาลพาลพาไปหาผิด คบบัณฑิตบัณฑิตพาไปหา ผล	近朱者赤，近墨者黑	Keep not ill men company, lest you increase the number.
2	สวยแต่รูปจูบไม่หอม	中看不中吃	Apple of Sodom
3	ลูกไม้หล่นไม่ไกลต้น	有其父必有其子	A chip off the old block
4	ข้างนอกสุกใส ข้างในเป็น โพรง	不是会亮的就是金子。	All is not gold that glitters.
5.	ลูกไม้หล่นไม่ไกลต้น	有其父必有其子。	Like father, like son.

จากสำนวนการคบคน เพื่อนฝูง มิตรสหาย และเครือญาติ สะท้อนให้เห็นวิถีชีวิตของคนไทย คนจีนและคนอังกฤษ ที่ให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์กันแบบเครือญาติ ซึ่งทั้งชาวไทย ชาวจีนและชาวอังกฤษมีเหมือนกัน ดังนั้นทั้งชาวไทย ชาวจีน และชาวอังกฤษจะให้ความสำคัญกับญาติ เพื่อน และมิตร

ต่าง ๆ ดังนั้น การที่เราจะคบคนนั้น เราก็ควรจะต้องรู้จักเลือก และรู้จักตัวตนที่แท้จริงของเขา จึงทำให้มีสำนวนในส่วนนี้ให้เราพบในจำนวนไม่น้อยเลยทีเดียว

10. ทศนคติ ความคิด และความเชื่อ

ลำดับที่	สำนวนไทย	สำนวนจีน	สำนวนอังกฤษ
1	ตีตนก่อนไข้	杞人忧天	To cross one's bridges before one comes to them
2	ผีซ้ำด้าพลอย	屋漏偏遭连夜雨	Word off one menace only to fall a prey to another
3	ตนแลเป็นที่พึ่งแห่งตน	天助自助者。	God helps those who help themselves.
4	ตามหลังผู้ใหญ่หมาไม่กัด	不听老人言，吃亏在眼前。	An old man's sayings are seldom untrue.

จากสำนวนที่สะท้อนถึงทศนคติ ความคิด และความเชื่อของคนไทยและคนจีนนั้น พบว่ามีรากฐานจากการนับถือศาสนา นั่นคือ ศาสนาพุทธ โดยเน้นการกระทำและเรื่องกรรมเป็นหลัก เพราะสำนวนโดยส่วนใหญ่จะกล่าวถึงผลของกรรมหรือการกระทำที่เราที่เกิดขึ้น

ในบทต่อไปนั้น ผู้วิจัยจะกล่าวถึงสรุปผลและอภิปรายเกี่ยวกับผลจากการวิเคราะห์ในบทที่ 4 และ 5 เพื่อให้ผู้อ่านได้เห็นความชัดเจนและคำตอบจากสมมุติฐานการวิจัยด้วย

บทที่ 6

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาการจัดแบ่งประเภทของภาษาภาพพจน์และผลสะท้อนทางด้านวัฒนธรรมของสำนวนไทยสำนวนจีน และสำนวนอังกฤษที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน ผู้วิจัยได้สรุปผลการศึกษา และอภิปรายผลการศึกษา ดังต่อไปนี้

1. สรุปผลการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยศึกษาการจัดแบ่งประเภทของภาษาภาพพจน์และผลสะท้อนทางด้านวัฒนธรรมของสำนวนไทย สำนวนจีน และสำนวนอังกฤษที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน ซึ่งสำนวนต่าง ๆ นั้น เป็นผลที่แสดงถึงความเจริญทางวัฒนธรรมทางภาษาของทั้งชาวไทย ชาวจีน และชาวอังกฤษ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

จากการศึกษาสามารถสรุปผลการศึกษาได้เป็นดังนี้

1.1 ผลการจัดแบ่งประเภทของภาษาภาพพจน์ในสำนวนไทย สำนวนจีน และสำนวนอังกฤษ

ผลจากการศึกษาการจัดแบ่งประเภทของภาษาภาพพจน์ในสำนวนไทย สำนวนจีน และสำนวนอังกฤษ พบว่า มีการใช้ภาษาภาพพจน์เป็นจำนวนน้อยกว่าการใช้ภาษาแบบตรงไปตรงมาหรือการใช้ภาษาที่เป็นลักษณะการพรรณนา ซึ่งน่าจะมีสาเหตุมาจากการใช้ภาษาแบบตรงไปตรงมานั้น ง่ายต่อความเข้าใจ ความหมายของสำนวนซึ่งไม่ว่าจะเป็นคนระดับใด ชนชั้นใด ก็สามารถเข้าใจได้ง่าย

สำหรับสำนวนที่มีการใช้ภาษาภาพพจน์นั้น พบว่า สำนวนไทยมีการใช้ภาษาภาพพจน์ตามคำนียามของราชบัณฑิตยสถาน (2545) ทั้งสิ้น 11 ประเภท คือ สมัญานาม (antonomasia) อุปลักษณ (metaphor) นามนัย (metonymy) ปฏิพจน์ (oxymoron) ปฏิทรรศน์ (paradox) อุปมา (simile) อติพจน์ (hyperbole) บุคลาธิษฐาน (personification) สัมพจนัย (synecdoche) การแฝงนัย (irony) และภาวะแย้ง (antithesis) สำนวนจีนที่มีการใช้ภาษาภาพพจน์ตามคำนียามของราชบัณฑิตยสถาน (2545) พบว่ามี 7 ประเภท คือ แนวเทียบ (analogy) สัญลักษณ์ (symbol) ภาวะแย้ง (antithesis) อุปลักษณ (metaphor) นามนัย (metonymy) อติพจน์ (hyperbole) และ สัมพจนัย (synecdoche) และสำนวนอังกฤษที่มีการใช้ภาษาภาพพจน์ตามคำนียามของราชบัณฑิตยสถาน (2545) พบว่ามี 9 ประเภท คือ

อุปมา (Simile) อุปลักษณ์ (metaphor) อติพจน์ (hyperbole) บุคลาธิษฐาน (personification) ปฏิพจน์ (oxymoron) ภาวะแย้ง (antithesis) การแฝงนัย (irony) นามนัย (metonymy) และ แนวเทียบ (analogy) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ตารางแสดงประเภทของการใช้ภาษาภาพพจน์ตามคำนิยามของราชบัณฑิตยสถาน (2545) ในสำนวนไทย สำนวนจีน และสำนวนอังกฤษ

ลำดับที่	ประเภทของภาษาภาพพจน์	สำนวนไทย	สำนวนจีน	สำนวนอังกฤษ
1	การอ้างถึง (allusion)	X	X	X
2	แนวเทียบ (analogy)	X	/	/
3	ภาวะแย้ง (antithesis)	/	/	/
4	สมณานาม (antonomasia)	/	X	X
5	สมมุติภาวะ (apostrophe)	X	X	X
6	ความนึ๊กเปรียบเทียบ (conceit)	X	X	X
7	อติพจน์ (hyperbole)	/	/	/
8	การแฝงนัย (irony)	/	X	/
9	อุปนิเสธ (litotes)	X	X	X
10	อุปลักษณ์ (metaphor)	/	/	/
11	นามนัย (metonymy)	/	/	/
12	การเลียนเสียงธรรมชาติ (onomatopoeia)	X	X	X
13	ปฏิพจน์ (oxymoron)	/	X	/
14	ปฏิทรรศน์ (paradox)	/	X	X
15	บุคลาธิษฐาน (personification)	/	X	/
16	อุปมา (simile)	/	X	/
17	สัญลักษณ์ (symbol)	X	/	X
18	สัมพจน์ (synecdoche)	/	/	X
19	ภาพพจน์ลดค่า (tapinosis)	X	X	X

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า ภาษาภาพพจน์ 4 ประเภท คือ อุปลักษณ์ (metaphor) นามนัย (metonymy) อติพจน์ (hyperbole) และภาวะแย้ง (antithesis) พบทั้งในสำนวนไทย สำนวนจีนและสำนวนอังกฤษ สำหรับสำนวนไทยและสำนวนอังกฤษที่มีประเภทภาษาภาพพจน์เหมือนกัน คือ ปฏิพจน์ (oxymoron) อุปมา (simile) บุคลาธิษฐาน (personification) และการแฝงนัย (irony) ในขณะที่ภาษาภาพพจน์ที่เหมือนกันที่พบในสำนวนไทยและสำนวนจีน คือ สัมพจน์ (synecdoche) และภาษาภาพพจน์ที่เหมือนกันที่พบในสำนวนจีนและสำนวนอังกฤษ คือ แนวเทียบ (analogy) สำหรับที่พบเฉพาะในสำนวนไทย คือ สมัญนาม (antonomasia) และ ปฏิทรรศน์ (paradox) ในขณะที่ สัญลักษณ์ (symbol) พบเฉพาะในสำนวนจีน

นอกจากนี้สำนวนไทย สำนวนจีนและสำนวนอังกฤษ คนส่วนใหญ่จะเลือกใช้ อุปลักษณ์ (metaphor) นามนัย (metonymy) อติพจน์ (hyperbole) ภาวะแย้ง (antithesis) ซึ่งเป็นประเภทของภาษาภาพพจน์ที่ศึกษามากที่สุด นอกจากนี้ยังพบว่า ในสำนวนไทย สำนวนจีน และสำนวนอังกฤษที่มีความหมายคล้ายคลึงกันจะมีการใช้สำนวนที่เป็นภาษาแบบตรงไปตรงมาหรือการใช้ภาษาลักษณะการพรรณนา (Describing) มากกว่า อันเนื่องจากความง่ายต่อการเข้าใจ และไม่ต้องตีความมากเหมือนกับภาษาภาพพจน์ เพราะสำนวนที่เป็นแบบลักษณะที่ตรงไปตรงมานั้น จะเหมาะสมแก่ความเข้าใจของคนในทุกระดับชั้นเพราะเป็นภาษาง่าย

1.2 ผลสะท้อนทางด้านวัฒนธรรมของสำนวนไทย สำนวนจีน และสำนวนอังกฤษที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน

ผลจากการศึกษาแสดงให้เห็นผลสะท้อนทางด้านวัฒนธรรมของสำนวนไทย สำนวนจีน และสำนวนอังกฤษ สามารถแบ่งเป็นหมวดหมู่ที่พบได้ 10 ประเภท ดังนี้ คือ ประสบการณ์ชีวิต การแสดงออก และลักษณะนิสัย การดำรงชีวิต คนกับการกระทำ คนกับอารมณ์ความรู้สึก คนกับคำพูด คนกับความเชื่อ ลักษณะคน การคบคน และทัศนคติและความเชื่อ ซึ่งจากประเภททั้งหมดพบว่า ประเภทของคนกับการกระทำ สะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมการนับถือศาสนาและความเชื่อของทั้งชาวไทย ชาวจีนและชาวอังกฤษ ที่มีจุดมุ่งหมายหลักคือ สอนให้คนกระทำความดี ซึ่งการกระทำนั้น คนเราก็สามารถกระทำได้ดีและชั่ว จึงมีส่งผลให้มีสำนวนเกี่ยวกับการกระทำมีมากที่สุด สำหรับประเภทของการดำรงชีวิต การคบคนและประสบการณ์ชีวิต ซึ่งเมื่อมองลงไปแล้วทั้งการดำรงชีวิต การคบคนและประสบการณ์ชีวิตนั้นก็มักจะต้องดำเนินร่วมกันไปกับการกระทำของคนเช่นกัน นอกจากนี้สำนวนเหล่านี้จะสะท้อนวัฒนธรรมการนับถือศาสนาแล้ว ยังสะท้อนวิถีการดำเนินชีวิตของมนุษย์จากประเภทการดำรงชีวิตอีกด้วย คือ ในการดำรงชีวิต

ของชาวไทย ชาวจีน และชาวอังกฤษ จากสำนวนที่ใช้นั้นแสดงให้เห็นถึง วัฒนธรรมการใช้ชีวิตของชาวไทย ชาวจีน และชาวอังกฤษที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน นั่นคือ การกระทำสิ่งใดนั้นต้องทำให้พอเหมาะพอดี ไม่มากเกินไป และไม่น้อยจนเกินไป นอกจากนี้จากสภาพทางสังคมในปัจจุบัน เงินเป็นสิ่งที่สำคัญ หรือเรียกอีกอย่างว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญมากในการดำรงชีวิตในปัจจุบัน และสังคมปัจจุบันเป็นสภาพที่คนที่มีความสามารถสูงก็จะมีโอกาสที่ดีกว่าคนที่มีความสามารถน้อย และยังได้รับโอกาสที่ดีกว่าด้วย นอกจากนี้สภาพในปัจจุบันคนที่มีอำนาจเหนือกว่าก็มักจะอยู่เหนือคนที่มีอำนาจน้อยกว่าด้วย ดังนั้นเราควรที่จะต้องรู้สภาพและรู้จักศัตรูด้วย

2. อภิปรายผลการศึกษา

คนไทย คนจีน และคนอังกฤษ มีประวัติความเป็นมาอันยาวนาน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความเจริญทางวัฒนธรรมทางภาษา สำนวนต่างๆ จึงเกิดขึ้นอย่างมากมาย และสำนวนเหล่านั้นก็จะมีการใช้ภาษาแบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ นั่นคือ การกล่าวแบบตรงไปตรงมา กับการใช้ภาษาภาพพจน์ ซึ่งจากการศึกษาครั้งนี้พบว่า สำนวนที่พบในสำนวนไทย สำนวนจีนและสำนวนอังกฤษที่มีความหมายคล้ายคลึงกันนั้น มีการใช้ภาษาแบบตรงไปตรงมามากกว่าการใช้ภาษาภาพพจน์ เพราะการใช้ภาษาแบบตรงไปตรงมานั้น ง่ายต่อความเข้าใจความหมาย ซึ่งไม่ต้องตีความมากและไม่ว่าคนที่ใช้ภาษาในการสื่อสารกันนั้นจะเป็นคนชนชั้นใดก็สามารถสื่อสารกันเข้าใจ ผลที่สะท้อนทัศนคติและวัฒนธรรมของคนไทย คนจีน และคนอังกฤษ จากสำนวนไทย สำนวนจีน และสำนวนอังกฤษที่ เราก็คพบแล้วว่าเป็นการสะท้อนวัฒนธรรมการนับถือศาสนาที่มีการสอนให้คนกระทำดี และสำหรับประเภทย่อยที่เราพบนั้นพบว่า ทั้ง 10 ประเภท นั้นถ้าเรามองแล้วมันสะท้อนถึงวัฒนธรรมทางสังคม ซึ่งมีความเกี่ยวข้องระหว่างคนกับคนมากมาย

3. ข้อเสนอแนะ

การศึกษางานวิจัยเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบภาพสะท้อนทางวัฒนธรรมผ่านสำนวนไทย จีน และอังกฤษ ผู้วิจัยศึกษาวิเคราะห์เฉพาะสำนวนไทย สำนวนจีน และสำนวนอังกฤษ โดยใช้การจัดแบ่งภาษาภาพพจน์ตามคำนิยามของราชบัณฑิตยสถาน (2545) และได้ศึกษาผลสะท้อนทางด้านวัฒนธรรมของสำนวนไทย สำนวนจีน และสำนวนอังกฤษที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน

จากการศึกษาวิจัยและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสำนวนไทย สำนวนจีน และสำนวนอังกฤษนั้น ทำให้ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่า ยังมีเรื่องอื่นๆ ที่น่าสนใจเกี่ยวกับสำนวนไทย สำนวนจีนและสำนวนอังกฤษที่ควรแก่การนำมาศึกษาวิจัย เช่น การศึกษาโครงสร้างทางไวยากรณ์เปรียบเทียบระหว่างสำนวนไทย สำนวนจีนและสำนวนอังกฤษ และการศึกษาสำนวนไทย สำนวนจีนและสำนวนอังกฤษในบริบทที่ใช้กันในปัจจุบัน เช่น การใช้สำนวนไทย สำนวนจีนและสำนวนอังกฤษในบริบทชีวิตประจำวัน หนังสือพิมพ์ โฆษณา ฯลฯ การศึกษาสำนวนไทย สำนวนจีนและสำนวนอังกฤษที่มักใช้ผิด เนื่องจากความใกล้เคียงกันของความหมายหรือตัวอักษรในสำนวน การศึกษาสำนวนไทย สำนวนจีนและสำนวนอังกฤษของผู้ที่เรียนภาษาไทย ภาษาจีนและภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง หรือภาษาต่างประเทศ รวมถึงการศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิภาพและการใช้สำนวนไทย สำนวนจีนและสำนวนอังกฤษ ระหว่างผู้เรียนที่เป็นเจ้าของภาษากับผู้เรียนที่เรียนภาษาไทย ภาษาจีนและภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศ

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กรณีการ์ โกวิทกุล. “การเปรียบเทียบภาษิต-คำพังเพยจีนแบบสำนวน-ภาษิตไทย.” อักษรศาสตร์
มหาบัณฑิต (ภาษาจีน), บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.
- กาญจนา วิชญาปกรณ์. **แนวทางการวิจัยวรรณคดี**. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2542.
- คณาจารย์สาขาวิชาภาษาไทย คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. **การใช้ภาษาไทย2**.
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2537.
- ชญัญพร ปริญญาวุฒิชัย. “การศึกษาเปรียบเทียบสำนวนที่มีตัวเลขในภาษาจีนและภาษาไทย.”
อักษรศาสตร์มหาบัณฑิต (ภาษาจีน), บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.
- ชำนาญ รอดเหตุภัย. **สัมมนาการใช้ภาษาไทยปัจจุบัน**. กรุงเทพฯ : กรุงเทพมหานครพิมพ์, 2522.
- ดวงใจ ไทยอุบุญ. **ทักษะการเขียนภาษาไทย**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.
- เปลื้อง ณ นคร. **ประวัติวรรณคดีไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 13. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2545.
- พริยา สุรขจร. “สำนวนจีนและสำนวนไทยที่มีคำเกี่ยวกับสัตว์ : การศึกษาเปรียบเทียบ.” อักษรศาสตร์
มหาบัณฑิต (ภาษาจีน), บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.
- มานิต เจียรบรรจงกิจ. **ชุมนุมสำนวนจีน เล่ม 1**. กรุงเทพฯ : สุขภาพใจ, 2542.
- ราชบัณฑิตยสถาน. **พจนานุกรมศัพท์วรรณกรรม อังกฤษ-ไทย**. กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน, 2545.
- . **ภาษิต คำพังเพย สำนวนไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพฯ: สหมิตรพรินต์ติ้ง, 2545.
- . **พจนานุกรมคำใหม่ เล่ม 3 ฉบับราชบัณฑิตยสถาน**. กรุงเทพฯ: ยูเนียนอูลตราไวโอเร็ด, 2554.
- ลักขณา โตวิวัฒน์ และพรทิพย์ ไชยรัตน์. **การใช้โวหาร. ภาษาไทย1**. กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2538.
- ศิริพรรณ สุวรรณาลัย. “กลวิธีการแปลภาษาภาพพจน์ในพระราชนิพนธ์แปลเรื่องเวนิสวานิช.”
วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและพัฒนา
สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2546.
- สุมาลี ศรีปานเงิน. “การศึกษาเปรียบเทียบสำนวนจีนที่มีคำว่า “xin” กับสำนวนไทยที่มีความหมาย
ตรงกัน”. อักษรศาสตร์มหาบัณฑิต (ภาษาจีน), บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2543.
- สุรียา รัตน์กุล. **นานาภาษาในเอเชียอาคเนย์ ภาคที่ 1 ภาษาตระกูลออสโตรเอเชียติก และตระกูลจีน-ทิ
เบต**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท
มหาวิทยาลัยมหิดล, 1994.

- โสภณา ศรีจำปา. “มองสุภาษิต สำนวน คำพังเพยไทยบนพื้นฐานทางวัฒนธรรมของสุภาษิต สำนวน เวียดนาม.” วารสารภาษาและวัฒนธรรม ปีที่ 22 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม สถาบันวิจัย ภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล, 2546.
- อุรา เต๋นวิทย์เลิศล้ำ. “การศึกษาเปรียบเทียบสำนวนที่มีคำว่า เงิน ทอง และของมีค่าในภาษาจีนกับใน ภาษาไทย.” อักษรศาสตร์มหาบัณฑิต (ภาษาจีน), บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548.

ภาษาอังกฤษ

- Benedict, Paul K. *Sino-Tibetan: a conspectus*. (Princeton-Cambridge studies in Chinese linguistics 2), with contributing editor James A. Matisoff. New York, Cambridge University Press, 1972.
- Claudia Leah. *Idioms-Grammaticality and Fugurativeness*. University of Oradea.
- Gedney, William J. "*Future directions in Comparative Tai Linguistics.*" *Selected papers on Comparative Tai Studies*, ed. by Robert J. Bickner, John Hartmann, Thomas John Hudak and Patcharin Peyasantiwong, 7-116. Ann Arbor: Center for Southeast Asian Studies, University of Michigan, 1989.
- Ghazala, H. *Translation as Problems and Solutions*. 4th ed. Syria: Dar El-Arabi Print, 1995.
- Harry Shaw. *Dictionary of Literary terms*. U.S.A. : McGraw-Hill, 1972.
- Hartch, E.V. & Brown, C. *Vocabulary, Semantics and Language Educatio*. Cambridge: Cambridge University Press, 1995.
- Haudricourt, André-Georges. “Les occlusives velaires en Thai.” *Bulletin de la Société de Linguistique de Paris*. (1952) : 86-89.
- . “De la restitution des initiales dans les langues monosyllabiques: le problème duthai commun.” *Bulletin de la Société de Linguistique de Paris*. (1956) :307-322.
- Khantee, Sirichan. “*Figurative Language in the Vietnamese Poem, Truyen Kieu.*” Thesis Master of Arts. Faculty of Graduate Studies. Mahidol University, 2003.
- Li, Fang-kuei. A tentative classification of Tai dialects. In S. Diamond, ed, *Culture in history: Essays in honor of Paul Radin*. New York: Columbia University Press, 1960.

- . **A Handbook of Comparative Tai.** Honolulu: The University of Hawaii Press, 1977.
- Mieder, Wolfgang and Alan Dundes. **The wisdom of many: essays on the proverb.** Madison: University of Wisconsin Press, 1994.
- Shaw, Harry. **Dictionary of Literacy Terms.** McGraw-Hill Book Company, 1972.
- Wen Zhao. “A Comparative Study of the Deep Structure of Culture Reflected in English and Chinese Social Proverbs.” *Journal of Language Teaching and Research*, Vol.4, No.2, pp.392-400, March 2013.
- Xia Zhengnong. **Cihai (Encyclopedia).** Shanghai:Encyclopedia Publisher, 1989.
- 中国社会科学院语言研究所词典编辑室编. **现代汉语词典.** 第3版, 修订本. 北京 : 商务印书馆, 1996.

Website

- เด็กอังกค์ดอทคอม. “**สุภาษิตภาษาอังกฤษ.**” Retrieved July 18, 2015 from <http://www.dek-eng.com/140/สุภาษิตภาษาอังกฤษ.html>
- ภาษาจีน.คอม “**เปิดโลกอักษรจีน เปิดโลกภาษาจีน.**” (2011) **สำนวนจีน [熟语, 成语] ตอนที่1 [A-J].** Retrieved May 10, 2015 from <http://pasajeen.com/%E0%B8%AA%E0%B8%B3%E0%B8%99%E0%B8%A7%E0%B8%99%E0%B8%88%E0%B8%B5%E0%B8%99%E7%86%9F%E8%AF%AD-%E6%88%90%E8%AF%AD%E0%B8%95%E0%B8%AD%E0%B8%99%E0%B8%97%E0%B8%B5%E0%B9%881-a-j/>
- . “**ประโยคภาษาจีน: 600 ประโยคภาษาจีนที่ใช้บ่อย.**” Retrieved May 10, 2015 from <http://pasajeen.com/%e0%b8%9b%e0%b8%a3%e0%b8%b0%e0%b9%82%e0%b8%a2%e0%b8%84%e0%b8%a0%e0%b8%b2%e0%b8%a9%e0%b8%b2%e0%b8%88%e0%b8%b5%e0%b8%99%600%e0%b8%9b%e0%b8%a3%e0%b8%b0%e0%b9%82%e0%b8%a2%e0%b8%84%e0%b8%a0%e0%b8%b2%e0%b8%a9%e0%b8%b2%e0%b8%88%e0%b8%b5%e0%b8%99%e0%b8%97%e0%b8%b5%e0%b9%88%e0%b9%83%e0%b8%8a%e0%b9%89%e0%b8%9a%e0%b9%88%e0%b8%ad%e0%b8%a2/>
- Acc6.its.brooklyn.cuny.edu “**Chinese Cultural Studies: The Chinese Language and Writing.**” Retrieved July 22, 2015 from <http://www.acc6.its.brooklyn.cuny.edu/~phalsall/texts/chinlng2.html>
- Alsintl.com. “**Chinese Language & History.**” Retrieved July 22, 2015 from <http://www.alsintl.com/languages/chinese.htm>

- . “Chinese Lanugage & History.” Retrieved July 22, 2015 from <http://www.alsintl.com/languages/chinese.htm>
- Chaos.umd.edu “Chinese history.” Retrieved July 18, 2015 from http://www-chaos.umd.edu/history/time_line.html
- Choosuwan.com “สุภาษิต คำพังเพย สำนวนไทย.” Retrieved July 18, 2015 from <http://www.choosuwan.com/indexmon.htm>
- Dek-D.com. “เก็บสำนวนสุภาษิตภาษาอังกฤษมาฝาก---เผื่อใครกำลังทำการบ้านเรื่องนี้อยู่.” Retrieved August 24, 2015 from <http://www.dek-d.com/board/view/896910/>
- Funtales4u. สุภาษิตภาษาอังกฤษแปลไทย. Retrieved July 18, 2015 from http://funtales4u.blogspot.com/2011/06/blog-post_12.html
- Google site. “ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ในชีวิตประจำวัน/ English Proverbs(สุภาษิต).” Retrieved July 18, 2015 from <https://sites.google.com/site/jatupornmabangcru/english-proverbs>
- IT Free Conner. English Proverbs(สุภาษิต). Retrieved January 5, 2015, from <https://sites.google.com/site/jatupornmabangcru/english-proverbs>
- Idiompro. “สำนวนสุภาษิตที่คล้ายกันระหว่างภาษาไทยและภาษาอังกฤษ.” Retrieved January 26, 2015 from <https://englishinthetai.wordpress.com/author/idiompro/>
- Indiana.edu “Language in China.” Retrieved January 26, 2015 from <http://www.indiana.edu/~easc/pages/easc/curriculum/china/1995/geography/lesson6/r2htm>
- Kru-somsri.ac.th. “สำนวนไทยในภาษาอังกฤษ.” Retrieved July 10, 2015 from <http://www.kru-somsri.ac.th/board/index.php?topic=14505.0;wap2>
- Paew’iizz. “สุภาษิตและคำพังเพยไทยพร้อมคำแปลเป็นภาษาอังกฤษ English translation of Thai proverbs and sayings.” Retrieved August 24, 2015 from <https://peaw27.wordpress.com/2014/03/03/%E0%B8%AA%E0%B8%B8%E0%B8%A0%E0%B8%B2%E0%B8%A9%E0%B8%B4%E0%B8%95%E0%B9%81%E0%B8%A5%E0%B8%B0%E0%B8%84%E0%B8%B3%E0%B8%9E%E0%B8%B1%E0%B8%87E0%B9%80%E0%B8%9E%E0%B8%A2%E0%B9%84%E0%B8%97%E0%B8%A2%E0%B8%9E/>
- Maprang BM. “สำนวน3ภาษา.” Retrieved May 15, 2015 from <http://skaewpuang.blogspot.com/search?q>
- Mrdowling.com “Chinese Dynasty.” Retrieved May 15, 2015 from <http://www.mrdowling.com/613chinesehistory.html>

My 中文 now.com “Chinese Proverbs With Pinyin and Original Translations.”

Retrieved August 24, 2015 from <http://mychinesenow.com/chinese-proverbs-translations-pinyin.html>

Police.go.th “สำนวนไทย.” Retrieved July 22, 2015 from

<http://www.police.go.th/chil3.html>

Sinolect.com “The Sinitic Languages.” Retrieved July 22, 2015 from

<http://www.sinolect.org>

Sumnuanjeen. “สำนวนจีนที่ใช้บ่อย.” Retrieved May 10, 2015 from

<https://sites.google.com/site/sumnuanjeen/>

Thaigoodview. “สุภาษิต.” Retrieved July 22, 2015 from

<http://www.thaigoodview.com/library/studentshow/st2545/55/no44/favourite.html>

Vichakan. “สำนวนไทย.” Retrieved July 22, 2015 from

<http://www.eduzones.com/vichakan/thai/qoute.php>

WIKIPEDIA. “Tai Kadai languags.” Retrieved August 26, 2015 from

https://en.wikipedia.org/wiki/Tai_languages#/media/File:Taikadai-en.svg

----- “Tai languages.” Retrieved August 26, 2015 from

https://en.wikipedia.org/wiki/Tai_languages

----- “ตระกูลภาษาไท-กะได.” Retrieved August 26, 2015 from

<https://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%95%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%81%E0%B8%B9%E0%B8%A5%E0%B8%A%E0%B8%B2%E0%B8%A9%E0%B8%B2%E0%B9%84%E0%B8%97-%E0%B8%81%E0%B8%B0%E0%B9%84%E0%B8%94>

----- “ภาษาอินโด-ยูโรเปียน.” Retrieved August 26, 2015 from

https://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%95%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%81%E0%B8%B9%E0%B8%A5%E0%B8%A0%E0%B8%B2%E0%B8%A9%E0%B8%B2%E0%B8%AD%E0%B8%B4%E0%B8%99%E0%B9%82%E0%B8%94%E0%B8%A2%E0%B8%B9%E0%B9%82%E0%B8%A3%E0%B9%80%E0%B8%9B%E0%B8%B5%E0%B8%A2%E0%B8%99#/media/File:IE_countries.svg

Writer.dek-d.com “สำนวนไทย-อังกฤษเปรียบเทียบ.” Retrieved July 22, 2015 from

<http://writer.dek-d.com/nipapo/story/viewlongc.php?id=568119&chapter=48>

ภาคผนวก ก

สำนวนไทยและความหมาย

สำนักวิทยาสัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ภาคผนวก ก

สำนวนไทยและความหมาย

หมวด ก		
ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
1	กงเกวียน กำเกวียน	เวรสนองเวร กรรมสนองกรรม, การหมุนเวียนไปตามสภาพ
2	ก้มหน้าก้มตา	ทำโดยไม่มองดูสิ่งอื่น, ทำโดยตั้งใจ
3	กระชังหน้าใหญ่	จัดจ้าน, ออกหน้ารับเสียเอง
4	กระเชอกันร้ว	สุรุ่ยสุร่าย, ไม่รู้จักเก็บหอมอมริบ, ขาดการประหยัด
5	กระดั่งกาลนไฟ	หญิงที่ แต่งงานหรือผ่านผู้ชายมามากแล้ว ย่อมรู้จักชั้นเชิงทางปรนนิบัติและเอาอกเอาใจ ผู้ชายได้ดีกว่าหญิงที่ยังไม่เคยแต่งงาน
6	กระดีได้น้ำ	อาการแสดงความดีอกดีใจ ตื่นเต้นจนตัวสั่น
7	กระดุกแข็ง	ไม่ตายง่ายๆ
8	กระดุกร้องได้	ผลสะท้อนของฆาตกรรมที่ทำให้ จับตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษได้ คล้ายกับว่ากระดุกของผู้ตายร้องบอก
9	กระดุกสันหลังของชาติ	ส่วนสำคัญที่สุดของชาติ มักหมายถึงชาวนา
10	กระต่ายตื่นตูม	ตื่นตกใจง่ายโดยไม่สำรวจให้ถ่องแท้ก่อน
11	กระต่ายขาเดียว, กระต่ายสามขา	ยื่นกรานไม่ยอมรับ
12	กระต่ายหมายจันทร์	ชายที่หมายปองหญิง ที่มีฐานะที่ดีกว่า
13	กระแต่วับ	หน้าเป็น
14	กระโถนท้องพระโรง	ผู้ที่ใครๆ ก็ใช้ได้, ผู้ที่ใครๆ รุมกินใช้
15	กลมเป็นลูกมะนาว, กลิ้งเป็นลูกมะนาว	หลบหลีกไปได้คล่องจนจับไม่ติด (ใช้ในทางไม่ดี)
16	กลับเนื้อกลับตัว	เลิกทำความชั่ว, หันมาทำความดีกลับหน้ามือเป็นหลังมือ, เปลี่ยนแปลงหรือทำให้ผิดไปจากเดิมอย่างตรงกันข้าม
17	กล้านักมักบั่น	กล้าเกินไปมักจะเป็นอันตราย
18	กลิ้งครกขึ้นเขา	ทำงานที่ยากเกินความสามารถของตน
19	กวนน้ำให้ขุ่น	ทำเรื่องราวที่สงบอยู่แล้วให้วุ่นวายขึ้นมา

ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
20	กว่าแล้วจะสุข งาก็ไหม้	กว่าจะทำเรื่องหนึ่งสำเร็จอีกเรื่องหนึ่งที่สำคัญกว่าก็ล้มเหลวลง
21	ก่อนแล้วต้องสาน	เริ่มงานอะไรแล้วต้องทำให้สำเร็จ
22	กัตหางตนเอง	พูดวนไปวนมา
23	กาคาบพริก	ลักษณะที่คนผิวดำแต่งตัวด้วยเสื้อผ้าสีแดง
24	กาหลงรัง	ผู้ที่หลงไปติดบ้านอื่นไม่ยอมกลับบ้านของตน, ผู้ที่เร่ร่อนไปไม่มีที่พักพิงเป็นหลักแหล่ง
25	กำขี้ดีกว่ากำตด	ได้บ้างดีกว่าไม่ได้อะไรเลย
26	กำแพงมีหู ประตุมือช่อง, กำแพงมีหู ประตุมือตา	การจะพูดหรือทำอะไรให้ระมัดระวังแม้จะเป็นความลับเพียงไรก็อาจมีคนล่วงรู้ได้
27	กิ้งทองใบหยก	เหมาะสมกัน (ใช้แก่หญิงกับชายที่จะแต่งงานกัน)
28	กินเกลือกินกะปิ, กินเกลือกินรำ	โง่
29	กินที่ลับไซที่แจ้ง	เปิดเผยเรื่องที่ทำกันในที่ลับ
30	กินน้ำตา	ร้องไห้, เศร้าโศก
31	กินน้ำได้ศอก	จำเป็นของเขา, ไม่เทียมหน้าเทียมตาเท่า (หมายถึงเมียน้อยที่ต้องยอมลงให้เมียหลวง)
32	กินน้ำพริกถ้วยเดียว	จำใจอยู่กับเมียคนเดียว
33	กินน้ำไม่เผื่อแล้ง	มีอะไรใช้หมดทันทีไม่คิดถึงวันข้างหน้า
34	กินน้ำเห็นปลิง	รู้สึกตะขิดตะขวงใจ เหมือนจะกินน้ำเห็นปลิงอยู่ในน้ำก็กินไม่ลง
35	กินบนเรือนขึ้นหลังคา	เนรคุณ
36	กินบ้านกินเมือง	เป็นเจ้าของ
37	กินบุญเก่า	ได้รับผลแห่งความดีที่ได้ทำไว้แต่ปางก่อน (ใช้เป็นสำนวนอุปมา แก่คนที่นอนกินนั่งกินสมบัติเก่า)
38	กินปูนร้อนท้อง	ทำอาการพิรุณขึ้นเอง, แสดงอาการเดือดร้อนขึ้นเอง
39	กินรังแตน	มีอารมณ์เสียอะอะไว้วายจนเกินเหตุ
40	กินลมกินแล้ง	ไม่ได้ประโยชน์อะไรเลย
41	กินเหมือนหมอยู่เหมือนหมา	เลอะเทอะไม่มีระเบียบ
42	กินเหล็กกินไหล	ทนต่อความเจ็บปวดหรือความเหน็ดเหนื่อยได้อย่างผิดปกติ
43	กินอยู่กับปากอยากอยู่กับท้อง	รู้ดีอยู่แล้วแล้งทำเป็นไม่รู้
44	กูปู่ไม่กลับ	ห้ามไม่อยู่, ไม่ฟังคำทัดทาน

ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
45	เก็บเบี้ยใต้ถุนร้าน	เก็บเล็กผสมน้อย,ค่อยๆทำทีละนิดทีละหน่อย จนสำเร็จ เป็นรูปเป็นร่างขึ้นมา
46	เกลียดตัวกินไข่ เกลียดปลาไหล กินน้ำแกง	เกลียดตัวเขาแต่อยากได้ผลประโยชน์จากเขา
47	เกลือกจิ้มเกลือ	ไม่ยอมเสียเปรียบกัน,แกล้งให้สาสมกัน, คนเค็มต่อคนเค็ม มาพบกัน
48	เกลือกเป็นหนอน	คนในบ้านหรือพวกเดียวกัน คิดคดทรยศ
49	เกี่ยวแฝกมุงป่า	ทำอะไรเกินกำลังความสามารถของตัวเอง
50	แกว่งตีนหาเสี้ยน, แกว่งเท้าหาเสี้ยน	ร่นหาเรื่องเดือดร้อน
51	แกะดำ	คนที่ทำอะไรผิดเพื่อนผิดฝูงในกลุ่มนั้นๆ (ใช้ในทางไม่ดี)
52	ใกล้เกลือกินต่าง	มองข้ามหรือไม่รู้ค่าของดีที่มีอยู่ใกล้ตัว ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่ตนเองกลับไปแสวงหาสิ่งอื่นที่ด้อยกว่า, อยู่ใกล้ผู้ใหญ่ แต่กลับไม่ได้ดี
53	ไก่แก่แม่ปลาช่อน	หญิงค่อนข้างมีอายุที่มารยาและเล่ห์เหลี่ยมมาก และมี กิริยาจัดจ้าน
54	ไก่อรงบ่อน	ผู้ที่อยู่ในฐานะตัวสำรอง ซึ่งจะเรียกมาใช้เมื่อไรก็ได้
55	ไก่เห็นตีนงู งูเห็นนมไก่	พวกเดียวกันต่างรู้ความลับของกันและกัน
56	ไก่อ่อน	อ่อนหัด,ยังไม่ชำนาญ
57	ไกลปืนเที่ยง	ไม่รู้อะไรเพราะอยู่ห่างไกลความเจริญ

หมวด ข		
ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
58	ขนทรายเข้าวัด	หาประโยชน์ให้ส่วนรวม, ทำบุญกุศลโดยวิธีนำหรือขนทรายไป ก่อพระเจดีย์ทรายที่วัด
59	ขนหน้าแข้งไม่ร่วง	ไม่กระทบกระทั่งจนถึงเดือดร้อน (ใช้กับคนมั่งมีที่จ่ายเงิน แม้จำนวนมาก แต่ก็ดูเหมือนเป็นจำนวนเล็กน้อย)
60	ขนมผสมน้ำยา	พอดีกันจำว่าข้างไหนดีกว่ากันไม่ได้
61	ขมเป็นยา	คำตมักทำให้ได้สติหรือสำนึกตัว
62	ข่มเขาโคขืนให้กินหญ้า	บังคับขืนใจให้ผู้อื่นทำตามที่ตนต้องการ
63	ขมื่นกับปูน	ไม่ถูกกัน, ชอบวิวาทกันอยู่เสมอเมื่ออยู่ใกล้กัน

ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
64	ขว้างงูไม่พ้นคอ	ชอบทำอะไรผลร้ายกลับสู่ตัวเอง
65	ขวานผ่าซาก	โผงผางไม่เกรงใจใคร(ใช้แก่กริยาพูด)
66	ของหายตะพายบาป	ของหายหรือคิดว่าหายแล้วเที่ยวโทษผู้อื่น
67	ข้าเก่าเต่าเลี้ยง	คนเก่าคนแก่,คนที่อยู่ด้วยกันมานาน ในฐานะรับใจจนไว้วางใจได้
68	ข้านอกเจ้า ข้านอกหม้อ	การกระทำหรือความประพฤตินอกเหนือ คำสั่งหรือแบบอย่างขนบธรรมเนียม
69	ข้างนอกสุกใส ข้างในเป็นโพรง	สิ่งที่ดูภายนอกแล้วดูสวยงามดูดี แต่แท้จริงแล้วภายในนั้นแย่
70	ข้ามน้ำข้ามทะเล,ข้ามน้ำข้ามท่า	ต้องฝ่าฟันอุปสรรคและความลำบากต่าง ๆ กว่าจะได้ผลสำเร็จ
71	ขายผ้าเอาหน้ารอด	ยอมเสียสละแม้แต่ของจำเป็นที่ตนมีอยู่ เพื่อรักษาชื่อเสียงของตนไว้, ทำให้สำเร็จลุล่วงไป เพื่อรักษาชื่อเสียงของตนไว้
72	ขายหน้าวันละห้าเปี้ย	ทำให้ต้องอับอายขายหน้าอยู่ทุกวัน
73	ข้าวแดงแกงร้อน	บุญคุณ
74	ข้าวยากหมากแพง	ภาวะขาดแคลนอาหาร,ทุพภิกขภัย
75	ข้าวเหลือเกลืออิม	บ้านเมืองที่บริบูรณ์ด้วยข้าวปลาอาหาร
76	ข้าวใหม่ปลามัน	ช่วงเวลาที่มีภรรยาแต่งงานใหม่ ๆ อะไรที่เป็นของใหม่ก็ถือว่าดี
77	ชิงก็รา ช่างก็แรง	ต่างก็มีอารมณ์ร้อนพอ ๆ กัน, ต่างก็ไม่ยอมลดละกัน, ต่างก็จัดจ้ำพอ ๆ กัน
78	ขี่ช้างจับต๊กแตน	ลงทุนมากแต่ได้ผลนิดหน่อย
79	ขี่ก้อนใหญ่ให้เด็กเห็น	ทำสิ่งที่ไม่สมควรให้ผู้น้อยเห็น
80	ขี่แพะชนตี	แพ้ตามกติกาแล้วไม่ยอมแพ้ จะเอาชนะด้วยกำลัง, แพ้แล้วพาล
81	ขี่ไม้ให้หมากิน	ขี่เหนียว,ตระหนี่เหนียวแน่น
82	ขี่ราดโทษล่อง	ทำผิดแล้วกลับโทษผู้อื่น
83	ขึ้นต้นไม้สู่ยอด	ขึ้นถึงตำแหน่งสูงสุด, หมดทางเจริญต่อไป
84	ชุดด้วยปากถากด้วยตา	แสดงอาการเหยียดหยาม ทั้งด้วยวาจาและสายตา
85	ชุดดินกินหญ้า	ทำงานเลี้ยงตัวไปวันหนึ่ง ๆ

ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
86	ชุดบ่อล่อปลา	ทำกลอุบายเพื่อให้ฝ่ายหนึ่งหลงเชื่อ โดยหวังประโยชน์จากอีกฝ่ายหนึ่ง
87	ขุนนางใช้พ่อแม่ หินแฉะใช้ตายาย	ถ้าไม่ใช่พ่อแม่ ปู่ ย่า ตา ยาย ของตน ก็ไม่ควรไว้วางใจใคร
88	ขุนไม้ขึ้น	เลี้ยงไม่เชื่อง มีแต่เนรคุณ
89	เข็นครกขึ้นภูเขา	ทำงานที่ยากเกินกำลังความสามารถของตน
90	เข้าด้ายเข้าเข็ม	สำคัญ, คับขัน หมายถึงเวลาสำคัญ ถ้าทำผิดพลาดหรือมีอะไรมารบกวนขัดจังหวะ แม้เพียงเล็กน้อยก็จะเสียการ
91	เข้าตามตรอกออกตามประตู	ทำตามธรรมเนียมประเพณี
92	เข้าเถื่อนอย่าลืมหั้ว	ให้มีสติอย่าประมาท
93	เข้าเมืองตาหลิ่วต้องหลิวตาตาม	ประพฤติตนให้เหมาะสมกับกาลเทศะ
94	เข้ารกเข้าพง	พูดหรือทำไม่ถูกต้องกับเรื่อง เพราะขาดความชำนาญในเรื่องนั้น
95	เข้าหุข้ายทะเลหุขวา	บอกหรือสอนไม่ได้ผล
96	เขียนด้วยมือลบด้วยตีน	ยกย่องแล้วกลับทำลายในภายหลัง
97	เขียนเสือให้วัวกลัว	ทำอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อให้อีกฝ่ายหนึ่งเสียขวัญหรือเกรงขาม
98	ไขในหิน	ของที่ต้องระมัดระวังทะนุถนอมอย่างยิ่ง

หมวด ค		
ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
99	คดในข้องอในกระดูก	มีสันดานคดโกง
100	คนดีมีคู่	ผู้ทำดีย่อมไม่มีภัย
101	คนรักเท่าฝ่าหนึ่ง คนชังเท่าฝ่าเสือ	คนรักมักมีน้อย คนชังมักมีมาก
102	คนละไม้คนละมือ	ต่างคนต่างช่วยกันทำ
103	คบคนให้ดูหน้า ซื่อผ้าให้ดูเนื้อ	จะคบใครให้พิจารณาเสียก่อน
104	คมในฝัก	มีความรู้ความสามารถ แต่เมื่อยังไม่ถึงเวลาก็ไม่แสดงออกมาให้ปรากฏ
105	คลื่นกระทบฝั่ง	เรื่องราวที่ครึกโครมขึ้นมาแล้วกลับเงียบหายไป

ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
106	คลื่นไต้น้ำ	เหตุการณ์ที่กรุ่นอยู่ภายใน แต่ภายนอกดูเสมือนสงบเรียบร้อย
107	คลุมถุงชน	ลักษณะที่ทั้งสองฝ่ายมาเผชิญกันทั้งที่ ไม่เคยเห็นไม่เคยรู้จักกันมาก่อน (มักใช้แก่ประเพณีแต่งงานสมัยก่อน ที่พ่อแม่เป็นผู้จัดการให้ โดยที่เจ้าตัวไม่เคยรู้จักหรือรักกันมาก่อน)
108	คว้าน้ำเหลว	ไม่ได้ผลตามที่ต้องการ
109	ความรู้ท่วมหัวเอาตัวไม่รอด	มีความรู้มากแต่รู้จักใช้ความรู้ให้เป็นประโยชน์
110	ความรักเหมือนโรคา บันดาลตาให้มีตม	ความรักทำให้คนตาบอด แม้จะมีอุปสรรคมาขวางขว้างแต่ก็จะฝ่าฟันมันไป เหมือนวัวหนุ่มที่มีกำลังแม้จะขังไว้ในคอกก็จะพยายามแหกคอก ยอมเจ็บเพื่อให้ได้มาซึ่งคำว่ารัก
111	คอเป็นเอ็น	ขึ้นเสียงเถียงอย่างไม่ยอมลดละ, เียงเก่ง
112	คอหอยกับลูกกระเดือก	เข้ากันได้ดี แยกกันไม่ออก
113	คาหนังคาเขา	จับได้ขณะทำผิดหรือพร้อมกับของกลาง
114	คางคกขึ้นวอ	คนที่มีฐานะต่ำต้อย พอได้ดิบได้ดี ก็มักแสดงกิริยาอวดดีลื้มตัว
115	คางเหลียง	ป่วยหรือเจ็บจนแทบเสียชีวิต
116	คาบลูกคาบดอก	ไม่แน่ว่าจะเป็นอย่างไร
117	คืบก็ทะเล ศอกก็ทะเล	ออกทะเลอย่าประมาททะเล อาจมีอันตรายได้ทุกเมื่อ
118	โคแก่ชอบกินหญ้าอ่อน	ชายสูงอายุที่ชอบหญิงรุ่นสาว

หมวด ข		
ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
119	ซ้องปากแตก	เก็บความลับไม่อยู่, ชอบนำความลับของผู้อื่นไปโพยพอ, ปากโป้ง
120	ฆ่าควายอย่าเสียควายพริก	ทำการใหญ่ไม่ควรตระหนี่
121	ฆ่าไม่ตายขายไม่ขาด	ตัดไม่ขาด(มักใช้แก่พ่อแม่ ที่รักลูกมาก ถึงจะโกรธจะเกลียดอย่างไรก็ตัดไม่ขาด)

หมวด ง		
ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
122	งมเข็มในมหาสมุทร	ค้นหาสิ่งที่ยากจะค้นหาได้, ทำกิจที่สำเร็จได้ยาก
123	งอมพระราม	มีความทุกข์ยากลำบากเต็มที่
124	งานหลวงไม่ให้ขาด งานราษฎร์ ไม่ให้เสีย	ทำงานไม่ให้บกพร่องทั้งงาน ส่วนรวมและงานส่วนตัว
125	งูกินหาง	เกี่ยวโยงกันเป็นทอด ๆ
126	เงาตามตัว	ผู้ที่เป็นไปด้วยกัน แทบไม่คลาดกันเลย, สิ่งที่เพิ่มขึ้นหรือ ลดลงไปตามส่วน
127	เงียบเป็นเป่าสาก	เงียบสนิท
128	เงื่อง่าราคาแพง	จะทำอะไรก็ไม่กล้าตัดสินใจทำลงไป ดีแต่ทำท่าหรือวางท่า ว่าจะทำเท่านั้น
129	ง่องแกมหยิ่ง	ง่องแล้วยังอวดฉลาด,อวดดีทั้ง ๆ ที่ง่อง
130	ง่องเง่าเต่าตุ่น	ง่องที่สุด
131	ง่องแล้วอยากนอนเตียง	ง่องแล้วไม่เจียมตัว ไปทำสิ่งที่ตนไม่รู้ไม่เข้าใจ

หมวด จ		
ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
132	จมไม่ลง	เคยทำตัวใหญ่แล้ว ทำให้เล็กลงไม่ได้ (ใช้แก่คนที่เคยมั่งมีหรือรุ่งมาก่อน เมื่อยากจนหรือตกอับลงก็ยังทำตัวเหมือนเดิม)
133	จมูกมด	ที่ไหวตัวหรือรู้ตัวทันเหตุการณ์
134	จับข้งหวง	ทำสิ่งที่เสี่ยงต่ออันตราย
135	จับด่าถลำแดง	มุ่งอย่างหนึ่งไปได้อีกอย่างหนึ่ง, มุ่งอย่างหนึ่งกลายเป็นอีกอย่างหนึ่ง
ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
136	จับตัววางตาย	กำหนดแน่นอนไม่เปลี่ยนแปลง, กำหนดตัวบุคคลให้ประจำหน้าที่โดยเฉพาะ
137	จับเสื่อมือเปล่า	หาประโยชน์โดยตัวเองไม่ต้องลงทุน
138	จุดได้ตำตอ	พูดหรือทำสิ่งหนึ่งไปพาดพิงถึงเจ้าตัวหรือผู้เป็น เจ้าของเรื่องนั้นโดยผู้พูดหรือผู้ทำไม่รู้ตัว

ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
139	เจ้าไม่มีศาล สมภารไม่มีวัด	ผู้ที่ไม่มีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง
140	จากเรือนเหมือนจากรัง	การจากบ้านเหมือนนกที่จากรัง ซึ่งขาดความอบอุ่นและความสุขสบาย

หมวด ข		
ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
141	ชักซุงตามขวาง	ทำอะไรไม่ถูกวิธีย่อมได้รับความลำบาก, ชักขวางผู้มีอำนาจย่อมได้รับความเดือดร้อน
142	ชักตะพานแหงนเก่อ	ตั้งใจทำอะไรแล้วไม่สำเร็จ ต้องคอยค้างอยู่
143	ชักน้ำเข้าลึก ชักศึกเข้าบ้าน	ชักศัตรูเข้าบ้าน
144	ชักใบให้เรือเสีย	พูดหรือทำขวาง ๆ ให้การสนทนาหรือการงานเขวออกนอกเรื่องไป
145	ชักแม่น้ำทั้งห้า	พูดจาหวานล่อมหรือยกยอบุญคุณ เพื่อขอสิ่งที่ประสงค์
146	ชักใย	บงการอยู่เบื้องหลัง
147	ชั่วชั่งชิตีชั่งสงฆ์	ปล่อยไปตามเรื่องราว ไม่เอาธุระ (ใช้แก่พระสงฆ์)
148	ช้า ๆ ได้พร้าสองเล่มงาม	ค่อย ๆ คิดค่อย ๆ ทำ แล้วจะสำเร็จผล
149	ช้าเป็นการ นานเป็นคุณ	ค่อย ๆ คิดค่อย ๆ ทำ ดีกว่าด่วนทำ
150	ช่างตายทั้งตัว เอาใบบัวมาปิด	ความชั่วหรือความผิดร้ายแรงที่ รู้กันทั่วจะปิดอย่างไรก็ไม่มิด
151	ชาติหน้าตอนบ้ายๆ	สิ่งที่เป็นไปไม่ได้
152	ชายสามโบสถ์	ผู้ที่บวชแล้วสึกถึงสามหน (ใช้พูดเป็นเชิงตำหนิว่า เป็นคนที่ไม่มั่นคง)
153	ชิงสุกก่อนห่าม	ด่วนทำสิ่งที่ยังไม่สมควรแก่วัย หรือยังไม่ถึงเวลา
154	ขึ้นกเป็นนก ขึ้นไม่เป็นไม้	ไม่ว่าผู้มีอำนาจจะว่าอย่างไร ผู้ที่น้อยก็ต้องคล้อยตามไปอย่างนั้นเพราะกลัวหรือประจบ
155	ชูปมือเปิบ	ฉวยประโยชน์จากคนอื่น โดยไม่ต้องลงทุนลงแรง
156	เชื่อไม้ทั้งแถว	เป็นไปตามเผ่าพันธุ์

หมวด ช		
ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
157	ชื่อเหมือนแมวนอนหวด	ทำเป็นชื่อ
158	ชื่อควายหน้านา ชื่อผ้าหน้าตรุษ	ชื่อของไม่ถูกกาลเวลาหรือ ไม่คิดคำนึงไว้ล่วงหน้า
159	ชื่อวัวหน้านา ชื่อผ้าหน้าหนาว	ได้รับของแพง

หมวด ด		
ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
160	ดอกพิกุลร่วง	เรียกอาการที่นิ่งไม่พูด
161	ดาบสองคม	มีทั้งคุณและโทษ, อาจดีอาจเสียก็ได้
162	ดาวล้อมเดือน	มีบริวารหรือผู้คนมาแวดล้อมมาก
163	ดินพอกหางหมู	คั่งค้างพอกพูนขึ้นเรื่อย ๆ
164	ดีดลูกคิด	คิดคำนวณผลได้ผลเสียหรือกำไรขาดทุน อย่างละเอียด, ทำตอบแทนให้สาสม
165	ดีดลูกคิดรางแก้ว	คิดถึงผลที่จะได้ทางเดียว
166	ดูข้างให้ดูหาง ดูนางให้ดูแม่	ดูนางให้ดูแม่ให้รู้จักพิจารณาลักษณะบุคคล หรือผู้หญิงที่จะเลือกเป็นคู่ครอง
167	ดูตาม้าตาเรือ	พิจารณาให้รอบคอบก่อนทำอะไร (มักใช้ในความปฏิเสธ)
168	เด็กเมื่อวานขึ้น	คำกล่าวเชิงดูหมิ่นหรือเชิงสั่งสอนว่ามีความรู้ หรือมีประสบการณ์น้อย
169	เด็กอมมือ	ผู้ไม่รู้ประสีประสา
170	เด็ดดอกไม้ไว้ชั่ว	ตัดขาด, ตัดญาติขาดมิตรกันเด็ดขาด
171	เด็ดดอกไม้รวมต้น	เคยทำบุญกุศลร่วมกันมาแต่ชาติก่อน จึงมาอยู่ร่วมกันในชาตินี้
172	เด็ดบัวไม่ไว้ใย	ตัดขาด, ตัดญาติขาดมิตรกันเด็ดขาด
173	เด็ดปลีไม่ไว้ใย	ตัดขาด, ตัดญาติขาดมิตรกันเด็ดขาด
174	เดินตามหลังผู้ใหญ่หมาไม่กัด	ประพฤติตามอย่างผู้ใหญ่ มักปลอดภัยหรือไม่มีใครว่าได้
175	ได้แกงเหน้าพริก	ได้ใหม่ลิ้มเก่า
176	ได้ทีชี้แพะไล่	ซ้ำเติมเมื่อเห็นผู้อื่นพลั้งพลาด

หมวด ต		
ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
177	ตกระโถยพลอยโจร	จำเป็นต้องยอมเข้าไปเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ ที่เกิดขึ้นเมื่อไม่มีทางเลือก
178	ตกใต้เถรเทวทัต	ตกรรุมต่ำสุด
179	ตกรรทังเป็น	ได้รับความลำบากแสนสาหัส เช่น คนที่ได้รับโทษทัณฑ์ในเรือนจำ
180	ตกน้ำไม่ว่าย	ไม่ช่วยตนเอง
181	ตกน้ำไม่ไหล ตกไฟไม่ไหม้	ตกอยู่ในที่คับขันอย่างไรก็ไม่เป็นอันตราย, ตกอยู่ที่ใดก็ไม่สูญหาย
182	ตกเป็นเบี้ยล่าง	ตกเป็นรอง, เสียเปรียบ
183	ตกล่องปล่องขึ้น	ตัดสินใจจะร่วมมือหรือร่วมชีวิตด้วย
184	ตกลมูม, ตกลมูมพลาจ	ถูกลวงด้วยเล่ห์กลหรืออุบาย, เสียรู้หลงกล
185	ต้นร้ายปลายดี	เริ่มแรกไม่ดี ตอนท้ายกลับดี, ตอนแรกประพดิตัวไม่ดี ภายหลังกลับสำนึกตัวได้
186	ต้นวายปลายตก	เริ่มแรกไม่ดี ตอนท้ายกลับดี
187	ตบตา	หลอกหรือลวงให้เข้าใจผิด
188	ตบมือข้างเดียวไม่ดัง	ทำอะไรฝ่ายเดียวไม่เกิดผล
189	ตบหัวกลางศาลา ขอขมาที่บ้าน	ยอมรับผิดไม่สมกับความผิดที่ทำไว้
190	ตบหัวแล้วลูบหลัง	ทำหรือพูดให้กระทบกระเทือนใจหรือเสียหายในตอนแรก แล้วมาหรือพูดเป็นการปลอบใจภายหลัง
191	ตลาดหน้าคูก	แพง, ตลาดที่ถือโอกาสโก่งราคาแพงกว่าปกติ และผู้ซื้อจำเป็น
192	ต่อน้ำมะพลับ ลับหลังตะโก	ต่อน้ำพูดหรือทำอย่างหนึ่ง ลับหลังพูด หรือทำอีกอย่างหนึ่ง, กลับกลอก
193	ต้อนรับขับสู้	ต้อนรับอย่างแข็งขัน
194	ต้อนหมูเข้าเล้า	บังคับคนที่ไม่มีทางเลือก
195	ตะเถาเดียวกัน	พวกเดียวกัน, อยางเดียวกัน
196	ตักน้ำรดหัวตอ, รดน้ำรดหัวเสา	แนะนำหรือพร่ำสอนเท่าไรก็ไม่ได้ผล
197	ตักน้ำใส่กะโหลกชะงักดูเงา	ให้รู้จักฐานะของตนและเจียมตัว
198	ตักบาตรอย่าถามพระ	จะให้ของอะไรแก่ผู้ที่เต็มใจรับอยู่แล้วไม่ควรถาม
199	ตัดช่องน้อยแต่พอตัว	เอาตัวรอดแต่ผู้เดียว
200	ตัดเชือก	ตัดความสัมพันธ์ไม่ให้ความช่วยเหลืออีกต่อไป

ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
201	ตัดญาติขาดมิตร	ตัดขาดจากกัน
202	ตัดเป็นตัดตาย	ตัดขาดจากกันอย่างเด็ดขาด
203	ตัดไฟต้นลม, ตัดไฟหัวลม	ตัดต้นเหตุเสียแต่เริ่มแรก เพื่อมิให้เหตุการณ์ลุกลามต่อไป
204	ตัดหนามอย่าไว้หน่อ	ทำลายให้ถึงต้นตอ
205	ตัดหางปล่อยัด	ตัดขาดไม่เกี่ยวข้อง ไม่เอาเป็นธุระอีกต่อไป
206	ตัวจักรใหญ่	บุคคลสำคัญชั้นมันสมองหรือหัวหน้า ในการดำเนินกิจการ
207	ตัวตายตัวแทน	ผู้ที่รับช่วงทำงานติดต่อกันไปไม่ขาดตอน
208	ตัวเป็นเกลียว	ทำงานอยู่ตลอดเวลา
209	ตามีตามา, ตามีตาสา	ผู้มีอายุในชนบทได้รับการศึกษาน้อย
210	ตาบอดคลำช้าง	คนที่รู้อะไรด้านเดียว แล้วเข้าใจว่าสิ่งนั้นเป็นอย่างนั้น
211	ตาบอด, ตาพอง, ตาลูก, ตาลูกชั้น	อาการที่ตาเบิกกว้างเพราะความอยากได้
212	ตาบอดได้แว่น	คนที่ได้สิ่งที่ไม่เป็นประโยชน์กับตน
213	ตาบอดสอดตาเห็น	อวดรู้ในเรื่องที่ตนไม่รู้
214	ตาเป็นมัน	อาการที่จ้องมองสิ่งที่ถูกใจอย่างจดจ่อ
215	ตาเป็นสับประรด	มีพรรคพวกที่คอยสอดส่องเหตุการณ์ให้อยู่รอบข้าง
216	ตาเฟื่องตาสลึง	ตาที่แสดงอาการว่าชอบพอรักใคร่ เป็นการทอดไมตรีทางขู้สาว (ให้แก่หญิงสาว)
217	ตาเล็กตาน้อย	ตาที่แสดงอาการว่าชอบพอรักใคร่เป็นการทอด ไมตรีในทางขู้สาว (ให้แก่หญิงสาว)
218	ตามใจปากมากหนี่	เห็นแก่กินยอมสิ้นเปลืองมาก
219	ตามใจปากลำบากท้อง	เห็นแก่กินมักเดือดร้อน
220	ตามเพลง, ตามยถากรรม, ตามเรื่องตามราว	สุดแต่จะเป็นไป ตามลม ตามแล้ง
221	ตายประชดป่าช้า	แกล้งทำเป็นพูดแดกดันประชดอีกฝ่ายหนึ่ง แต่ตัวเองเป็น ฝ่ายเสียหาย จากการกระทำหรือคำพูดนั้น
222	ตาลยอดด้วน	คนที่ไม่มีความเจริญก้าวหน้าต่อไปแล้ว, คนที่ไม่มีความดีมีคุณ
223	ตำข้าวสารกรอกหม้อ	ทำแคพอกินไปมือ ๆ หนึ่ง, ทำพอให้เสร็จชั่วคราวหนึ่ง ๆ
224	ตำน้ำพริกละลายแม่น้ำ	ใช้จ่ายหรือเสียทรัพย์ในทางที่ไม่ได้ประโยชน์อะไร, ลงทุนโดยไม่ได้ผลประโยชน์คุ้มทุน
225	ติเรือทั้งโกลน	ตำหนิสิ่งที่ยังไม่แล้วเสร็จ หรือยังไม่รู้ว่าอะไรเป็นอะไร, ติปล่อย ๆ ไปเสียก่อนที่จะรู้ว่าอะไรเป็นอะไร

ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
226	ติดสอยห้อยตาม	เดินตามไปติด ๆ
227	ตื๋งให้กากิน	ทำสิ่งใด ๆ ไว้แล้ว แต่ผลไปตกแก่ผู้อื่น, ทำสิ่งที่ตนควรจะได้รับประโยชน์ แต่กลับไม่ได้
228	ตื๋งให้หลังหัก	กระทำการสิ่งใดแก่ศัตรู โดยไม่เด็ดขาดจริงจัง ย่อมได้รับผลร้ายในภายหลัง
229	ตีตนก่อนไข้, ตีตนตายก่อนไข้	กังวลทุกข์ร้อนในเรื่องที่ยังไม่เกิด
230	ตีท้ายน้ำ	เข้าทำในตอนหลัง หรือในระยะหลัง
231	ตีปลาหน้าไซ	พูดหรือทำให้กิจการของผู้อื่นที่กำลังดำเนินไปด้วยดีกลับเสียไป
232	ตีป่าให้เสียกลัว	ขู่ให้กลัว
233	ตีวัวกระทบคราด	โกรธคนหนึ่งแต่ทำอะไรเขาไม่ได้ โพลไปรังควานอีกคนหนึ่ง ที่เกี่ยวข้องและตนสามารถทำได้
234	ตีหลายหน้า	ตลบตะแลง, กลับกลอก
235	ตีนถีบปากกัด	มานะท่ามาหากินโดยไม่คำนึงถึงความเหนื่อยยาก
236	ตีนเท่าฝ่าหอย	เด็กทารก
237	ตีนแต่ตึก สึกแต่หน่อม	เร่งรัดการทำงานให้เหมาะสมกับวัยและเวลา
238	เตี้ยอุ้มค่อม	คนที่มีฐานะต่ำต้อยหรือยากจน แต่รับภาระเลี้ยงดูคนที่มั่งคั่งเช่นตนอีก
239	แตงเถาตาย	หญิงม่ายที่มีอายุมาก
240	แตงร่มใบ	ผิวนี้อาวลงาม (ใช้แก่หญิงสาว)
241	ใต้ดิน	ลับ, ไม่เปิดเผย, ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย
242	ไตไม่ลำเดียว	กระทำการตามลำพังตัวคนเดียว โดยไม่พึ่งพาอาศัยผู้อื่น อาจพลาดพลั้งได้

หมวด ๓		
ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
243	ถ่มน้ำลายรดฟ้า	ประทุษร้ายต่อสิ่งที่สูงกว่าตน ตัวเองย่อมได้รับผลร้าย
244	ถวยหัว	ยอมเสี่ยงชีวิตเพื่อชาติ, เอาชีวิตเป็นประกัน, ทำจนสุดความสามารถ, ยอมสู้ตาย

ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
245	ถอดเขี้ยวถอดเล็บ	ละพยศ, ละความเก่งกาจ, เลิกแสดงฤทธิ์แสดงอำนาจอีกต่อไป
246	ถอนต้นก่นราก, ถอนรากถอนโคน	ทำลายให้ถึงต้นตอ, ทำลายให้สิ้นสิ้นหนาม
247	ถอนหงอก	ไม่นับถือความเป็นผู้ใหญ่, พูดว่าให้เสียผู้ใหญ่
248	ถ่านไฟเก่า	ชายหญิงเคยรักใคร่ได้เสียกัน แม่เลิกร้างกันไปเมื่อมาพบกันใหม่ ก็เกิดความรักกันได้ง่าย
249	ถีลอดตาข้าง ห่างลอดตาเส้น	ดูเหมือนละเอียดรอบคอบ แต่ไม่ละเอียดรอบคอบจริง, ประหยัดในสิ่งที่ไม่ควรประหยัด ไม่ประหยัดในสิ่งที่ควรประหยัด
250	ถีบหัวส่ง	ไล่ไปให้พ้น, ไม่ใยดีอีกต่อไป
251	เถรตรง	ซื่อหรือตรงจนเกินไป, ไม่มีไหวพริบ, ไม่รู้จักผ่อนสั้นผ่อนยาว, ไม่รู้จักผ่อนหนักผ่อนเบา
252	เถรสองบาตร	คนที่ทำอะไรตามเขาทั้ง ๆ ที่ไม่รู้เรื่องราว

หมวด ท		
ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
253	ทรัพย์ในดิน สินในน้ำ	สิ่งที่มีอยู่หรือเกิดตามธรรมชาติ อันอาจนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ได้
254	ทองไม่รู้ร้อน	เฉยเมย, ไม่กระตือรือร้นไม่สะดุ้งสะเทือน
255	ท้องยุงพุงกระสอบ	คนกินจุ
256	ทั้งขึ้นทั้งล่อง	มีความเกี่ยวข้องกับด้วยเสมอไม่พ้นไปได้ (ใช้ในทำนองไม่ได้)
257	ทำดีที่เหลว	ทำทางหน่วยก้านดี แต่ทำอะไรไม่ได้เรื่อง
258	ทำนั่นทำนี่	โยกโย้, อย่างนั้นอย่างนี้
259	ทางออก	ทางรอด, วิธีแก้ปัญหา
260	ทำคุณบูชาโทษ โปรดสัตว์ได้บาป	ทำคุณแต่กลับเป็นโทษ, ทำดีแต่กลับเป็นร้าย
261	ทำนาบนหลังคน	หาผลประโยชน์เข้าตนโดยขูดรีดผู้อื่น
262	ทำนาออมกล้า ทำปลาออมเกลือ	ทำการสิ่งใดถ้ากลัวหมดเปลืองย่อมไม่ได้ผลสมบูรณ์
263	ทำบุญเอาหน้า ภาวนากันตาย	ทำบุญหรือความดีเพื่ออวดผู้อื่นไม่ใช่ทำด้วยใจบริสุทธิ์
264	ที่เล่นที่จริง	แสร้งทำเป็นเล่น ๆ หรือล้อหลอกเป็นการลองเชิง แต่เมื่อเห็นเขาผลอตัวหรือไม่ว่าก็เอาจริง, เล่นก็ได้ จริงก็ได้
265	ที่เท่าแมวดิ้นตาย	ที่ดินหรือเนื้อที่เล็กน้อย

ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
266	ทุบหม้อข้าว	ทำลายอาชีพ, ตัดอาชีพ
267	แทงใจดำ	พูดตรงกับความในใจของผู้ฟัง
268	แทรกแผ่นดิน	หลีกเลี่ยงไปให้พ้น ไม่อยากให้ใครพบหน้าเพราะอับอาย

หมวด น		
ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
269	นกต่อ	คนที่ทำหน้าที่ติดต่อหรือชักจูง หลอกล่อคนอื่น ให้หลงเชื่อ (ใช้ในทางไม่ดี)
270	นกรู้	ผู้ที่มีไหวพริบบรรเทาทันเหตุการณ์หรือภัยที่จะมาถึงตน
271	นกสองหัว	คนที่เข้าด้วยกับทั้ง ๒ ฝ่ายที่ไม่เป็นมิตรกัน โดยหวังประโยชน์เพื่อตน
272	นอนหลับไม่รู้ นอนคุ้ไม่เห็น	ไม่รู้เรื่องราว, ไม่รู้โอโหน้อเห็น
273	นั่งในหัวใจ	รู้ใจ, ทำถูกต้องตรงตามที่คุณอื่นคิดไว้
274	นำเกลียดหน้าซัง	นำรักนำเอ็นดู (ใช้กับเด็กเล็ก ๆ)
275	นายว่าข้าพลาอย	พลาอยพูดผสมโรงติเตียนผู้อื่นตามนายไปด้วย
276	น้ำขึ้นให้รีบตัก	มีโอกาสดีควรรีบทำ
277	น้ำขุนไว้ใน น้ำใสไว้นอก	แม้จะไม่พอใจก็แสดงสีหน้ายิ้มแย้ม
278	น้ำเชี่ยวอย่าขวางเรือ	อย่าขัดขวางผู้มีอำนาจ, อย่าขัดขวางเหตุการณ์ที่กำลังเป็นไปอย่างรุนแรง
279	น้ำซึมบ่อทราย	หาได้มาเรื่อย ๆ
280	น้ำตาเซ็ดหัวเข้า	เสียใจเพราะเข้าใจหรือต้องผิดหวังอย่างหนัก
281	น้ำตาตกใน	เศร้าโศกเสียใจอย่างมากแต่ไม่แสดงให้ปรากฏ
282	น้ำตาเกลือล้นค ไครจะอดได้	ชายหญิงที่ใกล้ชิดกันมาก ย่อมห้ามใจมิให้รักกันได้ยาก
283	น้ำท่วมทุ่ง ผักบุ้งโหรงเหรง	พูดมากแต่มีเนื้อหาสาระน้อย
284	น้ำท่วมปาก	พูดไม่ออกเพราะเกรงจะมีภัยแก่ตนและผู้อื่น
285	น้ำน้อยแพไฟ	ฝ่ายข้างน้อยย่อมแพ้ฝ่ายข้างมาก
286	น้ำนิ่งไหลลึก	คนหมิ่น ๆ มักจะมีความคิดลึกซึ้ง
287	น้ำบ่อน้อย	น้ำลาย
288	น้ำพึ่งเรือเสือพึ่งป่า	พึ่งพาอาศัยกัน
289	น้ำมาปลาकिनมต น้ำลตมตकिनปลา	ที่ใครที่มัน
290	น้ำเย็นปลาตาย	คำพูดที่ไพเราะอ่อนหวาน ซึ่งถูกใจผู้ฟัง

ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
291	น้ำร้อนปลาเป็น	คำพูดที่ตรงไปตรงมา แบบขวานผ่าซาก อาจไม่ถูกใจผู้ฟัง แต่ไม่เป็นพิษเป็นภัย
292	น้ำลดตอผุด	เมื่อหมดอำนาจ ความชั่วที่ทำไว้ก็ปรากฏ
293	น้ำสิ่งฟ้า ปลาสิ่งฝน, ฝนสิ่งฟ้า ปลาสิ่งหนอง	สิ่งเสียเป็นครั้งสุดท้าย, ทำการอันใดที่เป็นสิ่งสำคัญเพื่อไว้อาลัยก่อนจากไป
294	น้ำหนึ่งใจเดียวกัน	มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน
295	นิ้วไหนร้ายก็ตัดนิ้วนั้น	คนไม่ดีก็ตัดออกไปจากหมู่คณะ เพื่อมิให้เสียไปถึงคนอื่น
296	เนื้อเต่าอย่าเต่า	เอาทรัพย์สินส่วนที่อกงยไปลงทุนหาประโยชน์ ต่อไปอีก โดยไม่ใช้ทุนเดิม

หมวด บ		
ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
297	บนข้าวผี ตีข้าวพระ	บนบาน , ขอร้องให้ผีสงเทวดา หรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ช่วยเหลือ โดยจะแก้บน เมื่อสำเร็จประสงค์แล้ว
298	บนบานศาลกล่าว	ขอร้องให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ช่วยเหลือ
299	บอกเล่าเก้าสิบ	บอกเล่าให้รู้
300	บอกหนังสือสังฆราช, สอน หนังสือสังฆราช	สั่งสอนผู้มีความรู้ดีกว่าตน
301	บัวไม่ช้ำ น้ำไม่ขุ่น, บัวไม่ให้ช้ำ น้ำไม่ให้ขุ่น	รู้จักผ่อนปรนเข้าหากัน มิให้กระทบกระเทือนใจกัน, รู้จักถนอมน้ำใจไม่ให้ขุ่นเคืองกัน
302	บ้าหอบฟาง	บ้าสมบัติ เห็นอะไร ๆ เป็นของมีค่าจะเอาทั้งนั้น, อาการที่หอบหิวสิ่งของพระรุงพระรัง
303	บ้าห้าร้อยจำพวก	บ้ามากมายหลายประเภท
304	บ้างช่างยุ	คนที่ชอบพุดยุแหยให้เขาแตกกัน
305	บานปลาย	ขยายออกไปมากกว่าที่ตั้งใจไว้เดิม, ขยายเรื่องเล็กให้เป็น เรื่องใหญ่โตออกไป, ใช้เงินเกินกว่าที่ประมาณหรือกำหนด ไว้
306	บ้านเคยอยู่ อยู่เคยนอน	สถานที่ตนเคยอาศัยอยู่มาก่อน
307	บ้านแตกสาแหรกขาด	เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในครอบครัว หรือ ในบ้านเมืองอย่าง ร้ายแรงถึงทำให้ ต้องกระจัดกระจายพลัดพรากกัน
308	บ้านนอกชอกนา, บ้านนอกคอก นา	ชาวไร่ชาวนาที่อยู่นอกกรุงหรือเมืองหลวง

ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
309	บ้านเมืองมีชื่อมีแป	บ้านเมืองหรือประเทศย่อมมีกฎหมายคุ้มครอง
310	บุกป่าฝ่าดง	พยายามต่อสู้อุปสรรคต่าง ๆ
311	บุญทำกรรมแต่ง	บุญหรือบาปที่ทำไว้ในชาติก่อนเป็นเหตุทำให้รูปร่างหน้าตา หรือชีวิตของคนเราในชาตินี้ สวยงาม ดี ชั่ว
312	เบี้ยต่อไส้	เงินหรือสิ่งของที่หามาได้พอประทังชีวิต ไปวันหนึ่ง ๆ
313	เบี้ยน้อยหอยน้อย	มีเงินน้อย มีไม่มาก
314	เบี้ยบ้ายรายทาง	เงินที่จะต้องใช้จ่ายหรือเสียไปเรื่อย ๆ เป็นระยะ ๆ ในขณะที่ทำธุรกิจอย่างใดอย่างหนึ่งให้สำเร็จ
315	แบกหน้า	จำใจกลับมาแสดงตัวหรือติดต่อกับผู้ที่ตนเคยทำไม่ดี ไม่ถูกต้อง หรือไม่เหมาะสมมาก่อนอีก
316	บิดามารดาคือพรหมของบุตร	บิดามารดาเป็นผู้มีพระคุณอันยิ่งใหญ่ของบุตร

หมวด ป		
ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
317	ปราณีดีเอาเรือ	เอ็นดูหรือช่วยเหลือเขา แต่ก็กลับถูกประทุษร้ายตอบ
318	ปล่อยนกปล่อยกา ปล่อยลูกนกลูกกา	ปล่อยให้เป็นอิสระไม่เอาผิด ปล่อยให้พ้นจากความผูกพัน
319	ปล่อยปลาลงน้ำ	ปล่อยศัตรูไป แล้วจะไม่นึกถึงบุญคุณ
320	ปล่อยเสือเข้าป่า	ปล่อยศัตรูไป อาจกลับมาทำร้ายภายหลังอีก
321	ปลาช้องเดียวกัน	คนที่อยู่ร่วมกันหรือเป็นพวกเดียวกัน
322	ปลาตกล้ำตัวโต	สิ่งที่เสียหรือสูญหายไปมักมีค่ามากเกินความเป็นจริง
323	ปลาติดหลังแห ปลาติดร่างแห	คนที่พลอยได้รับกรรมร่วมกับผู้อื่น ทั้ง ๆ ที่ไม่ได้มีส่วนพัวพันด้วย
324	ปลาหมอตายเพราะปาก	คนที่พูดพล่อยจนตัวเองได้รับอันตราย
325	ปลาใหญ่กินปลาเล็ก	ประเทศหรือคนที่มีอำนาจหรือผู้ใหญ่ที่กดขี่ข่มเหง ผู้อ่อนแอหรือผู้น้อย
326	ปลายอ้อปลายแฉม	ยังไม่เกิดหรือยังอยู่ที่ไหนไม่รู้ ยังอยู่ห่างไกล
327	ปล้ำฝีลูกปลุกฝีนั่ง	พยายามทำให้มีเรื่อยมีราวขึ้นมา
328	ปลุกเรื่อนคร่อมตอ	กระทำสิ่งลวงล้า ก้าวกายหรือทับสิทธิของผู้อื่น จะรู้เท่าถึงการณหรือไม่ก็ตาม

ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
329	ปลุกเร้าตามใจผู้อยู่ ผูกอยู่ตามใจผู้นอน	ทำตามความพอใจของผู้ที่ได้รับผล หรือที่เกี่ยวข้องโดยตรง
330	ปลุกเร้าพอตัว หวีหัวพอเกล้า	ทำการใดให้พอสมควร แก่ฐานะของตน
331	ปวดเคียนเวียนเกล้า	เดือดร้อนรำคาญใจ เพราะมีเรื่องยุ่งยากมากจนแก้ไขไม่ทัน
332	ปอกกล้วยเข้าปาก	ง่าย, สะดวก
333	ปัญญาแคหางอึ่ง	มีปัญญาหรือความรู้น้อย, โง่
334	ปัดสวะ	ทำอย่างขอไปที
335	ปากปราศรัยใจเชือดคอ	พูดดีด้วยแต่ใจคิดร้าย
336	ปากปลาร้า	ชอบพูดคำหยาบ, ชอบว่าคนหยาบ ๆ
337	ปากเป็นชกยนต์	ว่ากล่าวสั่งสอนไม่รู้จักหยุด
338	ปากไม่สิ้นกลิ่นนํ้านม	ยังเป็นเด็ก
339	ปากว่าตาขยิบ	พูดอย่างหนึ่ง แต่ทำอีกอย่างหนึ่ง, ปากกับใจไม่ตรงกัน
340	ปากว่ามือถึง	พอพูดก็ทำเลย
341	ปากหวานกันเปรี้ยว	พูดจาอ่อนหวานแต่ไม่จริงใจ
342	ปั้งปลาประชดแมว	ทำประชดหรือแค้นคนที่ตนต้องกลับเสียผลประโยชน์มากขึ้น
343	ปิดคว้นไฟไม่มีติด	ปิดเรื่องหรือข้อหาไปทั่วแล้วไม่สำเร็จ
344	ปิดทองหลังพระ	ทำความดีแต่ไม่ได้รับการยกย่อง เพราะไม่มีใครเห็นคุณค่า
345	ปิดประตูตีแมว	รังแกคนไม่มีทางสู้หรือไม่มีทางรอดได้
346	เปิดขันประชันไก่	ผู้ที่มีความรู้ความสามารถน้อยแต่อวดแสดง แข่งกับผู้ที่มีความรู้ความสามารถสูง; หากคนดีมีความสามารถไม่ได้ ก็เอาคนที่ด้อยกว่ามาแทน
347	เป็นกอบเป็นกำ	เป็นผลดี, เป็นขึ้นเป็นอัน, เป็นก้อนใหญ่ทำประโยชน์ต่อไป
348	เป็นเงาตามตัว	คอยติดตามอยู่ตลอดเวลา, เพิ่มขึ้นหรือลดลงตามไปด้วย
349	เป็นดั่งหน้า	ออกหน้ามากคอยป้องกัน
350	เป็นหุ่นให้เชิด	อยู่ในฐานะหรือตำแหน่งที่ต้องทำตามที่เขาสั่ง
351	เป็นหูเป็นตา	ช่วยสอดรับฟังและดูแลรักษาแทน

ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
352	แปดเหลี่ยมแปดคม, แปดเหลี่ยมสิบสองคม	มีเล่ห์เหลี่ยมมาก, เล่ห์กลมายามาก
353	โปรดสัตว์ได้บาป	ทำดีแต่กลับได้ชั่ว
354	ไปตายเอาดาบหน้า	ยอมไปเผชิญกับความทุกข์ และความลำบากข้างหน้า
355	ไปวัดไปวาได้	มีรูปร่างหน้าตาดี พอจะอวดเขาได้
356	ไปไหนมาสามวาสองศอก	ถามอย่างหนึ่งตอบไปอีกอย่างหนึ่ง
357	ไปอย่างน้ำซุ่นๆ	พูดเข้าตัวหลบเลี่ยงไปอย่างซ่างๆคู้ๆ

หมวด ผ		
ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
358	ผงเข้าตาตัวเอง	เมื่อปัญหาหรือความเดือดร้อนเกิดแก่ผู้อื่น ช่วยแก้ไขให้เขาได้ แต่เมื่อเกิดแก่ตนกลับแก้ไขไม่ได้
359	ผอนสั้นผอนยาว	ประนีประนอมกัน, อะลุ่มอล่วยกัน
360	ผอนหนักเป็นเบา	ลดความรุนแรงหรือร้ายแรงลง, ลดหย่อนลง
361	ผักต้นขนมย่ำ	ผสมปนเปกันยุ่งเหยิง
362	ผักซีโรยหน้า	ทำความดีเพียงผิวเผินเพียงชั่วคราว ให้เห็นว่าดี
363	ผัดวันประกันพรุ่ง	ขอเลื่อนเวลาออกไปครั้งแล้วครั้งเล่า
364	ผัวหาบเมียคอน, ชายหาบหญิงคอน	ช่วยกันทำมาหากินทั้งผัวทั้งเมีย
365	ผ้าซีริวห่อทอง	คนมั่งมีแต่แต่งตัวซอมซอ
366	ผินหลังให้	ไม่สนใจ, ไม่แยแส, ไม่ใยดี, เลิกคบกัน
367	ผีเข้าผีออก	เดี๋ยวดีเดี๋ยวร้ายไม่คงที่
368	ผีเข้าด้ามพลอย	ถูกซ้ำเติมเมื่อพลาดพลั้งหรือเมื่อเคราะห์ร้าย, เกิดเคราะห์ร้ายซ้ำเติม
369	ผีสิงป่าช้า	ต้องยอมทำเพราะจำใจหรือไม่มีทางเลือก
370	ผีบ้านไม่ตี ผีป่าก็พลอย	คนในบ้านช่วยเป็นใจให้คนนอกบ้านเข้ามา ทำความเสียหายได้, คนในบ้านไม่ดีทำให้ คนที่มาอาศัยอยู่ด้วยพลอยไม่ดีไปด้วย
371	ผีไม่มีศาล	ไม่มีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง
372	ผู้ชายพายเรือ	ผู้ชายทั่วไป
373	ผู้หญิงยิงเรือ	ผู้หญิงทั่วไป

ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
374	เผอเรอกระเซอกันรั้ว	เล่นเล่อไม่ระวังดูแลให้รอบคอบ ก่อให้เกิดความเสียหาย
375	แผ่นดินกลบหน้า	ตาย
376	แผลเก่า	ความเจ็บช้ำที่ฝังใจอยู่ไม่รู้ลืม

หมวด ฝ		
ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
377	ฝนตกก็แข่ง ฝนแล้งก็ด่า	การทำอะไรๆ จะให้ถูกใจคนทั้งหมดนั้นเป็นไปไม่ได้ทำอย่างไรๆ ก็ไม่ถูกใจสักอย่าง
378	ฝนตกขี้หมูไหล คนจัญไรมาพบกัน	พลอยเหลวไหลไปด้วย, เรื่องเหลวไหลไม่มีสาระ
379	ฝนตกไม่ทั่วฟ้า	เรื่องที่เกิดขึ้นโดยไม่มีวิ้วแวว หรือไม่ได้คาดหวังไว้ก่อน
380	ฝนตกอย่าเชื่อดาว มีเมียสาวอย่าเชื่อแม่ยาย	อย่าไว้ใจใครหรืออะไรจนเกินไป
381	ฝนทิ้งให้เป็นเข็ม	เพียรพยายามสุดความสามารถ จนกว่าจะสำเร็จผล
382	ฝนสั่งฟ้า ปลาสั่งหนอง, น้ำสั่งฟ้า ปลาสั่งฝน	สั่งเสียเป็นครั้งสุดท้าย, ทำการอันใดที่เป็นสิ่งสำคัญเพื่อไว้อาลัยก่อนจากกัน
383	ฝาคมหอกคมดาบ	เสียงอันตรายในสงคราม, เสียงอันตรายจากอาวุธนานาชนิด
384	ฝากเนื้อไว้กับเสือ	ฝากสิ่งใดสิ่งหนึ่งไว้กับผู้ที่ชอบสิ่งนั้น ย่อมสูญหายได้, ไว้วางใจคนที่ไม่ควรไว้วางใจ
385	ไฟร้อนจะนอนเมีย ไฟเย็นจะดินตาย	มุ่งหวังจะสบายต้องทำงาน ถ้าเกียจคร้านจะลำบากยากจน
386	ไฟสูงจนเกินศักดิ์, ไฟสูงให้เกินศักดิ์	หวังสิ่งที่เกินฐานะตน (ใช้ในความปฏิเสธ)

หมวด พ		
ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
387	พกนุ่น	ใจเบา, เอนเอียงเชื่อคนง่าย
388	พกหิน	ใจหนักแน่น
389	พบไม่งามเมื่อยามขวานบิน	พบหญิงสาวที่ตองใจเมื่อแก่, พบสิ่งที่ ต้องการเมื่อไม่สามารถจะได้สิ่งนั้น

ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
390	พระมาลัยมาโปรด	ผู้ที่มาช่วยเหลือในยามที่กำลังตกทุกข์ได้ยากได้ทันท่วงที
391	พระศุกร์เข้าพระเสาร์แทรก	ความทุกข์ยากลำบากหรือเคราะห์ร้าย ที่เกิดขึ้นกันเข้ามาในขณะเดียวกัน
392	พระอิฐพระปูน	นิ่งเฉย,วางเฉยไม่เดือดร้อน, ไม่รู้สึกยินดียินร้าย
393	พริ้งจัดปากไม่ออก, พริ้งคัดปากไม่ออก	นิ่ง,ไม่ค่อยพูด,ไม่ช่างพูด
394	พรากลูกนกลูกกา, พรากลูกนกฉกลูกกา	ทำให้ลูกพลัดพรากจากพ่อแม่
395	ปลั่งปากเสียศีล ปลั่งตีนตกต้นไม้	พูดหรือทำอะไรโดยไม่ระมัดระวัง ย่อมเกิดความเสียหาย
396	ปลัดที่หน้าคาที่อยู่	ปลัดพรากจากถิ่นฐานเดิม, ระหกระเหิน
397	พลิกแผ่นดิน	เปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ในระบบ หรือวิธีการปกครอง แผ่นดิน, 6อาการที่ตามหาเท่าไรๆ ก็ไม่พบ
398	พลิกหน้ามือเป็นหลังมือ,กลับ หน้ามือเป็นหลังมือ	เปลี่ยนแปลงหรือทำให้ผิดไป จากเดิมอย่างตรงกันข้าม
399	พอก้าวขาใกล้โรง,พอยกขาใกล้ โรง	ซุกซนทำให้เสียการ
400	พอแยมปากก็เห็นไรฟัน	รู้ทันกัน
401	พอเลี้ยงปากเลี้ยงท้อง	พอกินพอใช้,พอเลี้ยงตัวได้
402	พออำปากก็เห็นลิ้นไก่	รู้ทันกัน
403	พอแจ้แม่อู	ต่างพันธุ์กัน,พันธุ์ทาง
404	พ่อพวงมาลัย	ชายที่ปล่อยชีวิตตามสบายไม่ยอมตั้งตัว หรือทำการงาน เป็นหลักเป็นฐาน
405	พายเรือคนละที	ทำงานไม่ประสานกัน ทำด้วยความยากลำบาก
406	พายเรือในหนอง	คิด ทำ หรือพูดวกวนกลับไปกลับมา
407	พาลรีพาลขวาง	ชอบหาเรื่องทะเลาะวิวาท
408	พาลีหลายหน้า	กลับกลอก,ไม่ซื่อสัตย์
409	พื้งจุมกคนอื่นหายใจ	อาศัยผู้อื่นมักไม่สะดวก
410	พื้งลำแข็งตัวเอง	ช่วยตัวเอง
411	พุงหอกเข้ารก	ทำพอให้เสร็จไปโดยไม่มีเป้าหมายหรือ โดยไม่คำนึงว่าใคร จะเดือดร้อน

ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
412	พูดคล่องเหมือนล่องน้ำ	พูดไม่ติดขัด
413	พูดเป็นต้อยหอย	พูดฉลาดๆ ไม่ได้หยุดปาก
414	พูดเป็นนัย	พูดแสดงให้รู้ชั้นเชิงอยู่ในที่
415	พูดไปสองไพเบี้ยนึ่งเสียตำลึงทอง	พูดไปไม่มีประโยชน์นึ่งเสียจะดีกว่า
416	พูดอย่างมะนาวไม่มีน้ำ	พูดหัววนๆ, พูดไม่มีหางเสียง
417	เพชรตัดเพชร	คนเก่งต่อเก่งมาสู้กัน
418	เพชรร้าว	ไม่บริสุทธิ์, มีตำหนิ
419	แพแตก	พลัดพรากกันไป, กระจัดกระจายกันไป
420	แพ้เป็นพระ ชนะเป็นมาร	การยอมแพ้ทำให้เรื่องสงบ, การไม่ยอมแพ้ทำให้เรื่องไม่สงบ
421	แพะรับบาป	คนที่รับเคราะห์กรรมหรือความผิดแทน ผู้อื่นที่เป็นคนทำกรรมนั้น

หมวด พ		
ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
422	ฟังไม่ได้ศัพท์ จับไปกระเดียด	ฟังไม่ได้ความชัดหรือรู้แจ่มแจ้ง แล้วเอาไปพูดต่อหรือทำผิดๆพลาดๆ
423	ฟ้าเคื่องสันหลัง	เคราะห์กรรมหรือโทษทัณฑ์ร้ายแรง จากอำนาจเบื้องบน หรือผู้ปกครอง
424	ฟ้าไม่กระเทือนสันหลัง	อำนาจเบื้องบนหรือผู้ปกครอง ยังไม่ลงโทษทัณฑ์
425	ไฟลุมขอน	อารมณ์ร้อนรุ่มที่คุกรุ่นอยู่ในใจ

หมวด ม		
ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
426	มดแดงเผ้ามะม่วง, มดแดงแฝงพวงมะม่วง	ชายที่บอกรักหญิงที่อยู่ใกล้กัน และคอยกีดกันไม่ให้ชายอื่นมารัก
427	มะกอกสามตะกร้าปาไม่ถูก	พูดจาตลบตะแลงพลิกแพลง กลับกลอกจนจับคำพูดไม่ถูก, คนกลับกลอก
428	มะพร้าวตื่นตก ยางกตืนมี	เห่อหรือตื่นตื่นในสิ่งที่ตนไม่เคยมี ไม่เคยได้จนเกินพอดี
429	มั่งมีในใจแล่นไบบนบก	คิดฝันในเรื่องที่เป็นไปไม่ได้ คิดสมบัติบ้า, สร้างวิมานในอากาศ

ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
430	มัดมือชก	บังคับหรือใช้วิธีการใดๆ ให้อีกฝ่ายหนึ่งอยู่ในอำนาจแล้วจัดการเอาตามใจชอบ
431	มาเหนือเมฆ	มีความคิดหรือชั้นเชิงเหนือผู้อื่น, มาหรือปรากฏขึ้นโดยไม่คาดหมาย
432	มัดติดกระโหลก	มีกิริยากระโดดกระเดกถูกลกน หรือไม่เรียบร้อยใช้แก่ผู้หญิง)
433	มากชี้ควายหลายชี้ช้าง	มากมายเสียเปล่าใช้ประโยชน์ไม่ได้
434	มากหอมมากความ	มากคนมากเรื่อง
435	มีทองเท่าหนวดกุ้ง นอนสะดุ้งจนเรือนไหว	มีสมบัติเพียงเล็กน้อย แต่กังวลจนนอนไม่หลับ
436	มีเพ็ญมีสลึง	มีเงินเล็กน้อย
437	มีภาชีกว่า	ได้เปรียบเหนือกว่า
438	มีสลึงพึงบรรจบให้ครบบาท	รู้จักเก็บออมแม้จะเป็นเพียงเงินเล็ก ๆ น้อย ๆ
439	มือถือสาก ปากถือศีล	ภายนอกแสดงตัวเป็นผู้มีศีลธรรม แต่ที่จริงประพฤติชั่ว
440	มือไม่พาย เอาตีนราน้ำ	ไม่ช่วยแล้วยังขัดขวางการทำงานของผู้อื่น
441	มือสะอาด	มีความประพฤติดี, มีความซื่อสัตย์สุจริต
442	มือสั้นตีนสั้น	ขาดกำลังหนุนช่วยในการประกอบ กิจการให้สำเร็จด้วยดี
443	มือห่างตีนห่าง	สุรุษสุร่าย, เลินเล่อ, สะเพร่า, ไม่ระมัดระวัง
444	เมื่อพิเนื้อหอม เมื่อผอมเนื้อเหมีน	ยามรวยคนมาหอมล้อมประจบประแจง ยามจนคนพากันหน่ายหนี
445	เมื่อเอยเมื่อนั้น	ชักช้า อืดอาด ยืดอาด
446	แม่กระซังหน้าใหญ่	ผู้ที่ชอบแสดงตัวออกหน้าเป็นหัวเรือใหญ่
447	แม่สายบัวแต่งตัวค้ำ	ผู้ที่แต่งตัวคอยผู้มารับออกนอกบ้าน แต่เขาไม่มาตามนัดหรือแต่งตัวเตรียม จะไปไหนแต่แล้วไม่ได้ไป
448	ไม่เข้ายา	ไม่ได้ความ, ไม่ได้เรื่อง
449	ไม่เซ่เซ่ไก่	ไม่เลว, มีอะไรดีเหมือนกันดูหมิ่นไม่ได้
450	ไม่ดูคำดูดี, ไม่ดูคำดูแดง	เลิกเกี่ยวข้งกันอย่างเด็ดขาด
451	ไม่ดูตาม้าตาเรือ	ไม่พิจารณาให้รอบคอบ
452	ไม่ได้เบี้ยออกข้าว	ไม่มีส่วนได้อะไร แล้วยังต้องเสียผลประโยชน์อีก
453	ไม่ได้เบี้ยเอาข้าว	ไม่ได้อย่างหนึ่งก็ต้องเอาอีกอย่างหนึ่ง, ไม่ยอมกลับมือเปล่า

ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
454	ไม่พูดพร่ำทำเพลง	ไม่รอให้ชักช้า,ทันทีทันใด
455	ไม่มีซี่มึกลอง,ไม่มีซี่มึขลุ่ย	ไม่มีเค้า,กระทันหันไม่รู้เนื้อรู้ตัว
456	ไม่มีมูลฝอยหมาไม่ชี้	ไม่มีเหตุย่อมไม่มีผล
457	ไม่รู้จักเสื่อเอาเรือเข้ามาจอด	ไม่รู้จักมอดเอาเรือเข้ามาขวาง ทำสิ่งที่ไม่รู้ว่าจะมีภัยมาถึงตัว
458	ไม่รู้จักหวนอนปลายตีน	ไม่รู้จักความเป็นมาหรือฐานะพื้นเพ
459	ไม่รู้โอโหน่อิเหน่	ไม่รู้เรื่องราวที่เกิดขึ้น
460	ไม่เห็นน้ำตัดกระบอก ไม่เห็นกระรอกก่งหน้าไม้	ด่วนทำอะไรลงไปทั้งๆที่ยังไม่ถึงเวลาอันควร
461	ไม่เหลือปากว่าแรง	ไม่เกินความสามารถที่จะทำได้
462	ไม่เออออห่อหมก	ไม่ตกลงด้วย,ไม่ยินยอม
463	ไม่ไกลฝั่ง	แก่ใกล้จะตาย
464	ไม่งามกระรอกเจาะ	หญิงสวยมักไม่บริสุทธิ์
465	ไม้นอกกอ	คนที่ประพฤตินอกแบบแผนของ วงศ์ตระกูล(ใช้ในทางไม่ดี)
466	ไม้ป่าเดียวกัน	พวกเดียวกัน
467	ไม้ร่มนกจับ	ผู้มีอำนาจวาสนาย่อมมีคนพึ่งบารมี
468	ไม้ล้มเงาหาย	คนที่เคยมีวาสนาเมื่อตกต่ำลง ผู้ที่มาพึ่งบารมีก็หายหน้าไป
469	ไม้หลักปักเลน,ไม้หลักปักขี้ควาย	โลเล,ไม่แน่นอน
470	ไม้อ่อนดัดง่ายไม้แก่ดัดยาก	อบรมสั่งสอนเด็กให้ประพฤติดี ง่ายกว่าอบรมสั่งสอนผู้ใหญ่

หมวด ย		
ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
471	ยกตนข่มท่าน	พูดทับถมผู้อื่น แสดงให้เห็นว่าตัวเหนือกว่า
472	ยกตัวขึ้นเหนือลม	ปิดความผิดให้พ้นตัว, ยกตนเหนือคนอื่น
473	ยกภูเขาออกจากอก	โล่งอก,หมดวิตกกังวล
474	ยกเมฆ	เดาเอา,นึกคาดเอาเอง,กุเรื่องขึ้น
475	ยกหางตนเอง	ยกตนเองว่าดีกว่า เก่งกว่า
476	ยักษ์ปักหลั่น	ผู้มีรูปร่างใหญ่โต
477	ยักษ์มักกะสัน	ผู้มีใจคอดุร้าย

ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
478	ยาหม้อใหญ่	น่าเบื่อ, น่าเอือมระอา
479	ยาวบัน สั้นต่อ, รักยาวให้บัน รักสั้นให้ต่อ	รักจะอยู่ด้วยกันนานๆ ให้ตัดความคิด อาฆาตพยาบาทออกไป รักจะอยู่กันสั้นๆ ให้คิดอาฆาตพยาบาทเข้าไว้
480	ยิงปืนนัดเดียวได้นกสองตัว	ทำอย่างเดียวได้ผล 2 อย่าง หรือ 2 ทาง ลงทุนครั้งเดียวได้ผลกำไร 2 ทาง
481	ยิ้มด้วยปาก ถากด้วยตา	เยาะเย้ยด้วยกิริยาท่าทาง
482	ยืนกระต่ายสามขา, ยืนกระต่ายขาเดียว	พูดยืนยันอยู่คำเดียว ไม่เปลี่ยนแปลงความคิดเดิม
483	ยื่นแก้วให้วานร	เอาของมีค่าให้แก่คนที่ไม่ใช่ฐานะของตน
484	ยื่นจมูก	เข้าไปสอดแทรกในเรื่องที่ไม่ใช่ฐานะของตน
485	ยื่นหมูยื่นแมว	แลกของกันโดยต่างฝ่ายส่งยื่น และรับในเวลาเดียวกัน
486	ยิ้มจมูกคนอื่นหายใจ	อาศัยผู้อื่น มักไม่สะดวก
487	ยุให้ร่ำทำให้ร่ำ	ยุให้แตกกัน, ยุให้ผิดใจกัน
488	ยุ่งเหมือนยุ่งตึกกัน	ยุ่งเหยิง, สับสนปนเปกัน
489	ยิงรับ ยิงซ้ำ	รับมากที่สุดท้ายก็ผิดพลาด ต้องมาทำให้เสียเวลาเพิ่ม

หมวด ร		
ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
490	ร่มไม้ชายคา	ที่พึ่งพาอาศัย
491	รวบหัวรวบหาง	รวบรัดให้สั้นหรือให้เสร็จโดยเร็ว ฉวยโอกาสเมื่อมีช่องทาง
492	เรียบเรียงเคียงหมอน, ร่มหอลงโรง	แต่งงานกัน, อยู่กินกันฉันคู่เมีย
493	ร้อนวิชา	เกิดความเร่าร้อนเนื่องจากคาถาอาคม จนอยู่ไม่เป็นปกติ เร่าร้อนอยากแสดงวิชา ความรู้พิเศษ หรือคาถาอาคมจนผิดปกตวิสัย
494	ร้อนอาสน์	มีเหตุหรือมีเรื่องเดือดร้อนทำให้อยู่เฉยไม่ได้
495	รักดีหามจั่ว รักชั่วหามเสา	ใฝ่ดีหรือประพฤติดีจะมีความสุขความเจริญ ใฝ่ชั่วหรือประพฤติชั่วได้รับความลำบาก
496	รักพี่เสียดายน้อง	ลังเลใจ, ตัดสินใจไม่ถูกว่าจะเลือกอย่างไร
497	ราบเป็นหน้ากลอง	ราบเรียบ, หมดเสี้ยนหนาม
498	รำข้าวโทษพากย์, รำไม่ดีโทษปี่โทษกลอง	ทำไม่ดีหรือทำผิดแล้วไม่รับผิดชอบ กลับโทษคนอื่น

ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
499	รู้แต่หลังคาเขาหลังคาเราไม่รู้	คิดแต่จะเอาของผู้อื่นมาใช้ของของตัวเองไว้, คิดแต่จะเอาไม่คิดจะให้
500	รู้สูง ๆ ปลา ๆ	รู้เล็ก ๆ น้อย ๆ ,รู้ไม่จริง
501	รู้จักเก็บรู้จักเขี่ย	รู้จักสะสม,รู้จักหาไว้ใช้
502	รู้เห็นเช่นชาติ	รู้กำพืด,รู้นิสัยใจคอ
503	รู้น้อยพลอยรำคาญ	รู้น้อยไม่เข้าใจทำให้เกิดความรำคาญใจ
504	รู้มากยากนาน	รู้มากเกินไป ทำให้ลำบากยุ่งยากใจ
505	รู้ยาวรู้สั้น	รู้จักผ่อนสั้นผ่อนยาว
506	รู้ไว้ชื่อว่า ใส่บาแบกหาม	เรียนรู้ไว้ไม่หนักเรี่ยวแรงหรือ เสียหายอะไร,รู้ไว้ดีกว่าไม่รู้
507	รู้หลบเป็นปีก รู้หลีกเป็นหาง	รู้จักหลบหลีกเอาตัวรอดหรือ ปรับตัวให้เข้ากับเหตุการณ์
508	รู้หาญรู้ฉลาด	กล้าในที่ควรกล้า กลัวในที่ควรกลัว
509	รู้อย่างเปิด	รู้ไม่จริงสักอย่างเดียว
510	เรียนผูกต้องเรียนแกะ	รู้วิธีทำก็ต้องรู้วิธีแก้ไข, รู้กลอุบายทุกทางทั้งทางก่อและทางแก้
511	เรือขาดหางเสือ	คนที่ขาดสติสัมปชัญญะ, ครอบครวัที่ขาดผู้ดูแลรับผิดชอบ, การทำงานหรือหน่วยงานองค์กร ที่ขาดหัวหน้าหรือผู้นำ
512	เรือล่มในหนอง ทองจะไปไหน	คนในเรือญาติแต่งงานกันทำให้ทรัพย์สินมรดกไม่ตกไปอยู่กับผู้อื่น
513	เรือล่มเมื่อจอด ตาบอดเมื่อแก่	ทำอะไรมาด้วยดีตลอดแต่พอ จะสำเร็จก็มีอุปสรรค,คนที่ทำตนเป็น คนดีโดยตลอดแต่มาเสียคนเมื่อแก่
514	เรือใหญ่คับครอง	คนที่เคยเป็นใหญ่เป็นโต เมื่อตกต่ำลง ก็วางตัวอย่างคนสามัญไม่ได้,จมไม่ลง
515	รักวัวให้ผูก รักลูกให้ตี	หากลูกทำผิดก็ควรอบรมสั่งสอน ดุค่าว่ากล่าว และลงโทษ เมื่อกระทำความผิดตามสมควร

หมวด ๘		
ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
516	ภาษีแปลงสาร	ทำเรื่องร้ายให้กลายเป็นดี
517	ภาษีเลี้ยงลิง	ผู้เลี้ยงเด็กซุกซนหรือปกครองคนหม่มมาก ที่ไม่อยู่ในระเบียบวินัยยอมเดียดร้อนรำคาญ

หมวด ล		
ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
518	ละเลงขนมเบื้องด้วยปาก	ดีแต่พูด
519	ลากหนามจุกช่อง	ยกเรื่องต่าง ๆ มาอ้างป้องกันตัว, ชัดขวางไม่ให้คนอื่นได้รับประโยชน์เมื่อตนเองไม่ได้รับประโยชน์ด้วย
520	लगเนื้อชอบलगยา	ต่างคนต่างชอบไม่เหมือนกัน, ของสิ่งเดียวกัน คนหนึ่งชอบ อีกคนหนึ่งไม่ชอบ
521	ล่ำก่ำล่ำค่อน	ใช้กำลังหรือชั้นเชิงอย่างรุนแรง
522	ลิงตกต้นไม้	ผู้เชี่ยวชาญในวิชาใดก็ตาม อาจพลาดพลั้งในวิชานั้นได้
523	ลิงหลอกเจ้า	ล้อหลอกผู้ใหญ่เวลาผู้ใหญ่เผลอ
524	ลิดตีนปู	ตัดกำลังไปที่ละน้อย ๆ
525	ลื่นตัวดีถึงหู	พูดจาตลปหลอกลวงเชื่อถือไม่ได้
526	ลื่นไม่มีกระดูก	พูดสับปลับ กลับกลอก เอาแน่นอนไม่ได้
527	ลื่นลึงกา	พูดพล่อย ๆ จนไม่น่าเชื่อถือ
528	ลูกไก่อยู่ในกำมือ	ผู้ที่ตกอยู่ในอำนาจ, ผู้ที่ไม่มีทางสู้
529	ลูกขุนพลอยพยัก	ผู้ที่คอยว่าตามหรือเห็นด้วยกับผู้ใหญ่ เป็นเชิงประจบสอพลอ
530	ลูกผีลูกคน	เอาเป็นที่แน่นอนไม่ได้, กำกั่งกัน
531	ลูกไม้หล่นไม่ไกลต้น	ลูกย่อมไม่ต่างกับพ่อแม่มากนัก
532	ลูกสมภารหลานเจ้าวัด	ลูกเจ้านายหรือผู้มีอำนาจ, ลูกท่านหลานเธอ
533	ลูบหน้าปะจมูก	ทำอะไรเด็ดขาดจริงจางไม่ได้ เพราะจะกระทบกระเทือนพวกพ้อง
534	เล่นกับไฟ	ลองดูผู้มีศีลมีอำนาจหรือบารมีสูง; เสี่ยงกับความรัก
535	เล่นเพลงยาว	ลอบมีจดหมายรักถึงกัน, เขียนหนังสือโต้ตอบกันไปมาไม่จบสิ้น
536	เล่นเอาเถิดเจ้าล่อ	หลบกันไปหลบกันมา, สวนกันไปสวนกันมา ไม่พบกัน
537	เลี้ยงช้างกินขี้ช้าง	หาผลประโยชน์โดยมิชอบจากงานที่ทำ
538	เลี้ยงลูกเสียลูกจะเข้	เลี้ยงลูกศัตรูหรือลูกคนพาล จะได้รับความเดือดร้อน
539	เลือกที่รักมักที่ชัง	ลำเอียง
540	เลือกนักมักได้แระ	เลือกมากนักมักจะได้คนที่ไม่ดี (ใช้พูดตำหนิผู้ที่เลือกคู่ครอง)
541	เลือดขึ้นหน้า	โกรธ, โมโห
542	เลือดเข้าตา	ทำหรือต่อสู้อย่างไม่กลัวตาย

ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
543	เลือดในอก	ลูก
544	ไล่ที่ทำวัง	บังคับให้ย้ายที่ไปให้พ้น เพื่อตนจะได้เข้าไปอยู่
545	ไล่ลูกฆ้อง	ดูต่ำกว่ากล่าวหรือลงโทษเรียงแถว

หมวด ๖		
ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
546	วัดรอยตีน	พยายามลบหลู่หรือต่อสู้อย่างดี ผู้มีอำนาจสูงกว่า; เปรียบเทียบดูว่าพอต่อสู้ได้หรือไม่
547	วันพระไม่มีหนเดียว	วันหน้ายังมีโอกาสอีก (ใช้พูดเป็นคำอาฆาต)
548	วัวใครเข้าคอกคนนั้น	กรรที่ผู้ใดทำไว้อย่อมส่งผลให้แก่ผู้นั้น
549	วัวพันหลัก	วกหรือย้อนกลับไปสู่ที่เริ่มต้น
550	วัวลืมนตีน	คนที่ได้ดีแล้วลืมนตัว
551	วัวหายล้อมคอก	ของหายแล้วจึงคิดป้องกัน, เรื่องเกิดขึ้นแล้วจึงคิดแก้ไข
552	ว่าแต่เขาโอเหนาเป็นเอง	พูดว่ากล่าวผู้อื่นไม่ให้ทำอย่างใด แต่ตนกลับทำหรือเป็นเสียเอง
553	ว่าสาดเสียเทเสีย	พูดว่าอย่างรุนแรง
554	ว่ายน้ําหาจระเข้	เสี่ยงเข้าไปหาทั้ง ๆ ที่รู้ว่าเป็นอันตราย, ใจดีสู้เสือ
555	ว่าวติดลม	เพลินจนลืมนตัว
556	ว่าวเหลิง	เพลินจนลืมนตัว
557	วุ่นเป็นจุกจุกจุก	ซุนละมุนวุ่นวาย

หมวด ๗		
ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
558	ครคิดปีไม่กินกัน	ไม่ถูกกัน, ไม่ลงรอยกัน
559	ศิษย์มีครู	คนเก่งที่มีครูเก่ง
560	ศึกหน้านาง	วิวาทต่อสู้ต่อหน้าหญิงที่ต่างฝ่ายหมายปอง

หมวด ๘		
ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
561	สร้างวิมานในอากาศ	ใฝ่ฝันถึงความมั่งมี, คิดคาดหรือหวังว่าจะได้เป็นอะไรอย่างเลิศลอย

ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
562	สวยแต่รูปจวบไม่หอม,งามแต่รูปจวบไม่หอม	รูปร่างสวยงามแต่กิริยามารยาทและความประพฤติไม่ดี
563	สวรรค์อยู่ในอกนรกอยู่ในใจ	ความดีความชั่วอยู่ที่ใจตนเอง
564	สองฝักสองฝ่าย	มีใจฝักฝ่ายทั้ง 2 ข้าง, ลังเลใจ
565	สองหน้า	ไม่ซื่อตรง, กลับกลอก, เข้าด้วยกันทั้ง 2 ฝ่าย
566	สอนจระเข้ให้ว่ายน้ำ	สอนสิ่งที่เขารู้ดีหรือทำได้อยู่แล้ว; สอนคนพาลให้มีปัญญามากขึ้น
567	สอนหนังสือสังฆราช	สอนผู้มีความรู้ความสามารถได้อยู่แล้ว
568	สอยดอกฟ้า	พยายามจะขอแต่งงานกับผู้หญิงที่สูงศักดิ์กว่าตน
569	สั้นหลังยาว	คนเกียจคร้านเอาแต่นอน
570	สาดโคลน	ใส่ร้ายป้ายสี
571	สาดน้ำรดกัน	กล่าวให้ร้ายซึ่งกันและกัน
572	สามเพลงตกม้าตาย	แพ้เร็ว ยุติเร็ว
573	สามสลึงเฟื่อง,สองสลึงเฟื่อง	ไม่เต็มเต็ง, บ้า ๆ บอ ๆ สติไม่สมบูรณ์, มีจิตใจไกลไปทาง บ้า ๆ บอ ๆ ไม่เต็มบาท
574	สายป่านสั้น	มีเงินทุนน้อย
575	สายป่านยาว	มีเงินทุนมาก
576	สาวใส่ให้กากิน	เอาความลับของฝ่ายตนไปเปิดเผย ให้คนอื่นรู้เป็นการประจานตนหรือพวกของตน
577	สิ้นตำรา, หมดตำรา	จนปัญญา, หมดฝีมือ, หมดท่า
578	สิ้นประตู	ไม่มีทาง
579	ลิบเบียใกล้มือ	ของหรือประโยชน์ที่ควรได้ก็เอาไว้ก่อน
580	สี่ขอให้ความยั้ง	แนะนำคนใจไม่มีประโยชน์
581	สุกก่อนห้าม, ชิงสุกก่อนห้าม	ด่วนทำสิ่งที่ยังไม่ควรแกวี่ยหรือยังไม่ถึงเวลา
582	สุกเอาเผากิน	ทำลวก ๆ , ทำพอให้เสร็จไปคราวหนึ่ง ๆ
583	สู้ยิบตา	สู้จนถึงที่สุด, สู้ไม่ถอย
584	สู้เหมือนหมาหมาจวนตรอก	สู้สู้อย่างไม่คิดชีวิต
585	สูงเท่านกเขาเหิน	สูงระดับนกเขาบิน
586	สูงเทียมเมฆ	สูงมาก
587	สูงสูดสอย	สูงเกินไปจนยากที่จะเอามารอบครองได้
588	เส้นผมบังภูเขา	เรื่องง่าย ๆ แต่คิดไม่ออก เหมือนมืออะไรมาบังอยู่
589	เสน่ห์ปลายจวัก	เสน่ห์ที่เกิดจากฝีมือการปรุงอาหารให้อาหารรส

ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
590	เสียกำซ้ากอบ	เสียไปเล็กน้อยแล้วแล้วยังต้องเสียมากอีก
591	เสียกำได้กอบ	เสียน้อยไปก่อนแล้วจะได้มากภายหลัง
592	เสียมเขาควายให้ชนกัน	ยุยงให้ทะเลาะกัน
593	เสื่อจนท่า ข้างจนทาง	ไม่มีทางเลือก, หหมดทางไป
594	เสื่อซ่อนเล็บ	ผู้ที่มีความเก่งกล้าสามารถ แต่ไม่แสดงให้รู้, ผู้มีเล่ห์กลอยู่ในใจ, ผู้เก็บความรู้สึกไว้ได้ดี
595	เสื่อเฉ่าจำศีล	คนที่มีท่าทีสงบเสงี่ยม แต่มีเล่ห์เหลี่ยมมาก
596	เสื่อหลายห้างข้างหลายโรง	คนที่แสดงกริยาอะอะตึงตัง
597	เสื่อนอนกิน	ผู้ที่ได้รับผลประโยชน์หรือผลกำไร โดยไม่ต้องลงทุนลงแรง
598	เสื่อในร่างสมัน	คนร้ายที่ปลอมมาในร่างของคนดี
599	เสื่อรู้	คนที่มีไหวพริบหรือฉลาดเอาตัวรอด
600	เสื่อลากหาง	คนที่ทำท่าทีเป็นคนแข็งขิม เป็นกลอุบายให้ผู้อื่นตายใจแล้วเข้า ทำการอย่างใดอย่างหนึ่งโดยไม่ทันให้รู้ตัว, คนที่ทำท่าอย่าง
601	เสื่อลากหาง	เพื่อจะให้กลัว
602	เสื่อสิ้นตัว	คนที่ถือสุ้อย่างไม่คิดชีวิต
603	ใส่ตะกร้าล้างน้ำ	ทำให้หมดราศี ทำให้หมดมลทิน
604	ใส่ถ้อยร้อยคำ	ใส่ความ, พุดหาเหตุหาเรื่อง
605	ใส่ไฟ	ยุแหย่, ยั่วยุ, ยุยง
606	ใส่สาแทรกแวนไว้	เลี้ยงดูอย่างพะเน้าพะนอไม่ต้องทำอะไร
607	ใส่สีสั้น, ใส่สีใส่สั้น	พุดเสริมคำให้สละสลวยขึ้น, เสริมพุดให้ไพเราะ
608	ใส่หน้ากาก	สร้างทำเป็นดีด้วย
609	ใส่หน้ายักษ์	ทำหน้าอึ้งทึง, แสดงอาการเกรี้ยวกราดดุตัน
610	ใส่เป็นน้ำเหลือง	อดอยากยากแค้น, ไม่มีอะไรกิน
611	ใส่เป็นหนอน	ญาติมิตรหรือเพื่อนร่วมงานที่คิดคดทรยศ
612	สามีเป็นข้างเท้าหน้า ภรรยาเป็นข้างเท้าหลัง	ในครอบครัวสมัยก่อนสามีจะเป็นคนทำงานหาเงินจุนเจือครอบครัวเป็นหลัก ส่วนภรรยาจะทำงานบ้าน เลี้ยงลูก ดังนั้นสามีจึงเป็นผู้นำ หาเลี้ยงคนในครอบครัว นำพาให้ครอบครัวอยู่กันอย่างมีความสุข

หมวด ห		
ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
613	หลู้แพรก	สามัญชน
614	นอนบ่อนไส้	คนในบ้านหรือพวกเดียวกัน คิดคดทรยศต่อกัน
615	นอนหนังสือ	คนที่ชอบหมกมุ่นอยู่กับหนังสือ
616	หนักแผ่นดิน	ไม่มีประโยชน์แก่ชาติบ้านเมือง
617	หนักไม่เอา เบาไม่สู้	เกียจคร้านต่อการทำงานทุกชนิด
618	หน้าหน้าไฟ	ผู้ต้องรับความเดือดร้อนก่อนผู้อื่น
619	หน้าฉาก	ลักษณะท่าทีและความเป็นอยู่ ที่ปรากฏแก่คนทั่วไป
620	หน้าซื่อใจคด	มีหน้าตาดีซื่อ ๆ แต่ในใจคิดโกง
621	หน้าเนื้อใจเสือ	มีหน้าตายิ้มแย้มแจ่มใส แต่ในใจดุร้าย
622	หน้าไหว้หลังหลอก	ต่อหน้าทำอย่างหนึ่ง ลับหลังทำอีกอย่างหนึ่ง
623	หนามยอกอก	คนหรือเหตุการณ์ที่ทำให้รู้สึกเจ็บแปลบ ในอกอยู่ตลอดเวลา
624	หนามยอกเอาหนามบ่ง	ตอบโต้หรือแก้ด้วยวิธีการทำนองเดียวกัน
625	หนามแหลมไม่มีใครเสียม, มะนาวกลม	คนที่มีปฏิภาณไหวพริบของตัวเอง โดยไม่ต้องมีใครสอน เกลี้ยงไม่มีใครกลิ้ง
626	หนีเสือปะจระเข้	หนีภัยอันตรายอย่างหนึ่งแล้วต้องพบ ภัยอันตรายอีกอย่างหนึ่ง
627	หนูตกลังข้าวสาร	ผู้ชายที่มีฐานะไม่ค่อยดีได้แต่งงานกับคนที่ร่ำรวย
628	หนูติดจั่น	จนปัญญา, หาทางออกไม่ได้
629	หมดเขี้ยวหมดตา	หมดอำนาจวาสนา, สิ้นฤทธิ์
630	หมดตำรา	จนปัญญา, หมดท่า, หมดฝีมือ
631	หมอบกระแต	หมอบนิ่งไม่มีทางสู้
632	หมอบราบคาบแก้ว	ยอมตามโดยไม่ขัดขืน, ยอมแพ้โดยดี
633	หมาขี้ไม่มีใครยกหาง	คนที่ชอบยกตัวเอง, คนโอ้อวด
634	หมาสองราง	คนที่ทำตัวเข้าด้วยทั้ง 2 ฝ่าย
635	หมาหยอกไก่	อาการที่ชายหยอกล้อหญิงสาว เป็นที่เล่นที่จริงจัง (ใช้แก่ชายที่มีอายุ)
636	หมาหวงก้าง	คนที่หวงของเอาไว้คนเดียว, คนที่หวงของที่ตนไม่สามารถเอาได้
637	หมาหัวเน่า	คนซึ่งเป็นที่รังเกียจของคนอื่นจน ไม่สามารถเข้ากับใครได้, คนที่ไม่มีใครรักและคบหา

ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
638	หมาหางด้วน	คนที่ทำอะไรผิดพลาดจนได้รับความอับอาย แล้วชวนให้ผู้อื่นทำตามโดยยกย่อง การกระทำนั้นว่าดี ควรเอาอย่าง
639	หมาเห่าใบตองแห้ง	คนที่เก่งแต่พูด
640	หมายน้ำบ่อหน้า	มุ่งหวังจะได้สิ่งที่ยังมาไม่ถึง
641	หมูเขาจะหามเอาคานเข้าไปสอด	คนที่เข้าไปขัดขวางขณะที่ผู้อื่นทำการกำลังสำเร็จ
642	หมูในเล้า	สิ่งที่อยู่ในเงื้อมมือ
643	หมูในอวย	สิ่งที่อยู่ในกำมือ
644	หมูไปไก่อมา	ถ้อยที่ถ้อยตอบแทนกัน, ให้สิ่งของแลกเปลี่ยนหรือตอบแทนซึ่งกันและกัน
645	หวานเป็นลมขมเป็นยา	คำดีมักทำให้ได้สติหรือสำนึกตัว
646	หอกข้าวแคร่	ศัตรูที่อยู่ข้างตัว, คนใกล้ชิดที่อาจคิดร้ายขึ้นเมื่อไรก็ได้
647	หักด้ามพร้าด้วยเข่า	หักโหมเอาด้วยกำลัง, ใช้อำนาจบังคับเอา
648	หักกล้า	ทำให้เสียท่าหรือเสียเหลี่ยม
649	หันหน้าเข้าหากัน	เป็นไมตรีกัน, มาปรึกษากัน
650	หันหลังให้กัน	โกรธ, เลิกคบค้า
651	หัวกระไดไม้แห้ง	มีแขกหรือคนมาหาอยู่ไม่ขาด (หมายถึงบ้านที่มีลูกสาวสวยหรือ บ้านผู้มีอำนาจวาสนา)
652	หัวชนกำแพง, หัวชนขวา	ลักษณะที่สู้ไม่ยอมถอย
653	หัวมังกุท้ายมังกร	ไม่เข้ากัน, ไม่กลมกลืนกัน, ปนเปกันหลายแบบหลายอย่างจนหมดงาม
654	หัวไม่วางหางไม่เว้น	ถูกใช้งานหนักจนไม่ว่างเลย
655	หัวหกกันชีวิต	เอาทุกทำทุกทางโดยไม่มีความหมาย
656	หัวหลักหัวตอ	สิ่งสำคัญที่เห็นเป็นไม่สำคัญไป
657	หัวหายตะพายขาด	ชอบเที่ยวจนไม่อยู่ติดบ้าน
658	หาตัวจับยาก	หาคนเทียมได้ยาก
659	หาเลือดกับปู, เอาเลือดกับปู	เคี้ยวเข็ญหรือบิบบังคับ เอากับผู้ที่ไม่มีจะให้
660	หาเศษหาเลย	หาประโยชน์เล็ก ๆ น้อย ๆ ไว้
661	หาห้วงมาคล้องคอ	ร่นหาภาระมาผูกพันมาใส่ตน (ใช้เปรียบเปรยผู้ที่จะมีคู่ครอง)
662	หายเข้ากลีบเมฆ	หายลับไปยังไม่ได้พบอีก
663	หุงข้าวประทัดหมา, ปิ้งปลาประทัดแมว	ทำประทัดหรือแตกกันในสิ่งไม่ควรทำ รังแต่จะเสียประโยชน์

ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
664	หูผีจุมกมด	รู้เรื่องหรือข่าวอะไรได้รวดเร็วหรือทันทั่วถึง
665	เห็นกงจักรเป็นดอกบัว	เห็นผิดเป็นชอบ
666	เห็นขี้ดีกว่าไส้	เห็นคนอื่นดีกว่าญาติพี่น้อง
667	เห็นเขาขึ้นคานหาม เอามือประสานกัน	ทำเลียนแบบคนใหญ่คนโต หรือคนมั่งมีทั้ง ๆ ที่ตนไม่มีกำลัง ทรัพย์สิน หรือ ความสามารถพอ
668	เห็นช้างขี้ ขี้ตามช้าง	ทำเลียนแบบคนใหญ่คนโต หรือคนมั่งมีทั้ง ๆ ที่ตนไม่มีกำลัง ทรัพย์สิน หรือ ความสามารถพอ
669	เหนื่อยสายตัวแทบขาด	เหนื่อยเพราะทำงานหนักแบบหามรุ่งหามค่ำไม่ได้พักผ่อน
670	เหยียบขี้ไก่ไม่ฝ่อ	หยิบหยังจับจด, ทำอะไรไม่จริงจัง, ไม่เอาการเอางาน
671	เหยียบเรือสองแคม	ทำที่เข้าเป็นพวกทั้ง 2 ฝ่าย

หมวด อ		
ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
672	อดเปรี้ยวไว้กินหวาน	อดใจไว้ก่อน, รอสิ่งที่ดีกว่าข้างหน้า
673	อ้อยเข้าปากช้าง	สิ่งหรือประโยชน์ที่ตกอยู่ในมือผู้มีอำนาจ แล้วยากที่จะได้คืน, สิ่งหรือประโยชน์ที่ตกอยู่ในมือแล้ว
674	อัฐยายซื้อขนมยาย	เอาทรัพย์สินของผู้อื่นซื้อ หรือแลกเปลี่ยนสิ่งของมีค่าของผู้นั้น เอาทรัพย์สินจากผู้ปกครองหญิงที่จะขอแต่งงานด้วย มาใช้ เป็นสินสอดของหมั้นโดยสมรู้กัน
675	อาบน้ำร้อนมาก่อน	เกิดก่อนจึงได้รู้ได้เห็นสิ่งต่าง ๆ มากกว่า
676	อาศัยลำแข้งตัวเอง, พึ่งลำแข้งตัวเอง	ช่วยตัวเอง
677	เอากุ้งฝอยไปตกปลากระพง	ลงทุนน้อยหวังผลกำไรมาก
678	เอาจุมูกผู้อื่นมาหายใจ	อาศัยผู้อื่นมักไม่สะดวก
679	เอาทองไปรูกระเบื้อง	ต่อสู้หรือทะเลาะกับคนพาล หรือคนที่มีความระแวงต่ำกว่า ย่อมไม่สมควร
680	เอาน้ำเย็นเข้าลูบ	ใช้คำพูดอ่อนหวานหวานล่อม
681	เอาน้ำลูบท้อง	สุ้มทโนหยิวในยามยาก
682	เอาเนื้อหนูไปปะเนื้อช้าง	เอาทรัพย์สินหรือสิ่งของจากคนจน หรือมีน้อยไปให้แก่ผู้ที่มีมากกว่า

ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
683	เอาปูนหมายหัว	ผูกอาฆาตไว้, ขึ้นชื่อไว้ว่าจะทำร้ายภายหลัง, คาคโทะไว้, เชื่อแน่ว่าจะเอาดีไม่ได้, เชื่อแน่ว่าจะเป็นไปตามที่คาคหมายไว้
684	เอาพิมพ์เสนไปแลกเกลือ	ลดตัวลงไปแลกตอบโต้กับคนที่มีฐานะต่ำกว่า
685	เอามะพร้าวหัวไปขายสวน	แสดงความรู้หรืออวดรู้กับผู้ที่รู้เรื่องดีกว่า
686	เอามือชุกหีบ	หาความเดือดร้อนหรือความลำบากใส่ตัวโดยใช่ที่
687	เอาไม้ซีกไปงัดไม้ซุง	คัดค้านผู้ใหญ่หรือผู้มีฐานะอำนาจสูงกว่า ย่อมไม่สำเร็จ และอาจ ได้รับความร้ายแก่ตัวอีกด้วย
688	เอาไม้สั้นไปรันซี่	ตอบโต้หรือทะเลาะกับคนพาลมีแต่ทางเสีย
689	เอาเลือดกับปู	เคี่ยวเข็ญหรือบีบบังคับเอากับผู้ที่ไม่มีจะให้
670	เอาหูไปนา เอาตาไปไร่	สร้างทำเป็นไม่รู้ไม่เห็น

ภาคผนวก ข

สำนวนจีนและความหมาย

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ภาคผนวก ข

สำนวนจีนและความหมาย

ลำดับ	สำนวนจีน	ความหมาย
1	百闻不如一见	ได้ยินมาร้อยครั้ง ยังสู้เห็นด้วยตาตนเองเพียงครั้งเดียวไม่ได้ พรรณนาว่าได้เห็นกับตาน่าเชื่อถือยิ่งกว่าได้ยินกับหู
2	班门弄斧	班 หมายถึง 鲁班 ช่างฝีมือชื่อของรัฐหลู่ในยุคชุนชิว ทั้งคำแปลว่า ราชวานหน้าบานหลู่ปานอุปมาอุปไมยสิ่งที่ตนคิดว่าเก่งแก่ผู้ที่ชำนาญการมากกว่าตน บางครั้งก็ใช้เป็นคำถ่อมตัว
3	班弄是非	搬弄 หมายถึง ยุแหย่ ทั้งสำนวนมีความหมายว่า นินทาคนลับหลัง มีเจตนายุแหย่ให้เกิดความขัดแย้งทะเลาะวิวาท
4	半斤八两	ระบบเก่า 16 ตำลึงเป็น 1 ชั่ง ครึ่งชั่งเท่ากับ 8 ตำลึง หมายถึงสิ่งของ 2 อย่างมีน้ำหนักเท่ากัน อุปมาว่า ก้ำกึ่งพอพืดพอเหียงกัน
5	半途而废	废 หมายถึง เลิก , ละทิ้ง ทั้งสำนวนมีความหมายว่า เลิกล้มกลางคัน หรือ ไม่สามารถยืนหยัดในสิ่งที่ทำอยู่ให้ถึงที่สุด
6	半信半疑	เชื่อครึ่งไม่เชื่อครึ่ง หมายถึงความว่า ยากจะวินิจฉัยว่าเรื่องราวเป็นจริงหรือเป็นเท็จ คือกึ่งเชื่อกึ่งไม่เชื่อ
7	背信弃义	ตระบัดสัตย์คินคำ
8	比上不足，比下有余	อยู่ในระดับปานกลาง คือสู้ผู้ที่อยู่ข้างบนไม่ได้ แต่ก็เหนือกว่าผู้อยู่ข้างล่าง
9	冰冻三尺，非一日之寒	น้ำแข็งจับตัวจนหนาสามเชียะ ไซว่าเกิดจากความหนาวในวันเดียว อุปมาว่า เรื่องราวมิได้เกิดขึ้นโดยบังเอิญ หากแต่มีมูลเหตุอันลึกซึ้งยาวนาน หรือ เรื่องราวมิได้เกิดขึ้นในชั่ววันชั่วคืน หากแต่ก่อขึ้นแบบค่อยเป็นค่อยไป

ลำดับ	สำนวนจีน	ความหมาย
10	病急乱投医	อาการป่วยทรุดหนักแล้วจึงค่อยเที่ยวหาหมอย่าง สุ่มสี่สุ่มห้า
11	不吃羊肉空惹一身膻	มิได้กินเนื้อแพะด้วย แต่ติดกลิ่นสาบแพะไปทั้งตัว เสมือนว่า ทำเรื่องหนึ่งเรื่องใดไปแล้ว ไซ้แต่จะไม่ได้ ประโยชน์เท่านั้น หากยังต้องได้รับความยุ่งยาก เดือดร้อน
12	不到黄河心不死	ไปไม่ถึงฮวงโหไม่ยอมหยุดเลิก พรรณนาว่า หาก เรื่องราวมีถึงขั้นจนตรอกหมดทางไป จะไม่ยอมเลิก ล้มความตั้งใจเป็นอันขาด หรือกล่าวได้ว่า หากไม่ บรรลุลจุดหมายจะไม่ยอมอดเลิกราเด็ดขาด
13	不分青红皂白	皂 แปลว่าสีดำ หมายถึง ไม่จำแนกว่าเป็นสีเขียว สี แดง หรือสีขาว หรือกล่าวได้ว่าไม่แยกถูกแยกผิด บ่มบ่ามวู่วาม
14	不管三七二十一	ไม่คำนึงถึงอะไรทั้งสิ้น
15	不看僧面看佛面	僧 หมายถึงภิกษุสงฆ์ 佛 หมายถึงพระพุทธรูป ทั้งสำนวนแปลว่า ไม่เห็นแก่หน้าภิกษุสงฆ์ ก็ควรต้อง เห็นแก่พระพุทธรูป เป็นสำนวนที่ใช้ขอร้องผู้อื่นให้ ผ่อนปรนเป็นพิเศษโดยเห็นแก่ผู้หลักผู้ใหญ่
16	不见棺材不掉泪	ไม่เห็นโลงศพไม่หลั่งน้ำตา มักใช้ตำหนิตัวบุคคลที่ ไม่รู้จักเปลี่ยนแปลงท่าที ถ้าไม่รอให้เกิดภัยพิบัติ เสียก่อน
17	不求有功，但求无过	ไม่ต้องการจะมีคุณงานความชอบอะไร หวังแต่เพียง ไม่มีความผิดก็ดีแล้ว
18	不入虎穴，焉得虎子	虎穴 แปลว่า ถ้ำเสือ มีความหมายว่า สถานที่ อันตราย 演得 หมายความว่า ที่ไหน , อย่างไร 虎子 หมายความว่า ลูกเสือ อุปมา บุคคลสำคัญ หรือสิ่งของล้ำค่า สำนวนนี้มีความหมายว่า ถ้าไม่ เสี่ยงอันตราย ก็ไม่อาจจะบรรลุผลสำเร็จได้
19	不怨天，不尤人	ไม่โทษฟ้าดิน ไม่โทษผู้อื่น หรือกล่าวได้ว่า เรื่องราว ทั้งปวงล้วนขึ้นอยู่กับตัวเราเอง ไม่โยนโทษไปให้ภว วิสัย

ลำดับ	สำนวนจีน	ความหมาย
20	不知天高地厚	ไม่รู้ว่าฟ้ามีความสูงเท่าไร แผ่นดินมีความหนาเท่าไร กล่าวได้ว่า ไม่อาจที่จะรังวัดความสูงความลึกได้
21	长江后浪退前浪	แม่น้ำแยงซี คลื่นลูกหลังผลักดันคลื่นลูกหน้า
22	成事不足，败事有余	成事 หมายถึง ทำเรื่องให้สำเร็จลุล่วง 败事 หมายถึง ทำให้เสียการ ทั้งสำนวนมีความหมายว่า มิได้ทำให้เรื่องราวสำเร็จ แต่กลับทำให้เสียการ
23	成则为王，败则为寇	寇 หมายถึง โจร ทั้งสำนวนมีความหมายว่า ชนะเป็นเจ้า แพ้เป็นโจร
24	吃里爬外	ได้รับประโยชน์จากฝ่ายนี้ แต่แอบไปปรับใช้ฝ่ายนั้น ทำเรื่องที่ยังความเดือดร้อนเสียหายแก่ฝ่ายที่มีบุญคุณกับตน
25	吃力不讨好	吃力 หมายถึง เปลืองแรง 讨好 หมายถึง ได้รับผลตอบแทนที่ดี ทั้งสำนวนหมายความว่า แม้ได้พยายามทำอย่างเต็มที่แล้วทว่ามิเพียงแต่จะไม่ได้รับผลดังที่คาดหวัง2เท่านั้น หากยังถูกคนเขาต่อว่าเอาอีก
26	吃一堑，长一智	堑 หมายถึง หลุมพราง มีความหมายแทนความล้มเหลวหรือความพ่ายแพ้ ทั้งสำนวนมีความหมายว่า ประสบความล้มเหลวหนหนึ่ง ความรับรู้ก็เพิ่มขึ้นหน้อยหนึ่ง
27	仇人相见，分外眼红	分外 หมายถึง เป็นพิเศษ 眼红 หมายถึง สีหน้าท่าทางโกรธแค้น ทั้งสำนวนหมายถึง เมื่อคู่อาฆาตมาเจอกัน แสดงท่าทางโกรธแค้นใส่กันอย่างออกนอกหน้า
28	寸金难买寸光阴	ทองคำยวหนึ่งนิ้วก็ยังซื้อเวลาชั่วประเดี๋ยวไม่ได้ ดั่งนี้จึงไว้เตือนผู้คนพึงใช้มันให้เป็นประโยชน์
29	初生之犊不畏虎	犊 หมายถึง ลูกวัว ทั้งสำนวนหมายความว่า ลูกวัวแรกเกิดไม่กลัวเสือเพราะไม่รู้ถึงความดุร้ายของเสือ หมายความว่า คนหนุ่มสาวซึ่งกล้าหาญไฟแรงแต่ขาดประสบการณ์

ลำดับ	สำนวนจีน	ความหมาย
30	打肿脸充胖子	ชอบ คลั่งไคล้ในเกียรติยศจอมปลอม ทั่วๆ ที่ไม่มีสถานะอย่างนั้น แต่ดันพยายามสร้างภาพให้เห็นว่ามี
31	当局者迷，旁观者清	ผู้เป็นเจ้าของเรื่องมักจะมองปัญหาไม่รอบด้าน เพราะค่านิ่งถึงผลได้ผลเสียมากเกินไป ผู้ที่จับตามองอยู่ข้างๆ กลับเห็นปัญหาชัดเจนยิ่งกว่าเจ้าของเรื่อง
32	当一天和尚撞一天钟	ปฏิบัติตามกิจวัตรไปวันๆ แบบขอไปที
33	对牛弹琴	พูดเหตุผลกับคนที่ไม่รู้เหตุผล หรือพูดในสิ่งที่ผู้ฟังฟังไม่รู้เรื่องเลย
34	恩将仇报	恩 หมายถึง บุญคุณ ความดี 将 หมายถึง เอา ถือ 报 หมายถึง ตอบแทน ทั้งสำนวนหมายความว่า ตอบแทนบุญคุณด้วยความอาฆาตเคັน การเนรคุณ
35	放长线钓大鱼	วางสายยาวเพื่อตกปลาใหญ่ หมายถึง วางแผนในระยะยาวโดยไม่หวังเห็นผลอย่างรวดเร็ว เพื่อให้ได้รับประโยชน์ใหญ่หลวงยิ่งขึ้น
36	放下屠刀，立地成佛	แม้แต่ผู้ที่ฆ่าคนราวผักปลา เมื่อสำนึกได้วางดาบเพชรฆาตลง ถวายตัวเป็นศิษย์สัมมาสัมพุทธเจ้า ก็กลายเป็นอรหันต์ได้ทันที เพียงแต่ให้สำนึกผิดและปรับปรุงตัวเสียใหม่ ตั้งใจใฝ่ดีก็สามารถกลายเป็นคนดีได้
37	分久必合，合久必分	แยกกันนานก็จักต้องรวม รวมกันนานก็จักต้องแยก 3เปรียบเทียบเหตุการณ์ต่างๆในโลก ผันแปรเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ เดี่ยวแยกเดี่ยวรวม หมุนเวียนเป็นวัฏจักร
38	敢怒不敢言	ในใจขุ่นเคือง แต่ไม่กล้าพูดออกมา บรรยายสภาพกล้ากลืนพินทนของผู้ที่ตกเป็นเบี้ยล่าง
39	割鸡焉用牛刀	ทำไมจะต้องใช้มีดฆ่าวัวไปเชือดไก่ไม่จำเป็นต้องทำเรื่องเล็กให้เป็นเรื่องใหญ่
40	功败垂成	เรื่องงานจะสำเร็จลุล่วงอยู่แล้ว จู่ๆก็ประสบกับความล้มเหลวเข้า
41	钩心鬥角	กีดกันหรือทำลายด้วยกลอุบาย
42	孤掌难鸣	ตบมือข้างเดียวไม่ดัง

ลำดับ	สำนวนจีน	ความหมาย
43	顾此失彼	มัวดูแลทางนี้ เลยทิ้งทางโน้นไป หรือกล่าวได้ว่า ไม่สามารถดูแลได้อย่างทั่วถึง
44	固执己见	ยืนกรานในความเห็นของตนเอง
45	寡不敌众	คนจำนวนน้อยย่อมสู้คนจำนวนมากไม่ได้
46	挂羊头卖狗肉	แขวนป้ายขายเนื้อแพน แต่ความจริงขายเนื้อหมา หมายถึง เอาของเลวมาหลอกขายเป็นของดี
47	贵人多忘事	พวกผู้ดีมักวางมาตรฐานหยิ่งยโส ลืมมิตรภาพเก่าๆ ในอดีต
48	好汉不吃眼前亏	เมื่อตกที่นั่งเสียเปรียบ แล้วสามารถยอมลดราวาคอกชั่วคราว เพื่อจะได้ไม่เป็นเบี้ยล่างในขณะนั้น
49	好心不得好报	ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยกุศลเจตนา แต่กลับไม่ได้รับการตอบสนองที่ดี
50	恨铁不成钢	เจ็บใจที่ไม่สามารถหลอมเหล็กให้กลายเป็นเหล็กกล้าได้ หมายถึง ไม่สบอารมณ์ต่อความไม่เอาถ่านของผู้ที่ตนหวังเอาไว้โดยมีความรู้สึกทั้งเสียตายและเสียใจรวมกัน
51	换汤不换药	เปลี่ยนเพียงรูปแบบหรือยี่ห้อ แต่ไม่ได้เปลี่ยนเนื้อหาสาระ
52	惶惶不可终日	หวาดหวั่น วิตกกังวลจนกระทั่งจะดำเนินชีวิตให้ผ่านไปสักวันก็ยากลำบาก
53	挥霍无度	ถลุงเงินทองตามแต่ใจชอบ หมายถึง ใช้เงินอย่างสุดแสนสุรุ่ยสุร่าย
54	浑水摸鱼	จับปลาในน้ำขุ่น หมายถึง อาศัยจังหวะกำลังขุลมุน ฉกฉวยเอาประโยชน์ที่ไม่ได้ด้วยเหตุผล
55	鸡犬之声相闻，老死不相往来	อยู่ใกล้ขนาดเสียงไก่เสียงหมาดังได้ยิน แต่ไม่ไปมาหาสู่กันจนชั่วชีวิต หมายถึง ไม่เข้าใจซึ่งกันและกัน ไม่แลกเปลี่ยนข่าวสาวซึ่งกันและกัน ระหว่างบุคคลหรือหน่วยงาน

ลำดับ	สำนวนจีน	ความหมาย
56	饥寒交迫	交 หมายถึง พร้อมกัน 迫 หมายถึง บีบคั้น ทั้งสำนวนหมายความว่า ความหิวโหยและความหนาวเหน็บคุกคามบีบคั้นพร้อมกัน ชีวิตยากจนคนแค่น
57	急来抱佛脚	เรื่องจนตัวแล้วค่อยมาคิดวิธีแก้
58	己所不欲，勿施于人	สิ่งที่ตนไม่ชอบ อย่ายืดเยียดให้ผู้อื่น
59	家丑不可外扬	เรื่องราวไม่ดีภายใน เอาไปเผยแพร่ข้างนอกไม่ได้
60	假仁假义	เสแสร้งแกล้งทำเป็นเมตตาปราณี มีคุณธรรม มีน้ำใจ
61	嫁鸡随鸡，嫁狗随狗	สตรีเมื่อแต่งงานไปแล้ว ไม่ว่าจะสามีจะดีหรือเลวก็ได้แต่ติดตามห้อยตามไปตลอดกาล
62	兼听则明，偏信则暗	รับฟังความคิดเห็นของฝ่ายต่างๆ หูตาก็จะสว่าง หากเชื่อแต่เพียงฝ่ายเดียว หูตาก็จะมีดบอด
63	见异思迁	เห็นของใหม่ก็เปลี่ยนใจ หมายถึง จิตใจไม่แน่วแน่มั่นคง
64	江山易改，本性难移	สันดอนซุดงาย สันดานแก้ยาก
65	脚踏两隻船	เหยียบเรือสองแคม หมายถึง โลเลไม่แน่นอน
66	捷足先登	ผู้ที่ทำอะไรรวดเร็วไปถึงจุดหมายก่อน
67	解铃还须系铃人	ใครเป็นคนผูกกระดิ่ง ก็ต้องเป็นผู้แก้
68	进退维谷	เดินหน้าก็ยาก ถอยหลังก็ลำบาก
69	近朱者赤，近墨者黑	ใกล้ชิดคนดีสามารถทำให้คนกลายเป็นดีได้ ใกล้ชิดคนชั่วสามารถทำให้คนกลายเป็นชั่วได้ หมายถึง สิ่งแวดล้อมมีผลกระทบต่อผู้คนอย่างใหญ่หลวง
70	看菜吃饭，量体裁衣	กินข้าวให้ดูกับ ตัดเสื้อให้วัดตัว หมายถึง ทำงานโดยยึดถือสภาพรูปธรรม
71	口蜜腹剑	ปากพูดไพเราะน่าฟัง แต่ใจคอยคิดมุ้งร้ายหมายขวัญ
72	口是心非	ปากพูดอย่าง ใจคิดอีกอย่าง
73	癞蛤蟆想吃天鹅肉	คางคกริจะกินเนื้อหงส์ หมายถึง ไม่เจียมกะลาหัว
74	浪子回头金不换	การที่คนเสเพลตัดสินใจกลับเนื้อกลับตัวเป็นคนดีนั้น เป็นสิ่งที่มีค่าอนันต์

ลำดับ	สำนวนจีน	ความหมาย
75	老马识途	途 หมายถึง หนทาง ทั้งสำนวนมีความหมายว่า ม้า แກຣູ້ທາງ หมายถึง คนที่โชกโชนด้วยประสบการณ์ จนรู้สภาพเป็นอย่างดี สามารถเกิดบทบาทในการ ชี้นำได้
76	路遥知马力，日久见 人心	ระยะทางพิสูจน์ม้า กาลเวลาพิสูจน์คน
77	驴头不对马嘴	คนละเรื่องไม่เกี่ยวกับเลย
78	盲人摸象	คนตาบอดคลำช้าง หมายถึง ยังไม่เข้าใจรอบด้าน ก็ เดาสุ่มสี่สุ่มห้า
79	杞人忧天	วิตกกังวลเกินเหตุโดยไม่จำเป็น
80	前怕狼，后怕虎	ซีซลาดตาขาว วิตกกังวลไปต่างๆ นานา
81	前人栽树，后人乘凉	คนรุ่นก่อนปลูกต้นไม้ คนรุ่นหลังได้พักร่ม หมายถึง คนรุ่นก่อนสร้างความผาสุกให้แก่คนรุ่นหลัง
82	前事不忘，后事之师	จำจาบทเรียนในอดีตไว้เป็นอุทาหรณ์ เพื่อถือเป็น กระจกเงาในอนาคต
83	强中自有强中手	ไม่ว่าจะเก่งขนาดไหน ก็มักมีผู้ที่เก่งยิ่งกว่าเสมอ
84	求人不如求己	ขอกับตัวเองดีกว่าขอจากผู้อื่น หมายถึง พึ่งตนเอง ดีกว่าพึ่งผู้อื่น
85	人不可貌相	ประเมินคนโดยมองจากรูปร่างโฉบเฉี่ยวไม่ได้
86	人非圣贤，孰能无过	คนเรามีใช้นักปราชญ์ที่จะไม่มีความผิดพลาดเลย
87	人生七十古来稀	คนที่มีอายุถึง 70 ปีนั้นหาหายาก
88	人无害虎心，虎有伤 人意	คนที่ไม่คิดจะปองร้ายหรือคิดจะทำร้ายเสือ แต่เสือก็ ยังมีเจตนาทำร้ายคน หมายถึง แม้เราจะไม่คิดทำ ร้ายคนอื่น แต่คนอื่นกลับจ้องจะทำร้ายเรา
89	人心难测水难量	หยิ่งใจคนยากดุจหยิ่งน้ำลึก
90	若要人不知，除非己 莫为	ไม่ยากให้คนเขารู้ นอกจากตนเองไม่กระทำ หมายถึง เมื่อประพาดพิงไปแล้ว มักจะปกปิด พฤติกรรมชั่วนั้น
91	弱肉强食	เนื้อหนังของสัตว์อ่อนแอ มักเป็นอาหารของสัตว์ ที่เข้มแข็งกว่า

ลำดับ	สำนวนจีน	ความหมาย
92	三人行必有我师	เดินอยู่ด้วยกันสามคน ในนี้จะต้องมีผู้ที่เป็นอาจารย์ เราได้อย่างแน่นอน หมายถึง คนที่เราควรศึกษาเอา เป็นแบบอย่างมีอยู่ทุกหนทุกแห่ง
93	杀鸡取卵	ฆ่าไก่เอาไข่ หมายถึง มุ่งหวังแต่จะเอาประโยชน์ เฉพาะหน้า โดยทำลายผลประโยชน์ระยะยาว
94	善恶到头终有报	การสร้างกุศลหรือกระทำชั่ว ในที่สุดกรรมนั้นย่อม จักตามสนอง
95	善有善报，恶有恶报	ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว
96	商量不正下梁歪	คานบนไม่ตรง คานล่างเอียง หมายถึง ผู้ใหญ่ที่อยู่ ข้างบนประพฤติมิชอบ ผู้ที่อยู่ข้างล่างก็จะ เลียนแบบในทางไม่ดี
97	上天不负苦心人	ขอเพียงให้มุ่งมั่นพยายามอย่างสม่ำเสมอ สวรรค์ก็ จักช่วยให้ประสบความสำเร็จอย่างแน่นอน
98	生米煮成熟饭	ข้าวสารได้หุงเป็นข้าวสุกแล้ว หมายถึง เรื่องราวได้ เป็นที่แน่นอนจนเปลี่ยนแปลงไม่ได้อีกแล้ว
99	失败是成功之母	ผิดเป็นครู
100	时世造英雄	สถานการณ์สร้างวีรบุรุษ
101	世上无难事，只怕有 心人	ขอเพียงมีความตั้งใจ ไม่มีอะไรในโลกนี้จะทำไม่ได้
102	是非只为多开口	การมีปากเสียงกัน มักเกิดจากการพูดมากเกินไป
103	水火不相容	น้ำกับไฟเข้ากันไม่ได้
104	水可载舟，亦可覆舟	น้ำสามารถลอยเรือและก็สามารถจมเรือ
105	四海之内皆兄弟	ผู้คนในโลกนี้ล้วนเสมือนหนึ่งพี่น้องกัน
106	太岁头上动土	หาญกล้าล่วงเกินผู้มีอำนาจ
107	天无绝人之路	ไม่ว่าจะพบกับอุปสรรคความยากลำบากเพียงใด ก็ จะต้องมียางออกจนได้
108	天有不测风云	บนท้องฟ้ามีการเปลี่ยนแปลงของลมฟ้าอากาศโดยที่ เราคาดไม่ถึง

ลำดับ	สำนวนจีน	ความหมาย
109	挑拨离间	ยุแหย่ให้ผู้อื่นแตกความสามัคคี
110	徒劳无功	เสียแรงเปล่าๆ โดยไม่รับผลใดๆ เลย
111	外强中乾	มองจากภายนอกดูจะมีพลังเข้มแข็ง แต่แท้จริงอ่อน ปวกเปียก
112	亡羊补牢	เมื่อเกิดเรื่องผิดพลาดเสียหายขึ้นแล้ว จึงหาทาง ป้องกัน
113	忘恩负义	เนรคุณ ออกตัญญู
114	唯我独尊	เข้าใจว่าตนเองเท่านั้นที่วิเศษสุด หมายถึง เย่อหยิ่ง เป็นที่สุด
115	屋漏偏遭连夜雨	บ้านรั่วยังถูกฝนตกกระหน่ำทั้งคืน หมายถึง ภัยพิบัติ ต่างๆ ประดังกันเข้ามา
116	无风不起浪	ถ้าไม่มีลม ก็ไม่เกิดคลื่น หมายถึง เรื่องราวต่างๆ ที่ เกิดขึ้นจะต้องมีสาเหตุอย่างแน่นอน
117	物以稀为贵	สิ่งของที่มีจำนวนน้อย ก็จะแสดงให้เห็นถึงความล้ำ ค่า มีราคา
118	习惯成自然	เคยชินกับสิ่งจนกลายเป็นเรื่องปรกติธรรมดา
119	先下手为强	ชิงลงมือก่อนเป็นต่อ
120	小不忍则乱大谋	ถ้าไม่สามารถอดทนในเรื่องเล็ก ก็จะทำให้เสีย แผนการใหญ่
121	心照不宣	ต่างฝ่ายต่างตระหนักแก่ใจ แต่ไม่พูดออกมาอย่าง เปิดเผย
122	哑巴吃黄连	คนใบ้กินบอระเพ็ด ขมอยู่ในใจแต่พูดไม่ออก
123	仰不愧于天，俯不愧 于人	แหงหน้าไม่อายฟ้า ก้มหน้าไม่อายคน หมายถึง คนเราเมื่อตรวจสอบตัวเองแล้ว ไม่ได้ประพฤติน เรื่องเลวใดๆ ก็ไม่มีอะไรที่จะต้องละอายใจ
124	养兵千日，用在一时	เลี้ยงทหารเป็นพันๆ วัน เพื่อใช้งานเพียงชั่วครั้ง ชั่วคราว หมายถึง การบ่มเพาะสะสมเป็นระยะเวลา ยาวนาน เพียงเพื่อความต้องการในชั่วครั้งชั่วคราว
125	一波未平，一波又起	คลื่นระลอกหนึ่งยังไม่ทันสงบ คลื่นอีกละลอกหนึ่งก็ เกิดตามมาติดๆ หมายถึง เรื่องราวปัญหาหนึ่งยังไม่ ทันได้แก้ อีกปัญหาหนึ่งก็เกิดแทรกขึ้นมา

ลำดับ	สำนวนจีน	ความหมาย
126	一个巴掌拍不响	ตบมือข้างเดียวไม่ดัง หมายถึง ปัญหาไม่ได้เกิดจากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเท่านั้น ต้องรับผิดชอบด้วยกันทั้งสองฝ่าย
127	以眼还眼，一环呀	ตาต่อตา ฟันต่อฟัน หมายถึง เอาวิธีการที่ฝ่ายตรงข้ามใช้ตอบโต้ฝ่ายตรงข้าม
128	引狼入室	ชักนำหมาป่าเข้ามาในห้อง หมายถึง นำคนชั่วเข้ามาเสียเอง
129	英雄无用武之地	คนเก่งที่มีความมุ่งมั่นแรงกล้า แต่ไม่มีเวทีให้แสดงความสามารถ หมายถึง คนถูกจำกัดโดยสภาพแวดล้อม ไม่สามารถแสดงความสามารถออกมาได้
130	有福同享，有难同当	มีสุขร่วมเสพ มีทุกข์ร่วมแบก หมายถึง ร่วมทุกข์ร่วมสุข
131	有其父必有其子	มีบิดาอย่างนี้ ก็จะต้องมีบุตรชายแบบเดียวกัน
132	有钱买马，没钱置鞍	มีเงินซื้อม้า แต่ไม่มีเงินซื้ออาน หมายถึง ใช้เงินไม่เหมาะสม ยอมจ่ายเงินก้อนโต แต่กลับตระหนี่ในค่าใช้จ่ายเล็กๆน้อยๆ
133	有钱使得鬼推磨	มีเงินสามารถใช้ภูตผีให้เดินไม่ได้ หมายถึง เงินทองสามารถเนรมิตได้ทุกอย่าง
134	有眼不识泰山	มีตาแต่ไม่รู้จักเขาไท่ซาน หมายถึง ความรู้ประสบการณ์น้อย ไม่รู้จักบุคคลที่เก่งกาจ มีบทบาทสำคัญ หรือฐานะตำแหน่งสูง
135	有志者事竟成	ผู้มีปณิธานความตั้งใจ ในที่สุดก็จะประสบความสำเร็จ
136	玉不琢，不成器	เพชรที่ไม่ได้ผ่านการเจียรไน ย่อมไม่อาจกลายเป็นของใช้หรือเครื่องประดับได้ หมายถึง คนเราถ้าไม่ศึกษา ย่อมไม่อาจกลายเป็นคนเก่งที่มีความสามารถได้
137	真金不怕火炼	ทองแท้ไม่กลัวไฟเผา หมายถึง สามารถผ่านการทดสอบต่างๆ ได้
138	置若罔闻	วางไว้ทางหนึ่ง เสมือนไม่ได้ยินกระนั้น หมายถึง ได้ยินแล้ว แต่ไม่สนใจไยดี

ลำดับ	สำนวนจีน	ความหมาย
139	中看不中吃	น่าดูแต่ไม่น่ากิน หมายถึง ภายนอกดูดี แต่ความจริงใช้การไม่ได้
140	座山观虎鬥	นั่งบนภูเขาดูเสือกัดกัน หมายถึง นั่งดูผู้อื่นต่อสู้กัน เพื่อฉวยโอกาสเก็บเกี่ยวประโยชน์
141	白日做梦	ฝันกลางวัน หมายถึง เพื่อฝันในสิ่งที่ไม่อาจเป็นจริงได้
142	白手起家	ก่อร่างสร้างตัวด้วยมือเปล่า
143	包罗万象	ปรากฏการณ์ทั้งปวงในจักรวาล หมายถึง ครอบคลุมหมดทุกอย่าง
144	卑躬屈膝	ประจบประแจงผู้อื่นอย่างไร้ศักดิ์ศรี
145	杯水车薪	ใช้น้ำถ้วยเดียวดับไฟที่กำลังลุกไหม้ทั้งคันรถ
146	本末倒置	เอาเรื่องสำคัญกับเรื่องปลื้กย่อยวางกลับกัน
147	不共戴天	ไม่ยอมอยู่ใต้ฟ้าเดียวกันกับศัตรู
148	不可救药	ป่วยหนักจนไม่สามารถเยียวยาได้
149	不伦不类	ไม่ได้ความ ไม่ได้มาตรฐาน
150	不识抬举	ไม่รับหรือไม่สนใจในเจตนาดี หรือการสนับสนุนที่ผู้อื่นมีต่อตน
151	不速之客	แขกที่มาเองโดยมิได้รับเชิญส่วนมากจะใช้หมายถึง คนที่จู่ๆ มาเยือน และไม่เป็นที่ต้อนรับ
152	餐风宿露	ความลำบากลำบากในระหว่างเดินทาง หรือกินอยู่หลับนอนกลางแจ้ง
153	惨无人道	โหดเหี้ยม อำนหิต ปราศจากมนุษยธรรมแม้แต่น้อย
154	残骸伊苏	เหมือนเมล็ดข้าวเม็ดหนึ่งในมหรณพ
155	操之过急	จัดการปัญหาอย่างหุนหันพลันแล่น ในร้อนเกินไป
156	惩前毖后	ถือเรื่องอดีตเป็นบทเรียน (สิ่งเตือนใจ) ระมัดระวังอย่าได้ทำผิดซ้ำอีกในวันหน้า
157	吹毛求疵	เดิมหมายถึงเวลาซื้อเสื้อผ้าสัตว์ จะเป่าขนให้ถ่างออก เพื่อตรวจดูหนังที่ไ้ขนว่ามีตำหนิหรือไม่ ใช้อุปมาว่าเจตนาจับผิดหรือเสาะหาจุดอ่อน

ลำดับ	สำนวนจีน	ความหมาย
158	垂涎三尺	อยากกินจนน้ำลายหก
159	粗枝大叶	ทำหยาบๆลวกๆ มั่งง่าย ไม่จริงจังตั้งใจ
160	寸步难行	จะก้าวจะเดินยากเต็มที
161	打抱不平	ออกหน้าช่วยผู้ที่ถูกรังแกเพื่อพุงความเป็นธรรม
162	打家劫舍	ยกพวกเข้าปล้นบ้านผู้คน
163	大发雷霆	เกรี้ยวกราดด้วยอารมณ์เดือดดาล
164	大惊小怪	เกิดอาการประหลาดใจเกินไปกับเรื่องราวที่ไม่น่าแปลก
165	大智若愚	คนที่ฉลาดปราดเปรื่อง มีความสามารถสูง แต่หิงมๆ ไม่โอ้อวด ดูภายนอกเหมือนกับว่าโง่
166	呆若木鸡	ตะลึงงันคุดไก่ไม้ หมายถึง อาการตระหนกตกใจ
167	当机立断	เมื่อเผชิญปัญหา กล้าตัดสินใจจัดการโดยไม่ลังเล แม้แต่น้อย
168	倒行逆施	ปฏิบัติการที่ละเมิดทำนองคลองธรรมหรือขัดต่อกระแสพัฒนาของสังคม
169	得不偿失	ได้ไม่คุ้มเสีย
170	得寸进尺	ได้คืบจะเอาศอก
171	登峰造极	ไต่เขาจนมาถึงยอดดอย
172	断章取义	ตัดเอาเฉพาะบางประโยคหรือบางวรรคตอนซึ่งมีความหมายที่ตนเองต้องการมาใช้โดยไม่คำนึงถึงเนื้อหาสาระทั่วทั้งบท
173	对症下药	ให้ยาตามอาการป่วย
174	尔诈我虞	ระแวงซึ่งกันและกัน หลอกหลวงซึ่งกันและกัน
175	反复无常	แปรปรวน เอาแน่ไม่ได้
176	防患未然	ป้องกันล่วงหน้าก่อนที่เหตุการณ์หรือภัยพิบัติจะเกิดขึ้น
177	匪夷所思	เรื่องที่เกิดความคาดคิดของคนทั่วไป
178	废话连篇	ในความเรียงหรือคำสนทนา เต็มไปด้วยถ้อยคำไร้สาระที่ไม่จำเป็น

ลำดับ	สำนวนจีน	ความหมาย
179	废寝忘餐	ใจจดใจจ่ออยู่กับเรื่องใดเรื่องหนึ่งจนลืมกินลืมนอน
180	敷衍了事	ทำงานแบบขอไปทีอย่างไม่รับผิดชอบ
181	高枕无忧	ปราศจากเรื่องราวที่น่าวิตกเป็นทุกข์ใดๆ
182	歌功颂德	ยกบุญยกคุณ
183	隔墙有耳	แม้มีกำแพงกั้นอยู่ชั้นหนึ่ง ก็ยังอาจมีคนแอบฟัง
184	各有所好	ต่างคนต่างมีความชอบของตน
185	苟延残喘	ฝืนยืดลมหายใจเฮือกสุดท้ายออกไป
186	孤家寡人	คนที่โดดเดี่ยวปราศจากมวลชนหนุนช่วย
187	股吧自封	จำกัดตนเองอยู่ในกรอบเดิม ไม่คิดจะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้พัฒนาขึ้น
188	含血喷人	กุเรื่องขึ้นใส่ร้ายผู้อื่น
189	汗流浹背	เหงื่อออกมากจนเสื้อผ้าเปียกโชก ยิ่งมักใช้บรรยายอาการตกใจกลัวสุดขีด
190	好高骛远	ฝึกฝนในสิ่งที่อยู่สูงเกินไปหรือไกลเกินไปโดยไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง
191	横征暴敛	การเก็บภาษี รีดนาทาเร้น
192	后来居上	ผู้ที่อาวุโสน้อยกว่ากลับอยู่เหนือผู้มีอาวุโสมาก หรือหมายถึงการยกย่องบุคคลหรือคณะบุคคลที่ประสบความสำเร็จอย่างรวดเร็วจนแซงผู้ที่อยู่ข้างหน้าไปได้
193	后起之秀	บุคคลโดดเด่นที่ปรากฏขึ้นทีหลัง
194	胡作非为	เที่ยวก่อกรรมทำชั่วตามอำเภอใจโดยไม่หวั่นเกรงใดๆ
195	狐假虎威	อาศัยอิทธิพลคนอื่นข่มขู่รังแก
196	化险为夷	ปรับหนทางที่ขรุขระให้ราบเรียบ หรือหมายถึงการเปลี่ยนผ่านภาวะคับขันอันตรายให้กลายเป็นปลอดภัย
197	患得患失	เมื่อยังไม่ได้มาก็เกรงจะไม่ได้ ครั้นได้มาแล้วก็กลัวว่าจะสูญเสียไป
198	患难之交	เพื่อนที่เคยตกทุกข์ได้ยากมาด้วยกัน

ลำดับ	สำนวนจีน	ความหมาย
199	祸不单行	เรื่องโชคร้ายประดังเข้ากรณีแล้วกรณีเล่า
200	机不可失	โอกาสนั้นหายาก อย่าปล่อยให้พลาดไปได้
201	积少成多	เก็บหอมรอมริบทีละเล็กละน้อย ก็จะกลายเป็นจำนวนมากได้
202	鸡毛蒜皮	เรื่องจิปจ๋อที่ไม่สลักสำคัญหรือเรื่องที่ไร้สาระ
203	既往不咎	ไม่ชักใช้เอาโทษในเรื่องที่แล้วมา
204	寄人篱下	อาศัยอยู่กับผู้อื่น
205	家破人亡	บ้านแตกและคนก็กระจัดกระจายพลัดพรากล้มหายตายจาก
206	家喻户晓	รู้กันหมดทุกครั้งเรื้อน
207	假公济私	แอบอ้างชื่อส่วนรวม แสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว
208	见义勇为	เมื่อเห็นว่าเป็นเรื่องชอบธรรม ก็กล้าที่จะไปทำ
209	将功赎罪	เอาความดีความชอบหักล้างความผิด
210	将心比心	นึกถึงอกเขาอกเรา
211	将信将疑	ทั้งเชื่อทั้งสงสัย หรือเชื่อครึ่งไม่เชื่อครึ่ง
ลำดับ	สำนวนจีน	ความหมาย
212	娇生惯养	ถูกตามใจมาตั้งแต่เกิด
213	借题发挥	อาศัยเรื่องบางเรื่องเพื่อแสดงความคิดเห็นที่แท้จริงของตน
214	津津有味	ออกรสชาติ ใช้พรรณนาอาหาร พุดคุยสนุก หรือเรื่องราวสนุกเพลิดเพลิน
215	苦口婆心	ตักเตือนสั่งสอนด้วยความหวังดีและด้วยความอดทน
216	劳苦功高	ทำงานหนัก กรากกรำลำบาก สร้างความดีความชอบไว้มหาศาล
217	劳民伤财	ทำให้ชาวประชาเหนื่อยยากลำบาก และยังสิ้นเปลืองทรัพย์สินเงินทองอีกด้วย
218	老奸巨猾	ประโยชน์ใช้บรรยายผู้ที่เจนสังคมและเจ้าเล่ห์เพทุบาย

ลำดับ	สำนวนจีน	ความหมาย
219	乐极生悲	สนุกสำราญถึงขีดสุด ก็จะเป็นเศร้าโศกเสียใจ
220	立竿见影	วางลำโพงในแนวตั้งได้แสงอาทิตย์ ก็เห็นเงาทันที
221	利令智昏	ความปรารถนาในผลประโยชน์ทำให้หัวสมองสับสน เลอะเทอะ ขาดสติสัมปชัญญะ
222	量力而行	ทำตามกำลังของตน
223	临渴掘井	ถึงเวลากระหายน้ำจึงคิดจะขุดบ่อ
224	临阵磨枪	ถึงเวลาออกศึกค่อยลับหอก
225	流离失所	ระหกระเหินไม่มีที่พักพิง
226	屡见不鲜	เห็นบ่อยจนไม่รู้สึกลับแปลก
227	屡教不改	อบรมสั่งสอนหลายครั้งแล้ว ก็ยังไม่ปรับปรุงแก้ไข หมายถึงยืนกรานในความผิดพลาด
228	绵里藏针	ซ่อนเข็มไว้ในปุยขนุน หมายถึง อ่อนนอกแข็งใน
229	木已成舟	ไม่ถูกขุนจนกลายเป็นเรือแล้ว หมายถึง เรื่องราวเป็น ที่แน่นอน มีฉากอบกู่หรือหรับเปลี่ยนให้คืนสภาพ เดิมได้อีก
230	目中无人	ไม่มีใครอยู่ในสายตา
231	恼羞成怒	เป็นเพราะอับอายโกรธเคืองสุดขีด เลยพาลบันดาล โทสะ
232	内忧外患	ภัยพิบัติอันเกิดจากความวุ่นวายในประเทศ และการ รุกรานจากนอกประเทศ
233	逆来顺受	การใช้ท่าทีอดทนและยอมตามแรงบีบคั้น หรือ เรื่องราวที่ไม่สมเหตุสมผล
234	弄巧成拙	เดิมทีอยากแสดงว่าฉลาด มีไหวพริบ แต่กลับ กลายเป็นปล่อยไก่ ทำให้เรื่องแย่ง
ลำดับ	สำนวนจีน	ความหมาย
235	抛砖引玉	โยนอิฐล่อหยก หมายถึง เอาสิ่งที่หยาบด้อยไปล่อสิ่ง ที่เลิศเลอของผู้อื่นออกมา

ลำดับ	สำนวนจีน	ความหมาย
236	蚍蜉撼树	มดง่ามคิดจะโยกคลอนต้นไม้ใหญ่
237	骑虎难下	ขี่เสือลงยาก หมายถึง เรื่องดำเนินมาถึงครึ่งทาง ประสบอุปสรรค แต่ก็หยุดไม่ได้ กลืนไม่เข้าคายไม่ ออก
238	弃暗投明	ตีกาจากโลกมืดมาสู่โลกสว่างที่มีอนาคต
239	强词夺理	เถียงข้างๆ คูๆ
240	轻而易举	ทำได้ง่ายๆ ไม่ยุ่งยาก ไม่เปลืองแรง
241	倾家荡产	ล้มจม
242	情投意合	ถูกคอกัน เข้ากันได้ดี
243	惹是生非	พาลหาเรื่องทะเลาะวิวาท
244	人定胜天	สติปัญญาและพลังของคนเราสามารถเอาชนะ ธรรมชาติได้
245	人浮于事	จำนวนพนักงานเกินกว่าที่งานต้องการ ซึ่งก็คือคน มากงานน้อย
246	人面兽心	หน้าตาเป็นคนแต่จิตใจเป็นสัตว์ ใช้บรรยายว่าใจคน โหดเหี้ยมอำมหิต
247	如释重负	เหมือนยกภูเขาออกจากอก พรรณนาว่าโล่งอก โล่ง ใจ หมดความวิตกกังวล
248	入不敷出	มีค่าใช้จ่ายมาก
249	入乡随俗	ไปถึงถิ่นใดให้ปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณีใน ที่นั้นๆ
250	若无其事	เสมือนไม่มีเรื่องราวอย่างนั้น พรรณนาว่ามีได้ใส่ใจ ในเรื่องนั้นๆ
251	上行下效	ผู้ใหญ่ทำอะไร ผู้น้อยก็จะเลียนแบบตาม โดยมาก จะใช้ในด้านลบ
252	深谋远虑	วางแผนอย่างละเอียดรอบคอบโดยคำนึงถึงระยะ ยาวไกล
253	事在人为	งานการจะสำเร็จหรือไม่ ขึ้นอยู่ที่คนว่าจะมุ่งมั่นไป ทำหรือเปล่า
254	势不两立	สองฝ่ายที่เป็นปฏิปักษ์กัน ไม่อาจอยู่ร่วมกันได้

ลำดับ	สำนวนจีน	ความหมาย
255	势如破竹	ดุจดั่งฝ่าไม้ไผ่ เมื่อปล้องแรกๆ แรก ปล้องอื่นๆ ข้างล่างก็จะแยกออกตามคมมีด
256	手足无措	มือเท้าไม่รู้ว่าควรจะทำอย่างไรดี พรรณนาว่าลนลาน จนมือเท้าสับสน รับมือไม่ไหว
257	守口如瓶	พุดจาระมัดระวัง หรือรักษาความลับอย่างเข้มงวด
258	受宠若惊	ตื่นตระหนกกระคนตใจที่ได้รับการโปรดปรานอย่างคาดคิดไม่ถึง
259	束之高阁	มัดสิ่งของเอาไว้ นำไปวางไว้บนหิ้งสูง
260	水落石出	น้ำลดหินโผล่ เดิมใช้บรรยายทิวทัศน์ธรรมชาติในฤดูน้ำเหือด
261	司空见惯	เรื่องราวที่พบเห็นบ่อยจนไม่น่าแปลก
262	死不瞑目	ตายตาไม่หลับ หมายถึง คนที่ใกล้จะตายยังมีเรื่องให้ต้องเป็นห่วงอยู่ อีกทั้งยังใช้บรรยายว่าไม่ยอมที่จะตาย เพราะมีเรื่องค้างคาที่ยังมิได้ทำให้สำเร็จจุลวง
263	随风转舵	ปรับทางเรือตามลม บรรยายว่าปราศจากทิศทางหรือความคิดเห็นที่ชัดเจนแน่นอน
264	随机应变	รับมืออย่างพลิกแพลงตามสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป
265	随心所欲	ตามใจชอบ
266	铁杵成针	ฝนสากเหล็กให้เป็นเข็ม หมายถึง ขอแต่ให้มีความเด็ดเดี่ยวแน่วแน่ ยอมลงแรง มุมานะ ก็ย่อมจะประสบผลสำเร็จในสิ่งที่ทำ
267	同病相怜	ห้วงอกเดียวกัน สงสารเห็นใจซึ่งกันและกัน
268	同床异梦	นอนเตียงเดียวกัน แต่ฝันไปคนละอย่าง หมายถึง แม้จะใช้ชีวิตร่วมกันหรือประกอบการร่วมกัน แต่มีแผนไปคนละทาง
269	同流合污	กระทำเรื่องชั่วร่วมกับคนเลว
270	痛改前非	แก้ไขความผิดพลาดที่แล้วมาอย่างถึงที่สุด
271	偷工减料	การแอบตัดลดวัสดุและขั้นตอนโดยไม่นึกถึงคุณภาพของงานหรือผลิตภัณฑ์ หมายถึง ทำงานแบบมั่งง่ายขอไปที

ลำดับ	สำนวนจีน	ความหมาย
272	偷梁换柱	ลอบเปลี่ยนคนเปลี่ยนเสา หมายถึง เล่นลูกไม้โดยการเอาของปลอมมาแทนของแท้ หรือเอาของห่วยมาแทนของดี
273	推陈出新	ละทิ้งกากของสิ่งเก่า รับเอาแต่แก่นไว้ พัฒนามักสู่ทิศทางใหม่
274	枉费心机	เปลืองสมองเปล่าๆ
275	委曲求全	ฝืนใจคล้อยตามเพื่อรักษาเอาไว้ไม่ให้เสียหาย หรือยอมอ่อนข้อชั่วคราวโดยเห็นแก่ส่วนทั้งหมด
276	未老先衰	อายุยังไม่มาก ก็ส่อให้เห็นความแก่ชราแล้ว
277	无动于衷	ไม่รู้สึกละเหือนใจเลยหรือไม่ยี่หระแม้แต่น้อย
278	无理取闹	จงใจหาเรื่องอย่างไรเหตุผล, เจตนาก่อความผู้อื่น
279	无能为力	ไม่มีกำลังพอที่จะไปทำเรื่องนั้นๆ หรือแก้ปัญหานั้นๆ
280	无事生非	ที่จริงไม่มีปัญหาอะไร แต่จงใจทำให้มีเรื่องมีราวกันขึ้น
281	无所事事	อยู่ว่างๆ ไม่ทำงานทำการอะไรเลย
282	无中生有	ที่จริงไม่มีแต่ดันบอกว่ามี
283	喜新厌旧	ชอบของใหม่ เบื่อของเก่า หมายถึงไม่รักเดียวใจเดียว
284	相提并论	นำมากล่าวเปรียบเทียบกัน หมายถึงการนำเอาบุคคล หรือสรรพสิ่งที่ไม่เหมือนกันมากล่าวปนกันโดยไม่จำแนก
285	销声匿迹	เก็บตัวเงียบไม่ปรากฏกายในสังคมอีก
286	小人得志	ใช้บรรยายกิริยาท่าทางอวดดีลิ้มตัว คิดว่าตนเองแน่เสียเหลือเกิน
287	小题大作	เอาเรื่องเล็กมาจัดการแบบเรื่องใหญ่
288	笑逐颜开	ยิ้มอย่างเบิกบานหรรษา
289	心不在焉	ใจไม่อยู่กับเนื้อกับตัว หรือหมายถึง ใจลอย
290	心烦意乱	จิตใจกระวนกระวาย ความคิดสับสน หมายถึง วุ่นวายใจ
291	心腹之患	ภัยซึ่งทำให้ถึงแก่ชีวิตที่หลบซ่อนอยู่ภายใน

ลำดับ	สำนวนจีน	ความหมาย
292	信口开河	พูดพล่อยๆ
293	幸灾乐祸	รู้สึกดีอกดีใจที่ผู้อื่นประสบความล้มเหลว หรือเคราะห์ร้าย
294	胸有成竹	เวลาวาดต้นไม้ ในใจมีรูปลักษณ์ของต้นไม้อยู่ก่อนแล้ว หมายถึง ก่อนที่กระทำการใด ได้คิดแผนการไว้ล่วงหน้าแล้ว
295	袖手旁观	เพิกเฉยไม่สนใจใยดี
296	喧宾夺主	เสียงของอาคันตุกะดังยิ่งกว่าเจ้าภาพ
297	削足适履	เนียนเท้าให้เข้ากับเกือก หมายถึง คล้อยตามเงื่อนไขที่มีอยู่แล้วอย่างไม่เหมาะสม หรือนำเอาประสบการณ์ของผู้อื่นหรือลอกเลียนวิธีของผู้อื่นมาใช้อย่างกลไกโดยไม่คำนึงถึงสภาพที่เป็นจริง
298	循规蹈矩	ปฏิบัติตามธรรมเนียมประเพณี ปัจจุบันยังใช้บรรยายว่าถือเคร่งในระเบียบแบบแผน ไม่กล้าที่จะปรับปรุงเปลี่ยนแปลง
299	言归于好	คืนดีกัน
300	言行不一	สิ่งที่พูดกับสิ่งที่ทำไม่ตรงกัน
301	掩耳盗铃	อุดหูขโมยกระดิ่ง หมายถึง หลอกตัวเอง
302	阳奉阴违	ต่อหน้าทำเป็นเลื่อมใสยอมทำตาม แต่พอลับหลังก็ฝ่าฝืนหรือต่อต้าน
303	夜郎自大	เป็นประเทศเล็กๆแต่คิดเอาเองว่าเป็นประเทศใหญ่
304	一刀两断	ดาบเดียวขาด 2 ท่อน หมายถึง ตัดความสัมพันธ์อย่างเด็ดขาด
305	一帆风顺	เรือกางใบแล่นไปตามลม หมายถึง ราบรื่นอย่างยิ่ง
306	一见钟情	พบกันหนแรกก็รักชอบเสียแล้ว มักใช้ในด้านความรักระหว่างชายหญิง
307	一见如故	พบกันครั้งแรกก็เหมือนเพื่อนเก่า หมายถึง ถูกคอกันมาก
308	一箭双雕	ยิงลูกเกาทัณฑ์ดอกเดียวถูกนก 2 ตัว

ลำดับ	สำนวนจีน	ความหมาย
309	一孔之见	สิ่งที่ได้เห็นจากรูเล็กๆ หมายถึง ความคิดเห็นที่ไม่กว้าง ไม่รอบด้าน
310	一目了然	มองปราดเดียวก็เข้าใจชัดเจน
311	一拍即合	พอเคาะจังหวะจะโคน ก็เข้ากับทำนองเพลงเลย หมายถึง ทรศนะความคิดเห็นหรือวิธีการ ๑ เป็นเอกฉันท์กันอย่างง่ายดาย
312	一丘之貉	สุนัขจรกอนบนเนินเขาลูกเดียวกัน หมายถึง ประเภทเดียวกัน ไม่แตกต่างกัน
313	一视同仁	ปฏิบัติต่อด้วยท่าทีอย่างเดียวกัน ไม่เลือกที่รักมักที่ชัง
314	一叶蔽目	ใบไม้ใบเดียวก็ปิดตาเอาไว้แล้ว หมายถึง ถูกปรากฏการณ์ชั่วคราวหรือเฉพาะส่วนตบตาจนไม่สามารถเข้าใจเรื่องราวทั้งหมดหรือธาตุแท้ของปัญหาอย่างแจ่มแจ้ง
315	一知半解	รู้เล็กๆ น้อยๆ เข้าใจไม่ลึกซึ้ง
316	义不容辞	ในทางศีลธรรมไม่อาจบอกปิดปฏิเสธได้
317	易如反掌	ง่ายเหมือนพลิกฝ่ามือ
318	引入歧途	ชักนำไปสู่หนทางที่ผิด
319	优柔寡断	ลังเลไม่กล้าตัดสินใจ
320	鱼米之乡	แหล่งที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยข้าวปลาอาหาร
321	欲盖弥彰	อยากปกปิดข้อเท็จจริงของเรื่อง แต่ผลกลับกลายเป็นว่าเผยออกมาชัดเจนยิ่งขึ้น
322	怨声载道	ประชามหาชนมีความโกรธแค้น ไม่พอใจอย่างรุนแรง
323	瞻前顾后	มองหน้ามองหลัง หมายถึง ทำงานอย่างระมัดระวัง ไตร่ตรองรอบคอบ หรืออาจหมายถึง ห่วงหน้าห่วงหลัง ลังเลใจ
324	斩草除根	ตัดราก ถอนโคน หมายถึง กำจัดต้นตอแห่งภัยให้ถึงแก่น จะได้ไม่เป็นอันตรายในภายหน้า
325	张冠李戴	เอาหมวกของตาสีไปสวมบนศรีษะตาสา หมายถึง ทำผิดเรื่องผิดราว

ลำดับ	สำนวนจีน	ความหมาย
326	招搖撞騙	แอบอ้างชื่อ โฆษณาโอ้อวด หลอกหลวงต้มตุ๋นไปทั่ว
327	朝三暮四	การใช้เล่ห์เหลี่ยมหลอกหลวงน หรือหมายถึงการเปลี่ยนแปลงอยู่เรื่อง เอาแน่ไม่ได้
328	直截了当	ง่ายๆ ตรงไปตรงมา ไม่อ้อมค้อม
329	指桑骂槐	ชี้ที่ต้นหมอนแต่ตำต้นฮวาย หมายถึง ตำคนนี้แต่ความจริงตำคนนั้น
330	志同道合	อุดมการณ์และทรรศนคติตรงกัน
331	自吹自擂	เป่าแตรเอง ตีกลองเอง หมายถึง โอ้อวดยกตัวเอง
332	自讨苦吃	แสหาเรื่องเดือดร้อนหรือความลำบากใส่ตัว
333	自信烦恼	ร่นหาเรื่องยุ่งยากใส่ตัว
334	左右逢源	ทางขวาหรือทางซ้ายล้วนแต่จะได้พบแหล่งน้ำ หมายถึงทำอะไรล้วนรายรื่นดั่งใจหมาย
335	做贼心虚	ทำเรื่องชั่วไปแล้ว ออกสันขวัญแขวนด้วยเกรงคนอื่นจะรู้เข้า
336	坐享其成	นั่งเสวยผลพวงความสำเร็จของผู้อื่น โดยที่ตนเองมิได้ลงทุนลงแรงด้วยเลย
337	欲速则不达	More haste, less speed.
338	爱不是占有, 是欣赏	Love is not about possession, it's all about appreciation.
339	“您先请” 是礼貌	"After you" is good manners.
340	萝卜青菜, 各有所爱	Every man has his hobbyhorse.
341	广交友, 无深交	A friend to everybody is a friend to nobody.
342	一见钟情	love at first sight. It's generally used for people, but you can also use it for other physical objects.
343	山雨欲来风满楼	Coming events cast their shadows before them.
344	不作死就不会死	It means if you don't do stupid things, they won't come back and bite you in the ass. (but if you do, they most certainly will).

ลำดับ	สำนวนจีน	ความหมาย
345	书是随时携带的花园	A book is like a garden carried in the pocket.
346	万事开头难	All things are difficult before they are easy.
347	活到老，学到老	A man is never too old to learn.
348	身正不怕影子斜	A straight foot is not afraid of a crooked shoe.
349	爱屋及乌	Love me ,love my dog.
350	好书如挚友	A good book is a good friend.
351	一寸光阴一寸金，寸金难买寸光阴	Time is money, and it is difficult for one to use money to get time.
352	机不可失，时不再来	Opportunity knocks at the door only once.
353	一言既出，驷马难追	A word spoken can never be taken back.
354	好记性不如烂笔头	The palest ink is better than the best memory.
355	近水知鱼性，近山识鸟音	Near to rivers, we recognize fish, near to mountains, we recognize the songs of birds. It is very important to make on-the-spot investigations.
356	愿得一人心，白首不相离	Catch one's heart, never be apart.
357	人心齐，泰山移	When people work with one mind, they can even remove Mount Taishan.
358	明人不用细说，响鼓不用重捶	People of good sense or expertise need only a hint to understand any matter.
359	花有重开日，人无再少年	Flowers may bloom again, but a person never has the chance to be young again. So don't waste your time.
360	顾左右而言他	Turning aside and changing the subject.
361	几家欢喜几家愁	Some are happy, some have worries. Or one man's disaster is another man's delight

ลำดับ	สำนวนจีน	ความหมาย
362	人无完人，金无足赤	It is as impossible to find a perfect man as it is to find 100 percent pure gold.
363	有借有还，再借不难	Timely return of a loan makes it easier to borrow a second time.
364	失败是成功之母	Failure is mother of success.
365	人过留名，雁过留声	A person leaves a reputation, bad or good, behind wherever he works or stays.
366	万事俱备，只欠东风	Everything is ready except the east wind. This proverb instructs that everything is ready except what is crucial.
367	常将有日思无日，莫将无时想有时	When rich, think of poverty, but don't think of riches when you are poor. This proverb indicates that frugality is the best policy: Be frugal even when you are rich, and don't dream of riches when you are poor, but work hard and be thrifty.
368	塞翁失马，焉知非福	A bad thing may become a good thing under certain conditions.
369	学而不思则罔，思而不学则殆	Learning without thought means labour lost; thought without learning is perilous.
370	书到用时方恨少	It is when you are using what you have learned from books that you wish you had read more. This proverb reminds us that we can never read widely enough.
371	千军易得，一将难求	It is easy to find a thousand soldiers, but hard to find a good general. This proverb notes the difficulty of finding an outstanding leader.

ลำดับ	สำนวนจีน	ความหมาย
372	小洞不补，大洞吃苦	A small hole not mended in time will become a big hole much more difficult to mend. This proverb tells us that if a trivial problem is not solved in time, it will become a serious and knotty one.
373	读书须用意，一字值千金	When reading, don't let a single word escape your attention; one word may be worth a thousand pieces of gold. This proverb stresses the fact that study requires undivided attention. No single word should be passed over before we fully understand it. Only in this way can study be rewarded.
374	有理走遍天下，无理寸步难行	With justice on your side, you can go anywhere; without it, you can't take a step. This proverb stresses the fact that righteousness will see you through all difficulties, whereas without it your progress will be hampered from the very start.
375	麻雀虽小，五脏俱全	Small as it is, the sparrow has all the vital organs
376	但愿人长久，千里共婵娟	Wish us a long life to share the beauty of this graceful moonlight, even thousands miles apart. -Sayings and everything we can think of about Mid-Autumn Festival.
377	听君一席话，胜读十年书	Listen to your advice, better than reading books for ten years.
378	路遥知马力，日久见人心	As distance tests a horse's strength, so does time reveal a person's real character. This saying tells us that a long period of testing is needed to understand one's nature and capabilities.

ลำดับ	สำนวนจีน	ความหมาย
379	灯不拨不亮，理不辩不明	An oil lamp becomes brighter after trimming, a truth becomes clearer after being discussed. This saying tells us that facing a complicated problem, only by discussion and debate can we get the correct answer. Truth develops through the comparison of ideas.
380	凡人不可貌相，海水不可斗量	As a man cannot be known by his looks, neither can the sea be fathomed by a gourd. This proverb notes that judging by appearance may lead to serious mistakes.
381	桂林山水甲天下	Guilin's mountain and water scenery is the best under heaven.
382	三人一条心，黄土变成金	If people are of one heart, even the yellow earth can become gold. This proverb tells us that as long as people are unified, any goal can be achieved.
383	当局者迷，旁观者清	The spectators see more of the game than the players. This proverb points out that a person involved in a matter usually does not have a comprehensive overview of it due to too much concentration on gains and losses, while the onlookers, who have a calmer and more objective attitude, have a better grasp of what is going on.
384	大处着想，小处着手	Keep the general goal in sight while tackling daily tasks. This proverb advises us to always keep the overall situation in mind and be far-sighted while we set our hands to mundane business.

ลำดับ	สำนวนจีน	ความหมาย
385	吃一堑，长一智	A fall into the pit, a gain in your wit. This proverb's message is: Having gone through a setback, one will have gained experience and wisdom, which will be useful if only one can take warning and learn something from the setback.
386	不能一口吃成胖子	Keep going with your Chinese, you just started. Don't give up! You can't get fat on one just one mouthful.
387	风无常顺，兵无常胜	A boat can't always sail with the wind; an army can't always win battles. This proverb urges us to be fully prepared for difficulties and setbacks: It is impossible to have smooth sailing all the time.
388	水满则溢	Water surges only to overflow. This proverb points out that: things turn into their opposites when they reach their extremes.
389	有缘千里来相会	Fate brings people together no matter how far apart they may be. This proverb points out that human relationships are decreed by Fate.
390	哑巴吃饺子，心里有数	When a mute person eats dumplings (饺子 jiaozi), he knows how many he has eaten, even though he cannot speak. We use this saying to point someone knowing the situation quite well, yet saying nothing.
391	只要功夫深，铁杵磨成针	If you work hard enough at it, you can grind even an iron rod down to a needle. This proverb encourages us to persevere in whatever we undertake. Just as the English proverb has it: "Constant drilling can wear away a stone".

ลำดับ	สำนวนจีน	ความหมาย
392	种瓜得瓜, 种豆得豆	As a man sows, so shall he reap. This proverb warns that one receives just returns for one's actions; good for good, and evil for evil.
393	善有善报	Do well and have well.
394	人逢喜事精神爽	A merry heart makes a cheerful countenance.
395	水滴石穿, 绳锯木断	Dripping water pierces a stone; a saw made of rope cuts through wood. Meaning: Patience and persistence can berk through anything, no matter how gerat the difficulty.
396	一日之计在于晨	A day's planning is done in the morning.
397	君子之交淡如水	The friendship of a gentleman is insipid as water.
398	月到中秋分外明, 每逢佳节倍思亲	The moon is the most bright on the Mid-Autumn Festival, and the homesick feeling will be stronger during this traditional festival.
399	读万卷书不如行万里路	It is better to travel ten thousand miles than to read ten thousand books
400	静以修身	Quiet thoughts mend the body.
401	强龙难压地头蛇	Even a dragon (from the outside) finds it hard to control a snake in its old haunt. This means: Powerful outsiders can hardly afford to neglect local bullies.
402	一步一个脚印儿	Every step leaves its print; work steadily and make solid progress.
403	一个萝卜一个坑儿	One radish, one hole. Each has his own task, and nobody is dispensable.

ลำดับ	สำนวนจีน	ความหมาย
404	宰相肚里好撑船/宽容大量	A prime minister's mind should be broad enough for poling a boat. Usage: This can be used to praise someone is a magnanimous person.
405	冰冻三尺,非一日之寒	It takes more than one cold day for a river to freeze three feet deep. This means: "Rome wasn't built in a day. Work harder and practice more.
406	三个和尚没水喝	Three monks have no water to drink. This means 'Too many cooks spoil the broth'. ESL: The English idiom means there are too many people trying to do something, so they make a mess of it.
407	一人难称百人心/众口难调	It is hard to please everyone.
408	难得糊涂	Where ignorance is bliss, it's folly to be wise.
409	执子之手,与子偕老	For life or for death, holding your hand, and aging with you.
410	千里之行,始于足下	A thousand-li journey is started by taking the first step.
411	国以民为本,民以食为天	People as the root of the country, and food is the first necessity of people
412	儿行千里母担忧	When children travel far from home, mothers never stop worrying.
413	没有规矩不成方圆	Nothing can be accomplished without norms or standards.
414	否极泰来	Things at the worst will mend.
415	前怕狼,后怕虎	Fear the wolf in front and the tiger behind/hesitate in doing something.

ลำดับ	สำนวนจีน	ความหมาย
416	青出于蓝而胜于蓝	Indigo blue is obtained from the indigo plant, but such color is bluer than the plant itself; the disciple has surpassed the master.
417	老骥伏枥, 志在千里	An old warhorse in the stable still longs to gallop a thousand li. Meaning: One who still cherishes high aspirations in spite of age.
418	十年树木, 百年树人	It takes ten years to grow trees but a hundred years to rear people.
419	兵不厌诈	Nothing is too deceitful in war.
420	木已成舟	The timber has been turned into a boat already. The rice is already cooked.
421	生米煮成熟饭	Meaning: What's done cannot be undone.
422	身体力行	Practice what you preach.
423	惩前毖后	Learn from past mistakes to avoid future ones.
424	一石二鸟	Kill two birds with one stone.
425	如坐针毡	Like sitting on a carpet of needles; to feel tense and uneasy.
426	星星之火, 可以燎原	A single spark can start a prairie fire.
427	逆来顺受	Take things as they come.
428	化干戈为玉帛	To bury the hatchets and work for peace.
429	此地无银三百两	Never try to prove what nobody doubts.
430	严师出高徒	Good pupils are to be brought up by strict teachers.
431	三思而后行	Look before you leap.
432	哀兵必胜	An oppressed army fighting with desperate courage is sure to win.
433	吃得苦中苦, 方为人上人	- No pains, no gains.
434	先到先得	The early bird catches the worm.

ลำดับ	สำนวนจีน	ความหมาย
435	留得青山在，不怕没柴烧	Where there is life, there is hope.
436	祸从口出	Disaster emanates from a careless talk.
437	一笑解千愁	A smile can erase a million worries.
438	笑一笑,十年少	Just one laugh makes the person ten years younger. Happiness is the best cosmetic.
439	美名胜过美貌	A good fame is better than a good face.
440	入乡随俗	When you are in Rome, do as the Romans do.
441	大智若愚	He knows most who speaks least.
442	捷足先登	First come, first served.
443	守得云开见月明	Every cloud has a silver lining.
444	患难见真情	A friend in need is a friend indeed.
445	凡事都应量力而行	A man can do no more than he can.
446	心旷神怡，事事顺利	A merry heart goes all the way.
447	良药苦口	A good medicine tastes bitter.
448	静以修身	A light heart lives long.
449	知音难觅	A faithful friend is hard to find.
450	逆境出人才	Adversity makes a man wise, not rich.
451	事实胜于雄辩	Actions speak louder than words.
452	蜡烛照亮别人,却毁灭了自己	A candle lights others and consumes itself.
453	吹牛与说谎本是同宗	A boaster and a liar are cousins-german.
454	一鸟在手胜过双鸟在林	A a bird in the hand is worth than two in the bush.
455	不会撑船怪河弯	A bad workman always blames his tools.
456	不善始者不善终	A bad beginning makes a bad ending.
457	哀毁骨立	Reduced to mere skeletons by one's grief.

ลำดับ	สำนวนจีน	ความหมาย
458	爱屋及乌	Love my house, love the crow on it.
459	按下葫芦起了瓢。	One gourd is pushed under the water, but another floats up
460	悲痛欲绝	Almost grieved to death.
461	不入虎穴焉得虎子	You can't expect to catch a cub without venturing into a tigress's den.
462	八仙过海，各显其能	Eight Immortals cross the sea, each employing his or her theurgy.
463	百闻不如一见	Seeing once is better than hearing a hundred times
464	搬起石头砸自己的脚	Lift a stone only to drop on one's own feet.
465	半瓶醋—乱晃荡	A bottle half filled (with vinegar) tends to rock.
466	抱薪救火	Putting out a fire while holding firewood.
467	杯弓蛇影	Mistaking the reflection of a bow in a cup for a snake.
468	杯水车薪	How can you put out a fire set on a cart load of firewood with only a cup of water?
469	笨鸟先飞早入林	A clumsy bird that flies first will get to the forest earlier.
470	不当家不知柴米贵	You have no idea how much rice and fuel cost without being the head of a household.
471	不养儿不知父母恩	You can't appreciate the love of your parents without having children of your own.
472	不见棺材不落泪	Shed no tears until seeing the coffin.
473	不到黄河不死心	Not giving up until one reaches the Yellow River.

ลำดับ	สำนวนจีน	ความหมาย
474	不怕慢，就怕站	We are not so much concerned when you are slow as when you come to a halt.
475	城门失火，殃及池鱼	A fire set to a city gate kills the fish in the moat down below.
476	初生之犊不怕虎	A new born calf fears no tigers.
477	苍蝇不叮无缝蛋	Flies never infest an egg without cracks.
478	藏龙卧虎	Hidden dragons, crouching tigers.
479	差之毫厘，失之千里	A minimal error at the start leads to a wide divergence in the distance.
480	常在河边走，哪能不湿鞋	One who walks along a river frequently cannot avoid getting his shoes wet.
481	吃水不忘掘井人	Drinking the water of a well, one should never forget who dig it.
482	吃一堑，长一智	A fall into a ditch, a gain in your wit.
483	尺短寸长	A feet can be shorter while an inch can be longer.
484	臭名远扬	Notoriety travels farther away.
485	除恶务尽	Riddance of evil must be thorough
485	唇亡齿寒	If the lips are gone, the teeth will grow cold.
486	此地无银三百两	There is no silver here: three hundred taels.
487	粗枝大叶	Thick branches and big leaves.
488	对症下药	Prescribe the right medicine for a symptom.
489	读书需用意，一字值千斤	Read critically, and you will find each word worth a thousand ounces of gold.
490	独木不成林，单弦不成音	A single tree makes no forest; one string makes no music.
491	对牛弹琴	Play a harp before a cow
492	东施效颦	A girl apes her neighbor's frowning.

ลำดับ	สำนวนจีน	ความหมาย
493	滴水穿石	Dripping water can eat through a stone.
494	调虎离山	Lure a tiger down its mountain.
495	点石成金	Turn stone into gold by the touch
496	得鱼忘筌	Forget the fishing gear as soon as the fish is caught.
497	得宠思辱，安居思危	Guard against disgrace in times of favor; be prepared for danger in times of safety.
498	打人不打脸	Don't hit one on the face.
499	打怕的人是假的，敬怕的人是真的	Respect out of fear is never genuine; reverence out of respect is never false
500	刀子嘴，豆腐心	Have a mouth as sharp as a dagger but a heart as soft as tofu.
501	刀山火海	A mountain of knives and a sea of fire.
502	当着矮人别说矮话	Don't mention the word „dwarf“ in front of a short person.
503	当局者迷	A spectator sees more than a player in the heat of a game
504	当断不断，反受其乱	Make a decision when a decision is called for. Hesitation only brings disaster.
505	大海捞针	Fish a needle in the sea.
506	打草惊蛇	Beat the grass and alert the snake.
507	恶人先告状	An offender sues the victim first.
508	付诸东流	Give it to the Yangtze that rambles east to the sea.
509	赴汤蹈火	Wade through boiling water and scorching flame.
510	覆水难收	Water spilled can never be retrieved.
511	釜底抽薪	Remove firewood from under a pot.
512	凤毛麟角	Phoenix feather and unicorn horns
513	风雨同舟	On the same boat in a tempest.

ลำดับ	สำนวนจีน	ความหมาย
514	逢奸宁可玉碎，气正 不求瓦全	In face of evil, one would rather be a jade broken than a brick intact.
515	飞蛾投火	A flying moth throws itself into a fire
516	翻云覆雨	Conjure up clouds with one turn of one's hand and rain with another
517	孤掌难鸣	One palm makes no applause
518	管中窥豹	Look at a leopard through a pipe.
519	过河拆桥	Dismantle the bridge after crossing it
520	狗嘴里吐不出象牙	How can you expect to find ivory in a dog's mouth?
521	狗拿耗子—多管闲事	A mouse catching dog steps on the cats' paws (toes).
522	狗猛酒酸	A fierce dog ruins a liquor store business.
523	狗急跳墙	A dog will jump over a wall when cornered
524	狗不嫌家贫，儿不嫌 母丑	A dog won't forsake his master because of his poverty; a son never deserts his mother for her homely appearance
525	功亏一篑	A weir close to completion left undone due to the shortage of a basket of earth.
526	隔靴搔痒	Scratching an itch from outside the boot.
527	隔墙有耳	There are always ears on the other side of the wall.
528	各花入各眼	Flowers look different in different eyes.
529	隔岸观火	Watch the fire burn on the other side of the river.
530	高屋建瓴	Pouring water from above the roof of a tall building.
531	甘蔗没有两头甜	You can't expect both ends of a sugar cane are as sweet.

ลำดับ	สำนวนจีน	ความหมาย
532	纲举目张	When the head rope of a net is pulled up, all the meshes open.
533	肝肠寸断	With the liver and bowel broken into inches.
534	虎头蛇尾	A tiger's head and a snake's tail.
535	祸兮福所依，福兮祸所依	A good fortune may forebode a bad luck, which may in turn disguise a good fortune.
536	火上浇油	Add oil to a flame.
537	祸不单行	Disasters never come alone.
358	混水摸鱼	Fish in muddled water.
539	囫圇吞枣	Swallow a date with its stone.
540	虎口余生	Survive the Jaw of a Tiger.
541	虎口拔牙	To pull a tooth from a tiger's mouth.
542	狐假虎威	A fox borrows the tiger's might.
543	虎毒不食子	Deadly as she can be, a tigress will never eat her own cubs.
544	花香不一定美丽，能说不一定会做	A fragrant bloom is not necessarily a beautiful flower; an orator may not be a crackerjack.
545	画蛇添足	Add legs to the snake one has just painted.
546	黄鼠狼单咬病鸭子	A yellow weasel victimizes a sick duck.
547	画龙点睛	Fill in the eyes to a painted dragon.
548	花开堪折只需折，莫待无花空折枝	Pluck flowers as they bloom; wait and you'll have only the twigs.
549	画饼充饥	Draw a cake to satisfy one's hunger.
550	横行霸道	Walk sidewise and block the way.
551	鹤立鸡群	A crane standing amidst a flock of chickens
552	好马不吃回头草	An ambitious horse will never return to its old stable
553	好汉不吃眼前亏	A resourceful man knows to avoid a disadvantageous situation close at hand.
554	含沙射影	Shoot at a shadow with sand.

ลำดับ	สำนวนจีน	ความหมาย
555	邯郸学步	Learning how the Handan residents walk.
556	害人之心不可有，防人之心不可无	Never harbor the intent to victimize others; but never let your guard down against being victimized.
557	活鱼摔死卖	Crashing live fish to death before selling them
558	海阔凭鱼跃，天高任鸟飞	Fish swim in vast sea as freely as birds fly in boundless sky.
559	惧法天天乐，欺天日日忧	Fearing laws makes one happy every day; withholding truth from heaven worries one all the time.
560	集腋成裘	Fragments of fox fur, sewn together, will make a robe.
561	酒香不怕巷子深	It doesn't matter if your tavern sits in a remote location so long as the smell of your wine is appealing
562	救急不救穷	Help the needy instead of the poor.
563	酒逢知己千杯少，话不投机半句多	Drinking with a bosom friend, a thousand shots are too few; Talking with a disagreeable person, half a sentence is too many.
564	己所不欲勿施于人	Don't do unto others as you wouldn't have them do unto you.
565	近朱者赤，近墨者黑	He who stays near vermilion gets stained red; he who stays near ink gets stained black.
566	近水知鱼性，近山识鸟音	Living at a river, one comes to know the nature of the fish therein; Dwelling by a mountain, one learns to recognize the language of the birds thereupon.
567	锦上添花	Add a flower to a bouquet
568	井底之蛙	A frog in a well shaft

ลำดับ	สำนวนจีน	ความหมาย
569	借花献佛	Present Buddha with borrowed flowers
570	节哀顺变	Please restrain your grief and adapt to the mishap
571	鸡多不下蛋，人多打瞎乱	An overcrowded chicken farm produce fewer eggs.
572	脚正不怕鞋（邪）歪	Regular feet can't be affected by irregular shoes.
573	狡兔三窟	A sly rabbit has three burrows
574	交个朋友多条路，树个敌人多堵墙	A friend made is a road paved; an enemy created is a wall built.
575	捡了芝麻丢了西瓜	Pick up a sesame seed only to lose a watermelon.
576	姜是老的辣	Aged ginger is more pungent
577	家和日子旺，国和万事兴	Harmony makes both a family and a nation prosperous.
578	口蜜腹剑	A honeyed mouth hides a daggered heart.
579	空前绝后	Neither seen in the past nor in the future.
580	刻舟求剑	Marking a Boat to Seek One's Sword
581	开卷有益	Any book you open will benefit your mind.
582	看风使舵	Steer one's boat where the winds lead.
583	驴唇不对马嘴	Donkey's lips do not fit in with a horse's mouth.
584	落叶归根	Fallen leaves return to the root
585	落井下石	Throw a rock in a well to finish someone drowning in it.
586	萝卜快了不洗泥	A dish of carrot hastily cooked may still has uncleaned soil on the vegetable.
587	萝卜白菜，各有所爱	Some prefer carrot while others like cabbage.
588	龙游浅水遭虾戏，虎落平阳被犬欺	A dragon will be teased by a shrimp in a shoal water; a tiger will be bullied by a dog on a treeless plain.

ลำดับ	สำนวนจีน	ความหมาย
589	流水不腐，户枢不蠹	Flowing water never goes bad; door hubs never gather termites.
590	留得青山在，不怕没柴烧	So long as the green mountains are preserved, there will be no shortage of firewood supply
591	临渊慕鱼，不如退而结网	It is better to start weaving your fishing nets than merely coveting fish at the water
592	临上轿现扎耳朵眼儿	Have one's ears pierced only before the wedding ceremony starts
593	临渴掘井	Begin to dig a well only when one feels thirsty.
594	利剑伤人犹可愈，恶语伤人恨难消	The wound caused by a sword can eventually be healed; the hurt resulted from vicious remarks can never be undone.
595	雷声大，雨点小	Thunder is louder than the little rain warrants.
596	老骥伏枥，志在千里	An aged steed confined to the stable still aspires after the glory of galloping a thousand miles.
597	老虎不吃回头食	A tiger never returns to his prey he did not finish off
598	滥竽充数	Pass oneself off as one of the Yu pipe players in an ensemble.
599	木已成舟	Trees have already been made into a boat.
600	生米煮成饭	Rice is already cooked
601	磨刀不误砍柴工	Honing your hatchet will not delay your effort of wood cutting.
602	明枪易躲，暗箭难防	It is easy to dodge a spear that comes in front of you but hard to avoid an arrow shot from behind
603	民不畏死，奈何以死惧之	If people no longer fears death, how can you threaten to kill them?

ลำดับ	สำนวนจีน	ความหมาย
604	没有过不去的火焰山	There's no insurmountable Mount of Flames
605	蚂蚁啃骨头	Like ants gnawing at a bone.
606	马无夜草不肥，人无外快不富	A horse cannot gain weight if not fed with extra fodder during the night; a man cannot become wealthy without earnings apart from his regular salaries.
607	麻杆打狼—两头怕	Fighting a wolf with a flex stalk either side is afraid of the other
608	马到悬崖收缰晚，船到江心补漏迟	It is too late for a galloping horse to stop at a clip; it is useless for a sinking boat to be mended in the middle of a river.
609	母苦儿未见，儿劳母不安	The son may be calous to his mother's hardship, but the mother always cares every bit of his pains.
610	沐猴而冠	A hat wearing macaque
611	没做亏心事，不怕鬼叫门	Clear conscience never fears midnight knocking.
612	明知山有虎，偏向虎山行	Insist on venturing into the mountain knowing well that it's the haunt of tigers.
613	泥人怕雨，谎言怕理	A clay figure fears rain; a lie fears truth.
614	泥菩萨过河—自身难保	A clay idol of bodhisattva fording a river can hardly save itself, let alone anyone else
615	宁做鸡头，不当凤尾	Would rather be a chicken's head than a phoenix's tail.
616	宁可负我，切莫负人	Would rather be betrayed by others than betraying them
617	藕断丝连	The lotus root may be severed, but its fibered threads are still connected

ลำดับ	สำนวนจีน	ความหมาย
618	破釜沉舟	Smash the pots and sink the boats.
619	贫居闹市无人问，富居深山有远亲	When you are poor, you will have no visitors even if you live in a crowded city; once you become rich, you'll be surprised by visitors from alleged relatives even if you live in a remote location
620	平时多流汗，战时少流血	A drop of sweat spent in a drill is a drop of blood saved in a battle
621	抛砖引玉	Cast out a brick to invite jade.
622	取长补短	Learn from other's strong points to offset one's shortcomings
623	骑驴找驴	Looking for a donkey on its very back
624	骑虎难下	Once on a tiger's back, you'll find it hard to get off
625	巧妇难为无米之炊	Even the cleverest housewife cannot cook rice without rice.
626	黔驴技穷	A donkey has limited abilities
627	千里之行始于足下	A long march starts from the very first step.
628	千里之堤溃于蚁穴	An ant may well destroy an entire dam.
629	千金买笑	A smile worth a thousand ounces of gold
630	强扭的瓜不甜	A melon forced off its vine is not sweet
631	求人不如求己	Asking yourself for help is better than asking others.
632	前车之鉴	A carriage that overturned ahead can be a lesson for those to follow
633	人心隔肚皮	A man's heart is indiscernible behind his chest
634	人心不足蛇吞象	A man's greed is like a snake that wants to swallow an elephant
635	人无远虑，必有近忧	Void of a long term plan will bring you trouble soon.
636	人往高处走，水往低处流	A person moves up while water runs down

ลำดับ	สำนวนจีน	ความหมาย
637	人去楼空	The owner's departure leaves the house vacant
638	人恶人怕天不怕，人善人欺天不欺	The evil is dreaded by men but not heaven; the kind hearted is cheated by mortals but not God
639	人不可貌相，海水不可斗量	A person cannot be judged by his appearance in the same token as the sea cannot be measured with a bucket.
640	死马当活马医	Treating a dead horse as if it's still alive.
641	树欲静而风不止	The trees want to remain quiet, but the wind will not stop
642	书山有路勤为径，学海无涯苦为舟	Diligence is the vehicle on the paths of Mountains of Books; endurance is the vessel on the courses of the Seas of Learning.
643	鼠目寸光	A mouse's vision is an inch long
644	水中捞月	Fish for the moon in the water
645	水至清则无鱼	Fish cannot survive in absolutely clear water
646	水能载舟，亦能覆舟	Water can float a boat and sink it as well
647	树倒猢猻散	Once a tree falls, the monkeys on it will scatter.
648	授人以鱼只解一时之急，授人以渔则解一生之需	Give one fish and he's fed for only a day. Teach one how to fish and he'll be free from hunger all his life
649	士者国中宝，如为席上珍	Scholars are invaluable to a nation as the best course to a banquet
650	十年树木，百年树人	It takes ten years for a tree to grow up, but it takes a hundred for talents to be nurtured
651	十年寒窗无人问，一举成名天下知	Ten years of oblivion in school may bring you fame overnight

ลำดับ	สำนวนจีน	ความหมาย
652	十个指头不一般齐	Your fingers can't be of the same length
653	生活有爱幸福，为爱生活愚蠢	A life with love is happy; a life for love is foolish
654	生米煮成饭	Rice is already cooked
655	杀一儆百	Kill one to warn a hundred
656	少小不努力，老大徒伤悲	If you do not study hard when young you'll end up bemoaning your failures as you grow up
657	山雨欲来风满楼	The wind sweeping through the tower heralds a rising storm in the mountain
658	善门难开，善门难闭	The gate of charity is hard to open nor close; a guest is easy to invite but hard to turn away
659	善恶到头终有报，只等来早与来迟	Good will be rewarded with good and evil with evil; it is only a matter of time
660	杀鸡取卵	Kill a hen to get the egg
661	杀鸡给猴看	Kill a chicken before a monkey.
662	三十六计走为上策	Of all the thirty six stratagems, to know when to quit is the best
663	三个臭皮匠，凑个诸葛亮	Three humble shoemakers brainstorming make a great statesman
664	塞翁失马，安知非福	You think you lost your horse? Who knows, he may bring a whole herd back to you someday
665	瘦死的骆驼比马大	The body of a starved camel is still bigger than a living horse
666	秃子头上的虱子—明摆着的事	A flea on the top of a bald head it is only too apparent
667	兔子急了也咬人	Even a rabbit may bite when cornered
668	兔子不吃窝边草	Rabbits do not eat the grass around their burrows
669	兔死狐悲	A Fox grieves over the death of a rabbit

ลำดับ	สำนวนจีน	ความหมาย
670	图穷匕见	An unfolded map reveals a dagger
671	偷梁换柱	Steal beams and replace them with poles
672	偷鸡不成反蚀一把米	Fail to steal a chicken, which instead ate up your bait
673	同床异梦	Dream different dreams on the same bed

ภาคผนวก ค

สำนวนอังกฤษและความหมาย

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ภาคผนวก ค

สำนวนอังกฤษและความหมาย

ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
1	A bad excuse is better than none.	Always give an excuse, even if it's a poor one.
2	A bad penny always turns up.	An unwanted or disreputable person constantly comes back.
3	A bad tree does not yield good apples.	A bad parent does not raise good children.
4	A bad workman blames his tools.	Blaming the tools for bad workmanship is an excuse for lack of skill.
5	A barking dog seldom bites.	Someone who constantly makes threats rarely carries them out.
6	A bird in hand is worth two in a bush.	It is better to keep what you have rather than to risk losing it by searching for something better.
7	A black plum is as sweet as a white.	People should not be judged by their appearance.
8	A book holds a house of gold.	There is a wealth of knowledge in books.
9	A broken friendship may be soldered but will never be sound.	Friendships can be rebuilt after a dispute but will never be as strong as before.
10	A burden of one's own choice is not felt.	Something difficult seems easier when it is done voluntarily.
11	A burnt child dreads the fire.	A bad experience will make people stay away from certain things.
12	A calm sea does not make a skilled sailor.	A person shows their competence or ability when difficulties arise.

ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
13	A cat has nine lives.	1) Cats can survive many accidents because they land on their feet without injury. 2) Nine lives = 3 years to play, 3 years to stray, 3 years to stay.
14	A chain is no stronger than its weakest link.	The strength of a group depends on each individual member.
15	A change is as good as a rest.	A change in routine is often as refreshing as a break or a holiday.
16	A constant guest is never welcome.	If you come to visit too often, your host will be less pleased to see you.
17	A danger foreseen is half avoided.	If you are prepared to face a problem or difficulty, it will be easier to deal with.
18	A day of sorrow is longer than a month of joy.	Times goes by very quickly when you are happy and very slowly when you are sad.
19	A drop of ink may make a million think.	A thought expressed in writing (perhaps published in a newspaper) can influence a large number of people.
20	A dry March, a wet April and a cool May fill barn and cellar and bring much hay.	Harvest predictions are made according to the weather.
21	A fault confessed is half redressed.	Confession is the beginning of forgiveness.
22	A flower blooms more than once.	If you miss an occasion, you can avail yourself of it another time.
23	A fly will not get into a closed mouth. A closed mouth catches no flies.	If you learn when to keep silent you will avoid trouble.
24	A fool and his money are (soon) easily parted.	A foolish person usually spends money carelessly.

ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
25	A fool at forty is a fool forever.	If a person hasn't matured by the age of 40, they never will.
26	A friend in need is a friend indeed.	Someone who helps you when you are in trouble is a real friend.
27	A friend to all is a friend to none.	Someone who is a friend to everyone makes none of them feel special.
28	A friend's eye is a good mirror.	A real friend will tell you the truth.
29	A good beginning makes a good end.	If a task is carefully planned, there's a better chance that it will be well done.
30	A good conscience is a soft pillow.	You sleep well when you have nothing to be guilty about.
31	A good example is the best sermon.	Giving a good example is better than giving advice.
32	A good mind possesses a kingdom.	Intellectual assets are more valuable than material ones.
33	A good name is better than a good face.	A good reputation is better than a good appearance.
34	A growing youth has a wolf in his belly.	Young boys eat a lot / are often hungry.
35	A guilty conscience needs no accuser.	If you know that you have done something wrong, you don't need anyone to tell you that you're guilty.
36	A handful of patience is worth more than a bushel of brains.	Patience is more precious than intelligence.
37	A happy heart is better than a full purse.	Happiness is better than wealth.
38	A heavy purse gives to a light heart.	When you have money you feel more cheerful and secure.
39	A hedge between keeps friendship green.	It is important to respect the privacy of others.

ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
40	A hungry belly has no ears.	A hungry person is totally concentrated on their need for food and nothing else interests them.
41	A hungry wolf is fixed to no place.	A desperate person will go from place to place when they need to satisfy their needs
42	A lender nor borrower be.	Do not lend or borrow money.
43	A leopard cannot change its spots.	It is impossible for a bad or unpleasant person to become good or pleasant.
44	A lie begets a lie.	Telling one lie will lead you to tell another one.
45	A little fire is quickly trodden out.	If you deal with a minor problem quickly, it will not become a major issue.
46	A little of what you fancy does you good.	It's ok to give into a little temptation occasionally.
47	A loaded wagon makes no noise.	Really wealthy people do not talk about money.
48	A loveless life is living death.	Without affection, life is difficult.
49	A man can die but once.	If death comes now, you will not have to experience it later.
50	A man is as old as he feels himself to be.	Your age doesn't matter as long as you are fit and healthy.
51	A man is judged by his deeds, not by his words.	A person is judged on what he/she actually <i>does</i> , not on what they <i>say</i> they will do.
52	A man is known by the company he keeps.	A person's character is judged by the type of people with whom they spend their time.
53	A monkey in silk is a monkey no less.	No matter how someone dresses, it's the same person underneath.

ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
54	A new broom sweeps clean (but the old brush knows all the corners...)	A newly-appointed person often makes changes quickly .
55	A nod is as good as a wink (to a blind horse/man).	A hint or a subtle signal is enough to convey meaning to someone who is ready to understand.
56	A picture paints a thousand words.	A picture is better than a long description.
57	A problem shared is a problem halved.	It is easier to deal with a problem when you discuss it with someone.
58	A rising tide lifts all boats.	Refers to something that will be helpful to all.
59	A rolling stone gathers no moss	If a person keeps moving from place to place, they gain neither friends nor possessions. Another interpretation is that, by moving often, one avoids being tied down!
60	A rotten apple spoils the barrel.	A dishonest or immoral person can have a bad influence on a group.
61	A smooth sea never made a skilled mariner.	Overcoming adversity leads to competence.
62	A soft answer turneth away wrath.	If your reply is polite and tactful you will avoid anger.
63	A stitch in time saves nine.	If you deal with a problem at an early stage you will save time and prevent it from getting worse.
64	A stumble may prevent a fall.	Correcting a small mistake may help you to avoid making a bigger one.
65	A swallow does not make the summer.	One good event does not mean that everything is alright.

ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
66	A tidy house holds a bored woman	If a house is always tidy, the owner (woman) has nothing but housework to occupy her time.
67	A watched pot never boils.	If you wait anxiously for something to happen, it seems to take a long time.
68	A wise head keeps a still tongue	An intelligent person knows when to stay silent.
69	A wonder lasts but nine days	The effects of an amazing or stirring event last only nine days; after that, life goes on as before.
70	A young idler, an old beggar.	If you don't work, you won't have any money when you're old.
71	Absence makes the heart grow fonder	When you are away from someone you love, you love them even more
72	Accidents will happen	Some unfortunate events must be accepted as inevitable.
73	Actions speak louder than words	What a person actually does is more important than what they say they will do.
74	Adversity makes strange bedfellows.	People of all origins who share the same misfortune are drawn together.
75	Advice is cheap	It doesn't cost anything to offer advice.
76	Advice is least heeded when most needed.	When a problem is serious, people often do not follow the advice given.
77	Advisors run no risks.	It's easier to give advice than to act.
78	After dinner rest a while, after supper walk a while.	Dinner is called 'lunch' nowadays, and supper has become 'dinner'.
79	Age before beauty	Older people should be given precedence over the younger (who are thought to be more beautiful).
80	Agree, for the law is costly.	A compromise is better than an expensive lawsuit.

ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
81	All cats are grey in the dark.	People are undistinguished until they have made a name for themselves.
82	All covet, all lose	If you try to obtain everything, you risk losing everything.
83	All days are short to industry and long to idleness.	Time goes by slowly when you have nothing to do.
84	All good things come to those who wait.	If you are patient you will be rewarded.
85	All that glitters is not gold.	Appearances can be deceptive.
86	All in good time.	Be patient. Things will happen when the time is right.
87	All is fair in love and war.	Things that are done in love or war can often be excused.
88	All's well that ends well.	There is a solution to everything even if there are doubts.
89	All roads lead to Rome	There are many different ways to reach an objective.
90	All things grow with time - except grief.	As time goes by, grief subsides little by little.
91	All things are difficult before they are easy.	With practice everything becomes easier.
92	All work and no play makes Jack a dull boy.	Everybody needs a certain amount of relaxation. It is not good to work all the time.
93	An ant may well destroy a whole dam.	A small problem can sometimes cause a lot of harm.
94	An apple a day keeps the doctor away.	Eating an apple every day can help to keep you healthy. Other interpretation: A small preventive treatment wards off serious problems.

ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
95	An empty purse frightens away friends.	When one's financial situation deteriorates, friends tend to disappear.
96	An Englishman's home is his castle	An Englishman's home is a place where he feels safe, enjoys privacy and can do as he wishes.
97	An idle brain is the devil's workshop	When you are busy working, you avoid temptation.
98	An old fox is not easily snared.	A person of experience is difficult to fool or manipulate.
99	An onion a day keeps everyone away.	A humoristic version of "an apple a day..."
100	An ounce of discretion is worth a pound of wit.	It is better to be cautious and discreet than to try to be funny.
101	An ounce of prevention is worth a pound of cure.	It is easier to prevent something from happening than to repair the damage or cure the disease later.
102	Anger is the one thing made better by delay.	When you are angry, it is best not to speak or act immediately.
103	Another day, another dollar.	A job may be hard or tedious but at least there is some financial reward.
104	Any time means no time.	If the date of an event remains vague, it will never happen.
105	(The) apple doesn't fall far from the tree.	Children resemble their parents.
106	April showers bring May flowers.	Something bad or unpleasant today may bring good things in the future.
107	As you sow, so shall you reap.	You have to accept the consequences of your actions.
108	Ask me no questions, I'll tell you no lies.	There are subjects one would rather not discuss.
109	(A) bad excuse is better than none.	Always give an excuse, even if it's a poor one.

ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
110	Bad news travels fast.	People tend to circulate bad news very quickly (accidents, illness, etc.).
111	(A) bad penny always turns up.	An unwanted or disreputable person constantly comes back.
112	(A) bad tree does not yield good apples.	A bad parent does not raise good children.
113	(A) bad workman blames his tools.	Blaming tools for bad workmanship is an excuse for lack of skill.
114	(A) barking dog seldom bites.	Someone who constantly makes threats rarely carries them out.
115	Be just before you are generous.	Make sure all your debts are paid before you start offering help to others.
116	Beauty is only skin deep.	A person's character is more important than their appearance.
117	Beauty is in the eye of the beholder.	Different people have different tastes.
118	Beauty is the wisdom of women. Wisdom is the beauty of men.	No comment!
119	Be swift to hear, slow to speak.	Listen carefully before speaking.
120	(The) best advice is found on the pillow.	A good night's sleep may help us find an answer to our problem.
121	(The) best helping hand is at the end of your sleeve.	The best way to get something done is to do it yourself.
122	(The) best things in life are free.	You don't have to pay for what is important: happiness, friendship, good health.
123	Better an egg today than a hen tomorrow.	It is preferable to have something sure now than the possibility of something better later.
124	Better be alone than in bad company.	Be careful in the choice of the people you associate with.

ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
125	Better be the head of a dog than the tail of a lion.	It's better to be the leader of a small group than a subordinate in a bigger one.
126	Better flatter a fool than fight him.	It's better to avoid disputes with stupid people.
127	Better to drink the milk than to eat the cow.	Be careful not to destroy the source of your income or welfare.
128	Better the devil you know than the devil you don't know.	It's better to deal with someone difficult but familiar than change and risk dealing with somebody worse.
129	Better late than never.	It's better to do something, even if it's late, than not do it at all.
130	Better lose the saddle than the horse.	It's better to stop and accept a small loss than continue and risk losing everything.
131	Better safe than sorry.	It's better to be too careful than to be careless and regret it later.
132	Better be untaught than ill-taught.	It's better not to be taught at all than to be taught badly.
133	Beware of Greeks bearing gifts.	Don't trust your enemies.
134	(A) bird in hand is worth two in a bush.	It's better to keep what you have than to risk losing it by searching for something else.
135	Birds of a feather flock together.	People of the same sort are usually found together.
136	(A) black plum is as sweet as a white.	People should not be judged by their appearance.
137	Blood is thicker than water.	Family relationships are stronger than relationships with other people.
138	Blood will out.	A person's background or education will eventually show.

ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
139	(A) book holds a house of gold.	There is a wealth of knowledge in books.
140	(A) broken friendship may be soldered but it will never be sound.	Friendships can be rebuilt after a dispute but will never be as strong as before.
141	(A) burden of one's own choice is not felt.	Something difficult seems easier when it is done voluntarily.
142	(A) burnt child dreads the fire.	A bad experience will make people stay away from certain things.
143	(A) calm sea does not make a skilled sailor.	A person shows their competence or ability when difficulties arise.
144	(A) cat has nine lives.	1) Cats can survive many accidents because they land on their feet without injury. 2) Nine lives = 3 years to play, 3 years to stray, 3 years to stay.
145	(A) chain is no stronger than its weakest link.	The strength of a group depends on each individual member.
146	(A) change is as good as a rest.	A change in routine is often as refreshing as a break or a holiday.
147	Charity begins at home.	A person's first duty is to help and care for his own family.
148	Children and fools tell the truth.	Neither children nor fools know that it is sometimes advantageous to lie.
149	Cleanliness is next to godliness.	A clean body is just as important as a pure soul.
150	Clear moon, frost soon.	If the atmosphere is clear, frost may form.
151	(A) closed mouth catches no flies.	If you learn when to keep silent you will avoid trouble.
152	Clothes don't make the man.	Appearances can be deceiving.

ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
153	(A) constant guest is never welcome.	If you come to visit too often, your host will be less pleased to see you.
154	Constant occupation prevents temptation.	When you are busy working, you avoid temptation.
155	(A) danger foreseen is half avoided.	If you are prepared to face a problem or difficulty, it will be easier to deal with.
156	(The) darkest hour is just before dawn.	The most difficult moment is just before a problem is solved.
157	(A) day of sorrow is longer than a month of joy.	Times goes by very quickly when you are happy and very slowly when you are sad.
158	Dead men tell no lies.	A dead person cannot cause difficulties by revealing something that it would be preferable to conceal.
159	Death is the great leveller.	All people are equal when they die.
160	(The) devil looks after his own.	Success comes to those who deserve it least.
161	(The) devil makes work for idle hands.	People who have no work, or are idle, often get into trouble.
162	Diamonds cut diamonds.	Refers to two people equally matched in wit or cunning.
163	(The) die is cast.	A decision has been made and it is impossible to change it.
164	Diligence is the mother of good fortune.	Hard work brings rewards.
165	Discretion is the better part of valour.	It is useless to take unnecessary risks.
166	Diseases of the soul are more dangerous than those of the body.	Thought to refer to mental and emotional disorder or spiritual torment as opposed to bodily pain.

ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
167	Distance makes the heart grow fonder.	When you are separated from the person you love, your feelings are even stronger.
168	Dogs of the same street bark alike.	People of the same background have the same behaviour.
169	Don't bark if you can't bite.	Don't complain if you can't enforce your point of view.
170	Don't count your chickens before they're hatched.	You must not be too confident that something will be successful.
171	Don't dig your grave with our own knife and fork.	Don't do something yourself that causes your own downfall.
172	Don't judge a book by its cover.	Don't judge by appearances.
173	(A) drop of ink may make a million think.	A thought expressed in writing (perhaps published in a newspaper) can influence a large number of people.
174	(A) dry March, a wet April and a cool May may fill barn and cellar and bring much hay.	Harvest predictions according to the weather.
175	Early to bed, and early to rise, makes a man healthy, wealthy and wise.	It is much better for you to go to bed early and to get up early in the morning;
176	(The) early bird catches the worm.	Act early, or before anyone else, if you want to have an advantage or be successful.
177	Easier said than done.	What is suggested sounds easy, but it is more difficult to actually do it.
178	Elbow grease is the best polish.	Hard work gives the best results.
179	Empty vessels make the most noise.	The least intelligent people are often the most talkative or noisy.
180	(An) empty purse frightens away friends.	When one's financial situation deteriorates, friends tend to disappear.

ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
181	(The) end justifies the means.	Wrong or unfair methods may be used if the result of the action is good.
182	(An) Englishman's home is his castle.	An Englishman's home is a place where he feels safe, enjoys privacy and can do as he wishes.
183	Every ass likes to hear himself bray.	People like to listen to themselves talking.
184	Every cloud has a silver lining.	There is a positive or hopeful side to every situation.
185	Every man for himself.	You must think of your own interests before the interests of others.
186	Every man has his price.	Everyone's loyalty can be bought for a price.
187	Every man is the architect of his own fortune.	Life is what you make it.
188	Every path has its puddle.	Progress is rarely without difficulty.
189	Every rose has its thorn.	Every good thing has an unpleasant side.
190	Every why has a wherefore.	There is an explanation for everything.
191	Everything in the garden is rosy.	Everything is satisfactory.
192	Experience is the father of wisdom.	Experience and knowledge result in better judgment.
193	Facts speak louder than words	People show what they are really like by what they do, rather than by what they say.
194	Failure teaches success.	People can learn from their failures and be successful later on.
195	Fair exchange is no robbery	Swapping two items of equal value is an honest deal.

ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
196	False friends are worse than open enemies.	It's better to know who your real enemies are rather than trust someone who pretends to be a friend but is capable of stabbing you in the back.
197	Familiarity breeds contempt	Knowing someone very well can lead to a lack of respect for them.
198	(A) fault confessed is half redressed.	Confession is the beginning of forgiveness.
199	Fine words butter no parsnips	No amount of talking can replace action.
200	First come, first served.	The first person in the line will be attended to first.
201	(The) first step is the hardest.	The most difficult part of an action is the beginning.
202	(A) flower blooms more than once.	If you miss an occasion, you can avail yourself of it another time.
203	(A) fly will not get into a closed mouth.	If you learn when to keep silent you will avoid trouble.
204	(A) fool and his money are (soon) easily parted.	A foolish person usually spends money carelessly.
205	(A) fool at forty is a fool forever.	If a person hasn't matured by the age of 40, they never will.
206	Fool me once, shame on you; fool me twice, shame on me.	One should learn from one's mistakes.
207	Fools rush in where angels fear to tread.	Inexperienced people become involved in situations that more intelligent people would avoid.
208	(A) friend in need is a friend indeed.	Someone who helps you when you are in trouble is a real friend.
209	(A) friend to all is a friend to none.	Someone who is a friend to everyone makes none of them feel special.
210	(A) friend's eye is a good mirror.	A real friend will tell you the truth.

211	Friendship is like money, easier made than kept.	Effort is necessary to keep a friendship alive.
212	Friendship is love with understanding.	A friend is more tolerant than a lover/partner/spouse?
213	Gardens are not made by sitting in the shade.	Nothing is achieved without effort.
214	Give someone an inch and they will take a mile (or yard)	Give someone a little and they will want more - some people are never satisfied.
215	Give someone enough rope and they will hang themselves.	Give someone enough time and freedom and they will get into trouble.
216	God helps those who help themselves.	Success comes to those who make a real effort to achieve it.
217	Good accounting makes good friends.	You will keep your friends if you avoid disputes over money.
218	Good and quickly seldom meet.	A well-done job takes time.
219	(A) good beginning makes a good end.	If a task is carefully planned, there's a better chance that it will be well done.
220	(A) good conscience is a soft pillow.	You sleep well when you have nothing to feel guilty about.
221	(A) good mind possesses a kingdom.	Intellectual assets are more valuable than material ones.
222	(A) good name is better than a good face.	A good reputation is better than a good appearance.
223	Good management is better than good income.	Income can be lost if it is used carelessly.
224	Grasp all, lose all.	Trying to obtain everything will often result in gaining nothing.
225	Great minds think alike.	Intelligent people very often have the same idea at the same time.
226	Great oaks grow from small acorns.	Large successful operations can begin in a small way.

ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
227	Grief divided is made lighter.	If you share your grief, it will be easier to bear.
228	(A) growing youth has a wolf in his belly.	Young boys eat a lot / are often hungry.
229	(A) guilty conscience needs no accuser.	If you know that you have done something wrong, you don't need anyone to tell you that you're guilty.
230	Half a loaf is better than none	You should be grateful for something, even if it is not as much as you wanted.
231	(A) handful of patience is worth more than a bushel of brains.	Patience is more precious than intelligence.
232	Handsome is what handsome does.	Behavior is more important than appearance.
233	(A) happy heart is better than a full purse.	Happiness is better than wealth.
234	Hard words breaks no bones.	Criticism or verbal attacks may be unpleasant but will not kill anyone.
235	Haste makes waste	If something is done too quickly, it may be done carelessly and need to be redone.
236	Hatred is as blind as love.	A person who feels hatred does not see any qualities in the person he/she hates.
237	(A) heavy purse gives to a light heart.	When you have money you feel more cheerful and secure.
238	(A) hedge between keeps friendship green.	It is important to respect the privacy of others.
239	He can who believes he can.	If you believe you can do something, you will be able to do it.

ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
240	He has enough who is content.	A happy person needs nothing more.
241	He who hesitates is lost.	If you delay your decision too long, you may miss a good opportunity.
242	He who is everywhere is nowhere.	It's not good to do too many things at the same time.
243	He who knows nothing doubts nothing.	Knowledge leads us to make choices.
244	He who pays the piper calls the tune.	The person who provides the money for something should control how it is spent.
245	He who plays with fire gets burnt.	If you behave in a risky way, you are likely to have problems.
246	He who wills the end wills the means.	If you are determined to do something you will find a way.
247	He laughs best who laughs last.	Don't express your joy, or triumph, too soon.
248	Health is better than wealth.	It's better to be in good health than to be rich.
249	(The best) helping hand is at the end of your sleeve.	The best way to get something done is to do it yourself.
250	Home is where the heart is.	You call home the place where the people you love are.
251	Honesty is the best policy.	It's always better to be honest.
252	Honey catches more flies than vinegar.	You can obtain more cooperation from others by being nice.
253	However long the night, the dawn will break.	Bad things don't last forever.
254	Hunger is a good sauce.	All food tastes good when you are hungry.

ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
255	(A) hungry belly has no ears.	A hungry person is totally concentrated on their need for food and nothing else interests them.
256	(A) hungry wolf is fixed to no place.	A desperate person will go from place to place when they need to satisfy their needs.
257	(An) idle brain is the devil's workshop.	When you are busy working you avoid temptation.
258	In times of prosperity friends are plentiful.	You have many friends when you have no difficulties.
259	If a camel gets his nose in a tent, his body will follow.	If you let something intrusive enter your life, your life will become difficult.
260	If in February there be no rain, 'tis neither good for hay nor grain.	Plants and grains will grow badly if there is no rain in early spring.
261	If you are patient in one moment of anger, you will avoid 100 days of sorrow.	Avoid regrets by taking the time to think before speaking or acting angrily.
262	If you chase two rabbits, you will not catch either one.	If you try to do two things at the same time, you will not succeed in doing either of them.
263	If two ride a horse, one must ride behind.	When two people do something together, one will be the leader and the other will be the subordinate.
264	If you want a friend, be a friend.	Friendship must be reciprocal.
265	If wishes were horses, then beggars would ride.	Wishing alone is of no use; you must act as well.
266	Ignorance is bliss.	Possible interpretation: what you do not know causes no worry or sadness.
267	In for a penny, in for a pound.	If you start something, it is better to spend the time or money necessary to complete it.

ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
268	In the land of the blind the one-eyed man is king.	A man of even limited ability has an advantage over a person who is less able.
269	It never rains but it pours.	Misfortune usually comes in large numbers.
270	It is always darkest before the dawn.	The most difficult time is just before the problem is solved.
271	It's no use crying over spilt milk.	Don't express regret for something that has happened and cannot be remedied.
272	It takes all sorts to make a world.	People vary in character and abilities, and this is a good thing.
273	Justice delayed is justice denied.	If the law is applied too late, there is no justice.
274	Kill one to warn a hundred.	Warn many people by punishing a few.
275	Kill not the goose that lays the golden egg.	Do not destroy the source of your good fortune.
276	Kindle not a fire you cannot put out.	Do not start something that you cannot control; you may fail or cause damage.
277	Kindness begets kindness.	If you are kind to someone, they will return your kindness.
278	Knowledge in youth is wisdom in age.	What you learn when you are young will be invaluable when you grow old.
279	Knowledge is power.	It is easier to make progress or be successful if you are educated or possess a lot of information.
280	Laughter is the best medicine.	Laughter makes people feel good.
281	Learn to walk before you run.	Don't rush into doing something before you know how to do it.
282	Learning is a treasure that will follow its owner everywhere.	Education is something that you keep forever.

ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
283	Least said, soonest mended.	The less you talk about an incident, the more easily it will be forgotten.
284	(A) lender nor borrower be.	Do not lend or borrow money.
285	(A) leopard cannot change its spots.	It is impossible for a bad or unpleasant person to become good or pleasant.
286	Let bygones be bygones.	Let's forgive and forget past quarrels.
287	Let the chips fall where they may.	We should not try to control our destiny.
288	Liars need good memories.	People who do not tell the truth must be careful to remember what they say.
289	A lie begets a lie.	Telling one lie will lead you to tell another one.
290	Lightning never strikes in the same place twice.	An unusual event is not likely to occur again in exactly the same circumstances.
291	Like father, like son.	A son's character can be expected to resemble his father's.
292	(A) little fire is quickly trodden out.	If you deal with a minor problem quickly, it will not become a major issue.
293	(A) little of what you fancy does you good.	It's ok to give into a little temptation occasionally.
294	Little strokes fell good oaks.	If you divide a task into small parts, it become easier to do.
295	(A) loaded wagon makes no noise.	Really wealthy people do not talk about money.
296	Look before you leap.	Consider possible consequences before taking action.
297	Loose lips sink ships.	Disclosing important information (to the enemy or a competitor) could result in large losses.

ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
298	Losers weepers, finders keepers.	If you lose something you lament, if you find something you keep it.
299	Love is blind.	A person in love does not see the faults of the person he/she loves.
300	(A) loveless life is a living death.	Without affection, life is difficult.
301	Make a silk purse out of a sow's ear.	Manage to product something good using poor material.
302	Man is the head of the family and woman is the neck that turns the head.	No comment!
303	Man proposes, God disposes.	Our destiny depends on God's will.
304	(A) man can die but once.	If death comes now, you will not have to experience it later.
305	(A) man is as old as he feels himself to be.	Your age doesn't matter as long as you are fit and healthy.
306	(A) man is judged by his deeds, not by his words.	A person is judged on what he/she actually <i>does</i> , not on what they <i>say</i> they will do.
307	(A) man is known by the company he keeps.	A person's character is judged by the type of people with whom they spend their time.
308	Manners make the man.	Possibly: a person's manners show their origins.
309	Many a true word is spoken in jest.	Even if something is said as a joke it can still be true.
310	Many hands make light work.	Sharing work makes the task easier.
311	March comes in like a lion and goes out like a lamb.	The weather at the beginning of March is stormy and at the end is mild.
312	March winds and April showers bring forth May flowers.	The storms and rain in March and April produce flowers in the month of May.

ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
312	Mark, learn and inwardly digest.	Note and reflect upon something in order to thoroughly assimilate it.
313	Marry in haste, repent as leisure.	If you get married too quickly, you may spend your whole life regretting it.
314	Memory is the treasure of the mind.	A good memory is very precious.
315	Men make houses, women make homes.	Women give a house its comfort and character.
316	Might as well be hanged for a sheep as (for) a lamb.	If the penalty is going to be same, you might as well commit the greater offence.
317	Misery loves company	When people are sad they often like others to feel sad too.
318	Money begets money.	If you have money you can make more money.
319	Money doesn't grow on trees.	You should not waste money because it is not plentiful or obtained easily.
320	(A) monkey in silk is a monkey no less.	No matter how someone dresses, it's the same person underneath.
321	(The) more haste, the less speed.	A person makes more progress if they take time to do things carefully.
322	(The) more you have, the more you want.	People have a constant desire to possess more.
323	(The) mouse that has but one hole is quickly taken.	If you depend on just one thing, and it fails, you have no alternatives.
324	Necessity is the mother of invention.	The need for something forces people to find a way of obtaining it.
325	Need teaches a plan.	Necessity will make you find a solution.
326	Needs must when the devil drives.	Sometimes you are compelled to do something that you would rather not do.

ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
327	Never put off till tomorrow what can be done today.	Don't postpone until later something you can do now.
328	Never say die.	Never give up.
329	Never trouble troubles until troubles trouble you.	Don't look for problems in advance; deal with them when they arise.
340	(A) new broom sweeps clean (but the old brush knows all the corners...)	A newly-appointed person often makes changes quickly .
341	(A) nod is as good as a wink (to a blind horse/man).	A hint or a subtle signal is enough to convey meaning to someone who is ready to understand.
342	Nobody is perfect.	It is understandable not to be perfect or to make occasional mistakes.
343	No joy without annoy	There is no happiness without clouds.
344	No losers, no winners.	If there were no losers, there could be no winners.
345	No man can serve two masters.	It's impossible to follow instructions from two different sources.
346	No man is a hero to his valet.	Few people are admired by those who know them intimately and are aware of their failings.
347	No man is an island.	We are all interdependent and need other people.
348	No news is good news.	If the news was bad, we would hear of it. Since we have heard nothing, we can assume that all is well.
349	No pain, no gain.	Nothing is achieved without effort.
350	No rain, no grain.	Without rain the harvest will be poor.
351	No smoke without fire.	There could be some truth in the rumour ...
352	No wind, no waves.	Similar to 'no smoke without fire'.

ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
353	Nothing ventured nothing gained.	You cannot expect to achieve anything if you take no risks.
354	(An) old fox is not easily snared.	A person of experience is difficult to fool or manipulate.
355	Once bitten, twice shy.	After an unpleasant experience, people are careful to avoid something similar.
356	One father is (worth) more than a hundred schoolmasters.	A teacher cannot replace a father. A child is raised by a father and taught by a teacher.
357	One good turn deserves another.	You should be helpful to someone who helps you.
358	One of these days is none of these days.	Until a date is set, 'one of these days' remains a vague promise.
359	One today is worth two tomorrows.	What you have today is better than what is promised or hoped for.
360	One man's meat is another man's poison.	People don't always like the same things.
361	One man's trash is another man's treasure.	What is useless to one person could be valuable to another.
362	One swallow doesn't make a summer.	A single satisfactory event does not mean that all the others will be as good.
363	(An) onion a day keeps everyone away.	A humoristic version of "an apple a day..."
364	Only real friends will tell you when your face is dirty.	Only a real friend will tell you the truth.
365	Opportunity seldom knocks twice.	Don't miss opportunities that come along.
366	(An) ounce of discretion is worth a pound of wit.	It is better to be cautious and discreet than to try to be funny.

ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
367	(An) ounce of prevention is worth a pound of cure.	It is easier to prevent something from happening than to repair the damage or cure the disease later.
368	Out of the mouth of babes and sucklings.	Children often speak wisely.
369	Out of sight, out of mind.	We tend to forget people or things that we do not see.
370	(The) pen is mightier than the sword.	Words and communication have a greater effect than war and fighting.
371	Penny wise, pound foolish.	Refers to a person who is careful about spending small amounts of money, but not careful about spending large amounts.
372	People who live in glass houses should not throw stones.	One should not criticize others for faults similar to one's own and risk retaliation.
373	(A) picture paints a thousand words.	A picture is better than a long description.
374	Pity is akin to love.	If you begin to feel sorry for someone, you may start to love them.
375	Poverty waits at the gates of idleness.	If you do not work, you will not earn any money.
376	Practice makes perfect.	Doing something repeatedly is the only way to become good at it.
377	Practice what you preach.	Do yourself what you advise others to do.
378	Prevention is better than cure.	It is easier to prevent something from happening than to repair the damage or cure the disease later.
379	Pride comes before a fall.	Don't be too self-confident or proud; something may happen to make you look foolish.

ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
380	(A) problem shared is a problem halved.	It is easier to deal with a problem when you discuss it with someone.
381	Procrastination is the thief of time.	Delaying an action for too long is a waste of time.
382	(The) proof of the pudding is in the eating.	The real value of something can be judged only after it has been tried or tested.
383	Punctuality is the soul of business.	You should always be on time for your business appointments.
384	Put all your eggs in one basket.	Risk everything by relying on one plan (e.g. by putting all one's money into one business).
385	Revenge is sweet.	There is satisfaction in returning an injury.
386	(A) rising tide lifts all boats.	Refers to something that will be helpful to all.
387	(The) road to hell is paved with good intentions.	It is not enough to intend to do something, you must actually do it.
388	(A) rolling stone gathers no moss	If a person keeps moving from place to place, they gain neither friends nor possessions. Another interpretation is that, by moving often, one avoids being tied down!
389	Rome was not built in a day.	It takes time to a job properly. You should not expect to do it quickly.
390	(A) rotten apple spoils the barrel.	A dishonest or immoral person can have a bad influence on a group.
391	Save me from my friends.	Friends can be more dangerous than enemies.
392	Saying is one thing, doing is another.	People don't always do what they announce.

ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
393	Short reckonings make long friends.	Debts paid quickly encourage friendship.
394	Sickness in the body brings sadness to the mind.	Physical suffering can lead to sadness or depression.
395	Silence gives consent.	If you don't object something, it is assumed that you agree with it.
396	(A) soft answer turneth away wrath.	If your reply is polite and tactful you will avoid anger.
397	(A) smooth sea never made a skilled mariner.	Overcoming adversity leads to competence.
398	Snug as a bug in a rug.	Feeling very comfortable.
399	Spare the rod and spoil the child.	If you don't punish a child when he does wrong, you will spoil his character.
400	Speech is silver, silence is golden.	Speaking is good, but discretion can be better.
401	Sticks and stones will break my bones but names will never hurt me.	Physical attacks may harm me, but cruel words will not.
402	Still waters run deep.	A quiet person with a calm outward appearance can have much knowledge or wisdom.
403	(A) stitch in time saves nine.	It's better to deal with a problem at an early stage so as to prevent it from getting worse.
404	Stolen fruit is sweet / the sweetest stolen pleasures are the sweetest.	What is forbidden is the most tempting.
405	(A) stumble may prevent a fall.	Correcting a small mistake may help you to avoid making a bigger one.
406	(A) swallow does not make the summer.	One good event does not mean that everything is alright.

ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
407	Tall oaks grow from little acorns.	Great things may come from small beginnings.
408	The apple doesn't fall far from the tree.	Children resemble their parents.
409	The best advice is found on the pillow.	A good night's sleep may help us find an answer to our problem.
410	The best things in life are free.	You don't have to pay for what is important: happiness, friendship, good health.
411	The darkest hour is just before dawn.	The most difficult moment is just before a problem is solved.
412	The devil looks after his own.	Success comes to those who deserve it least.
413	The devil makes work for idle hands.	People who have no work, or are idle, often get into trouble.
414	The die is cast.	A decision has been made and it is impossible to change it.
415	The early bird catches the worm.	Act early, or before anyone else, if you want to have an advantage or be successful.
416	The end justifies the means.	Wrong or unfair methods may be used if the result of the action is good.
417	The first step is the hardest.	The most difficult part of an action is the beginning.
418	The more haste, the less speed.	A person makes more progress if they take time to do things carefully.
419	The more you have, the more you want.	People have a constant desire to possess more.
420	The mouse that has but one hole is quickly taken.	If you depend on just one thing, and it fails, you have no alternatives.

ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
421	The pen is mightier than the sword.	Words and communication have a greater effect than war and fighting.
422	The proof of the pudding is in the eating.	The real value of something can be judged only after it has been tried or tested.
423	The road to hell is paved with good intentions.	It is not enough to intend to do something, you must actually do it.
424	The tongue wounds more than a lance.	Insults can be more hurtful than physical injuries.
425	The truth is in the wine.	People speak more freely under the influence of alcohol.
426	The way to a man's heart is through his stomach.	Feed a man well and he will love you.
427	The wish is father to the thought.	You think that something is true because you want it to be so.
428	There is a black sheep in every flock.	There is always someone who doesn't behave or perform like the others.
429	There's many a slip between the cup and the lip.	We do not own something until we actually get it.
430	There is a trick in every trade.	There is an established way of doing things.
431	There is no fool like an old fool.	An older person is expected to behave more sensibly.
432	There is safety in numbers.	Being in a crowd makes you feel more confident.
433	(A) tidy house holds a bored woman.	If a house is always tidy, the owner (woman) has nothing but housework to occupy her time.
434	Time and tide wait for no man.	Delaying a decision will not prevent events from taking place.
435	Time has wings.	Time goes by quickly.

ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
436	Time heals all wounds.	The passage of time lessens the impact of bad events.
437	Time is money.	Time is valuable and should not be wasted.
438	To err is human, to forgive divine.	It is human nature to make mistakes, therefore one should forgive them.
439	Too many cooks spoil the broth.	If too many people are involved in something, it will not be done properly.
440	Too much bed makes a dull head.	When you sleep too much, you are not able to think clearly.
441	(The) tongue wounds more than a lance.	Insults can be more hurtful than physical injuries.
442	A tree is known by its fruit.	A person is judged by their actions.
443	Trust not a horse's heel nor a dog's tooth.	A horse kicks from behind, a dog attacks with its teeth.
444	Truth has no answer.	You cannot argue against facts or refute what is true.
445	(The) truth is in the wine.	People speak more freely under the influence of alcohol.
446	Truth is stranger than fiction.	Events in real life are often stranger than in fiction.
447	Two wrongs don't make a right.	It is wrong to harm someone because they have harmed you.
448	Union is strength	A group has more force than an individual.
449	Unwillingness easily finds an excuse.	A person who doesn't want to do something always finds a reason to avoid it.
450	Variety is the spice of life.	Doing a lot of different things makes life more interesting.

ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
456	Virtue is its own reward.	You should not expect praise for acting in a correct or moral way.
452	Walls have ears.	Be careful. People could be listening.
453	Waste not, want not.	If you never waste anything, you will have is when you need it.
454	(A) watched pot never boils.	If you wait anxiously for something to happen, it seems to take a long time.
455	(The) way to a man's heart is through his stomach.	Feed a man well and he will love you.
456	What the eye doesn't see, the heart doesn't grieve over.	If a person doesn't know about something, it cannot hurt them.
457	What a man says drunk, he thinks sober.	People speak more freely under the influence of alcohol.
458	What soberness conceals, drunkenness reveals.	People are less discreet under the influence of alcohol.
459	When the cat's away, the mice play.	People sometimes misbehave when the person in authority, is absent.
460	When in Rome, do as the Romans do.	You should adopt the customs of the people or country you are visiting and behave in the same way.
461	When poverty comes in the door, love goes out the window.	When a couple loses everything, their relationship becomes difficult.
462	Where there's life there's hope.	As long as a person is breathing, there is hope for recovery.
463	Where there's a will there's a way.	If you are determined to do something, you will find a way to do it.
464	Who makes himself a sheep will be eaten by the wolves.	Possible interpretation: an easily influenced person can be misled.
465	(A) wise head keeps a still tongue	An intelligent person knows when to stay silent.
466	Wisdom is better than strength.	It is preferable to use one's intelligence than one's physical strength.

ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
467	(The) wish is father to the thought.	You think that something is true because you want it to be so.
468	(A) wonder lasts but nine days	The effects of an amazing or stirring event last only nine days; after that, life goes on as before.
469	Wonders will never cease!	Expresses surprise at an unexpected pleasure or event.
470	Worry often gives a small thing a big shadow.	Worrying over small details can make them seem worse.
471	(Two) wrongs don't make a right.	It is wrong to harm someone because they have harmed you.
472	You are what you eat.	What you eat has an effect on your well-being.
473	You are never too old to learn.	You can always learn something new, no matter how old you are.
474	You can lead a horse to water but you can't make it drink.	You can offer somebody an opportunity to do something but you can't force them to do it.
475	You can't teach an old dog new tricks.	A person who is used to doing things a certain way cannot change.
476	You never know what you can do until you try.	Try first before deciding not to do something.
477	You scratch my back and I'll scratch yours.	You help me and I'll help you.
478	(A) young idler, an old beggar.	If you don't work, you won't have any money when you're old.
479	A bad shearer never had a good sickle.	จำไม่ได้โทษปีโทษกลอง
480	A bully is always a coward.	พาลชนคือคนขลาด
481	A dog has his day	วันพระไม่มีหนเดียว

ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
482	A drowning man will clutch at a straw.	ฟางเส้นสุดท้าย มีความหมายว่า ที่สิ่งบางสิ่งที้อาจดูมีค่าเล็กน้อย อาจเป็นที่พึ่งสุดท้ายในยามยากได้ หรือคนจมน้ำ จักไขว่คว้าแม่หญ้าฟาง
483	A feather in hand is better than a bird in the air	ขนนกอันเดียวมือ ดีกว่านกหนึ่งตัวในอากาศ
484	A full purse never lacks friend.	มีเงินนับเป็นน้อง มีทองนับเป็นพี่ คือ ยามมีเงิน มักมีคนคบหา
485	A genius is born, not made.	ช่างเผือกเกิดในป่า / หนามแหลมไม่มีคนเสียม มะนาวกลมเกลี้ยงไม่มีคนกลิ้ง คือ คนที่มีสติปัญญาหรือมีความสามารถเก่งกาจนั้น อาจเป็นผู้ที่ไม่ต้องมีใครสอนเลยก็ได้
486	A golden key opens every door.	มีเงินหรือจะไร้ของ มีทองหรือจะไร้แหวน
487	A honey tongue, a heart of gall.	ปากปราศรัย น้ำใจเข็ดคอ หมายความว่า พูดดีแต่ใจคิดร้าย
488	A house divided against itself cannot stand.	การแตกความสามัคคีในหมู่คณะ นำมาซึ่งความพินาศ
489	A jack of all trades is master of none.	อย่าจับปลาหลายมือ / รู้ย่างเป็ด / รู้ย่างงู ๆ ปลา ๆ
490	A kiss after a kick!	ตบหัวแล้วลูบหลัง
491	A leaf before the eye shuts out mountains.	เส้นผมบังภูเขา / คิดไม่ออก-แก้ไม่ตก
492	A leaf screening the eye.	เส้นผมบังภูเขา / คิดไม่ออก-แก้ไม่ตก
493	A liar is not believed when he tells the truth.	เด็กเลี้ยงแกะ
494	A lion may come to be beholden to a mouse.	เศรษฐียังรู้จักขาดไฟ
495	A man's home is his castle.	บ้านคือวิมานของเรา
496	A miss is as good as a mile.	สอบเกือบได้ ก็หมายว่าตก

ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
497	A person who looks exactly like someone else but who is not related to them.	เหมือนกันราวกับแกะ
498	A rich man's joke is always funny.	มีเงินเขาก็ขันขำน้อง มีทองเขาก็ขันขำพี่
499	A spirit that looks exactly like a living person.	เหมือนกันราวกับแกะ
450	A strand of hair before the eye shut off the whole mountains.	เส้นผมบังภูเขา / คิดไม่ออก-แก้ไม่ตก
451	A word and a stone let go cannot be called back.	คิดแล้วจึงเจรจา
452	Actions speak louder than words.	การกระทำสำคัญกว่าการพูด
453	After the storm comes calm.	ฟ้าหลังฝน
454	All are not thieves that dogs bark at. Appearances are deceptive. Never judge by appearances.	ข้างนอกขรุขระ ข้างในต๊ะตึงโหน่ง
455	All good things come to an end.	งานเลี้ยงย่อมมีวันเลิกรา
456	All road lead to Rome.	มีหลายทางที่จะไปถึงจุดหมายเดียวกัน
454	All that glitters is not gold.	สิ่งแวววาวทั้งหลายมิใช่ทองเสมอไป / สวยแต่รูป จุบไม่หอม
458	All's well that ends well.	ต้นร้ายปลายดี
459	An eye for an eye, and a tooth for a tooth.	ให้ทุกข์แก่ท่าน ทุกข์นั้นถึงตัว หรือ ตาต่อตา ฟันต่อฟัน (ตีมาก็ตีไป ร้ายมาก็ร้ายตอบ)
460	Appearances are deceptive.	ข้างนอกสุกใส ข้างในเป็นโพรง / สวยแต่รูป จุบไม่หอม
461	As diligent as an ant.	ขยันเหมือนมด
462	As well be hanged for a sheep as a lamb.	ตกกระไดพลอยโจน
463	As you make your bed, so you must lie in it.	ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว

ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
464	As you sow, so(shall) you reap	หว่านผลอย่างไร ย่อมได้ผลอย่างนั้น
465	Beat the dog before the lion.	ตีวัวกระทบคราด มีความหมายว่า การแสรัง ทำหรือแสรังพูด เพื่อให้ กระทบกระเทือนไป ถึงอีกฝ่ายหนึ่ง
466	Beauty without grace is a violet without smell.	สวยแต่รูป จุบไม่หอม มีความหมายว่า ความ งามที่ขาดคุณความดี ไม่ต่างอะไรจากดอกไม้ งามไม่มีกลิ่น
467	Beggars must not be choosers.	ยามไร้ เด็ดดอกหญ้า แซมผม
468	Believe no tales from an enemy's tounge	อย่าเชื่อเรื่องเล่าจากปากศัตรู
469	Believe nothing of what u hear, and only half of what u see.	ฟังหูไว้หู
470	Better be sure than sorry.	กันไว้ดีกว่าแก้
471	Better bend than break.	จงเป็นเยี่ยงต้นอ้อที่ลู่ลม / ยอมงอ ไม่ยอมหัก
472	Better late than never.	สายดีกว่าขาด
473	Better the foot slip than tounge	พลั้งปากเสียสิน พลั้งตีนตกต้นไม้ หมายความว่า พูดหรือทำอะไรโดยไม่ระมัดระวังย่อมเกิด ความเสียหาย
474	Big fish eat little fish	ปลาใหญ่กินปลาเล็ก
475	Books and friends should be few but good.	จะคบมิตรคิดให้ต้อยามีมาก อ่านลำบากมาก เล่มหนังสือหนา น้อยเล่มน้อยคนเล็ดเกิด ปัญญาเลือกคุณค่าเลิศไซ้ใช้ไซ้ปริมาณ
476	Brevity is the soul of wit.	พูดสั้น ๆ นั้นฟังง่ายเข้าใจดี
477	Burn not your house to fright the mouse away.	ชี้ช้างจับต๊กแตน
478	Burn your house to frighten away the mice.	ชี้ช้างจับต๊กแตน
479	Busiest men find the most time.	ยิ่งขยัน ยิ่งมีเวลามาก
480	By hook or by crook.	ไม่ได้ด้วยเล่ห์ก็เอาด้วย ไม่ได้ด้วยมนต์ก็เอา ด้วยคาถา

ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
481	Call a spade a spade.	ชวานผ่าซาก หมายความว่า พูดให้ตรงจุดดีกว่าจะน่าฟัง
482	Cast pearls before swine.	สี่ซอให้ควายฟัง
483	Catch not at the shadow and lose the substance.	โลภมาก ลากหาย
484	Catch someone red-handed.	จับได้คาหนังคาเขา
485	Catch your bear before you sell its skin.	อย่าหมายน้ำบ่อหน้า / ไม่เห็นน้ำอย่าเพิ่งตัดกระบอก ไม่เห็นกระบอก อย่าเพิ่งโก่งหน้าไม้ / ไม่เห็นน้ำเร่งตัดกระบอก
486	Chalk and cheese.	ต่างกันเหมือนช้างกับยุง
487	Children should be seen and not heard.	เป็นเด็กควรรู้จักกาละเทศะ
488	Confide in an aunt and the world will know.	ปากคนยาวกว่าปากกา
489	Conscience does make cowards of us all	วัวสันหลังหวัะ หรือ กินปูนร้อนท้อง
490	Constant dropping wears away the stone.	ฝนทิ้งให้เป็นเข็ม
491	Courtesy costs nothing.	จะอ่อนน้อม อ่อนไว้ไม่สิ้นเปลือง
492	Cowards die many times before their deaths.	คนขลาดตายหลายครั้ง
493	Cross the bridge when you come to it.	อย่าตีตนไปก่อนไข้
494	Cut your coat according to your cloth.	นกน้อยทำรังน้อยแต่พอตัว / นุ่งเจียม ห่มเจียม
495	Disaster situations make heroes out of ordinary people.	สถานการณ์สร้างวีรบุรุษ
496	Do not cast your pearls before swine.	อย่ายื่นแก้วให้วานร
497	Don't cut the bough you are standing on.	ให้แน่ใจเสียก่อนจึงค่อยทำ

ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
498	Don't feed a silkworm that's sleeping.	อย่าพินฝอยหาคะเขีบ
499	Don't get into a conflict unless you've got plenty of power.	น้ำน้อยยอมแพ้ไฟ
500	Don't hit a man when he is down.	ไม้ล้มข้ามได้ คนล้มอย่าข้าม
501	Don't look for fleas on others to get them on your own head.	อย่าหาเหาใส่หัว (ไม่มีเหา หาเหาใส่หัว. ไม่มีเรื่องหาเรื่องใส่ตัว)
502	Don't make a mountain out of a molehill.	อย่าทำเรื่องเล็กให้เป็นเรื่องใหญ่ / อย่าชี้ช้างจับต๊กแตน
503	Don't poke your nose into other men's affairs.	หมูเขาจะหอม อย่าเอาคานเข้าไปสอด
504	Don't put all your eggs in one basket.	จงระวัง อย่าประมาท
505	Don't put the cart before the horse.	ทำสิ่งใดจงทำไปให้ถูกหลัก ไหนควรจักทำก่อนหรือทำหลัง อย่าปนปะคละยุ่งกันงุนงันหน้าไว้หลัง หลังไว้หน้าพาเสียการ
506	Don't ride the high horse.	อย่าไฝ่สูงให้เกินศักดิ์
507	Don't step over a fallen man.	ไม้ล้มข้ามได้ คนล้มอย่าข้าม
508	Don't take out or bring in the bad things to family.	ไฟในอย่านำออก ไฟนอกอย่านำเข้า
509	Don't try crossing the river if the current's strong.	น้ำเชี่ยวอย่าขวางเรือ
510	Don't turn over the rubbish to look for a centipede.	อย่าพินฝอยหาคะเขีบ
511	Don't wash your dirty linen in public.	อย่าสาวใส่ให้กาгин / ไฟในอย่านำออก ไฟนอกอย่านำเข้า
512	Drown not thyself to save a drowning man.	เตี้ยอย่าอุ้มค่อม (เตี้ยอุ้มค่อม)
513	Each man gets what he deserves	ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว
514	Each to his/their own.	กลางเนื้อชอบกลางยา
515	Early ripe, early rotten.	อย่าชิงสุกก่อนห่าม
516	East, west, home is best.	จากเรือนเหมือนนกจากรัง

ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
517	Every cloud has a silver lining.	ชีวิตนี้ยังมีหวัง
518	Every family has a skeleton in the cupboard.	ไฟในอย่านำออก ไฟนอกอย่านำเข้า
519	Everyone to his taste.	นานาจิตตัง
520	Everything comes to him who waits.	ช้า ๆ ได้พร้าสองเล่มงาม
521	Evil be to him who evil thinks.	หากจิตคิดชั่วไซ้ ชั่วนั้นพลันสนอง
522	Exiting gold, golden exciting.	อย่าตีตนไปก่อนไข้
523	Experience is the best teacher.	ผิดเป็นครู
524	Experience is the mother of wisdom.	ผิดเป็นครู / สิบรู้ไม่เท่าชำนาญ / สิบปากว่าไม่เท่าตาเห็น สิบตาเห็นไม่เท่ามือคลำ สิบมือคลำไม่เท่าลองดู
525	Fine feathers make fine birds.	ไก่อ่างเพราะขน คนงามเพราะแต่ง
526	Finder's keeper; loser's weeper.	ใครดี ใครได้
527	Flies are easily caught with honey. It's easier to catch flies with honey than with vinegar.	น้ำร้อนปลาเป็น น้ำเย็นปลาตาย
528	Flying termites fly into the fire.	แมลงเม่าบินเข้ากองไฟ
529	Forbidden fruit is sweetest.	ยิ่งห้ามเหมือนยิ่งยุ
530	Forewarned is forearmed.	กันไว้ดีกว่าแก้
531	Forgive and forget.	ที่แล้วก็แล้วกันไป
532	Fortune knocks at least once at every man's gate.	โอกาสทอง มักผ่านมา เพียงหนเดียว จึงควรเฉลี่ยฉวยโอกาส อย่าคลาดหมาย
533	Full of courtesy, full of craft.	หน้าเนื้อใจเสือ
534	Grasp all, lose all. Kill not the goose that lays the golden eggs.	โลภมาก ลากหาย
535	Give a thief enough rope and he'll hang himself.	ให้โอกาสคนชั่วทำชั่ว ความชั่วนั้นจะบั่นทอนตัวเขาเอง
536	Give and take.	มิตรจิตรก็มีตรใจ
537	Give him an inch, and he'll take a yard.	ได้ศึบจะเอาศอก ได้ศอกจะเอาวา

ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
538	Give knaves an inch and they will take a yard.	ให้เพียงเอาสสิ่ง
539	Give the clown your finger, and he will take your hand.	ทำคุณบูชาโทษ (โปรดสัตว์ได้บาป)
540	Gluttony kills more than the sword.	ตามใจปาก ลำบากท้อง
541	Go abroad and you'll hear news of home.	ปากคนยาวกว่าปากกา
542	God helps those who help themselves.	ตนนั้นแลเป็นที่พึ่งแห่งตน หมายความว่า คนเรานั้นควรจะช่วยเหลือตนเอง ไม่ใช่เอาแต่ให้คนอื่นมาช่วย
543	Half the word knows not how the other half lives.	ต่างคนก็ต่างอยู่ ชีวโลกโน้นปู้ (คนรวย) ชีวโลกนี้เป็นโฉน (คนจน)
544	Hard work pays.	จงพากเพียรไปเถิดจักเกิดผล
545	He that cannot obey cannot command.	ผู้ที่ไม่เคยเชื่อฟัง ก็จักออกคำสั่งไม่เป็น
546	He that eats the hard shall eat the ripe.	อดเปรี้ยวไว้กินหวาน
547	He that has a great nose thinks everybody is speaking of it.	จงอย่าทำตัวเป็นวัวสันหลังหะ
548	He that sows good seed shall reap good corn.	ทำดีได้ดี
549	He that /who touches the pitch shall be defiled.	ปลาแร่พันห่อด้วย ใบคา ใบก็เหม็นคาวปลา คละคลุ้ง
550	He who begins many things, finisher but few.	คนจับจดทำอะไรมักไม่สำเร็จ
551	He who excuses himself accuses himself.	คนที่ชอบบอภัยให้ตัวเอง มักคิดว่าตนผิด
552	He who hesitates is lost.	ความลังเล นำไปให้พลาดหวัง
553	He who would climb the ladder must begin at the bottom.	การขึ้นบันได ต้องไต่ไปที่ละขั้น
554	Hide you light under a bushel.	คมในฝัก / เสือซ่อนเล็บ

ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
555	Hide or hair or hide nor hair, which mean a vestige or trace of someone or something	สารทุกข์สุกดิบ
556	His bark is worse than his bite.	หมาเห่าใบตองแห้ง
557	History repeats itself.	ประวัติศาสตร์มักซ้ำรอย
558	Hitch your wagon to a star.	จงตั้งความมุ่งหมายไว้ให้สูง
559	Homer sometimes nods.	ลึงยังตกต้นไม้ / สี่เท้ายังรู้พลาด นักปราชญ์ยังรู้พลั้ง
560	Hope springs eternal in the human breast.	ชีวิตนี้ยังมีหวัง
561	Hunger is the best sauce.	ความหิวทำให้อาหารออกรส
562	Idle folk have the least leisure.	คนขี้เกียจมักไม่มีเวลาพัก
563	If anything is worth doing, it's worth doing well	การใดที่คุ้มที่จะทำก็ควรทำให้เต็มที่
564	If at first you don't succeed, try, try, try again.	ถ้าพยายามครั้งแรกไม่สำเร็จ ก็อย่าท้อถอย
565	If it were not for hope, the heart would break.	หากหมดหวังก็หมดพลังใจ
566	If the blind lead the blind, both shall fall into the ditch.	เตี้ยอัมค่อม
567	If the mountain will not come to Mohammed, Mohammed must go to the mountain.	ถ้าเขาชนะเองไม่ได้ ก็จงเชิญผู้ชนะก็แล้วกัน
568	If there were no clouds, we should not enjoy the sun.	ถ้าไม่เคยทุกข์ จะรู้หรือว่าสุขนั้นเป็นไหน
569	If two (men) ride on a horse, one must ride behind	ราชสีห์สองตัวอยู่ถ้ำเดียวกันไม่ได้
570	If you can't bite, never show ur teeth.	อย่าเขียนเสือให้วัวกลัว
571	If you don't have a lot of water, don't try putting out a fire.	น้ำน้อยย่อมแพ้ไฟ

ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
572	If you want a thing well done, do it yourself.	อย่ายืมจมูกคนอื่นมาหายใจ
573	In time of adversity, not one amongst twenty.	ไม้พี่เนื้อหอม ไม้ผอมเนื้อเหม็น
574	In time of prosperity, friends will be plenty	ไม้พี่เนื้อหอม ไม้ผอมเนื้อเหม็น
575	In wine there is truth.	คนเมามากพูดจริง
576	It is a long lane that has no turning.	หากโชคไม่ดี วันหน้ามันจะต้องดีขึ้น เพราะโชคจะไม่ดีตลอดไปนั้นไม่ได้
577	It's a sad house where the hen crows louder than the cock.	สามีเป็นช่างทำหน้า ภรรยาเป็นช่างทำหลัง
578	It is dogged that does it.	ความเพียรพยายาม ทำให้สำเร็จ
579	It is easy to be wise after the event.	อวดรู้ทีหลังเหตุเกิดมันง่ายมาก
580	It's hard to teach an old dog new tricks.	ไม้อ่อนดัดง่าย ไม้แก่ดัดยาก
581	It is ill striving against the stream.	การต้านกระแสน้ำเป็นการกระทำที่โง่ หรือ น้ำเชี่ยวอย่าขวางเรือ
582	It is love that makes the world go round. Love makes the world go round.	เมตตาธรรมค้ำจุนโลก
583	It's never too late to mend.	ไม่มีอะไรสายเกินแก้
584	It is never too old to learn.	ไม่มีใครแก่เกินเรียน
585	It is no use crying over spilt milk.	ผิดพลาดไปแล้ว ก็แล้วกันไป จะร้องไห้ไปทำไม ร้องไปก็ไม่ได้คืนมา
586	It's the historians who hung the heroes!	หน้าเนื้อใจเสือ
587	It is too late to lock the stable when the horse has been stolen.	จิวหายล้อมคอก
588	It is useless to flog a dead horse.	อย่าพินฝอยหาตะเข็บ เราก็จิต คิดดูเล่าเขาก็ใจ ปลุกอินโยปลุกไมตรีดีกว่าพาล
589	It never rains but it pours.	เวลาโชคร้าย มักโชคร้ายพร้อมกันหลาย ๆ ครั้ง

ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
590	It takes two to make a quarrel.	ตบมือข้างเดียวไม่ดัง
591	Keep not ill men company, lest you increase the number	คบคนพาลพาลพาไปหาผิด
592	Keep something for a rainy day.	กินน้ำเพื่อแล้ง หมายความว่า จะสะสมทรัพย์ไว้ในวันยามยาก
593	Know your own faults before blaming others for theirs.	ว่าแต่เขา อิเหนาเป็นเอง
594	Lady of the night.	ผีเสื้อราตรี
595	Laugh and the world laughs with you, weep and weep alone.	เพื่อนกินหาง่าย เพื่อนตายหายาก
596	Let sleeping dogs lie.	อย่าแกว่งเท้าเข้าหาเสี้ยน
597	Light not a candle to the sun.	หิ่งห้อยอย่าแข่งแสงจันทร์
598	Like a dog in the manger.	มด แดงแฝงพวงมะม่วง
599	Like an ant next to sugar...who can't be happy?	ผาณิตพิชิตมด ฤ จะอด บ อาจจะมี
600	Like cures like.	หนามยอกเอาหนามบ่ง
601	Like master, like man.	เจ้าวัดไม่ดี หลวงชีสกปรก
602	Like mother, like daughter.	ดูช้างให้ดูหาง ดูนางให้ดูแม่
603	Live and learn.	อยู่ไป เรียนไป
604	Live and let live.	น้ำพึ่งเรือ เสือพึ่งป่า อัชฌาสัย เราก็จิต คิดดูเล่า เขาก็ใจ ปลุกอินเอย ปลุกไมตรีดีกว่าพาล
605	Live not to eat, but eat to live.	กินเพื่ออยู่ อย่าอยู่เพื่อกิน
606	Long absent, soon forgotten. Out of sight, out of mind.	ไกลตา ไกลใจ
607	Love is blind.	ความรักทำให้คนตาบอด, ความรักเหมือนโรคา บันดาลตาให้มืดมน
608	Love me little, love me long.	รักนักรักหน่าย / รักน้อย ๆ แต่รักนาน ๆ
609	Love me, love my dog.	ขอให้รักฉันอย่างไม่ลืมหูลืมตา
610	Look at the direction of the winds.	ดูทิศทางลม
611	Make hay while the sun shines.	น้ำขึ้นให้รีบตัก

ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
612	Manners make (the) man.	สำเนียงบอกภาษา กิริยาบอกสกุล
613	Many kiss the hand they wish to cut off.	หน้าเนื้อใจเสือ
614	Make haste while the sun shines.	น้ำขึ้นให้รีบตัก
615	Marry in haste and repent at leisure.	ปลูกเรือนผิดคิดจนเรือนทลาย / มีเมียผิด คิดจนตัวตาย / ตัดผมผิด คิดเจ็ดวันหาย
616	Moderation in all things.	ทางสายกลางเป็นทางที่ดีที่สุด
617	More haste less speed	ยิ่งรีบยิ่งช้า
618	Men are known by the company they keep.	จะมองคนชั่วดีก็ที่มีมิตร
619	Netter an egg today than a hen tomorrow.	สับเบี้ยไกล้มมือ ยี่สับเบี้ยไกล้มมือ / กำขี้ดีกว่ากำตด
620	Never do things by halves.	ก่อนแล้วต้องสาน
621	Never hit a man when he is down	ไม้ล้มข้ามได้ คนล้มอย่าข้าม
622	Never judge by appearances	อย่าตัดสินจากรูปลักษณ์นอก
623	Never trust a sleeping dog, a swearing Jew, a praying drunkard, or a weeping woman.	ช่างสาร งูเห่า ข้าเก่า เมียรัก อย่าได้ไวใจนัก
624	Next to god, the parents	บิดามารดา คือพรหมของบุตร
625	No pleasure without repentance.	รักสนุก ทุกข์ถนัด
626	Nothing is given so freely as advice.	ไม่มีอะไรให้ได้ง่ายเท่าคำแนะนำ
627	Nothing that was done cannot be undone.	ไม่มีอะไรสายเกินแก้
628	Once bitten, twice shy.	โดนเข้าครั้ง ยิ่งไปนาน
629	One beats the bush, and another catches the birds	ชูปมือเปิบ
630	One foot in the grave.	ไม้ไกล่ฝัง
631	One is never too old to learn.	ไม่มีใครแก่เกินเรียน
632	One /a rotten apple spoils the whole barrel.	ปลาเน่าตัวเดียวเหม็นหมดทั้งข้อง

ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
633	One scabbed sheep will mar a whole flock.	ปลาเน่าตัวเดียว เหม็นทั้งข้อง
634	Only time can tell.	ระยะทางพิสูจน์ม้า กาลเวลาพิสูจน์คน
635	Out of the frying-pan into the fire.	หนีเสือปะจระเข้
636	Patience is a virtue.	จงตั้งมั่นในขันติ
637	Play second fiddle.	กินน้ำได้ศอก
638	Put another man's child in your bosom, and he'll creep out at your elbow.	เอาลูกเขามาเลี้ยง เอาเมียขงเขามาอม
639	Rats desert a sinking ship.	มองเห็นภัยมีก็เผ่นหนีเอาตัวรอด
640	Refuse a wife with one fault, and take one with two.	เลือกน้กมกได้แระ
641	Remember man and keep in mind, a faithful friend is hard to find.	เพื่อนกินหาง่ายเพื่อนตายหายาก
642	Remove the fangs, remove the claws.	ถอดเขี้ยวถอดเล็บ
643	Save a stranger from the sea, and he'll turn your enemy.	ทำคุณบูชาโทษ (โปรดสัตว์ได้บาป)
644	Search for a needle in a haystack.	งมเข็มในมหาสมุทร
645	See the straw in the others eye but not the girder in ones own eye.	เห็นเศษฟางในตาผู้อื่น แต่ไม่เห็นท่อนซุงในตาตัวเอง
646	Self-praise is no recommendation.	หมาขี้ ไม่มีใครยกหาง
647	Set a beggar on horseback and he'll ride to the devil.	กิ้งก่าได้ทอง / มะพร้าวต้นดก ยาจกต้นมี
648	Set the for to mind the geese.	วิชาเป็นทรัพย์อันประเสริฐ
649	Slowly, slowly, you will get a fine knife.	ช้าๆได้พร้าเล่มงาม หมายความว่า การกระทำอย่างใดก็ตามที่ต้องการให้ผลของการกระทำเสร็จ สมบูรณ์ ต้องใช้ความเพียรพยายาม ต้องทำด้วยความรอบคอบ ไม้ใจร้อนหรือรีบทำจนเกินไป

ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
650	Some people cannot see the wood for the trees.	เส้นผมบังภูเขา
651	Soon ripe, soon rotten.	อย่าชิงสุกก่อนห่าม
652	Sow with the hand, and not with the whole sack	อย่าดำน้ำพริกละลายแม่น้ำ
653	Spare the rod and spoil the child.	รักวัวให้ผูก รักลูกให้ตี
654	Speech is silver, silence is golden.	พูดไปสองไพเบี้ย นิ่งเสียตำลึงทอง หมายความว่า ให้นิ่งดีกว่าได้เสียง พูดไปก็เหนื่อยเปล่า ไร้ประโยชน์
655	Sprinkling parsley on the surface.	ผักชีโรยหน้า หมายความว่า ทำดีฉาบหน้าเพื่อลวงให้เห็นว่าเรียบร้อยสมบูรณ์
656	Still waters run deep.	น้ำนิ่งไหลลึก
657	Strike while the iron is hot.	น้ำขึ้นให้รีบตัก
658	Take care of the pence and the pounds will take care of themselves.	ฝนตกทีละหยดยังเต็มตุ่มได้ / เก็บเบี้ยได้ถุนร้าน / มีสิ่งพึงบรรจบให้ครบบาท.
659	Take not a musket to kill a butterfly	อย่าทำเรื่องเล็กให้เป็นเรื่องใหญ่ / อย่าชี้ช้างจับต๊กแตน
660	Talking to a brick wall.	ตักน้ำรดตอ
661	The burnt child dreads the fire.	ผิดเป็นครู
662	The bull must be taken by the horns.	ยามผจญความยากวิบากนั้น จงสู้มันสุดชีวิตอย่าหนีหน้า
663	The bull must taken by the horns.	ใจดีสู้เสือ
664	The child is father of the man.	เด็กวันนี้คือผู้ใหญ่วันหน้า
665	The cowl does not make the monk.	เป็นภิกษุสงฆ์มิใช่ตรงจีวร
666	The dull die fast; the smart die slow.	กระโหลกบางตายช้า กระโหลกหนาตาย
667	The exception proves the rule.	กฎเกณฑ์ทุกข้อย่อมมีข้อยกเว้น
668	The eye is bigger than the belly.	คนตะกละมักไม่ประมาณท้อง
669	The fairest rose is at last withered.	สังขารไม่เที่ยง
670	The faulty stands on his guard .	คนที่ทำผิด ย่อมเฝ้าระวังตน

ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
671	The grass is greener on the other side.	ของต้องห้าม ย่ามใจ ให้ประสงค์
672	The grapes are sour.	หมาจิ้งจอกกับองุ่นเปรี้ยว / องุ่นเปรี้ยว มะนาวหวาน
673	The greatest talkers are the least doers.	คนพูดมากมักทำน้อย
674	The leopard cannot change his spots.	ชาติเสือ ไม่ทิ้งลาย หมายความว่า เสือดาว เปลี่ยนลายไม่ได้ฉันทใคร ทหรชนก็ไม่อาจเปลี่ยน สันดานชั่วฉันทนั้น
675	The mosquito is more dangerous than the tiger.	ยุ่งร้ายกว่าเสือ
676	The pot calls the kettle black.	ว่าแต่เขา อิเหนาเป็นเอง
677	The rotten apple injures its neighbors.	ปลาเน่าตัวเดียว เหม็นหมดทั้งข้อง.
678	The rust cue, cue rust of way.	อย่าชิงสุกก่อนห่าม
679	The tailor makes the man.	ไก่อ่างเพราะชน คนงามเพราะแต่ง
680	The wisest man may fall.	ลึงยังตกต้นไม้ / สี่เท้ายังรู้พลาด นักปราชญ์ยัง รู้พลั้ง
681	The worth of a thing is best known by the want of it.	แก่งจืดจึงรู้คุณเกลือ
682	There's a black sheep in every flock.	ในทุกหมู่ชน มักมีคนชั่วปนอยู่
683	There is honour among thieves.	แม้ในหมู่โจรก็ยังมีสัจจะ
684	There is no place like home.	จากเรือนเหมือนนกกจากรัง
685	There is no pleasure without pain.	ไม่มีสุขใดที่ไร้ทุกข์
686	There is no smoke without fire.	ถ้าไม่มีไฟก็ไม่มีควัน / ไม่มีมูล(ฝอย) หมาไม่ชี้
687	Think before you speak and speak diplomatically or tactfully to satisfy both sides or parties.	บัวไม่ให้ช้ำ น้ำไม่ให้ขุ่น
688	Those who live in glass houses should not throw stones.	สำรวจตัวเสียก่อนจะค้อนเขา ตัวของเราก้ยังมี ที่ตำหนิ

ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
689	Time will tell.	ระยะทางพิสูจน์ม้า กาลเวลาพิสูจน์คน
690	To act on impulse.	แมลงเม่าบินเข้ากองไฟ
691	To be as small as a vinegar fly and want to shit like an elephant.	เห็นช้างขี้ ขี้ตามช้าง
692	To beat around the bush.	ชักแม่น้ำทั้งห้า
693	To carry/take/bring coals to Newcastle.	เอามะพร้าวห้าวไปขายสวน / เอามะพร้าวห้าวไปขายสวน เอาแบ่งนวลไปขายชาววัง
694	To cry a river over/for someone.	ร้องไห้หน้าตาเป็นเฆาเต่า
695	To cry one's eyes out.	ร้องไห้หน้าตาเป็นเฆาเต่า
696	To cut off one's nose to spite one's face.	ตายประชดป่าช้า หมายความว่า แกล้งทำหรือพูดแตกดันผู้อื่น แต่ตนเองกลับเป็นฝ่ายเสียหายจากการพูดหรือการกระทำนั้น
697	To do good by stealth.	ปิดทองหลังพระ
698	To go from bad to worse	ผีเข้าคำพลอย
699	To go into one ear and come out of the other.	เข้าหูซ้ายทะลุหูขวา
700	To have to be satisfied with the crumbs from a rich man's table.	กินน้ำได้ศอก
701	To hide one's light under a bushel	คมในฝัก / เสือซ่อนเล็บ
702	To jump from the frying pan into the fire.	หนีเสือปะจระเข้
703	To keep up with the Joneses.	เห็นช้างขี้ ขี้ตามช้าง
704	To kill the goose that lays the golden eggs.	โลภมาก ลาภหาย
705	To kill two birds with one stone (bolt, sling, etc.)	ยิงกระสุนนัดเดียวได้นกสองตัว
706	To make both ends meet.	ชักหน้าไม่ถึงหลัง
707	To put one's head in the lion's mouth.	ล้วงคองูเห่า
708	To run with the hare and hunt with the hounds.	เหยียบเรือสองแคม

ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
709	To take a turn for the worse	ผีซ้ำด้าพลอย
710	To take the bread out of one's mouth.	ทุบหม้อข้าว
711	To talk a mile a minute.	พูดเป็นต่อยหอย
712	To teach a crocodile to swim.	สอนจระเข้ให้ว่ายน้ำ / สอนหนังสือให้สังฆราช
713	To teach one's grandma to suck eggs.	สอนจระเข้ให้ว่ายน้ำ / สอนหนังสือให้สังฆราช)
714	To throw out a sprat to catch a mackerel.	เอากุ้งฝอยไปตกปลากระพง
715	To turn a blind eye.	เอาหูไปนา เอาตาไปไร่
716	To turn a deaf ear.	เอาหูไปนา เอาตาไปไร่
717	To wash dirty linen in public.	สาวไส้ให้กากิน
718	To work one's tail off.	ทำงานตัวเป็นเกลียว
719	Tomorrow never comes	ผัดวันประกันพรุ่ง หมายความว่า คนที่ชอบเลื่อนงาน อะไรที่ทำได้วันนี้ก็อย่าทำ
720	Too big for your boots.	เห็นช้างขี้ ขี้ตามช้าง
721	Too many cooks spoil the broth.	มากหมอกก็มากความ
722	Two heads are better than one.	สองหัวดีกว่าหัวเดียว
723	United we stand, divided we fall!	รวมกันเราอยู่ แยกหมู่เราตาย
724	Venture a small fish to catch a great one.	เอากุ้งฝอยไปตกปลากระพง
725	We only appreciate the worth of salt when the soup is tasteless.	แกงจืดจึงรู้คุณเกลือ
726	Waste not, want not.	มีสิ่งพึงประจบให้ครบบาท จักไม่ขาดสิ่งของต้องประสงค์
727	What is done by night appears by day.	ช้างตายทั้งตัว เอาใบบัวปิด
28	When in Rome do as the Romans do.	เข้าเมืองตาหลิ่วก็ต้องหลิ่วตาตาม
729	When money speaks the world is silent	เมื่อเงินพูด โลกเงียบ

ลำดับ	สำนวน	ความหมาย
730	When the cat is away the mice will play.	แมวไม่อยู่ หนูร่าเริง
731	What the eye doesn't see the heart doesn't grieve over.	ไม่รู้เสียแล้วก็แล้วไป
732	When the water rises the fish eat the ants, when the water falls the ants eat the fish.	น้ำมาปลากินมด น้ำลดมดกินปลา
733	Where there's a chicken, there are mites.	ไม่มีมูล(ฝอย) หมาไม่ขี้
734	Where there's smoke, there's fire.	ไม่มีมูล(ฝอย) หมาไม่ขี้
735	When you look over an elephant look at its tail	ดูข้างให้ดูหาง ดูนางให้ดูแม่
736	Your wit as your weapon.	ปัญญาประหนึ่งตั้งอาวุธ

ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

1. ชื่อ-สกุล (ภาษาไทย) นางสาว สิริวรรณพิชา ธนจิราวัฒน์
(ภาษาอังกฤษ) Miss Zirivarnphicha Thanajirawat
2. ตำแหน่งปัจจุบัน พนักงานมหาวิทยาลัย (อาจารย์)
3. หน่วยงานที่สามารถติดต่อได้
คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
หมายเลขโทรศัพท์ที่ทำงาน โทร. 022222814 ต่อ 5103
E-mail: Zirivarnphicha.tha@rmutr.ac.th และ
janida_20@hotmail.com
4. ประวัติการศึกษา
มหาวิทยาลัยมหิดล หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาภาษาศาสตร์, “
2553”
มหาวิทยาลัยมหิดล หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาศาสตร์,
“2547”
มหาวิทยาลัยนเรศวร หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต วิชาเอกภาษาอังกฤษ,
“2540”
Beijing Language and Culture University.
Bachelor of literature (Chinese language and Economics),
“2555”
5. สาขาวิชาการที่มีความชำนาญพิเศษ
ภาษาอังกฤษ , ภาษาจีน และภาษาศาสตร์